

Годишњи извештај 2019

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ ЗА 2019.

Садржај

Годишњи извештај за 2019. годину је веродостојан приказ делатности, развоја и резултата пословања НИС Групе остварених у 2019. години. Извештај садржи и приказује податке НИС Групе, која обухвата НИС а.д. Нови Сад и његова зависна друштва. Уколико подаци обухватају само одређена зависна друштва или само НИС а.д. Нови Сад, то је у Извештају посебно наглашено. Термини: „НИС а.д. Нови Сад” и „Друштво” означавају матично друштво НИС а.д. Нови Сад, док се термини „НИС” и „НИС Група” односе на НИС а.д. Нови Сад са зависним друштвима.

Годишњи извештај даје сажет и интегрисан приказ финансијских и не-финансијских остварења НИС Групе у 2019. години и приказује како стратешки циљеви, корпоративно управљање, остварени резултати и потенцијали, у деловању с екстерним окружењем, доводе до стварања вредности у краткорочној, средњорочној и дугорочној перспективи.

Годишњи извештај је сачињен на српском, енглеском и руском језику. У случају било каквих одступања, меродавна је верзија на српском језику.

Годишњи извештај за 2019. годину доступан је и у електронској форми на корпоративном сајту. Све додатне информације о НИС Групи могу се наћи на корпоративном сајту www.nis.eu.

Годишњи извештај садржи информације које су детаљније објашњене у другим деловима овог извештаја или у другим извештајима, односно на веб-страницама корпоративног сајта. Такође, на крају извештаја налази се речник са објашњењима коришћених скраћеница и акронима.

Садржај	2
НИС Група у 2019.	4
Уводна реч	24
Извештај о пословању	28
Извештај независног ревизора о усклађености извештаја о пословању с финансијским извештајима	30
Важни догађаји	32
НИС Група	38
Стратегија	52
Управљање ризицима	54
Пословно окружење	64
Анализа резултата	72
OMS Еталон	110
Хартије од вредности	114
Корпоративно управљање	120
Људски ресурси	158
Заштита животне средине, индустријска безбедност и безбедност на раду	172
Друштвена одговорност	182
Комуникација	190
Истраживање и развој	194
Даљи развој	196

Финансијски извештаји	198	Изјава лица одговорних за састављање извештаја	426
Појединачни финансијски извештаји	200		
Мишљење ревизора о појединачним финансијским извештајима	202	Прилози	430
Биланс стања	208	Општи подаци о НИС а.д. Нови Сад	432
Биланс успеха	212	Речник	433
Извештај о осталом резултату	214	Контакти	439
Извештај о токовима готовине	216		
Извештај о променама на капиталу	218		
Напомене уз појединачне финансијске извештаје	220		
Консолидовани финансијски извештаји	310		
Мишљење ревизора о консолидованим финансијским извештајима	312		
Консолидовани биланс стања	320		
Консолидовани биланс успеха	324		
Консолидовани извештај о осталом резултату	326		
Консолидовани извештај о токовима готовине	328		
Консолидовани извештај о променама на капиталу	330		
Напомене уз консолидоване финансијске извештаје	332		

Упућивање на други део овог извештаја или на друге извештаје НИС Групе.

Упућивање на веб-странице корпоративног сајта www.nis.eu

НИС Група у 2019.

Остварена ЕБИТДА од

44,5

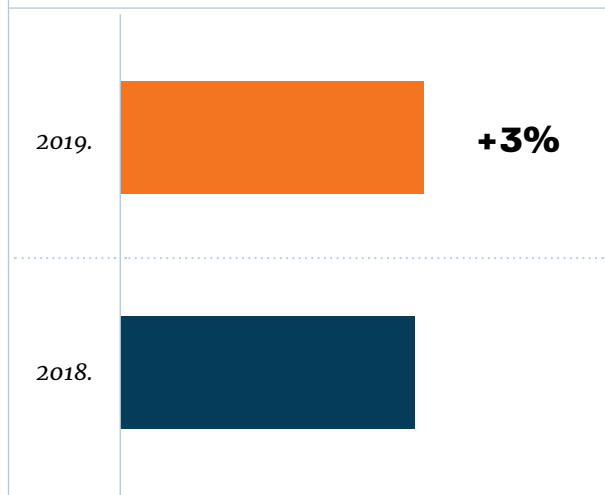
милијарди динара

Остварена нето добит од

16,6

милијарди динара

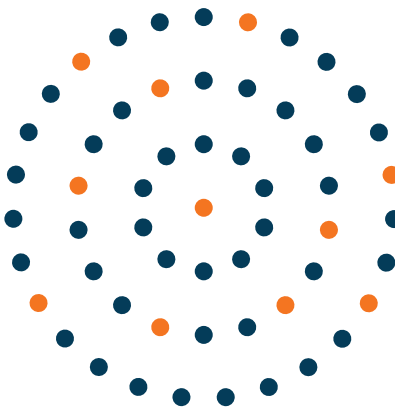
Раст инвестиција у 2019.

42,2

милијарди динара
инвестирано у 2019.

У 2019. години у Србији је избушено

45

разрадних
бушотина

11

истражних
бушотина

Награде, признања и јубилеји

Обим производње
нафте и гаса

1.286

хиљада условних тона

Обим прераде нафте и
полупроизвода

3.373

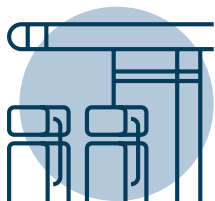
хиљада тона

Обим промета у
2019. години

3.702

хиљада тона

Развој малопродајне
мреже - реконструкција
5 бензинских станица.

Свечаним догађајем у Дому Гарде у Београду обележена је 10. годишњица пословања „Гаспром њефта” у Србији, а скупу су поред менаџмента НИС-а присуствовали и представници Владе Србије и бројне друге јавне личности.

НИС је добио престижно „Grand Prix” признање 54. Међународног салона аутомобила у Београду.

Бренд NISOTEC компаније НИС добио је велики шампионски пехар, као и 11 златних медаља Међународног пољопривредног сајма у Новом Саду.

НИС је добио национално признање у области безбедности и здравља на раду, повељу „28. април” Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

НИС-у је, и ове године, додељена Златна плакета Београдске берзе за најбоље односе са инвеститорима.

У акцији „Најбоље из Србије 2019”, коју је организовала Привредна комора Србије у сарадњи са Министарством трговине, туризма и телекомуникација Републике Србије, НИС је поново изабран као један од водећих домаћих корпоративних брендова у категорији „Производна добра и услуге”.

НИС је добио Националну награду за волонтирање у категорији „Искорак године” коју традиционално додељују Форум за одговорно пословање и Смарт колектив.

Деценија успешног партнерства

Захваљујући стратешком партнерству Републике Србије и „Гаспром њефта” у протеклој деценији НИС је израстао у један од водећих енергетских система у овом делу Европе.

Освојили смо нове технологије, користимо савремену опрему, примењујемо иновативна решења.

У развој НИС-а је од 2009.
године уложено више од

3 милијарде

евра.

Заједно настављамо да градимо

**„Будућност
на гелу”.**

Handwritten white text, likely a signature or stylized logo, located in the bottom right corner of the page.

Десетогодишњица „Гаспром њефта” у Србији

У 2019. години навршено је 10 година од када је „Гаспром њефт” постао већински акционар НИС-а и у сарадњи са Републиком Србијом темељно модернизовао компанију.

У протеклој деценији у развој НИС-а уложено је више од 3 милијарде евра. Заједничким радом највећих акционара НИС је у периоду пуном изазова трансформисан у један од водећих енергетских система у Југоисточној Европи, који другима може да послужи као успешан модел када је реч о ефикасности пословања и динамици одрживог развоја. Сарадња акционара и посвећеност успеху темељ су даљег развоја НИС-а, али и заједнице у којој Друштво послује. НИС је данас пословни систем од велике важности за Републику Србију као једна од најпрофитабилнијих компанија, један од највећих домаћих инвеститора и извозника, као и најпожељнијих послодаваца чији је циљ да најбоље стручњаке задржи у Србији и у земљу врати домаће експерте који раде у иностранству.

Од 2009. године НИС је вишеструко унапредио финансијске и оперативне показатеље. У овом периоду, значајно је повећан обим производње нафте и гаса, док резерве угљоводоника бележе стабилан пораст. Поред Србије и Анголе, НИС данас операције у области истраживања и производње врши и у региону – у Румунији и Босни и Херцеговини. Имплементирани су савремене технологије и побољшани системи заштите животне средине.

Рафинерија нафте у Панчеву је, захваљујући сталној модернизацији, једно од најсавременијих прерађивачких постројења у региону. Само у прву фазу осавремењивања фабрике уложено је више од 500 милиона евра, а кључни пројекат био је изградња МНС/ДНТ комплекса. У панчевачкој рафинерији у току је друга фаза модернизације са капиталним пројектом изградње постројења за дубоку прераду са технологијом одложеног коксовања. Након пуштања у рад новог постро-

јења, вредног 300 милиона евра, у Панчеву ће се производити веће количине најквалитетнијих деривата, а биће започета и домаћа производња нафтног кокса, чиме ће НИС додатно допринети енергетској стабилности Србије. Важно је истаћи да је модернизација постројења у Панчеву истовремено донела и многобројне еколошке бенефите, те је Рафинерија постала прво енергетско постројење у нашој земљи са ИРПС дозволом, којом се потврђује да је производња потпуно усклађена са највишим стандардима у области заштите животне средине.

У Србији и три земље региона (БиХ, Бугарска и Румунија) НИС руководи мрежом од преко 400 станица за снабдевање горивом, а више од 20 одсто мреже је ван граница матичне државе. НИС је доминантан играч на српском тржишту нафтних деривата и планира даљи развој у региону. Резултати модернизације малопродајне мреже су свима видљиви – НИС поседује најсавременије бен-

зинске станице не само у Србији, већ и у региону, а понуда је проширена и аутоматима за пуњење возила на електрични погон.

У протеклој деценији, извршена је и диверсификација пословања – на нафтним и гасним пољима НИС је започео производњу струје из гаса. Такође, поред тржишта Србије, НИС тргује струјом и на тржиштима БиХ, Румуније, Словеније и Мађарске, а тргује и на граници са Северном Македонијом. Развијена је производња, veleпродаја и малопродаја компримованог природног гаса (КПГ), који се, због својих еколошких карактеристика и финансијских бенефита, сматра горивом будућности. Даља изградња постројења за производњу електричне енергије биће један од фокуса НИС-а у наредном периоду, па је тако у току изградња Термоелектране-топлате (ТЕ-ТО) „Панчево”, коју НИС реализује у партнерству са „Гаспром енергохолдингом”.

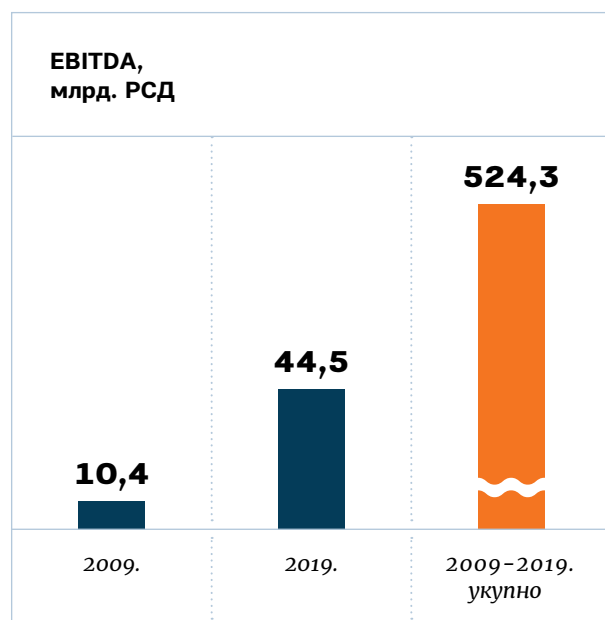
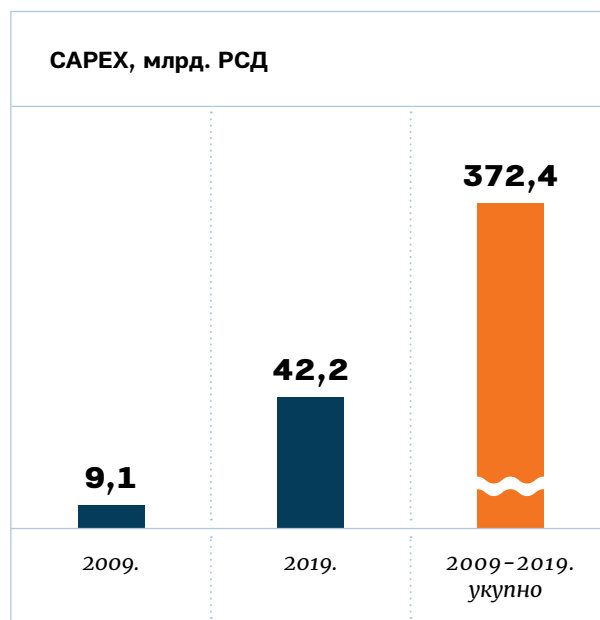
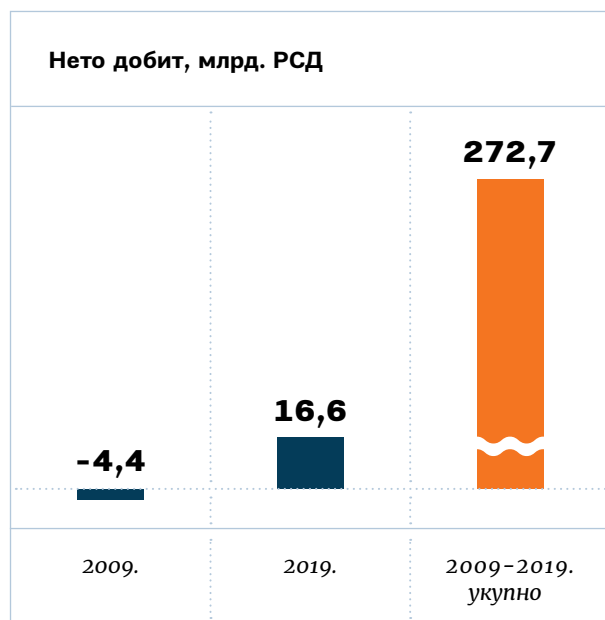
Значајно је истаћи да је будући развој НИС-а утемељен корпоративном Стратегијом развоја до 2025. године, усвојеном у сагласности са највећим акционарима. У складу са овим документом, НИС је покренуо нови велики циклус инвестиција током ког ће у периоду од 2017. до 2025. године у даљи развој НИС групе бити укупно уложено око 2 милијарде евра.

Поред бизнис успеха, НИС је у протеклој деценији значајно допринео унапређењу пословне културе у нашој земљи. Од 2013. године, када је започета исплата дивиденди, акционарима је сваке године исплаћивано по 25 одсто прошлогодишње нето добити Друштва. Такође, захваљујући транспарентном пословању и доброј комуникацији са

инвеститорима, НИС је вишеструки добитник „Златне плакете“ Београдске берзе за најбоље одnose са инвеститорима.

Као друштвено одговорне компаније, НИС и „Гаспром њефт“ су од 2009. године дале запажен допринос развоју друштвене заједнице у Србији. У том периоду инвестиције у друштвено одговорне пројекте НИС-а премашиле су 30 милиона евра, док је „Гаспром њефт“ инвестирао преко 45 милиона евра. Кључни друштвено одговорни пројекти „Гаспром њефта“ у овом периоду били су подршка Фудбалском клубу „Црвена звезда“ и фестивалу руске музике „Kustendorf Classic“, мозаичка декорација Храма Светог Саве и реконструкција Руског некропоља на Новом гробљу у Београду.

Од 2009. године НИС је вишеструко унапредио и финансијске и оперативне показатеље.

Кључни пројекти

Од 2009-2019. у развој НИС-а
уложено је више од

3 милијарде

евра.

Стратегијом развоја НИС-а планиране су инвестиције од око

2 милијарде

евра у периоду од 2017.
до 2025. године.

Од почетка исплате дивиденди 2013.
године акционарима је исплаћено више од

54,6 милијарди

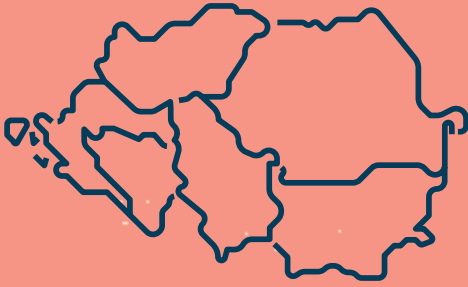
динара.

Од 2009-2019. НИС је у буџет
Републике Србије уплатио готово

12 милијарди

евра по основу пореза и других јавних
прихода.

Доласком „Гаспром њефта“ за већинског акционара, НИС је начинио искорак

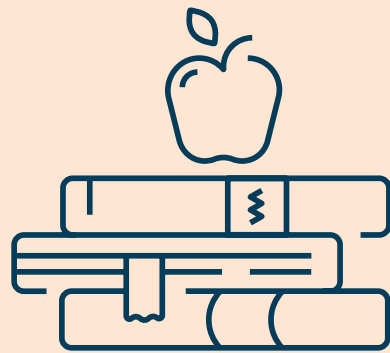
у регион

и развија пословање у БиХ, Румунији и Бугарској.

НИС је прва компанија у Србији која је објавила верификовани

Извештај

о одрживом развоју и наставља да поставља стандарде у овој области у Србији.

3,8 милијарди

динара уложено у протеклих 10 година у развој локалних заједница.

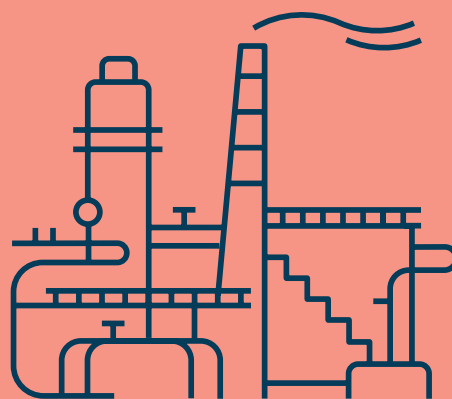
Подржали смо изградњу, обнову и опремање 37 дечијих болница и домова здравља, 77 игралишта и паркова, 12 лабораторија, 4 музеја, 4 позоришта и 14 породилишта.

У прву фазу модернизације Рафинерије нафте Панчево, која је завршена 2012. године, уложено је преко

500 милиона

евра, а кључни пројекат била је изградња комплекса МНС/DHT.

Пуштањем у рад постројења „Дубока прерада” у Рафинерији нафте у Панчеву

смањиле се емисија

сумпорних оксида у ваздух на нивоу Републике Србије.

Од 2013. године уложено је више од

20 милиона

евра у изградњу 14 малих когенерационих електрана на нафтним и гасним пољима у Србији.

Више од

320 милиона

евра је уложено у модернизацију
малопродајне мреже.

У сарадњи са „Гаспром енергохолдингом” НИС
реализује пројекат изградње термоелектране-
топлане (ТЕ-ТО) на локацији Рафинерије нафте
у Панчеву, инсталисане електричне снаге до

200 MWe,

вредан око 180 милиона евра.

Приликом бушења свих својих бушотина,
НИС користи систем

„Суве локације”

једну од најнапреднијих технологија која
задовољава најстроже стандарде заштите
животне средине.

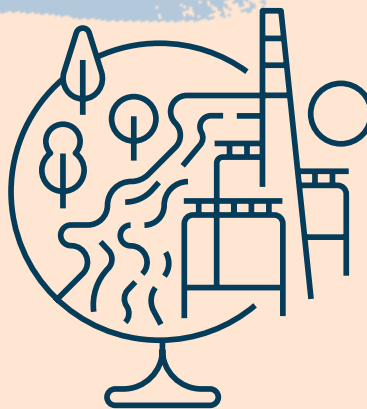
Од 2009. године уложено је више од

13 милијарди

динара у пројекте заштите животне средине у свим бизнис областима.

Од 2013. године започело је са радом постројење за полирање повратног кондензата чиме је захватање воде из Дунава у Рафинерији нафте Панчево смањено за око

40%.

Клуб волонтера НИС-а основан је 2018. године. Клуб има више од 500 чланова који су само у 2019. години остварили преко

1.700
волонтерских
сати.

Реализација кључних пројеката у 2019. години

„ДУБОКА ПЕРЕРАДА”

Пројекат „Дубока прерада са технологијом одложеног коксовања” је капитална инвестиција друге фазе модернизације Рафинерије нафте у Панчеву, у који ће бити уложено више од 300 милиона евра.

Након изградње и почетка рада новог постројења, које је планирано за 2020. годину, очекује се оптимално искоришћење капацитета рафинерије и повећање ефективности прераде нафте у НИС-у са садашњих 86 на 99,2 одсто. Радом новог постројења биће омогућена повећана производ-

ња висококвалитетног бензина и дизела, као и почетак производње кокса, који се до сада увозио. Реализацијом пројекта решиће се проблем пласмана мазута с високим садржајем сумпора, јер ће се уместо високосумпорног мазута производити додатне количине светлих производа и кокс. Такође, реализацијом пројекта „Дубока прерада” обезбедиће се да Србија испуни своје међународне обавезе о смањивању садржаја сумпора у одређеним течним горивима.

ТЕ-ТО „ПАНЧЕВО”

ТЕ-ТО „Панчево” је комбиновано гасно-парно постројење оквирне електричне снаге до 200 MW. Планирана производња електричне енергије на годишњем нивоу износи око 1.400 GWh. Пројекат изградње ТЕ-ТО „Панчево” заједнички реализују компаније НИС а.д. и „Гаспром енергохолдинг” преко компаније „Гаспром енергохолдинг Србија” д.о.о., где НИС а.д. има учешће од 49%, а „Гаспром енергохолдинг” 51%. У току 2019. године завршени су радови инжењеринга и исходоване су грађевинске дозволе за све фазе изградње ТЕ-ТО „Панчево”. Производња главне и помоћне опреме је

завршена и опрема је допремљена на градилиште. У току су радови на монтажи опреме и њихово повезивање са инфраструктуром РНП.

Наредни кораци на пројекту обухватају завршетак грађевинских радова, монтажу опреме и повезних комуникација, синхронизацију главне опреме и пуштање у рад ТЕ-ТО „Панчево”.

Укупна очекивана вредност пројекта износи оквирно 180 милиона евра.

ДИГИТАЛНА ТРАНСФОРМАЦИЈА

У оквиру реализације дигиталне трансформације у НИС а.д. Нови Сад, у току претходне године, идентификовано је око 50 пројеката на нивоу свих блокова и функција НИС-а. Циљ нам је да иновативним технологијама повећамо ефикасност пословања и ефикасност у истраживању и производњи нафте и гаса, затим да подигнемо обученост наших запослених на виши ниво, ојачамо безбедност и поузданост рада постројења, унапредимо комуникацију са потрошачима.

Остварена је такође и сарадња с водећим светским компанијама из области информационих технологија и нафтно-гасне индустрије („BCG”, „Shlumberger”, „AspenTech” и другима), што има за резултат, како повећање компетенција запослених из области дигиталне трансформације,

тако и имплементацију најновијих технологија коришћењем најбоље светске праксе. Посебно бисмо истакли употребу вештачке интелигенције и машинског учења у областима дигиталног моделовања налазишта нафте и гаса и предиктивног одржавања опреме на бушотинама и у рафинерији. Имплементирају се нови приступи управљању ефикасношћу рада постројења у рафинерији на основу дигиталних производа и технологија, а такође дигитална решења на бензинским станицама усмерена на промену начина комуникације са купцима и пружање додатних услуга. С обзиром на то да смо у претходној години започели процес, очекујемо да ће НИС у наредном периоду искористити пун потенцијал који нуде нове технологије и дигитално трансформисати своје пословање.

МУЛТИФУНКЦИОНАЛНИ ЗАЈЕДНИЧКИ СЕРВИСНИ ЦЕНТАР

Формирање Мултифункционалног заједничког сервисног центра (МЗСЦ) један је од пројеката организационе трансформације НИС-а, који организационо већину административних сервиса спаја на једно место и тако повећава квалитет услуга у бизнису. Као покретач промене наше културе рада, омогућује нов приступ у пружању услуга интерним клијентима и дигитализацију процеса, стављајући ефикасност на прво место.

Имплементиран је пилот пројекат (услуге рачуноводства и финансијског извештавања, HR услуге и инфраструктура: „Front office”, „Call center”) који је почео са радом 1. новембра 2019. године.

Мултифункционални заједнички сервисни центар, поред рачуноводствених и HR услуга, свим

запосленима и организационим деловима НИС-а, као и ћерка-фирмама, пружа нове услуге масовне регрутације и селекције, као и путничког транспорта, као што су изнајмљивање аутомобила и аутобуски превоз, услуге за документациону подршку, услуге за стандардизацију и мапирање бизнис процеса, услуге за подршку пописа, писмено превођење, услуге подршке запосленима у вези са бенефицијама и социјалним пакетом.

Основни принципи рада будућег МЗСЦ-а биће максимална стандардизација и аутоматизација процеса и алата, једноставније процедуре, доношење шаблонских одлука, јединствен канал комуникације и јасна приоритетизација захтева; дакле, већи квалитет и брзина извршавања задатака.

Уводна реч

Драги пријатељи,

Прошла година је била посебна за НИС: протекла је у знаку 10. годишњице стратешког партнерства „Гаспром њефт” и Републике Србије. У том периоду у развој НИС-а уложено је више од 3 милијарде евра, што је један од најобимнијих инвестиционих програма у земљи. Амбициозна стратегија, за чију су реализацију били обезбеђени сви неопходни ресурси, омогућила је да НИС буде међу најпрофитабилнијим компанијама у Србији, као и један од најзначајнијих чинилаца на енергетском тржишту југоисточне Европе.

Успели смо да обезбедимо стабилан раст резерви угљоводоника, да проширимо оквире геолошких истраживања и ван граница Србије – пре свега у Румунији. Захваљујући сталној модернизацији, НИС-ова рафинерија у Панчеву једна је од нај-

савременијих у региону, а НИС један од највећих извозника у земљи. Савремена, еколошка моторна горива НИС-а успешно се продају на више од 400 станица за снабдевање горивом, како у Србији, тако и у другим земљама на Балкану. У оквиру програма диверсификације проширили смо НИС-ово пословање и постали део електроенергетског тржишта.

Компанија је сада стабилан извор прихода за акционаре: од 2013. године исплаћено је 54,6 милијарди динара на име дивиденди. НИС је тренутно један од најпожељнијих послодаваца у региону, што нам даје могућност ефикасног проналажења најбољих стручњака, како на тржишту рада Србије, тако и ван њега, уз успешан рад на повратку српских стручњака из иностранства.

Вадим Јаковљев

председник Одбора директора
НИС а.д. Нови Сад

У 2019. години смо направили још један крупан корак у развоју НИС-а. Инвестирали смо 42,2 милијарде динара у нове пројекте који ће бити темељ даљег раста и сигуран ослонац за пословање у условима веома нестабилног светског тржишта. Прошле године нето добит НИС групе износила је 16,6 милијарди динара, а ЕБИТДА – 44,5 милијарди динара. Ови резултати су још значајнији уколико имамо у виду комплексне задатке које смо морали да решимо.

Захваљујући трансформацији блокова „Upstream” и „Downstream”, чији је циљ био да се унапреде квалитет и ефикасност управљања пословањем, чак и у сложеним околностима у 2019. години изазваним падом цена нафте од скоро 10 одсто, НИС је наставио да повећава обим и ефикасност бизниса.

У Румунији смо почели пробну производњу нафте. Обављена су 3D сеизмичка истраживања у Србији и Румунији, на површини већој од 1.000 км². У септембру је у Елемиру почео да ради Тренинг центар који ће, како се очекује, постати база ефикасне за обуку стручњака српске нафтно-гасне индустрије.

У НИС-овој рафинерији у Панчеву обављен је највећи и најкомплекснији капитални ремонт у њеној историји: инвестиције у тај пројекат су премашиле 2 милијарде динара. Током ремонта извршени су радови на активним постројењима, као и њихово повезивање са новим комплексом за дубоку прераду, чија је изградња у финалном стадијуму: завршетак овог пројекта, вредног 300 милиона евра, очекује се у 2020. години.

Треба нагласити да је у овом веома сложенем периоду за Блок Прерада, постигнут и један рекорд: у октобру је произведено 59.000 тона битумена, што је највећи месечни показатељ за последњих 10 година.

На српском малопродајном тржишту нафтних деривата током 2019. године успели смо да продамо 5 одсто више горива него 2018., док је у иноактивама укупан обим промета био већи за 21 одсто. Притом, наша малопродајна мрежа се активно развија и модернизује: у Србији су отворене три нове савремене бензинске станице, а НИС-ова малопродајна мрежа постала је највећи ланац кафеа у земљи, са преко 300 продајних локација на којима је продато приближно 6 милиона шољица кафе.

У оквиру сарадње са „Гаспром енергохолдингом” почела је изградња Термоелектране-топлане (ТЕ-ТО) у Панчеву. Успешно пуштање у рад овог објекта значајно ће повећати стабилност рада рафинерије Панчево и учврстити позиције НИС-а и његових партнера на енергетском тржишту.

Током 2019. године реализовали смо и неколико важних пројеката у области дигитализације. Њихово функционисање ће имати дугорочни позитиван утицај на финансијске показатеље.

Ка будућности је усмерена и нова стратегија НИС-а у области људских ресурса: запосленима ће бити пружене нове могућности за развој и напредовање у каријери, а стратегија ће омогућити и ангажовање великог броја младих стручњака.

Кирил Тјурдењев

генерални директор
НИС а.д. Нови Сад

НИС је и даље поуздан партнер грађана Србије. У развој заједнице је 2019. године инвестирано више од 371 милион динара, од којих је 116,5 милиона уложено у реализацију 20 пројеката подршке медицинским институцијама широм земље – у њихово опремање модерним возилима, апаратима и опремом.

Као и цела претходна деценија, и 2019. година за НИС није била нимало лака, али смо у том периоду остварили значајне успехе. У години за нама, као што смо то чинили и претходних година, започели смо нове амбициозне пројекте, који ће омогућити даљи развој НИС-а и учврстити нашу конкурентност. У складу са дугорочном стратегијом, планирамо да до 2025. године у развој уложимо више од 1 милијарде евра. Најважнији задаци

нашег пословања биће пуштање у рад комплекса дубоке прераде и ТЕ-ТО Панчево, даљи развој производних капацитета и модернизација малопродајне мреже. Али, за нас су једнако важни и пројекти које спроводимо у социјалној сфери: брига о добробити запослених, као и целе заједнице – све су то наши приоритети.

Чврсти партнерски односи НИС-ових кључних акционара гарантују нам да ћемо остварити све велике и амбициозне планове и да ће, у складу са тим, НИС успешно пословати и у наредној деценији.

Известно
по словарию

1.01

Извештај независног ревизора о усклађености извештаја о пословању с финансијским извештајима

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА О ГОДИШЊЕМ ИЗВЕШТАЈУ ДРУШТВА

Акционарима и Одбору директора Нафтне индустрије Србије а.д., Нови Сад

Извршили смо ревизију појединачних финансијских извештаја друштва Нафтна индустрија Србије а.д., Нови Сад (у даљем тексту "Друштво") за годину завршену на дан 31. децембра 2019. године, приказаних у Годишњем извештају на странама 208 - 308, и издали смо мишљење ревизора на дан 26. фебруара 2020. године које је приказано на странама 203 - 207. Извршили смо и ревизију консолидованих финансијских извештаја Друштва и његових зависних друштава за годину завршену на дан 31. децембра 2019. године, приказаних у Годишњем извештају на странама 320 - 425, и издали смо Мишљење ревизора на дан 26. фебруара 2020. године које је приказано на странама 313 - 318 (заједно у даљем тексту "Финансијски извештаји").

Извештај о Годишњем извештају Друштва

Проверили смо, и уверили смо се да су остале информације садржане у Годишњем извештају Друштва за годину завршену на дан 31. децембра 2019. године усклађене са информацијама садржаним у горе наведеним финансијским извештајима. Одбор директора је одговоран за тачност података садржаних у Годишњем извештају Друштва. Наша одговорност је да на основу извршених провера изразимо мишљење о усклађености информација приказаних у Годишњем извештају Друштва са информацијама приказаним у финансијским извештајима.

Одговорност Ревизора

Поступке провере спровели смо у складу са Законом о ревизији и прописима у области ревизије важећим у Републици Србији. Ови прописи захтевају да планирамо и спроведемо поступке провере како бисмо стекли разумно уверавање о томе да ли су остале информације садржане у Годишњем извештају, у коме се наводе чињенице које су такође приказане у финансијским извештајима, у свим материјално значајним аспектима усклађене са информацијама садржаним у финансијским извештајима. Верујемо да спроведени поступци провере представљају разуман основ за изражавање мишљења.

Мишљење

Према нашем мишљењу, остале информације садржане у Годишњем извештају Нафтне индустрије Србије а.д., Нови Сад за годину завршену на дан 31. децембра 2019. године усклађене су у свим материјално значајним аспектима са информацијама садржаним у финансијским извештајима.

Ralena Sajp

Соња Раленац
Лиценцирани ревизор

PricewaterhouseCoopers d.o.o.

PricewaterhouseCoopers d.o.o., Београд

У Београду, 3. априла 2020. године

1.02

Важни догађаји

Потписан меморандум о сарадњи НИС-а и Министарства здравља

Јануар – март

- Почетак 3D сеизмичких испитивања на истражном простору Ада;
- Добијено решење за експлоатационо поље Иђош, за експлоатацију нафте и раствореног гаса;
- Добијено решење за проширење експлоатационог поља Итебеј, за експлоатацију нафте, раствореног гаса и слободног гаса;
- У Панчеву је свечаним догађајем обележен почетак изградње Термоелектране–топлане (ТЕ–ТО) „Панчево”, пројекта који се реализује у партнерству НИС-а и „Гаспром енергохолдинга”;
- Пуштање у рад €kop\$ система. Дефинисање процеса управљања системом у сегменту коришћења, одржавања и управљања променама;
- Спровођење капиталног ремонта 2019.;
- Компанија „MET Renewables” и НИС започели су заједнички рад на пројекту ветропарка у Србији након што је „MET” од трећих лица откупио удео од 50 одсто у том пројекту;
- „Drive зимска кампања” која се састоји од четири фазе на социјалним мрежама;
- Започета „G-DRIVE RACING” платформа/имиџ кампања;
- Instant win „Master Card – Лига шампиона”;
- НИС је пету годину заредом организовао међународну конференцију у области управљања људским ресурсима под називом „E-Being@Work”;
- Потписан Меморандум о сарадњи НИС-а и Министарства здравља Републике Србије у оквиру програма друштвене одговорности „Заједници заједно”.

Нови формат GAZPROM станице за снабдевање горивом

Април – јун

- Продужена концесија у Босни и Херцеговини;
- Почетак пробне производње нафте у Румунији;
- Одржана II Научно-техничка конференција за младе специјалисте и научнике Блока UPS;
- Израда стратегије дигитализације (корпоративни пројекат) у оквиру Industry 4.0. Дефинисање листе потенцијалних дигиталних пројеката;
- Континуиране обуке запослених на DCU комплексу на градилишту и на OTS;
- После тоталне реконструкције пуштена је у рад ССГ Велика Плана, прва ССГ у формату М-аутопут у Србији (GAZPROM бренд);
- Креирање модула мобилне апликације за корпоративне клијенте;
- Одржана је XI редовна седница Скупштине акционара НИС-а на којој је, између осталог,

- усвојена Одлука о расподели добити за 2018. годину, исплати дивиденди и утврђивању укупног износа нераспоређене добити Друштва;
- У оквиру друштвено одговорног програма „Заједници заједно 2019” изабрано је 20 здравствених установа чији је рад НИС подржао са 116,5 милиона динара;
- Како би студентима омогућио да прва радна искуства стекну у водећој домаћој компанији НИС је покренуо нови програм студентске праксе „NIS Calling”;
- У згради Ректората Универзитета у Београду НИС је представио Извештај о одрживом развоју за 2018. годину, уз учешће министара у Влади Републике Србије.

У Елемиру отворен најсавременији тренинг центар у региону

Јул – септембар

- Добијено решење за експлоатационо поље за експлоатацију нафте и раствореног гаса – Кикинда исток;
- Извршен је капитални ремонт и стимулативна метода на бучотини Об-02;
- У Елемиру отворен најсавременији тренинг центар у региону за обуку запослених у области истраживања и производње нафте и гаса;
- Акредитационо тело Србије донело Одлуку о обнављању акредитације Лабораторији Upstream;
- Старт постројења за гранулацију сумпора С-4460;
- После тоталне реконструкције пуштена је у рад ССГ Стари Бановци, прва ССГ у формату L-аутопут у Србији (GAZPROM бренд);
- Започете имиџ кампање „G-DRIVE” и „Drive Safe”, као и кампања поводом лансирања услуге „Purchase with cash back” и „Са нама на путу” дигитална кампања;
- Модернизована је савремена лабораторија за контролу квалитета авио-горива, смештена у Аеросервису на београдском аеродрому;
- НИС је на име дивиденде седму годину заредом акционарима исплатио 25 одсто прошлогodiшње нето добити, а у те сврхе издвојено је више од 6,5 милијарди динара;
- НИС је био домаћин округлог стола под називом „Коришћење природног гаса као погонског горива”, који је у сарадњи са компанијама GAZPROM и UNIPER одржан у оквиру међународне манифестације „Плави коридор 2019”;
- Више од 300 запослених НИС-а из градова широм Србије подржали су акцију Националног удружења родитеља деце оболеле од рака (НУРДОР) „Пружи корак”.

Највећи ланац кафеа у Србији

Октобар – децембар

- Добијено решење којим се продужује истражни рок за извођење геолошких истраживања нафте и гаса на територији Републике Србије јужно од Саве и Дунаве;
- Добијено решење за проширење експлоатационог поља Бока за експлоатацију нафте и раствореног гаса;
- NIS PETROL отпочео производњу електричне енергије у блоку Жомбољ;
- Потписан протокол о сарадњи са компанијом „Sonangol P&P”, који ће омогућити развој НИС-а на глобалном тржишту и усавршавање запослених;
- Испитивање електро-енергетске опреме – Precommissioning DCU;
- Обука оператера за рад на постројењу за одложено коксовање (DCU) од стране даваоца лиценце (Chevron Lummus Global);
- После потпуне реконструкције пуштене су у рад: ССГ Крњешевци у формату L-аутопут (GAZPROM бренд), ССГ Барајево у XS формату, (NIS PETROL бренд), ССГ Ивањица у S формату (NIS PETROL бренд). На аутопуту Београд-Шид отворена је нова дигитална GAZPROM бензинска станица;
- Такође, завршена је изградња и припреме за почетак рада ССГ Отопени у M формату (GAZPROM бренд) у Румунији;
- Почели су са радом два мобилна „Drive Cafe” у Србији;
- Од почетка године уведен је 31 нови производ под сопственим брендом у оквиру „Drive Cafe”;
- Унапређење функционалности мобилне апликације „Са нама на путу”;
- Лансирање мобилне апликације „Drive Cafe augmented reality” и реализација наградног конкурса;

Пројекат модернизације FCC

- Завршени су радови на имплементацији „Drive Safe corner” на свим ССТ у Румунији;
- Одбор директора НИС-а усвојио је Бизнис план за 2020. годину којим је потврђен наставак спровођења амбициозног инвестиционог програма;
- НИС је потписао уговор о набавци савремене INDMAX технологије и базног пројекта за модернизацију постројења за каталитички крекинг (FCC) у Рафинерији нафте Панчево са реномираном међународном компанијом „Lummus Technology”;
- Новинари водећих медија у Србији организовано су посетили активе НИС Петрола, зависног друштва НИС-а у Румунији;
- Током 2019. године реализовано је пуно спортско-пословних такмичења НИС-а у Србији и Русији, где је учествовало преко 250 запослених.

Улагање у повећање безбедности деце и модернизацију наставног процеса

Важни догађаји након истека пословне године

- НИС уручио главне награде, аутомобиле FIAT 500 срећним добитницима наградних игара које је компанија приредила за потрошаче током новембра, односно децембра 2019. године;
- Компанија НИС потписала Уговор о извођењу практичне наставе са Техничком школом Зрењанин и започела њену реализацију у Тренинг центру у Елемиру;
- Интерна ревизија НИС-а од стране независног оценитеља добила оцену усаглашености активности са међународним стандардима за професионалну праксу интерне ревизије и Етичког кодекса глобалног Института интерних ревизора;
- У оквиру програма „Заједници заједно 2020”, НИС је потписао Меморандум о сарадњи са Министарством унутрашњих послова и Министарством просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије путем којег ће уложити 114,5 милиона динара у повећање безбедности и дигитализацију наставног програма у основним и средњим школама у 12 градова и општина у Србији.

1.03

НИС Група

НИС Група је један од највећих вертикално интегрисаних енергетских система у југоисточној Европи. У Србији и земљама региона, НИС ангажује више од 11.000 радника. Основне делатности НИС Групе јесу истраживање, производња и прерада нафте и природног гаса, промет широког асортимана нафтних и гасних деривата, као и реализација пројеката у области енергетике и петрохемије.

○ Седиште НИС-а и главне активне
— Земље
Земље пословања на слици на страни 44

Седиште НИС-а и главне активне Групе су у Републици Србији, док су зависна друштва и представништва отворена у неколико земаља света. Циљ НИС-а је да у изазовним

макроекономским околностима обезбеди нове вредности за своје акционаре, запослене и заједницу у којој послује.

Делатности

Пословне активности НИС Групе организоване су у оквиру матичног друштва НИС а.д. Нови Сад кроз Блок Истраживање и производња¹ и дивизију DOWNSTREAM².

¹ Истраживање и производња и зависна друштва – НТЦ НИС Нафтагас д.о.о. Нови Сад, Нафтагас – Нафтни сервис д.о.о. Нови Сад и Нафтагас – Транспорт д.о.о. Нови Сад.

² Блок Прерада, Блок Промет, Дирекција Енергетика и зависно друштво Нафтагас – Технички сервис д.о.о. Зрењанин.

Блок истраживање и производња

Истраживање и производња

НИС је једина компанија у Србији која се бави истраживањем и производњом нафте и гаса. Активности НИС-а у том сегменту обухватају још и оперативну подршку производње, управљање резервама нафте и гаса, управљање разрадом лежишта нафте и гаса, велике пројекте у области истраживања и производње. Већина НИС-ових нафтних налазишта се налази у Србији, док компанија истражне радове изводи и у Босни и Херцеговини и Румунији, где је започета и експериментална производња. Најстарија инострана концесија НИС-а се налази у Анголи, где је експлоатација нафте започета још 1985. године.

У оквиру „Истраживања и производње” послује и погон за припрему природног гаса, производњу ТНГ-а и газоллина и уклањање CO₂ у Елемиру, чији је пројектовани капацитет 65.000 тона ТНГ-а и газоллина годишње. У Елемиру је смештено и аминско постројење за пречишћавање природног гаса, у ком се примењује HiPACT технологија (High Pressure Acidgas Capture Technology). Постојење у Елемиру је прво HiPACT постројење у Европи, а начин прераде гаса је такав да у потпуности спречава доспевање угљен диоксида у атмосферу.

Производни погони „Истраживања и производње” баве се и производњом геотермалне, електричне, и топлотне енергије, као и производњом компримованог гаса.

Од 2013. године на нафтним и гасним пољима, на осам локација у Србији, НИС је пустио у рад мале електране чија је максимална снага 14 МWe. Еколошка предност коришћења ових малих електрана огледа се у производњи електричне и топлотне енергије из гаса, који није био искоришћен због велике количине угљен-диоксида и азота, или није могао бити валоризован, услед непостојања гасне инфраструктуре.

У току 2019. године, НИС је отпочео производњу електричне енергије на гасном пољу Жомбољ, у Румунији. Тренутна производња је 4,5 MW. Електрична енергија из Жомбоља се продаје на румунском унутрашњем тржишту.

НИС је у свим сегментима пословања опредељен за стални технолошки развој и увођење иновација у пословању, па је модернизација један од приоритета у сегменту истраживања и производње. У области истраживања и производње научно-технолошку подршку обезбеђује НТЦ НИС-Нафтагас д.о.о. Нови Сад.

НИС поседује сопствене сервисне капацитете, који задовољавају потребе Групе у сфери истраживања и производње нафте и гаса и пружају услуге трећим лицима. Сервиси пружају услуге у области истраживања и производње нафте и гаса путем геофизичких испитивања, израде, опремања и ремонта бушотина, као и спровођења специјалних операција и мерења на бушотинама.

Поред тога, пружају и услуге одржавања нафтно-гасне опреме и средстава за рад, изградње, реконструкције и одржавања нафтно-гасних система

и објеката, превоза терета и путника и ангажовања радних машина.

Захваљујући савременој опреми, континуираном улагању у модернизацију опреме и искусним кадровима, изводили су радове у многим земљама широм света (Египат, Туркменистан, УАЕ, Русија и друге). Тренутно су ангажовани у Босни и Херцеговини и Румунији.

Циљ у овом сегменту пословања јесте јачање присуства у окружењу и на међународном тржишту, због чега је приоритет модернизација опреме, обезбеђење што бољег квалитета пружених услуга, повећање техничко-технолошке ефикасности и раст упослености у НИС-у и другим компанијама.

Дивизија DOWNSTREAM

Дивизију DOWNSTREAM чине Блок Прерада, Блок Промет и област енергетике.

Прерада

НИС управља Рафинеријом нафте у Панчеву, чији је максимални пројектовани капацитет 4,8 милиона тона сирове нафте годишње. Након почетка рада комплекса МНС/ДНТ у 2012. години, Рафинерија у Панчеву производи: моторна горива евро-5 стандарда³, млазно-гориво, гасно уље, течни нафтни гас, сировине за петрохемијску индустрију, уље за ложење, битумене и остале нафтне деривате. Стална модернизација прерађивачких капацитета НИС-а омогућила је

³ Након завршетка изградње постројења за благи хидрокрекинг и хидрообраду (МНС/ДНТ) у 2012. години, НИС у потпуности прелази на производњу моторног горива европског стандарда квалитета.

домаћу производњу горива европског стандарда квалитета, а НИС Групи је обезбедила стратешки важну позицију лидера на регионалном тржишту нафтних деривата.

У Рафинерији нафте Панчево у току је завршетак активности изградње постројења за дубоку прераду с технологијом одложеног коксовања, кључног пројекта друге фазе модернизације Рафинерије. Након завршетка овог пројекта, Рафинерија у Панчеву ће производити веће количине најквалитетнијих деривата, пре свега дизела, а такође ће почети и производња нафтног кокса, производа који се сада увози у Србију.

Промет

Структура промета НИС-а обухвата извозне и домаће велепродајне испоруке сирове нафте, гаса и нафтних деривата, као и малопродају готових нафтних деривата, течног нафтног гаса и низа пратећих производа. Све врсте горива пролазе строгу и редовну лабораторијску контролу и одговарају захтевима националних и међународних стандарда.

Током 2019. године омогућена је услуга пуњења аутомобила на електрични погон на новим дигиталним ССГ.

НИС у Србији поседује највећу малопродајну мрежу на тржишту, а бензинске станице НИС-а активне су и у Босни и Херцеговини, Бугарској и Румунији. НИС у Србији и региону управља мрежом од преко 400 малопродајних објеката, а на тржишту наступа са два брэнда: NIS PETROL и премијум брэндом бензинских станица – GAZPROM. Као посебне пословне правце НИС развија снабдевање авио-горивима, снабдевање пловних објеката горивом, производњу и промет мазива и промет битумена.

Бизнис област мазива, једна од кључних области „non fuel” бизниса НИС-а је од великог значаја за повећање препознатљивости брэнда и лојалности потрошача. Та област обухвата производњу, продају, развој и маркетинг мазива и техничких течности.

Енергетика

НИС се бави производњом електричне и топлотне енергије из конвенционалних и обновљивих извора, трговином електричном енергијом, набавком, продајом и управљањем портфолиом природног гаса, продајом компримованог природног гаса, развојем и увођењем стратешки важних енергетских пројеката, развојем и имплементацијом пројеката за повећање енергетске ефикасности.

НИС развија и трговину електричном енергијом и поред тржишта Србије, присутан је на тржиштима Босне и Херцеговине, Црне Горе, Румуније, Словеније и Мађарске, а тргује и на граници са Северном Македонијом.

Кључни задатак у овом сегменту пословања у наредном периоду биће изградња додатних капацитета за производњу електричне енергије. У сарадњи с компанијом „Гаспром енергохолдинг” НИС реализује пројекат изградње Термоелектране-топлане (ТЕ-ТО) „Панчево” на локацији Рафинерије нафте (оквирне електричне снаге до 200 MW).

На енергетском тржишту природног гаса у Републици Србији НИС има улогу произвођача, великог потрошача, као и снабдевача природним гасом. Управљање портфолијом природног гаса представља бизнис процес који се непрекидно одвија у циљу обезбеђења сигурности снабдевања НИС природним гасом.

Подршку основним делатностима пружа девет функција унутар матичног Друштва – НИС а.д. Нови Сад. То су: Функција за финансије, економику, планирање и рачуноводство, Функција за стратегију и инвестиције, Функција за набавку, Функција за организациона питања, Функција за НСЕ, Функција за правна и корпоративна питања, Функција за корпоративну заштиту, Функција за односе са државним органима и корпоративне комуникације и Функција за интерну ревизију⁴. Један од заменика генералног директора задужен је за петрохемијске послове.

НИС је у свим сегментима пословања одређен за стални технолошки развој и увођење иновација у пословању.

⁴ Ова функција је подређена генералном директору, док лице одговорно за унутрашњи надзор подноси извештаје Комисији за ревизију Одбора директора.

Историјат

1945.

Основано
Трговачко
предузеће за
промет нафте
и нафтних
деривата.

1952.

Пронађено
прво нафтно
поље на северу
земље, код
Јерменоваца у
Банату.

1963.

Завршена
изградња првог
магистралног
гасовода који
је спајао сва
нафтна поља
са Панчевом,
где ће бити
изграђена прва
рафинерија.

1985.

Почела
експлоатација
нафте у Анголи,
чиме је НИС
први пут ушао
у концесију ван
граница државе.

1999.

Бомбардовање
НАТО током ког
је НИС претрпео
људске и
материјалне
губитке. Након
завршетка
бомбардовања
уследила је
интензивна
обнова
оштећених
постројења.

2008.

На тржишту
Србије појавио
се бренд уља и
мазива
NISOTEC.

1949.

Формирано
предузеће за
истраживање
и производњу
нафте
„Нафтагас”.

Откривена
прва гасна
налазишта.

1953.

Почела
интензивна
изградња првих
бензинских
станица у
највећим
градовима
Србије.

1968.

Почеле да раде
рафинерије
нафте у
Панчеву и Новом
Саду. Откривено
налазиште
нафте
„Велебит”.

1991.

Основано
Јавно предузеће
„Нафтна
индустрија
Србије”.

2005.

НИС добио
статус
акционарског
друштва.

2009.

Већински акционар НИС-а постаје руска компанија ЈАД „Гаспром њефт”.

Почетак модернизације производног комплекса.

2011.

Почиње регионална експанзија НИС-а.

Формирана зависна друштва у Босни и Херцеговини, Бугарској и Румунији.

2013.

Почетак исплата дивиденди акционарима из добити за претходну годину.

Започета трансформација НИС-а у енергетску компанију.

Пуштено у рад прво когенерационо постројење у Сиракову за производњу електричне и топлотне енергије из гаса.

2015.

Почетак продаје бензина G-Drive 100 на GAZPROM бензинским станицама.

2017.

У Рафинерији нафте Панчево одржана свечаност поводом почетка радова на постројењу за дубоку прераду са технологијом одложеног коксовања.

Потписан уговор о изградњи термоелектране-топлане Панчево између компанија ТЕ-ТО „Панчево” и кинеске компаније „Shanghai Electric Group”.

Усвојена корпоративна Стратегија развоја до 2025. године.

2019.

Настављене активности на реализацији пројеката „Дубока прерада” и започета изградња ТЕ-ТО „Панчево”.

Обележено 10 година од почетка пословања „Гаспром њефт” у Србији.

Почетак пробне производње нафте у Румунији.

2010.

НИС постао отворено акционарско друштво листирано на Београдској берзи.

2012.

Завршетак прве фазе модернизације Рафинерије нафте Панчево и почетак производње горива евро 5 квалитета.

У Београду свечано отворена прва премијум бренд бензинска станица GAZPROM.

2014.

Продаја првих количина електричне енергије на тржишту.

2016.

Почетак рада аминског постројења за пречишћавање природног гаса у Елемиру.

На GAZPROM бензинским станицама у Србији почела продаја премијум дизел-горива G-Drive Diesel.

2018.

Настављене активности на реализацији пројеката „Дубока прерада” и ТЕ-ТО „Панчево”.

Обележена десетогодишњица програма сарадње НИС-а и локалних заједница у Србији „Заједници заједно”.

Земље пословања

—
Пословна
структура
НИС Групе
на страни
49

Развој пословања и јачање конкурентности на тржишту региона један је од стратешких циљева НИС-а. Регионална експанзија одвија се у два основна правца – на пољу истраживања и производње нафте и гаса (у Босни и Херцеговини и Румунији) и кроз развој малопродајне мреже (у Бугарској, Босни и Херцеговини и Румунији). Поред тога, НИС је активан и на пољу трговине електричном енергијом.

Регион

01 Србија

02 Босна и Херцеговина

03 Румунија

04 Бугарска

Интерсегментне цене

Концепт методологије интерсегментних цена заснован је на тржишном принципу и принципу „један производ, једна трансферна цена”.

Принцип „један производ, једна трансферна цена” значи да је „кретање” једног производа између различитих профитних центара унутар НИС-а вредновано по једној цени, без обзира на то између којих профитних центара је настало кретање.

Интерсегментне цене служе за генерисање интерних прихода између сегмената пословања НИС-а и утврђене су тако да одражавају тржишни положај сваког сегмента пословања.

- Интерсегментна цена за домаћу нафту утврђена је према тзв. „извозном паритету”.
- Интерсегментна цена природног гаса одговара продајној цени природног гаса по којој НИС продаје природни гас ЈП „Србијасгас”.
- Интерсегментне цене деривата нафте и деривата природног гаса дефинисане су према следећим принципима:

- комбиновани увозно-извозни паритет је принцип који се користи код обрачуна интерсегментних цена деривата, чији је режим увоза на домаће тржиште слободан и постоји значајан удео извозних канала у структури продаје;
- увозни паритет је принцип који је коришћен код обрачуна интерсегментних цена деривата чији је увоз слободан и у чијој структури продаје преовладава продаја на домаћем тржишту;
- извозни паритет је принцип који се користи за деривате који се претежно извозе;
- за остале деривате нафте тј. оне деривате који по својим специфичностима не спадају ни у једну од претходне три групе (комбиновани увозно-извозни паритет, увозни паритет, извозни паритет), карактеристично је да се продају малом броју познатих купаца чије су продајне цене дефинисане годишњим или дужим уговорима, представљају алтернативу производњи других деривата или технолошки вишак у производњи.

Представништва
и огранци

Дивизија
Downstream

Група за
административно-
документациону подршку

Департман за
МТиСП

 <p>Дирекција Енергетика</p>	 <p>Департман за метрологију</p>	 <p>Блок Прерада</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дирекција производња • Техничка дирекција • Департман за ПЕК • Департман за развој и инвестиције • Сектор за HSE • Сектор за HR • Пројектни офис ОМС Блока Прерада • Група за административно-документациону подршку 	 <p>Блок Промет</p> <ul style="list-style-type: none"> • Комерцијалне активности • Малопродаја • Дирекција за логистику • Развој • Департман за координацију промета • Департман за ПЕК • Департман за организациона питања • Департман за контролу квалитета и метрологију • Представништво НИС а.д. у Бугарској • Сектор за HSE • Погон Јазак • Центар за дигиталну трансформацију 	 <p>Департман за планирање, оптимизацију и анализу производње и комерцијалу</p>	 <p>Сектор за сирову нафту</p>
---	---	--	--	--	---

Пословна структура НИС Групе

Представништва и огранци

- Огранци у Србији *
- Представништво Ангола
- Представништво Бугарска
- Представништво Румунија
- Представништво Руска Федерација
- Огранак Туркменистан **

Зависна друштва

- „Нафтагас – Технички сервиси” д.о.о. Зрењанин
- „Нафтагас – Нафтни сервиси” д.о.о. Нови Сад
- „Нафтагас – Транспорт” д.о.о. Нови Сад
- НТЦ „НИС Нафтагас” д.о.о. Нови Сад
- О Зоне а.д. Београд ***
 - „НИС МЕТ Енерговинд” д.о.о. Београд
- „НИС Оверсиз” о.о.о. Санкт Петербург
- „НИС Петрол” е.о.о.д. Софија
- „НИС Петрол” с.р.л. Букурешт
- „НИС Петрол” д.о.о. Бања Лука
 - „Г – Петрол” д.о.о. Сарајево
- „Панон Нафтагас” к.ф.т. Будимпешта ****
- „Јадран Нафтагас” д.о.о. Бања Лука
- „НИС-Светлост” д.о.о. Бујановац

* Према одредбама Закона о туризму Републике Србије, уколико привредно друштво не обавља угоститељску делатност као претежну делатност, ради обављања ове делатности дужно је да образује и у одговарајућем регистру региструје огранак, односно простор ван пословног седишта или да на други начин образује одговарајућу организациону јединицу која се евидентира у Регистру туризма. Из овог разлога Друштво је све бензинске станице на којима се обавља угоститељска делатност регистровало као засебне огранке. Списак бензинских станица које су регистроване као огранци налази се на веб адреси <http://ir.nis.eu/sr/korporativno-urpavae/ggrupa/>.

** Покренут је поступак ликвидације.

*** Дана 12.02.2020. године О Зоне а.д. Београд, променио је назив у НИС ПЕТРОЛ а.д. Београд

**** „Панон Нафтагас” к.ф.т. Будимпешта од 01. марта 2020. године у поступку је ликвидације

Мисија

Одговорно користећи природне ресурсе и савремене технологије, пружити људима балканског региона енергију за кретање ка бољем.

Визија

НИС ће бити признати лидер балканског региона у свом ресору, по динамици одрживог развоја и повећања ефикасности, испољавајући висок ниво друштвене и еколошке одговорности, као и савремене стандарде услуживања купаца.

Вредносни

Одговорност

Одговорна компанија и запослени који рационално користе ресурсе ради заједничке добробити

Транспарентност

Кроз отворену и фер комуникацију, у којој смо сви једнаки, стварамо транспарентно радно окружење.

Иновативност

Проналазимо и подржавамо нова и увек боља решења, како бисмо стално себе унапређивали и остали лидери у индустрији.

Стручност

Све што стварамо засновано је на нашој стручности која инспирише промене у целој заједници.

1.04

Стратегија

Стратегија 2025

У 2017. години усвојена је нова интегрисана корпоративна Стратегија 2025 која ће обезбедити даљи раст и профитабилност за акционаре, запослене и ширу друштвену заједницу.

Основни стратешки циљеви НИС-а су:

- очување показатеља производње и раста ресурсне базе;
- повећање дубине и ефикасности прераде;
- повећање продаје деривата кроз сопствене канале продаје и модернизација малопродајне мреже;
- диверсификација пословања, изградњом нових капацитета за производњу електричне енергије, и
- оптимизација оперативних перформанси.

Истраживање и производња

Највећи део инвестиција које НИС планира до 2025. године биће издвојен за сегмент истраживања и производње. НИС у предстојећем периоду очекује мањи пад базне производње нафте и гаса у односу на претходну годину, али ће он бити надомештен разрадом постојећих лежишта, геолошко истражним радовима у Србији, даљим развојем најпрофитабилнијих иностраних концесија, пре свега у Румунији, као и константним повећањем ефикасности пословања.

Прерада

Информације о статусу пројекта „Дубока прерада“ на страни 83

Развој прераде НИС-а кроз модернизацију Рафинерије нафте у Панчеву и повећање енергетске и оперативне ефикасности у том сегменту један је од основних задатака НИС-а до 2025. године. У Рафинерији нафте Панчево је већ започета изградња постројења за дубоку прераду технологијом одложеног коксовања, која представља пројекат вредан више од 300 милиона евра. Рад нових постројења допринеће повећању дубине прераде, а биће диверсификована и промењена структура производа у корист светлих производа и веће количине производа који задовољавају европске стандарде квалитета.

Програми оперативне ефикасности у свим деловима НИС-а биће и у наредном периоду кључни извор подизања нивоа успешности пословања и остаће један од главних стратешких циљева у условима сложеног пословног окружења.

Промет

Стратегија дефинише модернизацију малопродајне мреже и повећање њене рентабилности кроз раст продаје брендираног горива и развој допунског бизниса, као и повећање ефикасности и обима велепродаје и развој на иностраним продајним тржиштима. У наредном периоду, НИС ће се посветити развоју и унапређењу пословања бизнис линија специјализованих производа: авио-горива, мазива и бункер горива, и то кроз подизање нивоа специјализоване логистике и унапређење квалитета производа и пратећих услуга.

Енергетика

Раст производње електричне енергије и повећање ефикасности основни су циљеви НИС-а у сегменту енергетике. Кључни пројекти у овом сегменту пословања биће изградња нове Термоелектране-топлане „Панчево”, даљи раст производње електричне енергије у малим електранама, развој пројекта ветрогенерације, а планиран је и значајан раст у трговини електричном енергијом.

1.05

Управљање ризицима

Интегрисани систем управљања ризицима

Ризик је вероватан будући догађај који може да изврши негативан или позитиван утицај на достизање постављених циљева Друштва на свим нивоима управљања. Управљање ризицом је континуиран и систематичан бизнис процес који пружа подршку при доношењу управљачких одлука и испуњавању циљева организације у условима изложености ризицима.

Пословање Друштва је повезано са различитим ризицима, чија реализација може да доведе до суштинских одступања од постављених циљева. Друштво признаје постојање ризика и настоји да активно управља ризицима на системској основи. Ефективно и ефикасно управљање ризицима обезбеђује Друштву континуитет пословања, а дефинисани оквир управљања ризицима представља начин на који се управља ризицима у Компанији и креира основу за доношење пословних одлука.

НИС је дефинисао своје циљеве у области управљања ризицима и успоставио интегрисани систем управљања ризицима (ИСУР). Циљ Друштва у области управљања ризицима јесте повећање ефикасности и ефикасности управљачких одлука посредством идентификације, анализе и процене ризика који их прате, дефинисања стратегија управљања ризицима, као и обезбеђење максималне ефикасности и ефикасности мера за управљање ризицима у току реализације донетих одлука.

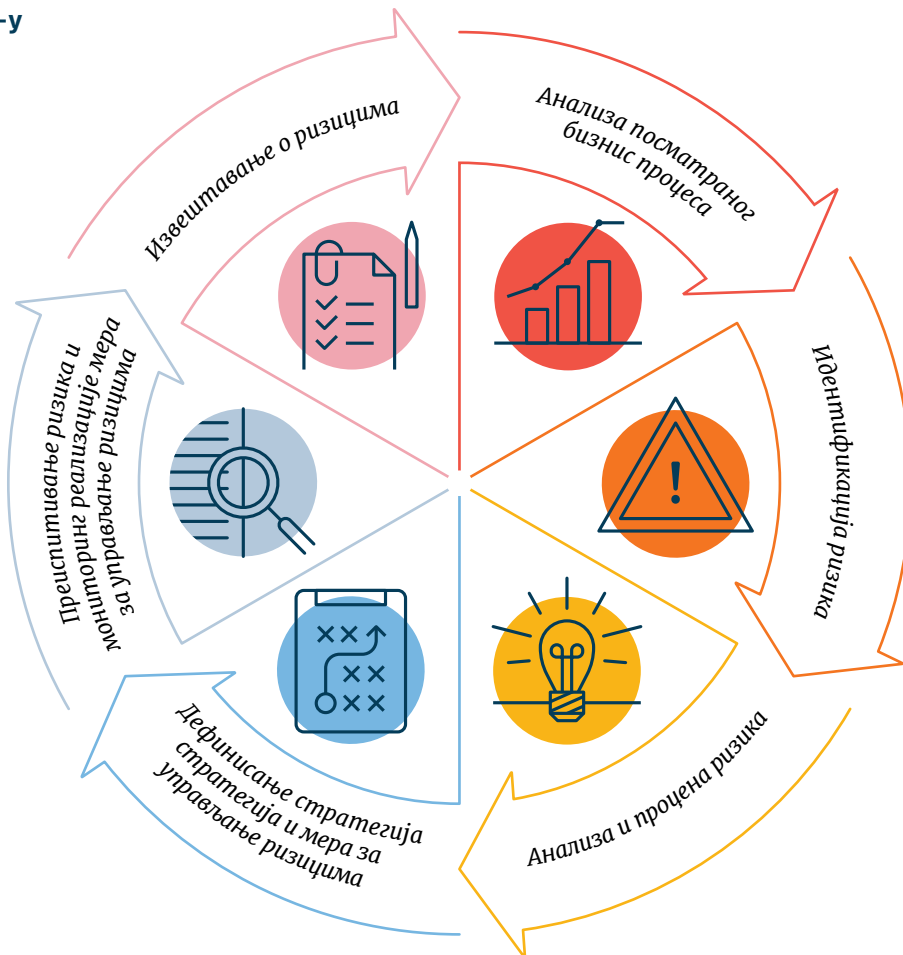
Циљеви Друштва у области управљања ризицима се остварују реализацијом следећих задатака:

- успостављањем културе управљања ризицима у Друштву ради достизања заједничког схватања основних принципа и приступа управљању ризицима од стране руководства и запослених;
 - дефинисањем и успостављањем системског приступа идентификовању и процени ризика који постоје у пословању Друштва, како у целини, тако и у појединим областима пословања;
 - подстицањем размене информација о ризицима између организационих делова Друштва и заједничког дефинисања мера за управљање ризицима и
 - достављањем систематичних информација о ризицима органима управљања Друштва.
-

ИСУР је скуп фаза, методолошког оквира и инструмената који су усмерени на обезбеђење ефикасности и ефикасности процеса управљања ризицима у НИС-у.

Основни принцип овог система подразумева да је одговорност за управљање ризицима додељена власницима ризика, односно власницима бизнис-процеса у Друштву. Овакав приступ омогућава да се у свим процесима Друштва дефинише одговорност за управљање и праћење ризика, као и да се осигура припрема одговарајућих страте-

Шема бизнис процеса ИСУР у НИС-у

гија и планова мера за управљање ризицима на нивоу бизнис процеса, односно НИС-а као целине.

У матичном Друштву је формирана Служба за мониторинг система управљања ризицима, која координира и континуирано развија овај бизнис процес.

Поред тога, интегрисани системи менаџмента (ИМС), организациона структура, нормативно-методолошки документи и друга интерна регулатива, кодекс корпоративног управљања и кодекс пословне етике, заједно формирају систем интерних контрола, који представља водич за ре-

ализацију пословних активности НИС-а и ефективно управљање повезаним ризицима.

У НИС-у се ризици идентификују и процењују помоћу анализе извора података (интерних и екстерних база, кључних индикатора ризица), интервјуа, риск-сесија итд., а рангирају се према нивоима, у складу са матрицом ризица, дефинисаном на основу склоности ка ризицима (кључни ризик Друштва, кључни ризик дивизије/блока/функције, ризик дивизије/блока/функције). Процена се врши квантитативном или квалитативном методом.

ИСУР у процесу пословног планирања

Кључне ризике, повезане са циљевима друштва, потврђује Одбор директора кроз усвајање бизнис-планова. Процена ризика је саставни део процеса бизнис-планирања, а информације о кључним ризицима: процењени финансијски утицај ризика, стратегије и мере за управљање ризицима, као и потребни финансијски ресурси за реализацију мера – саставни су део усвојених бизнис планова.

У свом пословању Група је изложена следећим категоријама и групама ризика:

Нефинансијски ризици:

- Оперативни ризици,
- Политички ризици,
- Стратешки ризици,
- Ризици усклађености,
- Репутациони ризици,

Финансијски ризици:

- Кредитни ризици,
- Ризици ликвидности,
- Ценовни ризици,
- Валутни ризици,
- Каматни ризици.

Нефинансијски ризици

Опис ризика	Мере за управљање ризицима
Оперативни ризици	
Пројектни ризици	
<p>Циљ НИС Групе у сегменту који се односи на геолошке истражне радове јесте повећање ресурсне базе и производње НИС-а. Остварење циља у великој мери зависи од успеха геолошко-истражних радова, усмерених на развој бушотинског фонда у земљи и у иностранству.</p> <p>Главни ризик у области истраживања и производње нафте и гаса представља непотврђивање процењених резерви и, као последица тога, неостваривање планираног раста ресурсне базе НИС-а.</p>	<p>Мере које се примењују у циљу смањења ризика су извођење нових 3D сеизмичких испитивања уз примену најсавременије <i>wireless</i> технологије, одабир кандидата за истражно бушење на основу комплексне интерпретације сеизмичких података, експертиза програма геолошко-истражних радова од стране највећег акционара и одабир најперспективнијих бушотина уз примену најсавременијих метода истраживања. У циљу смањења ризика посебна пажња се посвећује доброј припреми пројеката за реализацију и квалитетном мониторингу у току извођења геолошко-истражних радова.</p> <p>У циљу смањења лиценцих ризика геолошко-истражни радови се изводе у складу са динамиком, дефинисаном пројектима геолошких истраживања и одредбама Закона о рударству и геолошким истраживањима који, између осталог, регулише и област истраживања и производње нафте и гаса.</p>

Политички ризици

Ризик увођења економских рестриктивних мера ЕУ и САД „Гаспром њефт” Групи

Као резултат увођења економских рестриктивних мера ЕУ и САД „Гаспром њефт” Групи настао је ризик за дугорочни развој услед ограничених могућности дугорочног задуживања код пословних банака које припадају банкарским групама са седиштем у ЕУ и САД.

НИС редовно прати догађања на међународној сцени и оцењује последице по пословање компаније. Осим тога, у складу са дозвољеним изузецима санкционог режима (дугорочно задуживање је могуће искључиво ако је намењено финансирању увоза роба и услуга из ЕУ), пословање НИС-а се континуирано прилагођава овој могућности кроз повећање обима увоза роба и услуга од ЕУ добављача. На тај начин се обезбеђују средства за финансирање дугорочног развоја НИС-а и поред ограничења санкционог режима.

Финансијски ризици

Опис ризика

Мере за управљање ризицима

Кредитни ризици

Ризик наплате потраживања

Настаје код готовине и готовинских еквивалената, депозита у банкама и финансијским институцијама, интеркомпанијских кредита/зајмова датих трећим лицима, као и због изложености ризику у трговини на велико и мало, укључујући ненаплаћена потраживања и преузете обавезе.

Управљање кредитним ризиком је успостављено на нивоу НИС Групе. У погледу кредитних лимита, банке се рангирају према утврђеним методологијама за кључне и остале банке, у сврху одређивања максималног износа изложености *НИС а.д. Нови Сад* према банци у било ком моменту (кроз депозите, инструменте документарног пословања: банкарске гаранције, акредитиве, итд. – издате у корист *НИС а.д. Нови Сад*).

По питању потраживања од купаца, постоји развијена методологија кредитних лимита на основу које се дефинише ниво изложености према одређеним купцима, у зависности од њихових финансијских показатеља.

Ризици ликвидности

Ризик ликвидности је ризик да ће НИС Група имати потешкоћа у испуњавању својих обавеза. Реч је о ризику непостојања одговарајућих извора финансирања пословних активности НИС Групе.

НИС Група континуирано прати ликвидност у циљу обезбеђења довољно готовине за потребе оперативног, инвестиционог и финансијског пословања. У ову сврху врши се континуирано уговарање и обезбеђивање довољно расположивих кредитних и документарних линија уз истовремено поштовање максималног дозвољеног нивоа кредитног дуга (лимит поставља матична компанија), као и испуњење обавеза из уговора са пословним банкама (ковенанте).

Од половине септембра 2014. године, *НИС а.д. Нови Сад* је изложен ризику ограничених могућности екстерног финансирања, због увођења секторских санкција ЕУ и САД према највећим енергетским компанијама у руском власништву, као и њиховим зависним друштвима, основаним ван ЕУ. Наиме, санкције не дозвољавају задуживање *НИС а.д. Нови Сад* код ЕУ или САД банака на рок дужи од 30, односно 60 дана. Изузетак, предвиђен санкцијама ЕУ се односи на могућност задуживања на рок дужи од 30 дана код банака из Европске уније, искључиво уколико је кредит намењен плаћању увоза несанкционисаних роба и услуга из ЕУ.

У циљу прибављања неопходних финансијских средстава за наредни период НИС је у току претходне две године преговарао/уговорио преко 700 милиона EUR нових кредитних линија са српским, руским и арапским банкама, за финансирање неограничених намена, као и са европским банкама са седиштем у Србији, за финансирање увоза из ЕУ (финансирање на рок дужи од 30 дана је дозвољено уколико је предмет финансирања увоз несанкционисаних роба или услуга из ЕУ), и на тај начин обезбедио потребна средства за редовне отплате кредита у 2018. и 2019. години, али и превремене отплате неповољних кредита у циљу побољшања карактеристика кредитног портфолија (снижење просечне цене финансирања уз одржавање оптималне просечне рочности портфеља). Поред побољшаних карактеристика портфеља, реструктурирање кредитног портфеља, омогућило је да се у наредне четири године умањи оптерећење обавезних отплата кредита и новчани ток усмери на реализацију планираних инвестиционих улагања и нормално оперативно пословање компаније.

И поред тога, а у циљу даљег побољшавања карактеристика кредитног портфеља и обезбеђења додатних лимита за финансирање у 2019. и 2020. години, НИС је током 2019. године спровео тендер и обезбедио побољшање услова (снижење камата) код три кредита који су у стању у укупном износу од 185 милиона EUR, као и нове лимите по повољним условима у висини од око 90 милиона EUR за кредите и 176,5 милиона EUR за документарно пословање. Коришћење ових извора финансирања омогућило је превремене отплате неповољних кредита и снижење просечне цене портфеља за 9% у односу на крај 2018. године, задржавање просечне рочности у распону између 3 и 4 године на крају 2019. године, као и довољно документарних лимита банака које не примењују санкције за оперативно пословање.

Ценовни ризици

НИС Група је због своје основне активности изложена ризицима промене цена, и то цена сирове нафте и нафтних деривата, које утичу на вредност залиха и марже у преради нафте, што даље утиче на будуће токове новца.

Део ових ризика се елиминише кроз прилагођавање продајних цена нафтних деривата променама цена нафте и деривата. На нивоу Групе „Гаспром њефт” врши се процена потреба за коришћењем одређених инструмената робног хеџинга за зависна друштва у оквиру Групе, укључујући и НИС а.д. Нови Сад као зависно друштво.

Осим тога, у циљу смањења потенцијалног негативног утицаја овог ризика, спроводе се следеће мере:

- годишње планирање, засновано на изради више сценарија, праћење планова и благовремено кориговање оперативних планова набавке сирове нафте;
- редовна заседања Комисије НИС а.д. Нови Сад за набавку/продају сирове нафте ради разматрања свих најзначајнијих питања, како у процесу набавке, тако и у процесу продаје сирове нафте (продаја нафте из Анголе – *Palanca* сирове нафта);
- тенденција закључења дугорочних уговора за набавку сирове нафте по што повољнијим комерцијалним условима, са дужим роковима плаћања на бази отвореног рачуна, као и закључења купопродајних уговора, по основу којих би НИС а.д. Нови Сад, у складу са закљученим међудржавним споразумима, био ослобођен обавезе плаћања царине при увозу, а по основу остварења преференцијалног статуса;
- проширење круга испоручилаца, успешна сарадња са компанијама из ЕУ, све већа конкурентност у тендерској процедури набавке из увоза и све видљивији резултати помака у погледу набавних цена;
- проширење/диверсификација корпе нафте за потенцијалну набавку из увоза, обезбеђење узорака оних типова нафте који се до сада нису прерађивали у Рафинерији нафте Панчево;
- стална настојања да се оптимизују процеси и тежња ка што бољим економским ефектима и показатељима;
- повремено спровођење бенчмаркинг-процедуре ради испитивања тржишта и кретања цена, односно сагледавања комерцијалних капацитета најзначајнијих потенцијалних испоручилаца сирове нафте, реномираних компанија које су доминантне и поуздане у трговини сировом нафтом.

Валутни/девизни ризици

НИС Група послује у међународним оквирима и изложена је ризику промене курса страних валута, који проистиче из пословања различитим валутама, првенствено *USD* и *EUR*. Ризик проистиче из будућих трговинских трансакција и признатих средстава и обавеза.

Део ризика који се односи на утицај промене курса националне валуте према *USD* се неутралише кроз природни хеџинг продајних цена нафтних деривата које се прилагођавају променама курса. Осим тога, користе се и инструменти управљања ризицима као што су форвард трансакције на девизном тржишту, које доприносе смањењу ефекта негативних курсних разлика у ситуацији депресијације националне валуте према *EUR* (валута у којој се измирује највећи део девизних обавеза НИС-а, након увођења санкционих ограничења). У остале мере спадају и уравнотежавање девизног подбиланса, у смислу уједначавања валута наплате извоза са валутама девизних обавеза, управљање валутном структуром кредитног портфолија и сл.

Каматни ризици

НИС Група је изложена ризику промене каматне стопе – и са аспекта задуживања код банака, и са аспекта пласирања средстава.

НИС а.д. Нови Сад се задужује код пословних банака по променљивим или фиксним каматним стопама, у зависности од пројекција промена базних каматних стопа на тржишту новца и могућности пословних банака да нуде фиксне каматне стопе за кредите. Пласирање новчаних средстава у виду интеркомпанијских кредита/зајмова датих трећим лицима се врши по променљивим или фиксним каматним стопама, док се пласирање новчаних средстава у виду орочених или *a vista* депозита врши углавном по фиксним каматним стопама. Пласирање новчаних средстава у виду депозита се врши у складу са методологијом кредитних лимита пословних банака (средства се по реципроцитету пласирају само код кључних пословних банака код којих се НИС а.д. Нови Сад задужује по основу кредита, односно кредитних/документарних линија). У том смислу, приход и новчани токови по основу банкарских депозита и делом датих интеркомпанијских кредита у највећој мери не зависе од промена базних каматних стопа.

Развој је наша будућност

Највише смо уложили у истраживање и производњу нафте и гаса, изградњу „Дубоке прераде” у Рафинерији нафте Панчево и модернизацију малопродајне мреже а започета је и производња нафте у Румунији.

У 2019. години НИС је
инвестирао више од

350
милиона

евра у даљи развој.

Стратегијом развоја НИС-а,
планирана су улагања од
преко једне милијарде евра до

2025.
године.

1.06

Пословно окружење

Свет

Светско нафтно тржиште је у 2019. неколико пута уздрмано терористичким нападима: норвешки танкери који су превозили сирову нафту из Абу Дабија нападнути су у Арапском мору у јуну, у септембру су дронови привремено онеспособили Арамкову рафинерију за припрему нафте за тржиште, а ирански танкери су ракетирани у Црвеном мору у октобру. Цене нафте су сваки пут привремено скакале, уздрмале су се и светске берзе, али праве забринутости није било. Напад на Арамкову рафинерију није довео до проблема у глобалном снабдевању нафтом, без обзира на смањење од 5,7 милиона барела дневно.

Трговински рат између САД и Кине који је трајао и у 2019. години, директно и индиректно је утицао на цену нафте и деривата. Без обзира на фазну реализацију споразума између ових земаља, тарифе на нафту и пропан умањиле су извоз ових роба у Кину.

Појачање санкција Ирану и увођење санкција Венецуели утицали су на смањење понуде нафте из ових земаља (Венецуела је смањила извоз 32%, за 500 милиона барела дневно). Нови договор за још веће смањење производње нафте ОПЕС+ земаља постигнут је у децембру. Може се рећи да је овај споразум Саудијске Арабије, УАЕ и Русије био компромис.

Неколико година најављиван излазак „Saudi Aramco” (SA) на берзу реализован је у новембру 2019, али у знатно умањеном обиму (1,5%) и локализовано. „Financial Times” је као разлог за ову промену навео евалуацију ове компаније. Акције се засад продају готово искључиво саудијским држављанима и инвестиционим фондовима у Саудијској Арабији и на Блиском истоку, а очекују се купци из Русије и Кине.

Саудијска Арабија је главни идеолог договора око даљег смањења производње, због свог интереса за јачањем цене акција SA. Позиција SA је сложена: може присилити друге произвођаче да се држе циљева претећи повећањем своје производње, али би у том случају цена нафте трпела, а самим тим и цене акција SA, закључује „Bloomberg”.

Међународна агенција за енергију (IEA) сматра да ће тржиште нафте у 2020. остати добро снабдевано у кратком року, јер ће се залихе увећавати у првој половини године, упркос резу производње чланица ОПЕС+ савеза и оштром успоравању раста америчке потрошње.

„Rystad Energy” у 2020. прогнозира смањење укупних глобалних инвестиција у производњу нафте и гаса за око 4%, с тим што ће се инвестиције у нафту из шкриљаца највише смањити, за готово 12%.

Велике нафтно-гасне компаније имају и додатни притисак због обавезе „декарбонизације” која постаје све важнија. Студије показују да би се затварањем пет и иначе недовољно профитабилних производних погона „majors”-а интензитет емисија CO₂ у просеку смањено 20%.

Један од највећих изазова за нафтну индустрију и компаније које се баве прекоморским транспортом нафте и деривата у наредном периоду јесте ступање на снагу нових спецификација погонских горива за танкере који возе кроз подручја обухваћена правилима Међународне поморске организације (ИМО): пловила у већем делу света могу да користе горива са максимално 0,5% сумпора (наспрам досадашњег лимита од 3,5%) или да уграде пречишћиваче („scrubbers”) како би се спречило испуштање оксида сумпора из бродских мотора. Ова измена је договорена 2016. и ступила је на снагу 1.1.2020, истовремено и глобално (95 држава потписница). ИМО (део УН) жели да новим прописима сузбије емисије сумпор-оксида.

Европска комисија усвојила је 11. децембра „Зелени уговор” („Green Deal”), велику стратегију за борбу против климатских промена у наредних 30 година. Уговор треба да ЕУ учини „климатски неутралном” до 2050, што је заправо најаву три деценије напора да се реформише готово свако политичко подручје у ЕУ. Овај прагматичан и амбициозан план за прелазак на „нето нула”, стопу емисије гасова стаклене баште (емисије смањене на скоро нулу, а преостале емисије надокнађују се садњом шума за упијање угљеника

из атмосфере или другим сличним мерама) и енергетску транзицију Европе укључује годишње улагање од 5% БДП-а у инфраструктуру, пољопривреду и индустрију, стварање милиона нових радних места и завршавање ере штедње – и све то без повећања пореза.

„Reuters” сматра да се ради о огромном финансијском изазову за Европу, јер Европска комисија процењује да би за преполовљавање емисија до 2030. године требало обезбедити 260 милијарди евра годишње за улагање у енергетски, транспортни и грађевински сектор.

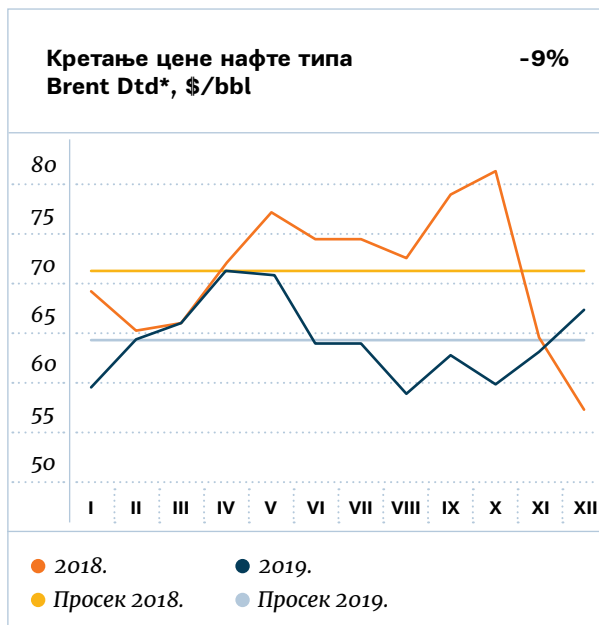
Интензивни прелазак на електрична возила један је од фактора за реализацију „Green Deal”-а. Отприлике 3 милиона јавних пунионица мораће бити доступно до 2030. како би се пратио пораст EV-са потребних за дугорочне климатске циљеве Европе, наводи се у новом извештају еколошке групе „Transport&Environment”.

Политичке обавезе према Париском споразуму, законске обавезе из Уговора о Енергетској заједници и процес приступања Европској унији условљава Енергетску заједницу да и она започне активности за смањење емисија. На министарском састанку одржаном у децембру закључено је да треба припремити скуп акција које ће омогућити да се веома скупа декарбонизација енергетских система реализује на ефикасан и друштвено прихватљив начин, истовремено осигуравајући адекватност електроенергетског система и сталну сигурност снабдевања енергијом.

Нафта

Светска индустрија нафте и гаса достигла је производњу од 80,6 милиона барела дневно. Према проценама компаније „Rystad Energy”, највећи светски истраживачи нафте и гаса открили су 12,2 милијарде барела еквивалента нафте (бое) у 2019. години, што је највећа количина од 2015. године. Више од 100 милиона бое имало је 26 открића, при чему су „offshore” региони доминирали на листи нових лежишта нафте и гаса. Међутим, многи од значајних извора остали су недовољно јасни по питању резултата, па аналитичари сматрају да иако су откривени нафта и гас надмашили претходну годину, да је 2019. била разочаравајућа година за високопрофилне бушотине, јер многи ресурси, процењени као значајни нису били успешни. Преко 10 милијарди барела процењених пре бушења налазило се у бушотинама у којима нису нађени угљоводоници.

Просечна цена барела сирове нафте типа Брент од 64,3\$ била је скоро 10% нижа од цене у 2018., иако је у периоду јануар–децембар 2019. порасла близу 13% (са 59,5\$ на 67,0 \$). Терористички напади на танкере и на рафинерије у блискоисточном региону доводили су до повремених скокова, па се цена кретала у опсегу од 53,2\$ до 74,7\$.

* Извор: Platts.

Макроекономски трендови

Глобални раст у 2019. забележио је најслабији темпо од светске финансијске кризе пре десет година, што је одраз заједничких утицаја на државе и на факторе специфичне за појединачну државу. Све веће трговинске баријере, и последично неизвесност, одразили су се на глобалне трендове и активност у свету.

Слабости специфичне за земље са великим тржишним економијама (Бразил, Индија, Мексико и Русија), као и оштри финансијски услови (Аргентина), геополитичке тензије (Иран) и социјални немири (Венецуела, Либија, Јемен) додатно су појачали притисак на глобалну економију.

Неизвесна економска клима утицала је на то да глобална трговина (трајна добра и компоненте које се користе за њихову израду) успори скоро до застоја. Потражња домаћинства за трајном робом такође је ослабљена. То је посебно било евидентно код аутомобила, када су регулаторне промене, нови стандарди за емисије, као и могућности за „дељени превоз” умањиле продају у појединим земљама.

Позитивни трендови су забележени у производњи енергије из обновљивих извора, где је брзи пад цена ветро-турбина и соларних панела потпомогао раст инвестиција у овакву производњу.

Светска банка у свом извештају „Global Economic Prospects” (јануар 2020.) предвиђа да ће глобални економски раст у 2020. бити до 2,5% пошто ће се инвестиције и трговина постепено опорављати од прошлогодишње значајне слабости, али и даље остају ризици. Светска банка очекује да ће раст напредних економија (посматраним као група) доћи на ниво од 1,4% услед наставка слабости производње. Раст економија у развоју требало би да се убрза ове године на 4,1%. Овај скок није базиран на општем тренду; уместо тога, банка претпоставља побољшање резултата мале групе великих економија, од којих се неке опорављају од периода знатне слабости. Отприлике трећини нових тржишта и економија у развоју предвиђа се успоравање развоја ове године због извоза и инвестиција слабијих од очекиваног.

Србија

Макроекономска стабилност, која је очувана током неколико последњих година, последица је како фискалне консолидације и веће пореске дисциплине, тако и позитивног екстерног окружења: повољна кретања на међународном тржишту капитала, ниска инфлација и општи пад незапослености. Стабилност макроекономског оквира требало би да се одржи и у наредном периоду. Наиме, ММФ је похвалио очување постигнутих резултата, док је крајем септембра „Fitch Ratings” повећао кредитни рејтинг Србије са „ББ” на „ББ+” са стабилним изгледом да се на том нивоу одржи и у наредном периоду. Друге две значајне агенције, „Standard and Poors” и „Moody’s” су са своје стране побољшале изглед са „стабилног” на „позитивни”, чиме се и по мишљењу ових агенција отвара простор да се у кратком року Србија приближи на корак од инвестиционог нивоа.

Раст БДП-а резултат је раста инвестиција и извоза, као и опоравка тржишта рада. Упркос успоравању зоне евра, БДП је у 2019., према процени Републичког завода за статистику, остварио раст од 4,0% у односу на 2018, чему су највише допринели грађевинарство и фиксне инвестиције, који су премашили очекивања. Опоравак прерађивачке индустрија у другом полугодишту такође је допринео расту БДП-а.

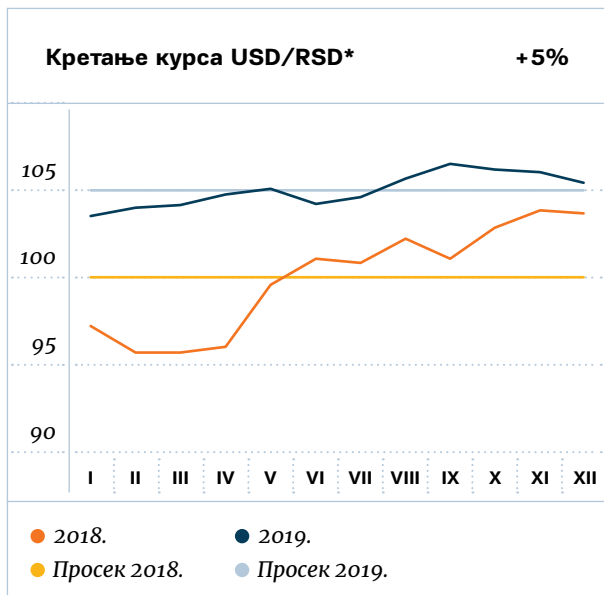
Профил инфлације у Србији сличан је оном у развијеним економијама. Инфлација је чврсто под контролом, и креће се око 2% у просеку за последњих шест година. Динамика кретања инфлације током 2019. била је вођена ценама непрерађене хране и енергената и на годишњем нивоу она износи 1,9%.

У оквиру тржишта рада током 2019. године дошло је до пада незапослености. Иако је иницијални циљ Владе да се стопа незапослености спусти на 10,0% готово испуњен, очекује се да се настави позитиван тренд и у 2020. Пад незапослености је резултат обимних инвестиција у радно интензивну производњу, реалног раста привредне активности, али и демографског тренда. Недовољна расположивост радне снаге за постојеће и нове инвестиције често се наводи као главни проблем привреде, који ће у средњем року бити потребно решавати како поједностављивањем процедура за стицање одређених професионалних квалификација и порастом цене рада, тако и привлачењем дела радне снаге из иностранства.

Постоје индиције да ће се и у 2020. наставити раст привредне активности, кроз инвестирање, проширење производних капацитета и асортимана, као и пораст извоза.

У 2020. години средњорочно гледано, НБС процењује да ће Србија задржати снажан, одржив и диверсификован раст БДП-а, који би требало да остане на нивоу од око 4%, а чему ће допринети очувана макроекономска стабилност, боље пословно окружење, високе приватне и државне инвестиције и ефекти претходног ублажавања монетарне политике.

Као значајан чинилац перспективног пословног амбијента, представља и наставак процеса евроинтеграција, који је током 2019. године објективно успорен, како због нерешених политичких питања у региону, тако и због „трости” процеса реформи у оквиру саме ЕУ.

- Просечна вредност курса USD/RSD у 2019. години виша је за 5,1 динара, што је за 5% више у односу на просечну вредност курса у 2018. години.
- Током 2019. године курс USD/RSD порастао је за 1,53 динара или за 1%.
- Током 2018. године курс USD/RSD порастао је за 4,27 динара или за 4%.

* Извор: НБС.

Промена законске регулативе

У 2019. години се законодавна активност државних органа одвијала у правцу унапређења фискалних прописа, правног оквира за образовање, као и пословног амбијента, кроз доношење низа нових закона који уређују рад и запошљавање, област трговинских односа и економије. У посматраном периоду, Народна скупштина је усвојила следеће законе који су од утицаја на пословање наше компаније: Закон о здравственом осигурању, Закон о трговини, Закон о изменама и допунама Закона о електронској трговини, Закон о робним берзама, Закон о агенцијском запошљавању и др.

Посебно је значајно усвајање Закона о агенцијском запошљавању, којим се први пут у Републици Србији уређује питање запошљавања лица преко агенција за привремено запошљавање, тзв. лизинг радне снаге. Закон дефинише агенције за привремено запошљавање и прецизира услове за њихов рад, прописује права и обавезе лица који са агенцијом за привремено запошљавање закључују уговор о раду ради уступања на привремени рад послодавцу кориснику, као и друга међусобна права и обавезе запослених, агенције и послодавца корисника. Циљ Закона је да се омогући једнак третман уступљених запослених са другим запосленима у погледу остваривања одређених права из радног односа и по основу рада. Такође, овим законом се врши усклађивање са конвенцијом Међународне организације рада број 181, Препоруком 188 и Директивом 2008/104.

У 2019. години је донет низ подзаконских аката од значаја за пословање, као што су: Уредба о критеријумима за одређивање активности које утичу на животну средину према степену негативног утицаја на животну средину који настаје обавља-

њем активности, износима накнада, условима за њено умањење, као и о критеријумима који су од значаја за утицај физичких лица на животну средину; Уредба о уделу биогорива на тржишту; Правилник о техничким и другим захтевима за биогорива и биотечности; Правилник о условима, критеријумима и садржини пројеката за све врсте геолошких истраживања; Правилник о условима и начину вршења техничке контроле пројеката геолошких истраживања; Правилник о техничким нормативима за безбедност од пожара и експлозија објеката малопродаје боца са течним нафтним гасом и др.

Горе наведене прописе НИС је, преко свог радног тела – Одбора за прописе, анализирао у фази доношења и дао свој допринос у циљу приближавања прописа потребама и захтевима пословања енергетских субјеката који послују на тржишту Републике Србије.

Поред донетих прописа, у 2019. години такође је припремано и разматрано и више нацрта закона и подзаконских аката, попут Нацрта закона о изменама и допунама Закона о управљању отпадом, Нацрта закона о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи, Нацрта закона о изменама и допунама Закона о безбедности у железничком саобраћају, као и подзаконских аката Царинског закона.

НИС ће и надаље настојати да у највећој могућој мери да свој допринос позитивном креирању пословног амбијента у Србији, те посебно указивати на неопходност хармонизације прописа и стратегија како би њихова примена била несметана и потпуна.

1.07

Анализа резултата

Положај на тржишту¹

Потрошња моторних горива у региону је у порасту. Главни фактори раста су:

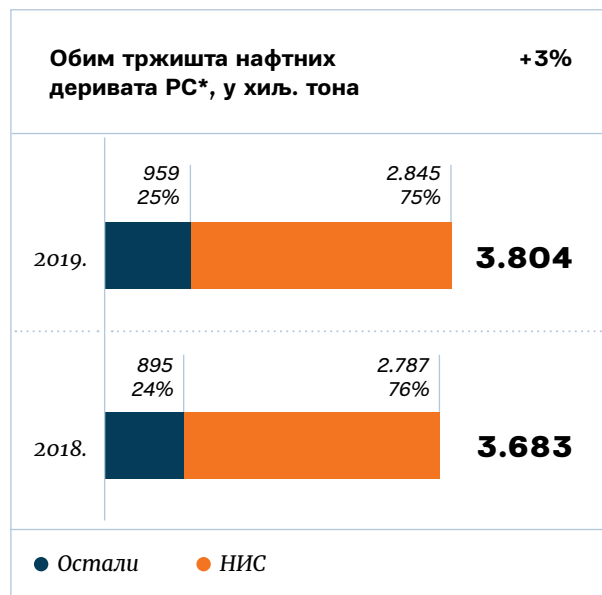
- позитивни макроекономски трендови и
- раст транспорта, прерађивачке индустрије и грађевинарства.

Позитиван утицај на потрошњу дизела имали су инфраструктурни радови и веома добра грађевинска и пољопривредна сезона.

Део потрошње дизел-горива из сиве зоне враћа се у легалне токове.

Пад потрошње ТНГ-а последица је смањења броја возила са овим погоном и високих цена.

Положај на тржишту Србије

* Подаци за 2019. годину дати су на основу процене.

Укупна потрошња нафтних деривата има позитиван тренд раста. Томе су допринели:

- раст потрошње дизела, битумена и кокса;
- грађевинска и путарска индустрија су главни покретач потрошње дизела и
- добра пољопривредна сезона.

Негативан тренд потрошње забележен је код примарног бензина (ремонт Петрохемије) и мазута.

НИС-ово тржишно учешће је традиционално на високом нивоу.

¹ Извори информација на основу којих су креиране пројекције: за Србију – интерне анализе и процене Блока Промет; за процену потрошње у Бугарској и Румунији – PFC и Еуростат и за Босну и Херцеговину – PFC и интерне процене. Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима у графиконима који следе настају услед заокруживања. Приказани проценти промене добијени су на основу вредности које нису заокружене на милијарде РСД.

* Промет НИС-а и осталих конкурената укључује моторна горива (гас, моторна горива, дизели). ТНГ боце нису укључене. Укључујући и КПГ. Подаци за 2019. годину дати су на основу процене.

Продаја НИС-а прати трендове тржишта, те расте у сегменту дизела и бензина, док у ТНГ-у пада. Модернизоване аутопутске станице, понуда адитивних горива и атрактивни програми лојалности доприносе расту ионако високог тржишног учешћа.

Раст малопродајног тржишта за 4,7%.

Главни фактори раста су: раст куповне моћи, повећање броја возила, раст транспорта и промена модела снабдевања дела транспортних и дистрибутивних компанија са велепродаје на снабдевање на станицама (корпоративне картице).

Положај на тржиштима Босне и Херцеговине, Бугарске и Румуније

Босна и Херцеговина

Рафинерија нафте Брод је ван функције од 9. јануара 2019. године због, како је Оптима група известила, ремонта постројења. Званичници Републике Српске најавили су да ће се рафинерија нафте у Броду вратити у производњу средином 2020. године и да се тренутно ради на ремонту постројења.

Снабдевање тржишта се обавља из увоза, углавном из суседних земаља (Хрватска, Србија...). Имајући у виду лошу саобраћајну инфраструктуру и недостатак функционалних железничких пруга и цевовода, највећи део увоза обавља се друмским транспортом.

Босна и Херцеговина у 2019. години није унапредила законодавство у складу са обавезама према Енергетској заједници када је у питању област нафте и нафтних деривата, тако да још увек нема обавезне резерве нафтних деривата на државном нивоу, нити постоји национална стратегија за испуњавање обавеза из директиве 2009/119/ЕС ЕУ.

Број бензинских станица на малопродајном тржишту динамично се повећава. Дистрибутери који су до пре неколико година имали малопродајне ланце у оквирима ентитета сада полако допуњују мрежу до националне покривености.

У Босни и Херцеговини НИС има 35 бензинских станица (и 2 бензинске станице у ДОДО режиму).

Тржишно учешће НИС-а на укупном тржишту моторних горива износи 23,7%, док је учешће на малопродајном тржишту 10,1%.

Бугарска

Бугарска рафинерија нафте „Lukoil Neftochim Burgas”, у власништву руског „Лукоила”, потписала је уговор у вредности од 15,3 милиона евра са локалним добављачима за обнову терминала на пристаништу „Rosenets Port”, које је лоцирано на јужној обали залива Бургас, на обали Црног мора, и део је луке Бургас.

Законске промене у Бугарској предвиђају да се битумен уведе у листу горива које подлежу обавезним резервама. Тренутно се око 50% потрошње битумена (200 хиљада тона годишње) обезбеђује из увоза, а 2017. године увоз је био готово 100%. Ове промене у Закону о залихама нафте и нафтних деривата (ЗЗНН) могле би отежати и поскупети увоз и складиштење и увећати цене битумена за око 5%.

Бугарско министарство за регионални развој саопштило је да је припремљен Нацрт закона за изградњу станица за пуњење аутомобила водоником до краја 2020. године. Динамика развоја предвиђа да би број станица могао достићи 10 до 2025. и 50 до 2030. године.

У Бугарској НИС има 35 бензинских станица и складиште нафтних деривата у Костином Броду.

Тржишно учешће НИС-а на укупном тржишту моторних горива је 5,0%, док учешће на малопродајном тржишту износи 4,4%.

Румунија

Савет за конкуренцију у Румунији покренуо је апликацију „Мониторинг цена горива”, која приказује цене за стандардна и премијум горива код компанија „OMV Petrom”, „Mol”, „Rompetrol”, „Lukoil”, „Socar” и „Gazprom”. Апликација је доступна и као веб и као мобилна апликација (за ИОС и Андроид) која се може преузети са APP Store и Google Play-а.

Компанија „ОМВ Петром” уложила је скоро 19 милиона евра у модернизацију складишта горива Арад, другог по величини у земљи, са капацитетом од преко 32.000 кубних метара модернизацијом складишта горива у Араду, те је успешно завршен програм оптимизације инфраструктуре за складиштење горива. „ОМВ Петром” је пустио у рад у рафинерији у Петробразију поликарбонатну јединицу која претвара ТНГ и нискоквалитетне бензине у нафтне деривате високе додане вредности, односно бензин и дизел. Ово је трећа јединица те врсте у свету.

Румунска нафтна компанија „Ромпетрол” („Rompetrol”) ће модернизовати топлану рафинерије Вега из Плоештија ради повећања енергетске ефикасности. Инвестиција у овај пројекат вредна је преко 1,9 милиона долара, а циљеви су побољшање енергетске ефикасности рафинерије повећањем приноса са 91% на око 96% и смањење емисија из производног процеса.

„KazMunayGaz International” улаже у мрежу бензинских станица Ромпетрол у Румунији и планира да отвори 70 бензинских станица у наредне четири године. Развој малопродаје ће се остваривати у оквиру казахстанско-румунског инвестиционог фонда, који је створен почетком 2019, а осим станица изграђених из фонда, компанија

ће наставити сарадњу са франшизним партнерима, процењујући отварање око 10 станица у наредним годинама. Два акционара Фонда су Министарство енергетике (20%) и КМГИ (80%). Нове бензинске станице радиће по стандардима и под брендом „Ромпетрола”.

У Румунији НИС има 18 бензинских станица, а у 2019. завршена је изградња и припреме за почетак рада ССГ Отопени у М формату (GAZPROM бренд).

Тржишно учешће НИС-а на укупном тржишту моторних горива је 0,9%, док је учешће на мало-продајном тржишту 1,2%.

Кључни показатељи пословања

Q4 2019.	Q4 2018.	Δ ¹	Показатељ	Јединица мере	2019.	2018.	Δ ²
63,3	67,8	-7%	<i>Brent Dtd</i>	\$/bbl	64,3	71,0	-9%
75,9	74,2	+2%	Приходи од продаје ³	млрд. РСД	272,1	281,0	-3%
5,9	3,4	+72%	Нето добит	млрд. РСД	16,6	25,1	-34%
13,3	11,7	+14%	ЕБИТДА ⁴	млрд. РСД	44,5	53,7	-17%
15,0	4,7	+218%	ОСФ	млрд. РСД	56,9	37,4	+52%
13,2	13,7	-4%	САРЕХ ⁵	млрд. РСД	42,2	41,0	+3%
53,1	50,5	+5%	Обрачунате обавезе по основу пореза и других јавних прихода ⁶	млрд. РСД	189,8	192,7	-2%
590	577	+2%	Укупна задуженост према банкама ⁷	млн. EUR	590	577	+2%
1,7	2,2	-25%	LTIF ⁸	%	1,7	2,2	-25%

1 Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања. Приказани проценти промене добијени су на основу вредности које нису заокружене на милијарде РСД.

2 Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања. Приказани проценти промене добијени су на основу вредности које нису заокружене на милијарде РСД.

3 Консолидовани пословни приходи.

4 ЕБИТДА = приходи од продаје (без акцизе) – трошкови залиха (нафте, нафтних деривата и осталих производа) – оперативни трошкови пословања (ОРЕХ) – остали трошкови на које менаџмент може да утиче.

5 Износи за САРЕХ су износи без ПДВ-а.

6 Порези, таксе, накнаде и остали јавни приходи обрачунати за посматрани период. Преглед укључује НИС-ове обавезе за порезе и друге јавне приходе у Србији и у другим земљама у којима послује.

7 Укупна задуженост према банкама (total indebtedness) = укупан дуг по основу кредита + акредитиви. На дан 31. децембар 2019. године то износи 590 милиона EUR укупног дуга по основу кредита док дуга по основу акредитива није било.

8 Lost Time Injury Frequency – индикатор повреда с изгубљеним данима. Однос броја повреда с боловањем запослених према укупном броју радних сати помножен с милион. Показатељ је дат за НИС а.д. Нови Сад са зависним друштвима „Нафтагас – Нафтни сервиси” д.о.о. Нови Сад, „Нафтагас –Технички сервиси” д.о.о. Зрењанин и „Нафтагас – Транспорт” д.о.о. Нови Сад и „НТЦ НИС–Нафтагас” д.о.о. Нови Сад. Наведени индикатор се израчунава кумулативно од почетка године, а приказан податак представља тренутно стање закључно са 31.12., и сходно томе разлика не постоји између 2019. године и Q4.

Оперативни показатељи

Истраживање и производња

Основни циљ у 2019. години у Блоку Истраживање и производња је био на испуњењу производње угљоводоника, реализацији пројеката геолошко-истражних радова, повећању ефикасности геолошко-техничких активности, проналаску и лабораторијским испитивањима нових технологија опремања бушотина и метода повећања производње.

Остварен је укупан обим производње од 1.248 хиљада условних тона на лежиштима у Србији,

односно, укључујући и концесије, 1.286 хиљада условних тона.

Ресурсна база угљоводоника 2019. године већа је за 0,6% у односу на крај 2018. године.

У области геологије и разраде лежишта акценат је на очувању високог квалитета изведених ГТА и тестирању нових технологија усмерених на увећање производње нафте и гаса.

Q4 2019.	Q4 2018.	Δ ¹	Кључни показатељи	Јединица мере	2019.	2018.	Δ ²
322	332	-3%	Производња нафте и гаса ³	хиљ. т.е.н.	1.286	1.332	-3%
214	223	-4%	Производња домаће нафте ⁴	хиљ. тона	859	886	-3%
3,0	3,3	-9%	LTIF ⁵	%	3,0	3,3	-9%
7,6	10,0	-24%	EBITDA	млрд. РСД	34,2	38,8	-12%
6,2	7,1	-12%	CAPEX ⁶	млрд. РСД	21,3	20,7	+3%

1 Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања. Приказани проценти промене добијени су на основу вредности које нису заокружене на милијарде РСД.

2 Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања. Приказани проценти промене добијени су на основу вредности које нису заокружене на милијарде РСД.

3 У производњу домаће нафте укључен је и газолин с поља, а у производњи гаса узета је робна производња гаса и течни угљоводоници (лаки кондезати).

4 Са газолином с поља.

5 Lost Time Injury Frequency – индикатор повреда са изгубљеним данима. Однос броја повреда са боловањем запослених према укупном броју радних сати помножен с милион. Наведени индикатор се израчунава кумулативно од почетка године, а приказан податак представља тренутно стање закључно са 31.12. и сходно томе разлика не постоји између 2019. године и Q4.

6 Финансирање, без ПДВ-а. Подаци за CAPEX за 2019. и 2018. годину (укључујући и кварталне) се односе на Upstream (Блок Истраживање и производња и Сервиси).

Геолошко-истражни радови и разрада лежишта

Успешност разрадног бушења у 2019. години износи 95%. У оквиру разрадног бушења активно је спровођено додатно истраживање и утврђивање граница засићења нафтом на активним лежиштима и погушћивање мреже бушотина. На основу детаљне анализе геологије и разраде лежишта, на лежишту Кикинда избушене су и пуштене у рад високопродуктивне бушотине на дубљим, раније пропуштеним објектима.

У делу ремонтно-изолационих радова су извршене успешне операције на пољу Келебија и Велебит.

У вези са пројектном документацијом, одбрањено је 10 елабората, урађено 8 студија изводљивости и 7 главних рударских пројеката, као и 7 *deep-dive* анализа. На основу урађених анализа и ажурираних података избушено је 45 разрадних бушотине на 9 поља и припремљен план бушења за 2020. годину.

Комплексна лабораторијска испитивања која су обухватила филтрациона испитивања са сврхом дефинисања фактора отпорности, резидуалног фактора отпорности, ретенције и процене повећања коефицијента искоришћења урађена су у протеклој години. Додатно су урађене лабораторијске анализе са сврхом дефинисања утицаја полимерног раствора на процес припреме нафте. Такође, током 2019. године дефинисан је и инфраструктурни концепт. С тим у вези, испитана је једна бушотина-бунар у циљу потврде расположивости потребне количине воде за инјектирање полимерног раствора.

Истражно бушење и испитивање бушотина

У оквиру реализације геолошко-истражних радова у Блоку Истраживање и производња у 2019. години избушено је 11 истражних бушотина. Пуштено је у рад 8 истражних бушотина (једна из 2018. године), 1 је ликвидирана, док су 3 у фази испитивања.

2/3D сеизмика

Аквизиција 3D сеизмичких података на истражном простору Ада завршена је у јулу, укупно је снимљено 700 км².

У току је обрада 3D сеизмичких података са истражног простора Ада, као и комплексна сеизмогеолошка интерпретација 3D сеизмичких података снимљених на истражном простору Турија IV.

Од ресорног Министарства рударства и енергетике крајем 2019. године добијено је Одобрење за продужетак истраживања на истражном простору Србије јужно од Саве и Дунава на период од 3 године.

Инострани пројекти

Пословање Друштва у Румунији у делу Upstream-а обавља се ресурсима друштва „NIS Petrol” s.r.l. из Румуније (зависно друштво чији је једини власник НИС а.д. Нови Сад) на шест концесионих блокова. Оператер на блоковима је „NIS Petrol” s.r.l.

Кључни догађаји у Румунији:

- Блокови ЕХ-7 и ЕХ-8. У 2019. години је:
 - завршено бушење 2 бушотине Веба Веће Суд 1000 и Теремиа 1001 на блоку ЕХ-7;
 - извршено продужено тестирање бушотине Теремиа 1001;
 - избушена бушотина Песас Суд 1000 на блоку ЕХ-8;
 - пуштена у пробну производњу бушотина Теремиа 1001;
 - завршено бушење бушотине Теремиа 1002 на блоку ЕХ-8 и пуштена у рад 31.12.
 - пуштен у рад производни систем за припрему и отпрему нафте на пољу Теремиа.
- Блок ЕХ-2. У трећем кварталу ове године завршени су теренски 3D сеизмички радови на блоку ЕХ-2 укупне површине 170 км².
- Блок ЕХ-12. У четвртном кварталу ове године извршени су теренски 3D сеизмички радови на блоку ЕХ-12 укупне површине 155 км².
- Блок Џимболиа. Током 2019. године је:
 - извршен капитални ремонт бушотина на бушотини Џимболиа 6, израђена је и достављена опрема за тестирање, извршени грађевинско-монтажни радови;
 - извршено је пуштање у рад у комерцијалну употребу комплекса за припрему гаса и производњу електричне енергије.

Пословање Друштва у Републици Српској (Босна и Херцеговина) у делу Upstream-а обавља се ресурсима друштва „Јадран Нафтагас” из Бања Луке (зависно друштво чији је већински власник са 66% НИС а.д. Нови Сад, а мањински власник са 34% је руска државна компанија „НефтегазИн-Кор” на три концесиона блока. Оператер на свим блоковима је „Јадран Нафтагас”.

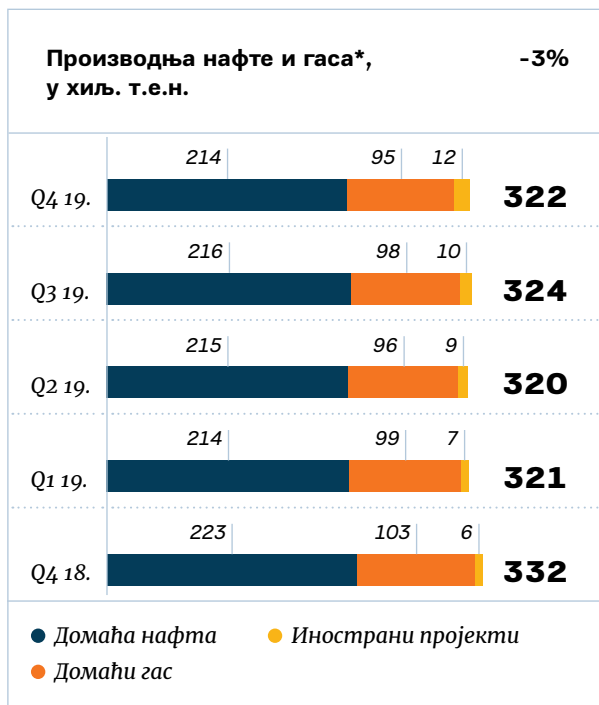
Кључни догађаји у Босни и Херцеговини:

- Током другог квартала у Босни и Херцеговини (Република Српска) потписан је Анекс 3 Уговора о концесији са Министарством рударства и енергетике Републике Српске са којим се продужава право на истраживање до краја 2023. године;
- Током јуна 2019. године Министарство рударства и енергетике РС издало је Решење о одобравању детаљних нафтно-геолошких истраживања на територији Републике Српске за период 2019–2023. године;
- Извршен је капитални ремонт и стимулативна метода на бушотини Об-02 (јул–август 2019. године);
- Од августа месеца 2019. на бушотини Об-2 се врши испитивање квалитета и хемијско-технолошких својстава минералне сировине. Раде се хидродинамичка мерења, анализе и прорачуни ресурсне базе, потенцијала, профила производње у циљу дефинисања нафтне перспективе региона Обудовац.

У области геологије и разраде лежишта акценат је на очувању високог квалитета изведених ГТА и тестирању нових технологија усмерених на увећање производње нафте и гаса.

Оперативни показатељи

У 2019. години произведено је укупно 1.286 хиљада условних тона нафте и гаса.

* Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања. Приказани проценти промене добијени су на основу вредности које нису заокружене на милијарде РСД.

Годину 2019. обележио је почетак пробне производње нафте у Румунији, који представља перспективни истражни простор. Фокусирани смо на даља истраживања и разраду откривених лежишта у циљу обезбеђења нових резерви угљоводоника. Такође, започели смо дигиталну трансформацију и реализовали другу фазу трансформације према новој организационој шеми за Upstream. Основна идеја у приступу трансформацији била је да се трансформишу блокови Сервиси и Истраживање и производња, како би Upstream постао класична, модерна производна компанија. Идеја је била да се том трансформа-

цијом отворе потенцијали за унапређење ефикасности, виши квалитет, смањење рокова израде и повећање квалитета бушотина и, самим тим, повећање производње и достизање постављених циљева. Такође, подигнут је ниво управљања ризицима („risk management“) у областима бушења и ремонта, што ће нам омогућити да дођемо до боље ефикасности и резултата. На крају, реализација инвестиција у истраживање и производњу у 2019. години износу од око 21 милијарде динара, свакако је добар темељ за успешан наставак наших активности и у 2020. години.

Прерада

Ову годину Блок Прерада обележиле су значајне активности и изазови као што су капитални ремонт рафинеријских постројења, реконструкција постојећег погона МНС/ДНТ и почетак изградње погона ТЕ-ТО.

Ово је свакако захтевало повећане обавезе свих запослених у рафинеријској преради, јер поред ових активности и њиховог безбедног спровођења, било је потребно обезбедити поуздан и безбедан рад рафинеријских постројења за потребе снабдевања тржишта нафтним дериватима.

Почетком 2019. године обављен је највећи капитални ремонт у историји РНП којим су била обухваћена скоро сва рафинеријска постројења.

У оквиру ремонта изведена је и комплексна реконструкција постојећег погона МНС/ДНТ као део планске припреме за будући интегрисан рад са новим постројењима. Ремонт је искоришћен и за неопходно техничко-технолошко повезивање постојећих рафинеријских погона и постројења производног комплекса „Дубока прерада” која су у изградњи. Све активности током капиталног ремонта протекле су без повреда или других НСЕ инцидентата.

Период након капиталног ремонта пратио је висок капацитет рафинеријске прераде, при чему је у октобру остварен рекорд у производњи битумена од 59 хиљада тона. Тренд стабилне производње наставља се до краја 2019. године уз припрему постројења за рад у зимским условима и производњу и отпрему зимског дизела.

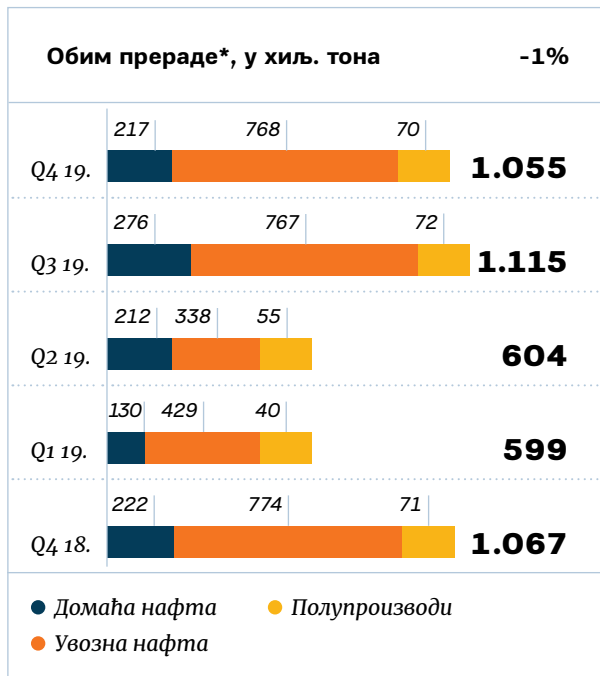
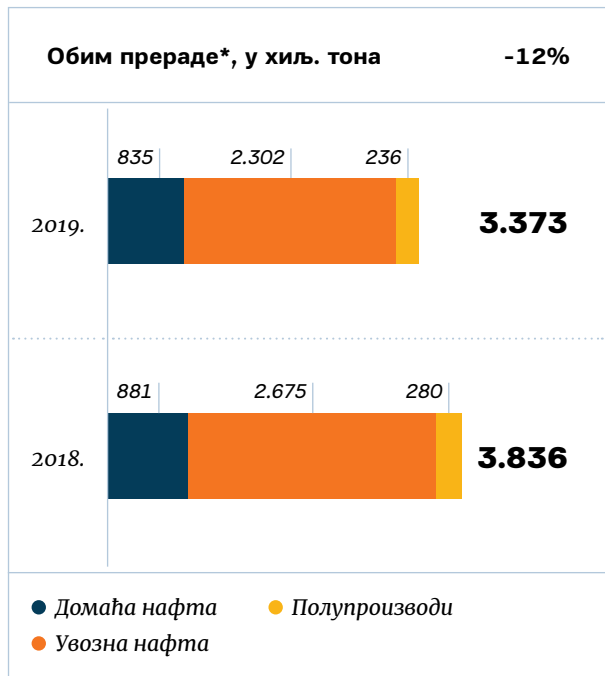
Q4 2019.	Q4 2018.	Δ	Кључни показатељи	Јединица мере	2019.	2018.	Δ
1.055	1.067	-1%	Обим прераде нафте и полупроизвода	хиљ. тона	3.373	3.836	-12%
1,1	0	-	LTIF ¹	%	1,1	0	-
1,9	-2,7	+170%	ЕБИТДА ²	млрд. РСД	1,3	8,3	-84%
5,4	5,5	-2%	CAPEX ³	млрд. РСД	17,1	16,4	+4%

1 *Lost Time Injury Frequency* – индикатор повреда са изгубљеним данима. Однос броја повреда са боловањем запослених према укупном броју радних сати помножен с милион. Наведени индикатор се израчунава кумулативно од почетка године, а приказан податак представља тренутно стање закључно са 31.12., и сходно томе разлика не постоји између 2019. године и Q4.

2 ЕБИТДА Блока Прерада укључује и Енергану у РНП.

3 Финансирање, без ПДВ-а.

Активности и обим прераде

* Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања. Приказани проценти промене добијени су на основу вредности које нису заокружене на милијарде РСД.

У 2019. години, смањена је производња нафтних деривата у односу на 2018. годину за 12%, као резултат капиталног ремонта и померања старта постројења након продужене реконструкције МНС/ДНТ.

У фокусу активности Блока Прерада у првом полугодишту 2019. године било је спровођење капиталног ремонта постројења.

Крајем фебруара ове године, у Рафинерији нафте Панчево, започет је капитални ремонт у циљу поузданијег рада и даље модернизације прераде. У оквиру капиталног ремонта урађена су неопход-

на техничко-технолошка повезивања „старих” рафинеријских постројења са погонима производног комплекса DCU, што овогодишњи ремонт чини најкомплекснијим до сада. Након завршетка капиталног ремонта, тестиране су перформансе пројеката инвестиционог одржавања на погону „Атмосфеска дестилација”.

Током јула 2019. године, стартовало је постројење за гранулацију сумпора С-4460.

Тренд стабилне производње се наставио током трећег квартала, успешно је почела производња и отпрема зимског дизела, а рафинеријска постро-

јења квалитетно су припремљена за стабилан рад у зимском периоду.

У оквиру дигиталне трансформације, посебан фокус је био усмерен на реализацију пројекта „€kon\$”, од кога се очекује повећање ефикасности производних процеса. Почетком године пуштена је у тестни рад прва фаза пројекта на постројењима примарне прераде („Атмосферска и Вакуум дестилација”). Након старта постројења, по завршетку капиталног ремонта, извршено је подешавање „€kon\$” модела на свим постројењима и систем је пуштен у рад. Дефинисан је систем коришћења, одржавања и управљања променама.

Пројекат „Дубока прерада”

Реализација пројекта „Дубока прерада” на дан 31.12.2019. године је следећа:

- остварење инвестиција на пројекту око 286,8 милиона EUR;
- завршен је детаљни пројекат и добијене су све дозволе;
- испоручено је 100% опреме и материјала;
- завршена монтажа: темељи, челичне конструкције, цевоводи и опрема целог комплекса;
- извођење грађевинско-монтажних радова за потребе изградње комплекса је на 96,5%;
- започете предстартне активности на комплексу;
- остварено 6,2 млн. човек/сати, 14 извођачких компанија на терену, просечни број радника на терену износи преко хиљаду на дан.

Ремонт

У оквиру капиталног ремонта Рафинерије обављени су послови на „бензинском и дизелском

пулу” рафинеријских постројења: Платформингу, НДС Бензина, FCC комплексу, Алкилацији, Сулфолану, Атмосферској и Вакуум дестилацији, Комплексу за благи хидрокрекинг и хидрообраду, радови на контроли, чишћењу и санацији опреме и цевовода и замена катализатора, као и послови у Сектору манипулација и на реализацији инвестиционих пројеката за повећање поузданости и ефикасности рафинеријске производње.

На радовима у оквиру овог ремонта укупно је учествовало близу три хиљаде радника. Поред запослених из наше компаније у „шпицу” ремонта учествовало је и 1.400 радника из земље и иностранства.

Плански застој Рафинерије искористио се и за извршавање свих законских обавеза када је реч о судовима под притиском и цевоводима, а такође је спроведен и ремонт опреме, елиминисање уочених проблема у периоду експлоатације, замена катализатора и друго. Сви ови послови урађени су на групи примарних и секундарних рафинеријских постројења.

У оквиру овог капиталног ремонта, извршено је и техничко-технолошко повезивање „старих” рафинеријских постројења са погонима производног комплекса DCU и активности реконструкције комплекса МНС/DHT за потребе DCU.

Остали пројекти

Током 2019. године интензивирани су активности имплементације дигиталне трансформације у Блоку Прерада, пројектима подршке рада оператера („€kon\$”), пројектима за обуку оператера на симулаторима постројења (OTS) (имплементација „E-learning” платформе за on-line обуке

запослених, увођење система управљања алармима („Alarm Management system”), „Дигитални структурни обиласци”, предвиђање кварова („Machine learning”), као и израда студије („non-core strategy development”) којом је дефинисана листа потенцијалних пројеката у оквиру дигитализације Блока Прерада.

У оквиру развоја дигитализације Industry 4.0, одржана је сесија на нивоу менаџмент тима Блока Прерада, са циљем дефинисања кључних проблема пословања и могућности имплементације расположивих дигиталних технологија, активности на детаљној разради нових пројеката и укључивање одобрених пројеката у СИП 2020+, као и њихова припрема и реализација.

Упоредо са реализацијом пројекта „Дубока прерада” са технологијом одложеног коксовања (DCU), одржава се и стручна обука тима запослених који

ће покренути новоизграђени производни комплекс и радити на њему. Настављене су континуиране обуке запослених на DCU комплексу на градилишту и на OTS – симулатор рада новог постројења за обуку спољних оператера и оператера командне табле.

Сви ови пројекти имају пресудан утицај на убрзан развој и модернизацију рафинеријске прераде, као и могућност повећања ефикасности и безбедности пословања.

У 2019. години настављане су активности на пројектима сарадње са школама и универзитетима. Реализован је Меморандум о сарадњи са Електротехничком школом у Панчеву, кроз савремено опремање кабинета за одржавање наставе из аутоматике и обезбеђење услова за прилагођавање школског програма и школовање кадрова за пословне потребе Рафинерије нафте у Панчеву.

Промет

Q4 2019.	Q4 2018.	Δ ¹	Кључни показатељи	Јединица мере	2019.	2018.	Δ ²
1.081	1.008	+7%	Укупан промет нафтних деривата ³	хиљ. тона	3.702	3.748	-1%
125	94	+33%	Промет – иноактиве ⁴	хиљ. тона	436	359	+21%
787	762	+3%	Промет нафтних деривата на домаћем тржишту ⁵	хиљ. тона	2.751	2.807	-2%
170	152	+12%	Извоз	хиљ. тона	515	582	-12%
688	616	+12%	Промет моторних горива ⁶	хиљ. тона	2.469	2.383	+4%
263	250	+5%	Малопродаја ⁷	хиљ. тона	995	949	+5%
1,1	2,0	-45%	LTIF ⁸	%	1,1	2,0	-45%
5,8	5,2	+11%	EBITDA	млрд. РСД	18,3	13,9	+32%
1,3	0,8	+52%	CAPEX ⁹	млрд. РСД	3,0	3,2	-6%

- 1 Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања. Приказани проценти промене добијени су на основу вредности које нису заокружене на милијарде РСД
- 2 Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања. Приказани проценти промене добијени су на основу вредности које нису заокружене на милијарде РСД.
- 3 Без интерног промета (12М 2019: 16,2 хиљ. тона; 12М 2018: 16,1 хиљ. тона).
- 4 Промет ино-актива представља промет који остварују НИС-ова зависна друштва у иностранству (малопродаја и велепродаја).
- 5 Промет на домаћем тржишту обухвата промет који се наплаћује у домаћој валути (РСД), односно не обухвата промет према иностраним купцима који се наплаћује у иностранској валути.
- 6 Укупан промет моторних горива у Србији и иноактивама.
- 7 Укупна малопродаја у Србији и иноактивама.
- 8 Lost Time Injury Frequency – индикатор повреда са изгубљеним данима. Однос броја повреда са боловањем запослених према укупном броју радних сати помножен с милион. Наведени индикатор се израчунава кумулативно од почетка године, а приказан податак представља тренутно стање закључно са 31.12., и сходно томе разлика не постоји између 2019. године и Q4.
- 9 Финансирање, без ПДВ-а.

Продајни објекти¹ и логистика

НИС Група поседује преко 400 активних мало-продајних објеката. Највећи број њих, тачније 325 малопродајних објеката налази се у Републици Србији. Поред 10 интерних бензинских станица, НИС поседује 315 јавних бензинских станица (од којих је 23 у GAZPROM бренду). У земљама регио-на НИС поседује 37 бензинских станица у Босни и Херцеговини (27 у GAZPROM бренду), 35 бензин-

ских станица у Бугарској (све у GAZPROM бренду) и 18 бензинских станица у Румунији (све у GAZPROM бренду).

Након завршених радова на тоталној реконструкцији у Србији, у 2019. години уведено је у експлоатацију 5 ССГ, а такође завршена је изградња 1 ССГ у Румунији (ССГ Отопени).

Почела су са радом два мобилна „Drive Cafe” у Србији.

¹ Стање на дан 31. децембар 2019. године.

Програми лојалности и маркетиншке активности

У 2019. години у Србији реализовано је преко 110 маркетиншких активности у циљу развоја потрошачких брендова, програма лојалности и унапређења продаје горива и допунског асортимана.

Пуштање у рад нових БС обележено је промоцијама на месту продаје, уз реализацију акција с посебним погодностима за потрошаче – изједначење цена премијум и стандардних деривата, као и поклони уз куповину.

У циљу повећања препознатљивости и унапређења имица „G-Drive” као премиум брэнда у првом кварталу лансирана је „G-Drive RACING” платформа. Кроз јаку PR подршку пласирано је преко 70 објава са квалитетним садржајем и најавом доласка шампиона трке издржљивости Le Mans, а на Сајму аутомобила изложен је тркачки болид „G-Drive RACING” тима, одржана је прес конференција и подељене су награде предсајамских активација на друштвеним мрежама.

У циљу повећања продаје „G-Drive” деривата и повећања броја трансакција/промета уз картицу СННП, као и повећања препознатљивости и унапређења имица „G-Drive” горива, реализује се тактичка акција у неколико фаза у различитим градовима широм земље са механизмом -10 рсд/л и -5 рсд/л уз картицу лојалности СННП.

Наставља се комуникација о бенефитима премијум горива, и тако је у трећем кварталу 2019. године покренута „G-Drive” имиц кампања, са циљем стварања „emotional” бенефита за континуирану употребу премијум деривата са освртом на рационалне бенефите, на националној РТС и кабловским ТВ каналима за време светског првенства у

кошарци, на дигиталним каналима, пропраћена и радио-кампањом.

Лансирана је нова услуга на БС „purchase with cash back”, односно плаћање рачуна уз подизање кеша која омогућава корисницима картица Mastercard да подигну готовину са свог банковног рачуна приликом плаћања картицама на NIS PETROL и GAZPROM бензинским станицама.

У домену приватне робне марке лансиран је 31 нови производ: „G-Drive” енергетске жваке јагода, „Drive Cafe energy bar”, „G-Drive energy” бомбоне бресква и јагода, „Drive Cafe” сендвичи, „Drive Cafe Coldpres”, папирне и влажне марамиче, „Drive Cafe” колачићи, „G-Drive energy drink” купина и манго, 250 ml, „G Drive regular” 500 ml.

Лансирана је свеобухватна интегрисана маркетинг кампања о квалитету, пореклу и посебној припреми кафе „Drive Cafe” са циљем побољшања перцепције брэнда. У децембру 2019. године „Drive Cafe” је обогатио своју понуду Augmented Reality (AR) мобилном апликацијом, која је уживање у кафи подигла на потпуно нови ниво. Апликација имицно позиционира „Drive Cafe” као модеран брэнд, близак потрошачима, забаван и јединствен, са тактичком подршком продаји путем наградних механизма на друштвеним мрежама.

Спроведене су две, до сада највеће, националне наградне игре „Са нама на путу до новог аутомобила” са стопом учешћа од 80%, које су повећале продају деривата са преко 1,9 милиона трансакција и допринеле повећању броја корисника програма „Са нама на путу”.

Реализовано је неколико догађаја за подршку B2B сегменту пословања. Додељене су награде кли-

јентима из корпоративног сегмента (приликом догађаја из 2018. године у ТЦ „Променада“) – пут у Барселону на четвртфиналну утакмицу Лиге шампиона. Пружена је комуникациона и маркетиншка подршка приликом лансирања мобилне апликације за кориснике GAZPROM картице за гориво. Организован је догађај на стази НАВАК, са циљем обуке возача камиона ради оптимизације потрошње горива и организацијом активности за корпоративне клијенте. У новембру су додељене и награде клијентима из корпоративног сегмента са активације на стази НАВАК – Национална возачка академија: путовање на трку светског шампионата у мотоциклизму у Валенсији 17. новембра. Путовање је организовано од 15. до 18. новембра 2019. године.

Сарадња са највећим привредним субјектима у земљи битан су сегмент пословања компаније, те се посебна пажња посвећује развијању и одржавању дугорочних пословних односа са њима.

Лансирана је имиџ кампања на дигиталним каналима за комуникацију свих бенефита програма лојалности „Са нама на путу“: одложено плаћање, програми и попусти на ДАС производе.

Током 2019. године наставља се партнерство програма лојалности са „Техноманијом“ и „Гигатроном“, где власници картице „Са нама на путу“ остварују бонус поене за сваку куповину. Бонус поени се могу користити искључиво на NIS PETROL и GAZPROM бензинским станицама. Приступио је и „Интерспорт“ као нови партнер у програму.

Организовано је неколико обостраних маркетиншких активности у сарадњи са партнерима „Темпо“, „Арома“ и „SportVision“, а у оквиру канала „consumer retention“ реализовани су програм „redeem“, „Umbro“, „spend&get“ и „Philips“.

У 2019. години у земљама региона, у којима компанија послује, реализовано је преко 60 маркетиншких активности у циљу развоја потрошачких брендова, програма лојалности и унапређења продаје горива и допунског асортимана.

Програм „Агро“ картица, намењен пољопривредницима, развија се од краја 2013. године. Настављене су активности чији је циљ задржавање обима продаје: основни програм попушта за „Агро“ картице. Од 06.05.2018. године пољопривредници имају могућност да купе ТНГ боце за домаћинство уз „Агро“ картицу уз попуст од 10 дин./кг. За највеће „Агро“ купце компаније НИС, 14. маја 2019. године реализован је свечани догађај са циљем учвршћивања међусобних односа и наставка сарадње.

Компанија је учествовала на Међународном пољопривредном сајму са промоцијом погодности програма „Агро“ за пољопривреднике. Бренд NISOTEC добитник је великог шампионског пехара Међународног пољопривредног сајма у Новом Саду, као и 11 златних медаља.

У новембру је реализована „Агро инстант акција“ на 214 бензинских станица.

У каналу продаје уља и мазива спроведене су сетови промотивних активности са циљевима повећања марже и продаје. У јулу је NISOTEC наступио на конференцији „BARTOG 2019“ у Словенији, где је присуствовало 50 кључних поддистрибутера из области мазива.

Спортске активности

У циљу побољшања здравља и унапређења тимског рада запосленима је пружена подршка уз додатне активности. Путем услуга рекреативних активности, у тренутно 14 градова, повећан је број пријављених за 12% у односу на прошлу годину, а за исти број повећан је и обим ангажовања, те кроз физичку активност тренутно

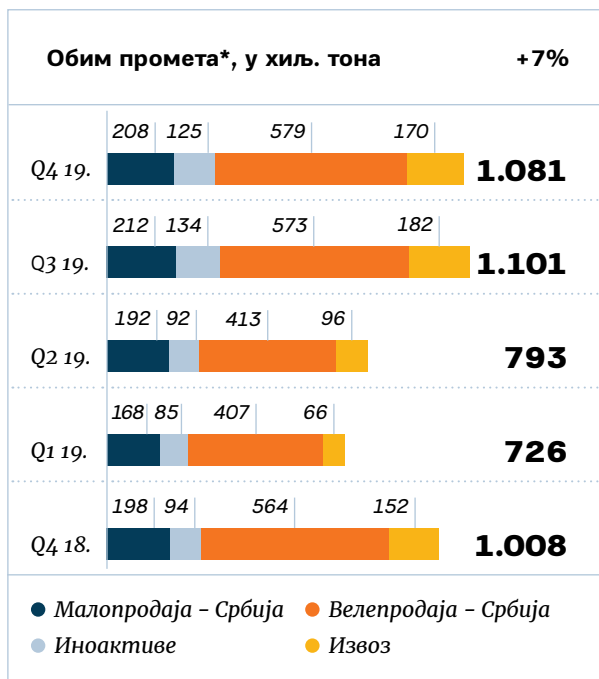
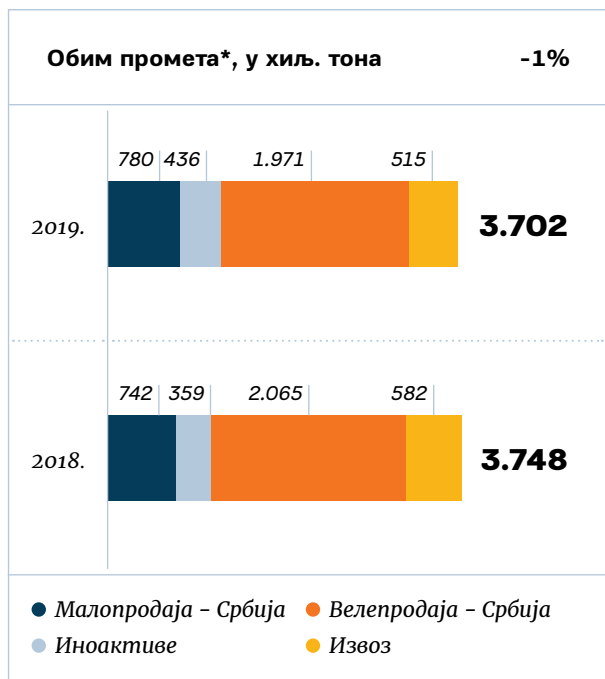
сваки трећи запослени побољшава своју здравствену форму. НИС запослени су учествовали на 35 спортско пословних такмичарских догађаја у Србији и Русији, где су са више од 22 освојена трофеја потврдили висок ниво тимског рада и корпоративне културе.

Оперативни показатељи¹

У 2019. години забележен је пад промета од 1% у односу на 2018. годину, тако да је укупан промет износио 3.702 хиљада тона.

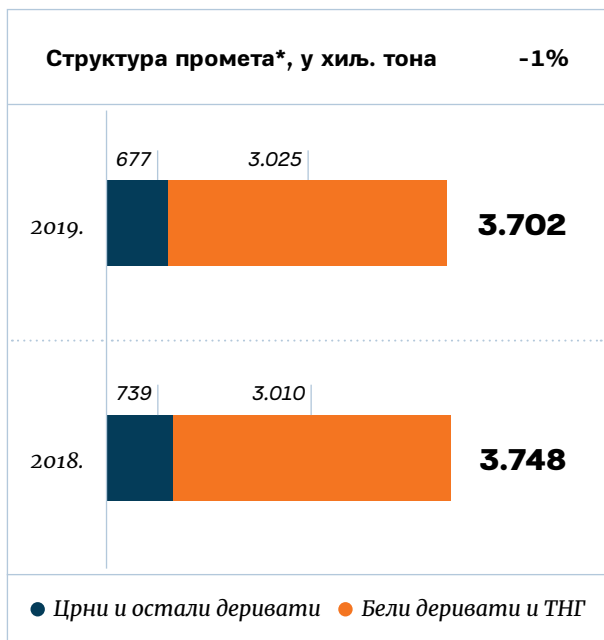
- Малопродаја у Србији – раст обима малопродаје за 5% резултат је раста продаје дизел-горива.
- Велепродаја у Србији – пад за 5% највећим делом због неенергетских горива.
- Извоз – пад од 12% као резултат пада извоза моторних и неенергетских горива.
- Иноактиве – раст обима продаје за 21% (канал малопродаје за 3% и канал велепродаје за 46%).

* Без интерног промета (12М 2019: 16,2 хиљ. тона; 12М 2018: 16,1 хиљ. тона; Q4 2019: 4,5 хиљ. тона; Q4 2018: 3,8 хиљ. тона).

¹ Без интерног промета (12М 2019: 16,2 хиљ. тона; 12М 2018: 16,1 хиљ. тона; Q4 2019: 4,5 хиљ. тона; Q4 2018: 3,8 хиљ. тона). Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања. Приказани проценти промене добијени су на основу вредности које нису заокружене на милијарде РСД.

У 2019. години у Србији реализовано је преко 110 маркетиншких активности у циљу развоја потрошачких брендова, програма лојалности и унапређења продаје горива и допунског асортимана.

* Без интерног промета (12М 2019: 16,2 хиљ. тона; 12М 2018: 16,1 хиљ. тона; Q4 2019: 4,5 хиљ. тона; Q4 2018: 3,8 хиљ. тона).

Назив ССГ

Пројекат

01	Аутопут Десна	GAZPROM „М” формат
02	Стари Бановци	GAZPROM „L” формат
03	Крњешевци	GAZPROM „L” формат
04	Барајево	NIS PETROL „XS” формат
05	Ивањица	NIS PETROL „S” формат

**Мапа
реконструисаних
бензинских станица
у Србији у
2019. години**

Енергетика

Природни гас

Потписани су уговори у циљу обезбеђења сигурности снабдевања и организације портфолија природног гаса за НИС а.д. Нови Сад за 2019/2020. годину, и то: Уговор о транспорту природног гаса са оператором транспортног система, Уговор о дистрибуцији природног гаса са оператором дистрибутивног система, Уговор о потпуном снабдевању НИС а.д. Нови Сад природним гасом, као и Уговори о продаји природног гаса на транспортном систему у сврхе балансирања и са зависним друштвима НИС а.д. Нови Сад. Поред тога потписан је и Уговор о продаји природног гаса на дистрибутивном систему са екстерним купцем.

КПГ - комерцијални аспект

Отпреме КПГ-а са гасног поља „Острво” реализовале су се уредно и без застоја уз обострани интерес да се Уговор о продаји КПГ-а продужи и у наредној години. Урађене су анализе оправданости нових КПГ пројеката.

Трговина електричном енергијом

На пољу трговине електричном енергијом НИС је присутан на тржиштима Србије, Босне и Херцеговине, Румуније и Мађарске. Осим ових тржишта, НИС тргује на границама са Северном Македонијом, Бугарском и Хрватском. НИС тргује на берзама електричне енергије у Србији (SEEPEx), Румунији (OPCOM). Отпочет је процес регистрације НИС Петрол е.о.о.д., за трговину електричном енергијом у Бугарској. У току је и процес набавке специјализованог софтвера за трговину електричном енергијом и гасом.

Реализација програма мера енергетске ефикасности у НИС а.д.

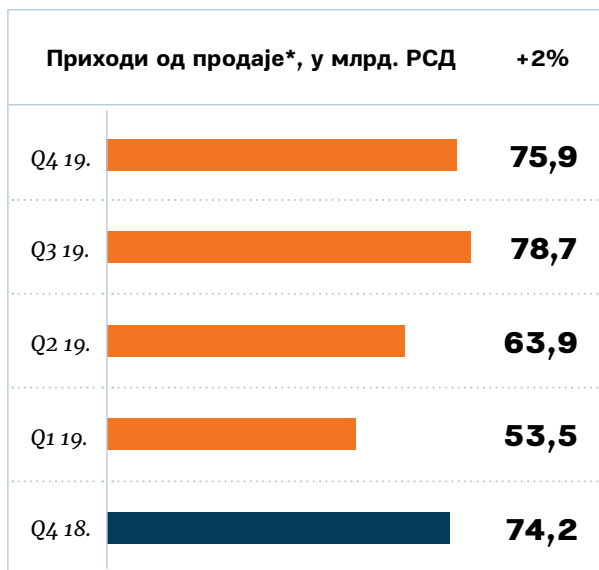
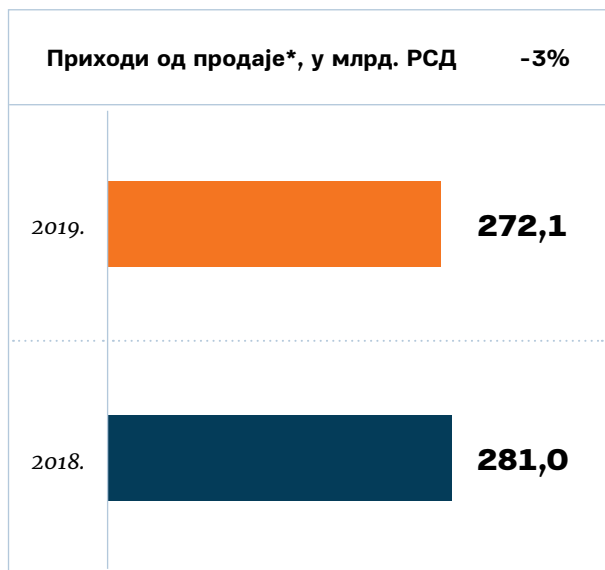
Програмом мера за смањење потрошње енергије и повећање енергетске ефикасности у НИС-у током 2019. године остварена је уштеда у енергији од 7.997 тое, што је за 9,9% више у односу на планирно по БП 2019. Вредност уштеде износи 336 милиона РСД.

Основан је интерни тим за енергетску ревизију и формиран је регулаторни и методолошки оквир. Спроведене су пилотне провере у објектима Блока Промет и Блока Прерада. Развијене су мере за побољшање енергетске ефикасности и формиран је план рада за 2020. годину.

Финансијски показатељи

Приходи од продаје

Током 2019. године НИС је забележио пад прихода од продаје¹ од 3% у односу на претходну годину. Овај пад је резултат пада обима промета у 2019. у односу на 2018. годину.

* Консолидовани пословни приходи. Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања. Приказани проценти промене добијени су на основу вредности које нису заокружене на милијарде РСД.

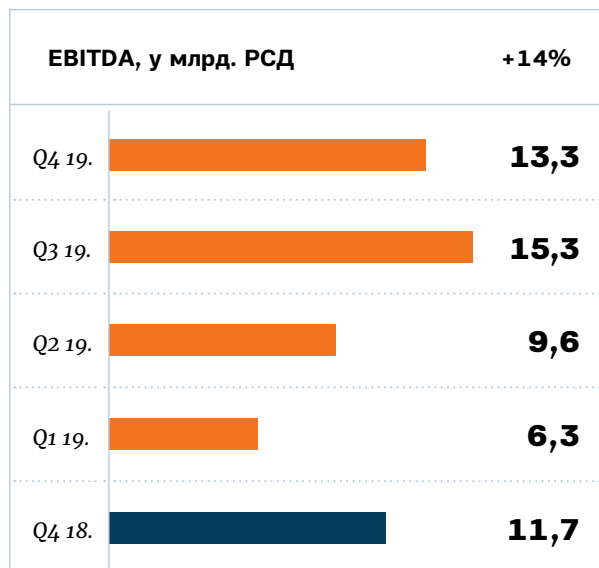
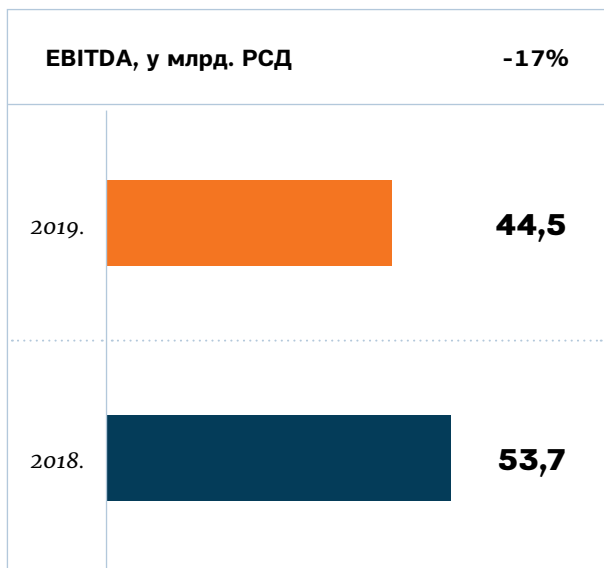
¹ Консолидовани пословни приходи

ЕБИТДА

Показатељ ЕБИТДА у 2019. години мањи је за 17% него претходне године и износи 44,5 милијарди динара.

Основни разлози пада овог показатеља су:

- пад цене нафте на светском тржишту,
- мањи обим производње нафте и
- капитални ремонт у Рафинерији нафте Панчево.

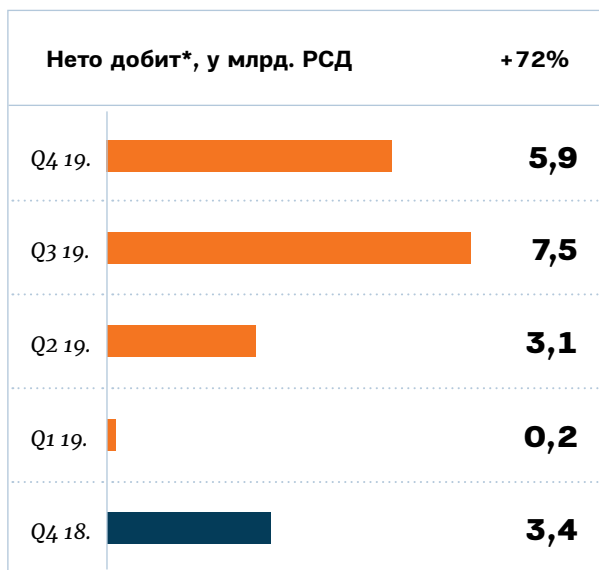
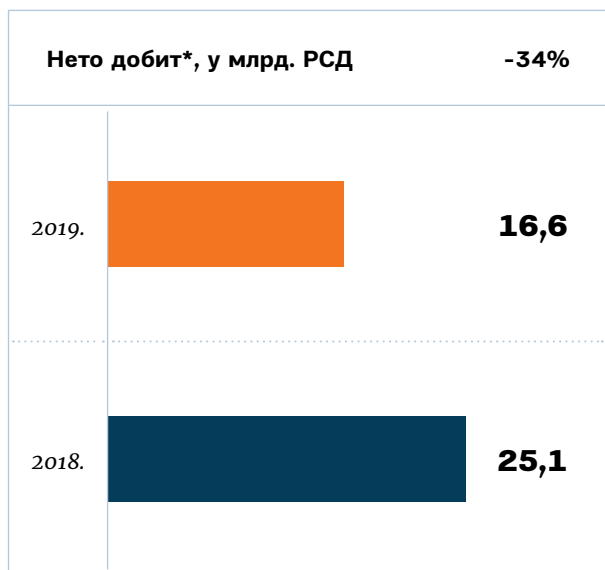

Нето добит

Нето добит остварена у 2019. години износи 16,6 милијарди динара, што је 34% мање од нето добити остварене у 2018. години.

На пад нето добити највише је утицало:

- смањење ЕБИТДА,
- већа амортизација.

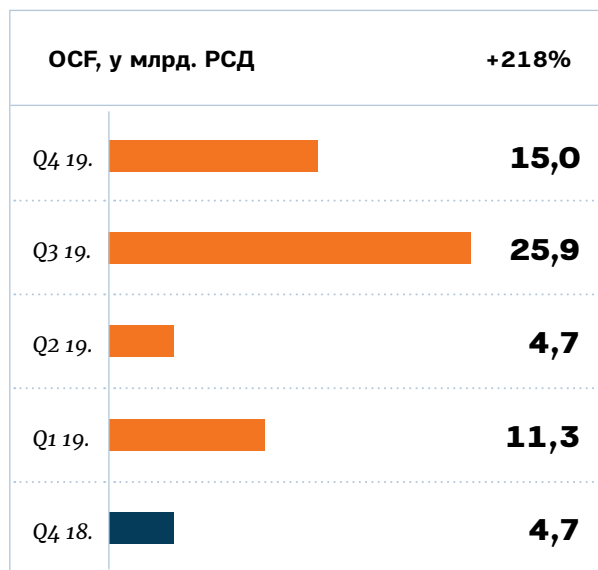
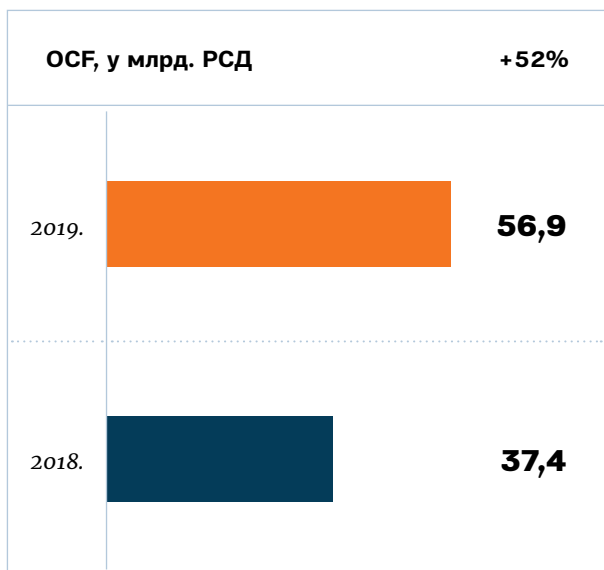

* Сва евентуална одступања у процентуалним износи-ма и збирним вредностима настају услед заокружива-ња. Приказани проценти промене добијени су на осно-ву вредности које нису заокружене на милијарде РСД.

OCF

У 2019. години оперативни новчани ток износи 56,9 милијарди динара и већи је у односу на 2018. годину за 52%:

- мање обавезе за увоз сирове нафте,
- мање обавезе према држави.

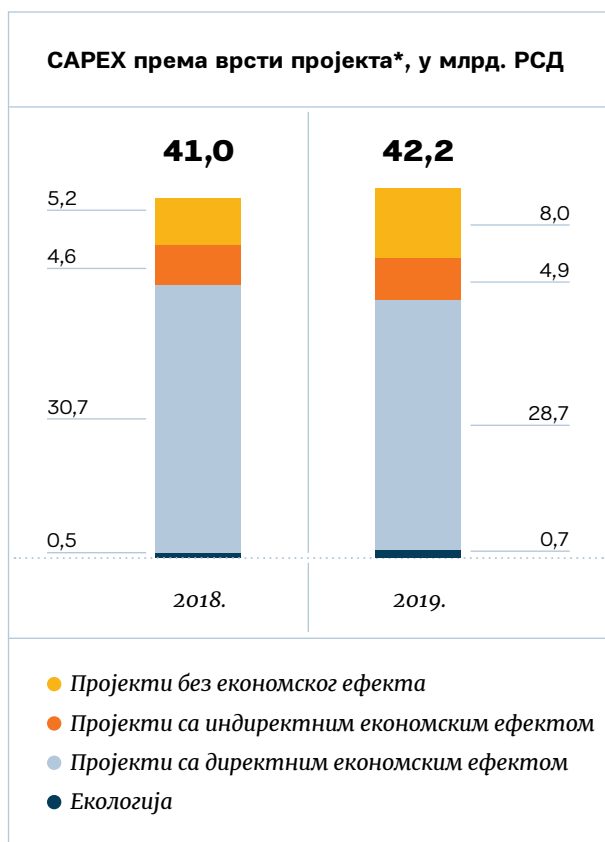

У 2019. години направљен је још један крупан корак у развоју НИС-а. Инвестирано је 42,2 милијарде динара у нове пројекте који ће бити темељ даљег раста и сигуран ослонац за пословање у условима веома нестабилног светског тржишта. Прошле године нето добит НИС Групе износила је 16,6 милијарди динара, а ЕБИТДА – 44,5 милијарди динара. Ови резултати су још значајнији уколико имамо у виду комплексне задатке које смо морали да решимо.

CAPEX

У 2019. години главни правци улагања били су усмерени на реализацију пројеката у производњи нафте и гаса, као и за пројекат побољшања дубине рафинеријске прераде. Осим тога, НИС је током године улагао у пројекте промета, енергетике и сервиса, као и одређени број пројеката у корпоративном центру.

У току 2019. године издвојено је 42,2 милијарди динара за финансирање инвестиција, што је за 3% више од износа који је био издвојен 2018. године.

* Износи су дати у милијардама РСД и без ПДВ-а. Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања. Приказани проценти промене добијени су на основу вредности које нису заокружене на милијарде РСД.

Организациони део	Најзначајнији пројекти
Истраживање и производња	<ul style="list-style-type: none"> • бушење разрадних бушотина • улагања у геолошко-техничке активности • програм 3D сеизмичких испитивања и бушења истражних бушотина у Републици Србији • улагања у концесиона права • улагања у базну инфраструктуру
Сервиси	<ul style="list-style-type: none"> • набавка 4 нова ремонтна постројења типа „А50” • набавка алата и опреме за бушење • оспособљавање бушаћег постројења Национал 3 за бушење бушотина преко 3.500 m
Пројекат „Дубока прерада”	<ul style="list-style-type: none"> • модернизација рафинеријске прераде – наставак реализације према пројекту „Дубока прерада”
Прерада	<ul style="list-style-type: none"> • пројекти усклађивања законских норми и прописа • програм инвестиционог одржавања Блока Прерада • корпоративни пројекти аутоматизације производње • пројекти за повећање производне ефикасности • капитална улагања у вези са заштитом животне средине
Промет	<ul style="list-style-type: none"> • развој малопродајне мреже у Србији (изградња и реконструкција станица за снабдевање горивом) • остали пројекти малопродаје у Србији • HSE пројекти у оквиру Блока Промет • Набавка брода – понтонске станице за снабдевање бродова погонским горивом у Великом Градишту • реконструкција складишта нафтних деривата (Нови Сад, Смедерево, Ниш) • развој малопродајне мреже у региону (ССГ Отопени, Румунија)
Енергетика	<ul style="list-style-type: none"> • децентрализација и модернизација топлотног извора у РНС (Енергетика)
Корпоративни центар	<ul style="list-style-type: none"> • пројекти са ИТ компонентом (замена ЕoL SBA/Hyperion система, унапређење система радио веза)

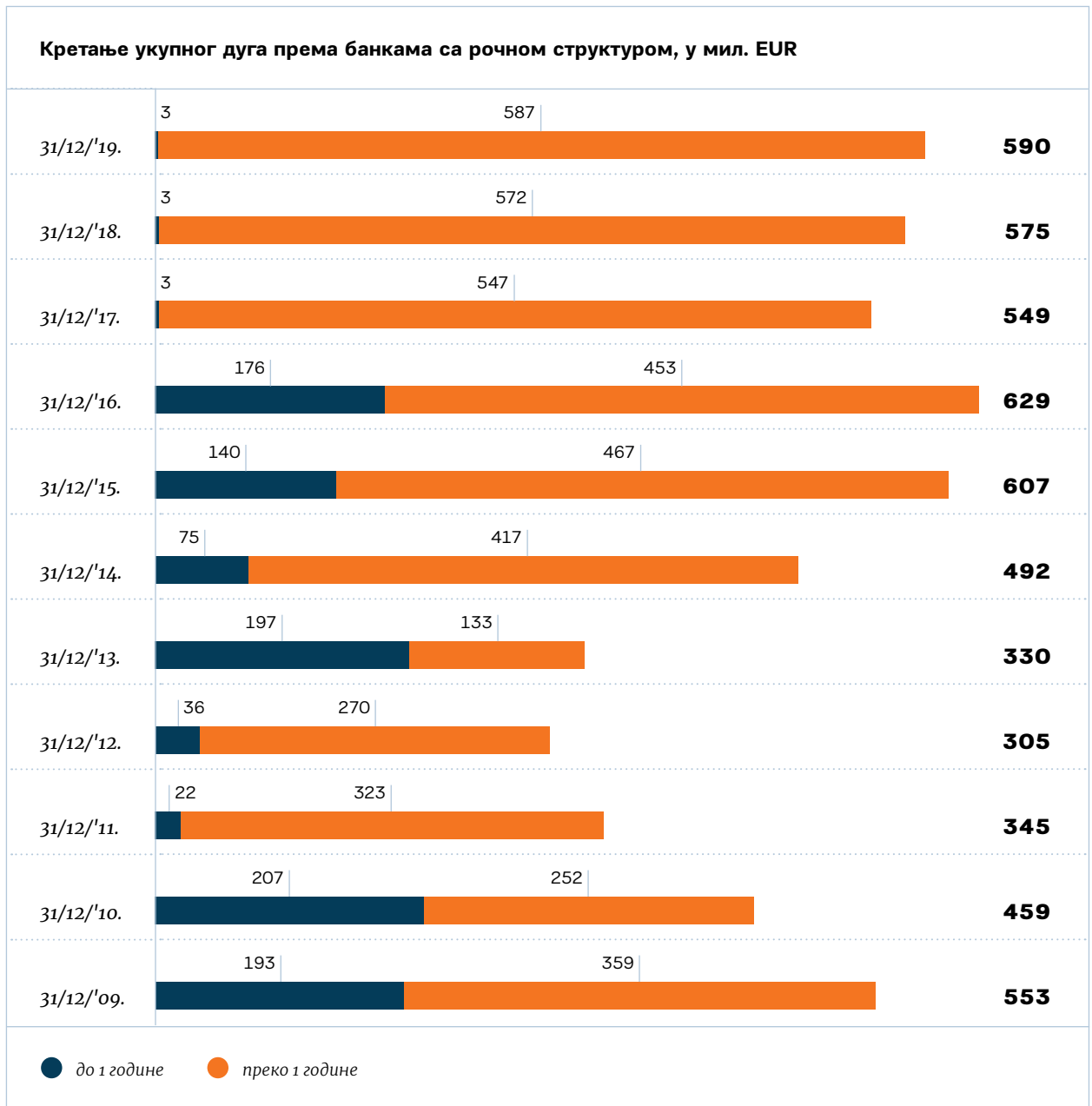

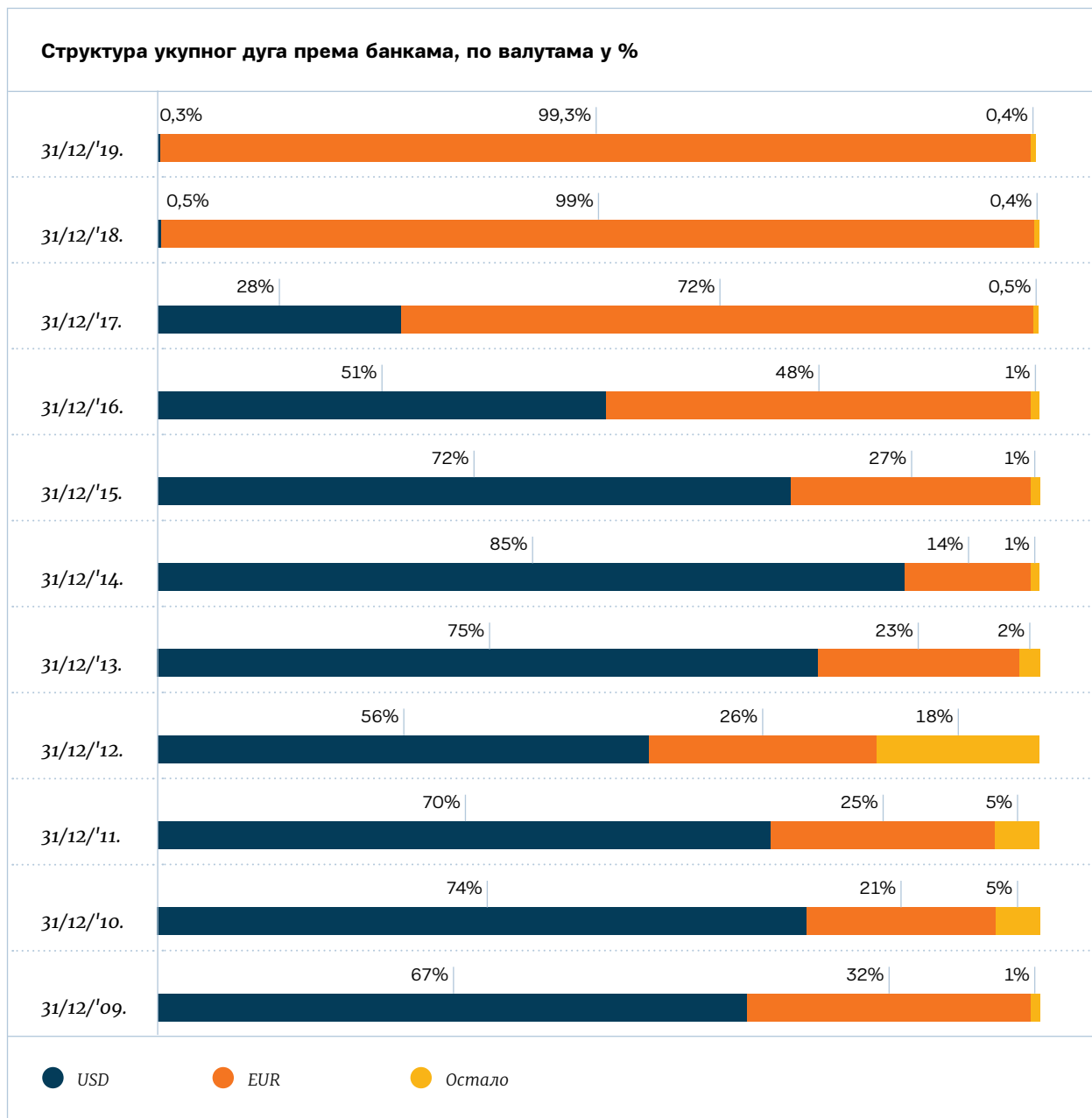
Задуженост

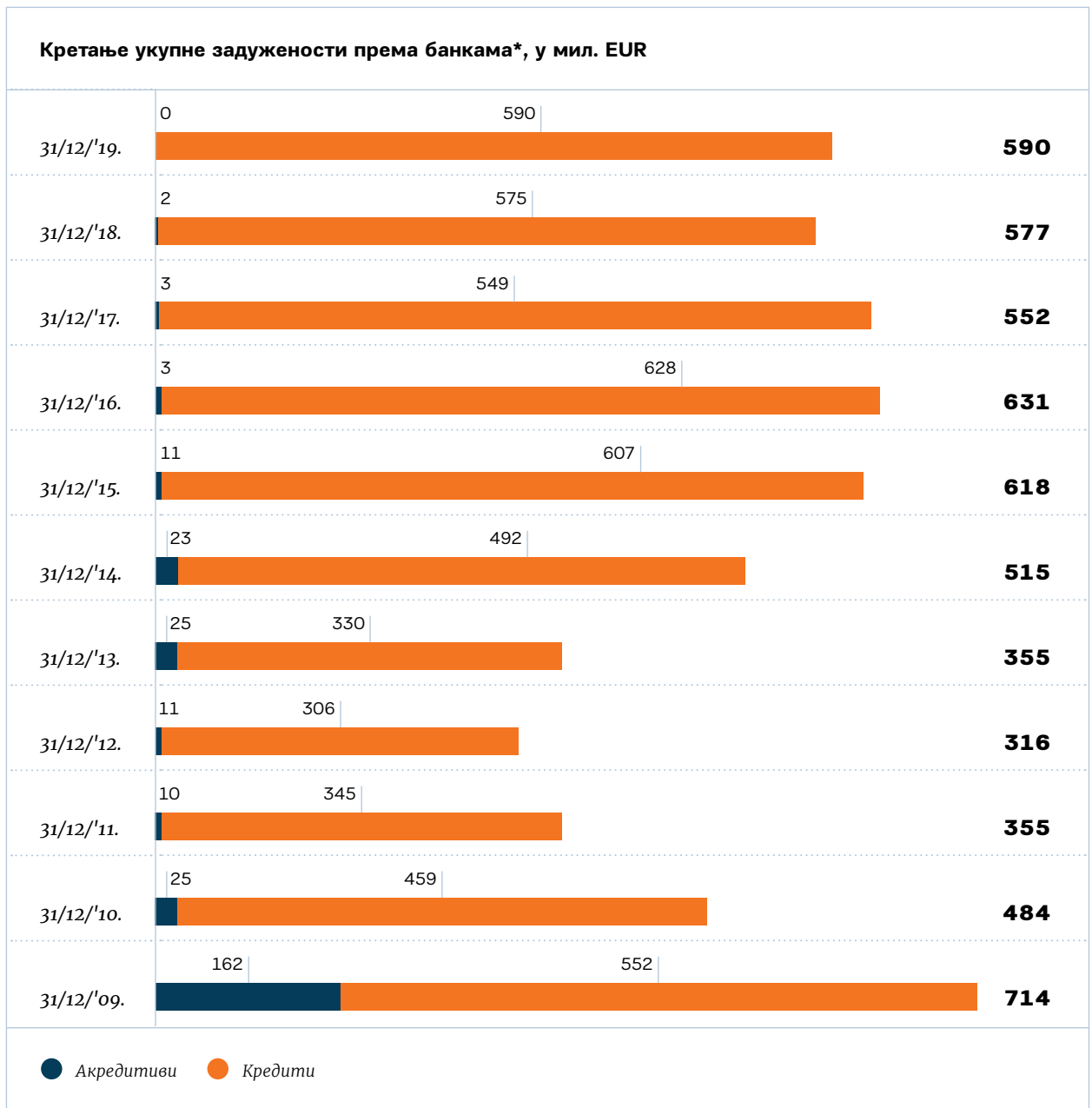
На крају 2019. године дуг према банкама незнатно је порастао до нивоа од 590 милиона евра. Осим тога, дуг према матичном друштву ЈАД „Гаспром њефт” смањен је и тренутно износи 162,8 милиона евра.

И поред санкционих ограничења, НИС је током претходних година успешно спровео реструктурирање кредитног портфела. У току 2019. године

извршена је додатна оптимизација показатеља кредитног портфела у смислу снижења цене финансирања за око 9% у односу на крај 2018. године, уз истовремено задржавање просечне рочности на крају 2019. године у распону између 3 и 4 године (3,42 године). Превремено је враћено око 109,6 милиона евра скупих кредита и повучено 127,7 милиона евра нових кредита по повољнијим условима и са дужим роковима.

* Поред дуга према банкама по кредитима и акредитива, НИС а.д. Нови Сад 31. децембра 2019. године има и издате банкарске гаранције у износу од 37,5 милиона EUR, корпоративне гаранције у износу од 41,8 милиона EUR, банкарска писма о намерама у износу од 0,2 милиона EUR и финансијски лизинг у износу од 14,5 милиона EUR.

Порези и други јавни приходи¹

НИС а.д. Нови Сад	2019.	2018.	%Δ ²
Доприноси за обавезно социјално осигурање на терет послодавца	1,64	1,57	+5%
Накнада за енергетску ефикасност ³	0,20	-	-
Порез на добит правних лица	2,80	3,75	-25%
Порез на додату вредност	21,76	21,49	+1%
Акцизе	127,32	132,15	-4%
Накнада за робне резерве	6,37	6,48	-2%
Царине	0,69	0,84	-18%
Рудна рента	1,40	1,46	-4%
Остали порези	1,37	1,46	-6%
Укупно	163,56	169,21	-3%
НИС-ова зависна друштва у Србији⁴			
Доприноси за обавезно социјално осигурање на терет послодавца	0,60	0,53	+15%
Порез на добит правних лица	0,17	0,13	+32%
Порез на додату вредност	1,11	0,94	+18%
Акцизе	-	-	-
Царине	0,06	0,06	-7%
Рудна рента	-	-	-
Остали порези	0,06	0,09	-33%
Укупно	2,00	1,74	+15%
Укупно НИС а.д. Нови Сад са зависним друштвима у Србији	165,56	170,95	-3%
НИС-ова зависна друштва у региону и Ангола			
Доприноси за обавезно социјално осигурање на терет послодавца	0,05	0,04	+23%
Порез на добит правних лица	0,13	0,18	-30%
Порез на додату вредност	1,49	2,27	-34%
Акцизе	13,96	13,39	+4%
Царине	7,02	4,15	+69%
Рудна рента	0,01	0,00	-
Остали порези	0,12	0,10	+18%
Укупно	22,79	20,14	+13%
Одложена пореска средства (укупно за Групу)	1,43	1,65	-13%
Укупно НИС Група⁵	189,78	192,74	-2%

1 У милијардама РСД.

2 Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања. Приказани проценти промене добијени су на основу вредности које нису заокружене на милијарде РСД

3 Обрачунава се од 01.07.2019. године.

4 „Нафтагас – Нафтни сервиси” д.о.о. Нови Сад, „Нафтагас – Технички сервиси” д.о.о. Зрењанин, „Нафтагас – Транспорт” д.о.о. Нови Сад и „НТЦ НИС Нафтагас” д.о.о. Нови Сад и О Зоне а.д. Београд.

5 Укључујући порезе и друге обавезе по основу јавних прихода за зависна друштва у региону, порез на добит у Анголи и одложена пореска средства.

Рацио показатељи¹

Показатељи профитабилности	2019.	2018.
Стопа пословног добитка (ЕБИТДА маржа) ²	16%	19%
Стопа нето добитка ³	6%	9%
Стопа приноса на укупна средства (ROA) ⁴	4%	6%
Стопа приноса на капитал (ROE) ⁵	7%	11%
Показатељи ликвидности		
Текући рацио ⁶	149%	180%
Брзи рацио ⁷	76%	92%
Рацио нето обртног фонда ⁸	8%	11%
Показатељи задужености		
Коефицијент задужености ⁹	36%	36%
Net Debt/ЕБИТДА ¹⁰	1,70	1,47

¹ Показатељи су израчунати на основу података из консолидованих финансијских извештаја припремљених у формату прописаном од стране Министарства финансија Републике Србије који није у складу са МРС 1 – „Презентација финансијских извештаја”

² ЕБИТДА/пословни приходи.

³ Нето добитак/пословни приходи.

⁴ Нето добитак/просечна вредност пословне имовине.

⁵ Нето добитак/просечна вредност капитала.

⁶ Обртна имовина/краткорочне обавезе.

⁷ (Обртна имовина – залихе)/краткорочне обавезе.

⁸ (Обртна имовина – краткорочне обавезе)/пословна имовина.

⁹ (Дугорочне обавезе + краткорочне обавезе)/пословна имовина.

¹⁰ (Дугорочне обавезе + краткорочне финансијске обавезе – готовина и готовински еквиваленти)/ЕБИТДА

Безбедности запослених и брига о животной средини као приоритет

Безбедност запослених и очување животне средине остају
теме од изузетног значаја за НИС.

Током 2019. године уложили смо

534
милиона

динара у еколошке пројекте.

Истовремено, значајно смо

унабредили
резултате

у области безбедности на раду,
тежећи свом циљу – радним
процесима без повреда и
негативних утицаја на животну
средину.

Повећање оперативне ефикасности

И у 2019. години ефекти реализације мера за повећање оперативне ефикасности имали су позитиван утицај на остварене финансијске резултате.

Укупан ефекат мера за повећање оперативне ефикасности у 2019. на показатељ ЕБИТДА износи 1,8 милијарди динара.

Програм мотивације „Ја имам идеју” омогућаје сваком запосленом да предложи идеје које могу да побољшају пословање и тако директно утиче на повећање ефикасности. За одобрене идеје обезбеђене су одговарајуће нематеријалне награде, као и новчане награде које могу да износе и до 1.000.000 динара бруто.

У оквиру програма „Ја имам идеју” у току 2019. године иницирано је укупно 468 идеја, са оствареним ефектом од преко 200 милиона динара.

1.08

OMS Еталон

Програм OMS, који је у НИС-у започет 2017. године са циљем обезбеђивања максималне оперативне ефикасности кроз поузданост и безбедност пословних процеса и ангажовање свих запослених у процесу сталног побољшања, наставио је свој развој и у 2019. години.

Имплементација OMS-а реализује се увођењем нових најбољих алата, као и кроз систематизацију и оптимизацију постојећих процеса. Овај

посао се усклађује с процесом формирања стратешких циљева и бизнис планирања, као и са формирањем мерљивих критеријума ефикасности (перформанси), који су засновани на најбољим индустријским праксама.

Развој OMS-а и даље се одвија кроз два правца: (1) кроз примену основних алата, где је циљ да се сви објекти компаније покрију потребним најбољим праксама и приступима, и (2) кроз интегрисани

Узајамна повезаност пројеката (алата OMS) – циљни модел бизниса

приступ креирању еталонских објеката, где се сви OMS алати спроводе одједном на једном објекту за креирање суштински новог пословног модела.

Кључне активности у 2019. години биле су:

- креирање еталонских објеката;
- развој система и алата поузданости и интегритета опреме, приступа заснованих на ризику и пракси за побољшање културе производних процеса;
- управљање извођачима и добављачима и процена потенцијала и редовна оптимизација процеса путем KPI-ева и алата „Lean Six Sigma”.

Општа позитивна динамика реализације планова и мапа активности – 95%

Завршетак првог еталонског објекта, потврда приступа, постојање планова за покривање следећих објеката

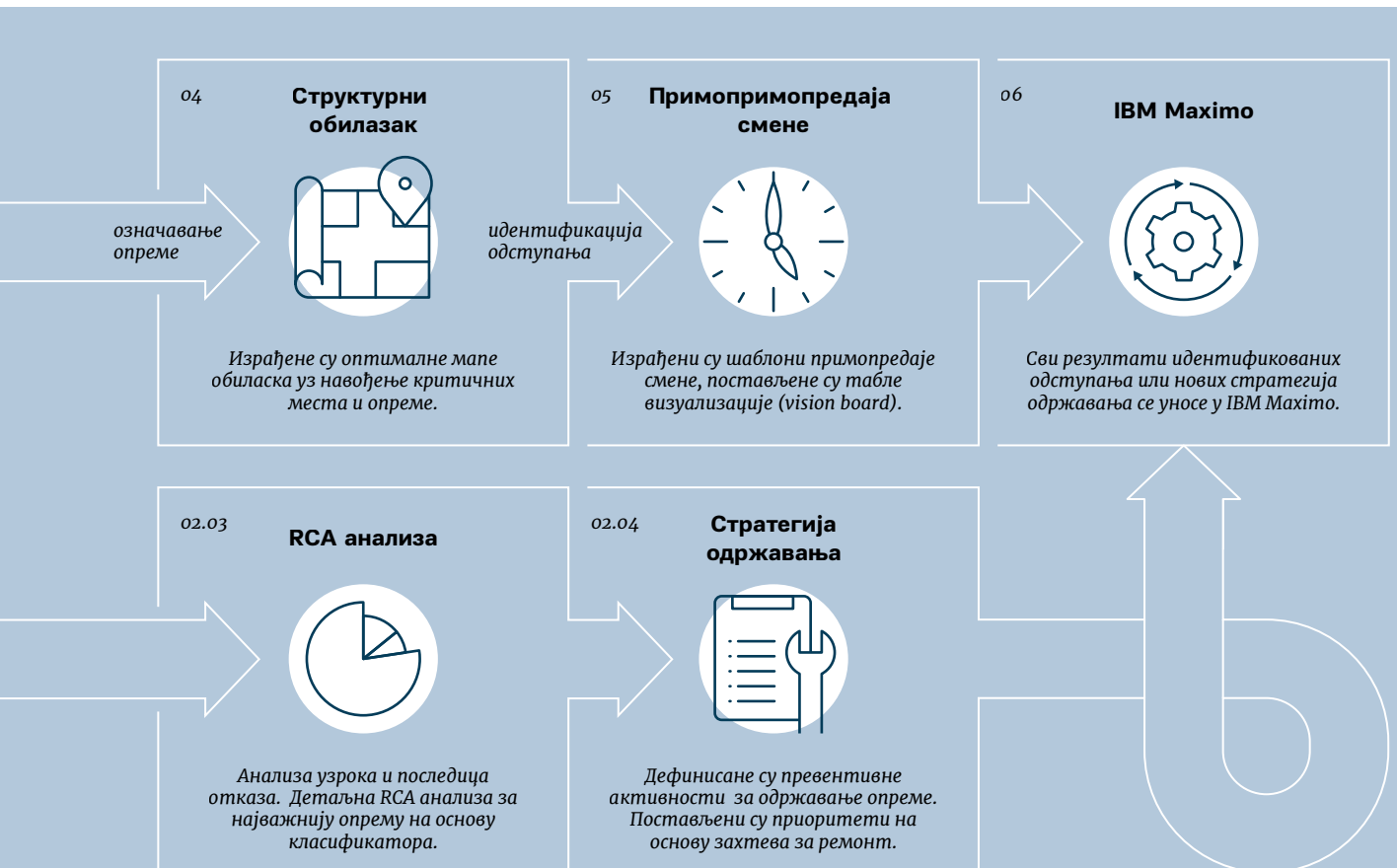
Дефинисање архитектуре, модела и бизнис процеса система производне поузданости

Организација редовног функционисања радних група за оптимизацију критичних процеса кроз KPI и Lean алате

Оцена потенцијала компаније, њено коришћење у стратегији и бизнис плану, дефинисање процеса за њено обнављање

Као први еталонски објекат за обједињење свих пракси и алата OMS изабран је објекат Блока Истраживање и производња, Мокрин Југ. Захваљујући алатима за поузданост, значајно су смањени трошкови и минимализовани технолошки губици, кроз процене ризика смањене су потенцијалне негативне последице, предузете мере довеле су до спречавања могуће штете, док су приступи за континуирана унапређења дали додатне мере оперативне ефикасности и повећали ангажман запослених.

Други изабрани еталонски објекат DCU састоји се из две фазе: у првој фази до старта, OMS се користи као интерни независни консултант у оквирима „precommissioning”-а и „commissioning”-а, док после старта планирамо да имплементирамо стандардни пакет алата поузданости, ризика, „Lean”-а, итд.

Развој система поузданости и интегритета опреме подразумева примену алата на свим релевантним објектима компаније за повећање нивоа поузданости и смањења трошкова. Међу кључним алатима су класификација опреме по критичности и RCM („reliability centered maintenance”), структурни обиласци оператера и ефикасан процес примопредаје смене, студије за идентификацију и анализу ризика HAZID/HAZOP.

Истраживање и производња

- Завршен је пројекат „Еталонски објекат – Мокрин Југ” на основу којег је дефинисан даљи план репликације методологија и процедура на друге објекте Блока;
- започет је пројекат RCM (управљање поузданошћу и интегритетом опреме) и спроведена оцена критичности опреме на 5 објеката;

- разрада стабла КРП Блока, спроведена оцена потенцијала за побољшање у наредне 3 године;
- наставак радова на имплементацији система рационалне организације радног места – 5С (систем у потпуности имплементиран на 8 објеката);
- развој и имплементација система Стандардних оперативних процедура (СОП, усвојено 20 стандардних оперативних процедура). Обука средњег менаџмента и линијских руководиоца Блока за примену пракси редовног менаџмента;
- израда HAZOP-а за производне објекте Блока и
- припрема за започињање пројекта управљања пословним процесима у Блоку.

Прерада

У склопу дигитализације структурних обилазка оператера на постројењима Блока Прерада, извршена је селекција и набавка најквалитетнијег уређаја – индустријског таблета за употребу у процесним постројењима и одговарајућег софтвера, који имају све потребне могућности за потпуно укидање папирних форми и ручних записа оператера на постројењима, повећање ефикасности процеса рада, фотографисања и директне комуникације између учесника процеса одржавања и експлоатације опреме. Тиме је омогућена пробна фаза на постројењима примарне прераде током 2019. године.

Пројектни офис за имплементацију Оперативног менаџмент система укључен је у планирање и примену нових алата у поступку примопредаје постројења DCU и обезбеђење предуслова за безбедан и ефикасан старт након изградње. За ту сврху користи се 8 алата светске праксе: Студија RAM – поузданости, расположивости, способ-

ности за одржавање, обезбеђење спремности за производњу, предстартни преглед безбедности постројења, прецизно одржавање, имплементација CMMS, напредне инспекције, напредне обуке и провера спремности персонала.

Током 2019. године спроведене су анализе на основу усвојене методологије за одржавање на основу поузданости постројења на примарној преради и постројењу FCC. Урађена је анализа идентификације ризика по методологији HAZID на 8 постројења. Настављен је рад на примени LSS (Lean Six Sigma) процеса континуалног унапређења у Блоку „Прерада” и покренути су први пројекти за унапређење као резултат рада радних група на нивоу целог DWS. Имплементиран је савремен начин означавања опреме у складу са колор кодом, израђене су прве Стандардне оперативне процедуре и постављене на постројења у складу са новом методологијом, иницирано је преко 60 АЗ алата за оперативно решавање проблема и набављена је нова опрема потребна за имплементацију 5S на постројењима.

Промет

Током 2019. године реализован је низ OMS иницијатива у оквиру Блока Промет.

Настављено је са реализацијом обука „Праксе редовног менаџмента” за све руководиоце нижег нивоа. Ради се о праксама: Ефикасни састанци, Визуелно управљање, Повратна информација и Разговор о ефикасности. Додатно, имплементирана је пракса линијских обилазака за виши ниво менаџмента.

У оквиру Елемента управљање поузданошћу и интегритетом опреме, реализована је класификација опреме према критичности на свим складиштима Блока Промет. У плану је и отпочињање примене Методологије обрачуна трошкова животног циклуса опреме приликом набавке опреме за реконструкцију складишта.

Усвојене су методологије за примопредају смене и реализацију структурних обилазака. Усвојени су планови имплементације ових методологија и отпочета је реализација на појединим складиштима, у складу са планом.

Реализована је HAZID сесија на Бензинској станици ВМЛ1, као и PRA сесија на бункер станици Нови Сад. Сачињени су извештаји са предлогом мера за митигацију и управљање идентификованим ризицима.

1.09

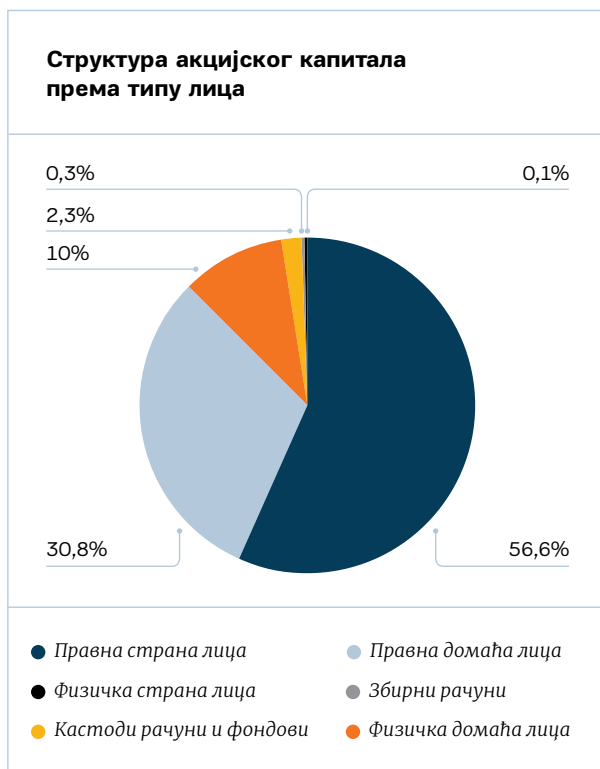
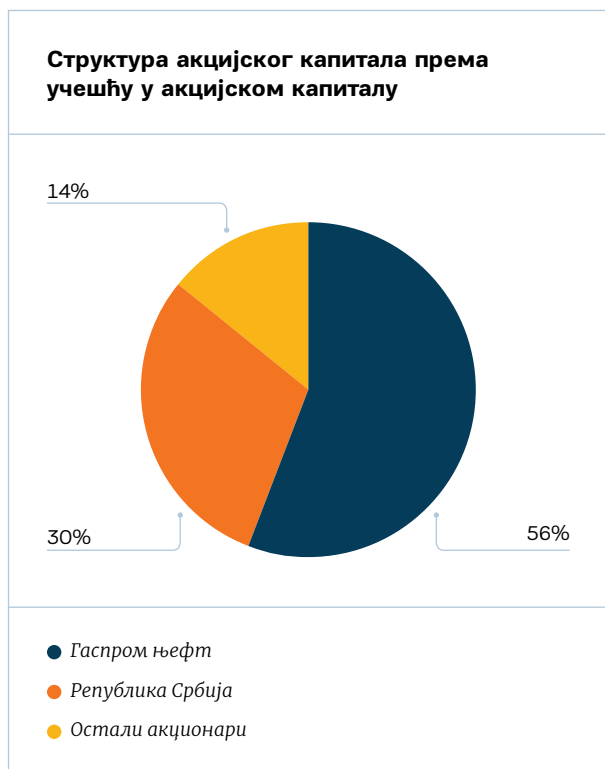
Хартије од вредности

Структура акцијског капитала

Акцијски капитал НИС-а износи 81,53 милијарде динара и подељен је на укупно 163.060.400 акција номиналне вредности 500,00 динара. Све емитоване акције су обичне акције и дају својим власницима следећа права:

- право учешћа и гласања на скупштини, тако да једна акција увек даје право на један глас;
- право на исплату дивиденде у складу с важећом регулативом;

- право учешћа у расподели ликвидационог остатка или стечајне масе у складу са законом којим се уређује стечај;
- право пречег стицања обичних акција и других финансијских инструмената заменљивих за обичне акције, из нових емисија; и
- друга права у складу са Законом о привредним друштвима и актима Друштва.

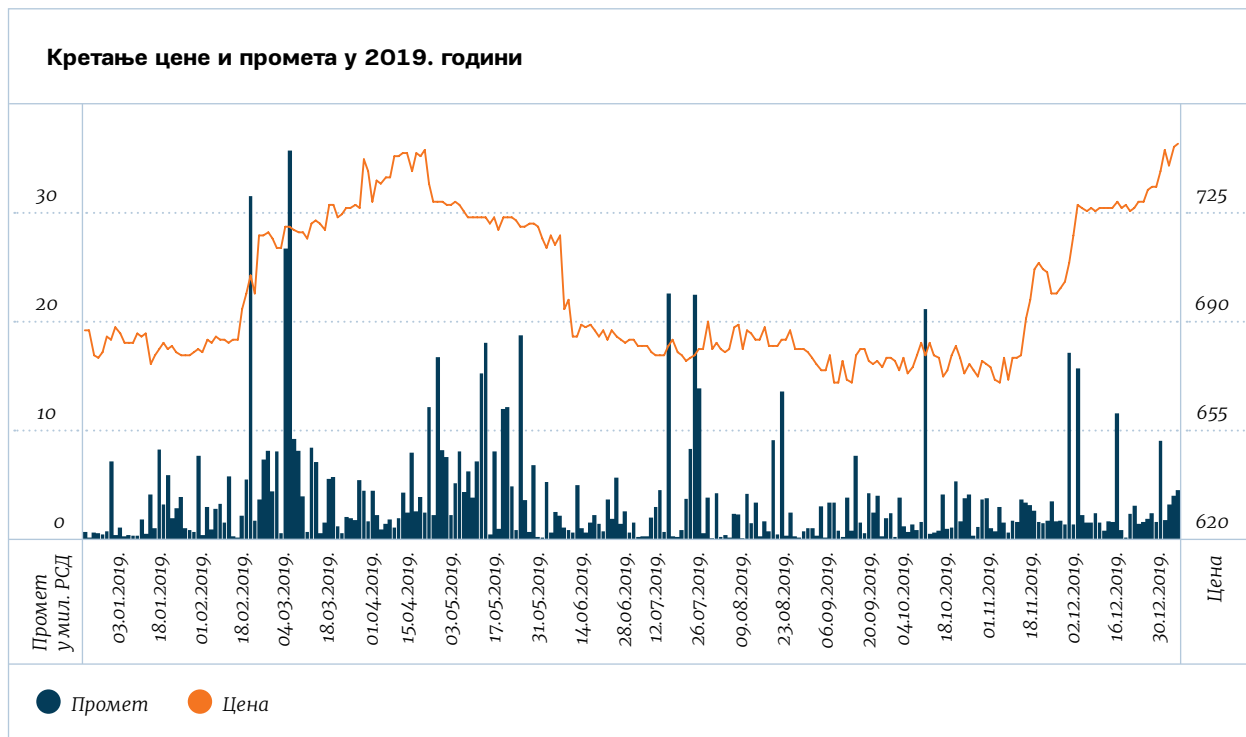

Структура првих 10 акционара с највећим учешћем у акцијском капиталу приказана је у табели:

Акционар	Број акција	% учешћа у акцијском капиталу
ЈАД „Гаспром њефт”	91.565.887	56,15%
Република Србија	48.712.129	29,87%
„ОТР” банка Србија – кастоди рачун - фонд	2.112.814	1,30%
„ОТР” банка Србија – кастоди рачун - фонд	804.153	0,49%
„Global Macro Capital Opportunities”	371.854	0,23%
Компанија „Дунав осигурање” а.д.о.	365.881	0,22%
„Convest” а.д. Нови Сад - збирни рачун	232.634	0,14%
„Актив-фонд” д.о.о.	183.251	0,11%
„Unicredit bank” Србија а.д. - кастоди рачун-КС	172.819	0,11%
„Raiffeisen” банка а.д. - кастоди рачун-КС	171.828	0,11%
Остали акционари	18.367.150	11,26%
Укупан број акционара на дан 31. децембар 2019. године:		2.074.605

Трговање акцијама и показатељи по акцији

Акцијама НИС а.д. Нови Сад тргује се на прајм листингу Београдске берзе а.д.

Преглед трговања акцијама НИС а.д. Нови Сад на Београдској берзи у 2019. години

Последња цена (31. децембар 2019.)	749 РСД
Највиша цена (30. децембар 2019.)	750 РСД
Најнижа цена (25. јануар 2019.)	670 РСД
Укупан промет	922.652.426 РСД
Укупан обим (број акција)	1.305.542 акција
Укупан број трансакција	10.489 трансакције
Тржишна капитализација на дан 31. децембар 2019.	122.132.239.600 РСД
EPS	108,55 РСД
Консолидована EPS	101,87 РСД
P/E ратио	6,90
Консолидовани P/E ратио	7,35
Књиговодствена вредност на дан 31. децембар 2019.	1.597,34 РСД
Консолидована књиговодствена вредност на дан 31. децембар 2019.	1.561,97 РСД
P/BV ратио	0,47
Консолидовани P/BV ратио	0,48

Током 2019. године Друштво није стицало сопствене акције.

Дивиденде

Политика дивиденди НИС а.д. Нови Сад заснована је на избалансираном приступу који узима у обзир неопходност задржавања добити за потребе финансирања будућих инвестиција, као и стопу повраћаја на уложени капитал и износ исплате дивиденди. Дугорочна политика дивиденди предвиђа да се најмање 15% остварене нето добити исплати акционарима у облику дивиденде.

На XI Редовној седници Скупштине акционара која је одржана 27.06.2019. године одлучено је да се за исплату дивиденди издвоји 25% нето добити остварене у 2018. години. Донета је одлука

да акционарима буде исплаћено 6,5 милијарди динара, односно бруто износ по акцији од 39,97 динара. Дивиденда за 2018. годину је исплаћена акционарима 17.09.2019. године.

Приликом утврђивања предлога одлуке о расподели добити и исплати дивиденде, менаџмент Друштва узима у обзир низ фактора, укључујући финансијску ситуацију, планове за инвестиције, обавезе отплате кредита, макроекономско окружење и законске прописе. Сваки од ових фактора, засебно или у комбинацији, уколико је довољно значајан, може да утиче на предложену исплату дивиденде.

	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Нето добит (губитак), у млрд РСД ¹	(4,4)	16,5 ²	40,6 ³	49,5	52,3	30,6	16,1	16,1	27,8	26,1
Укупан износ дивиденде, у млрд РСД	0,0	0,0	0,0	12,4	13,1	7,6	4,0	4,0	6,9	6,5
Рацио исплате	-	-	-	25%	25%	25%	25%	25%	25%	25%
Зарада по акцији, у РСД	-	101,1	249,0	303,3	320,9	187,4	98,8	98,6	170,43	159,86
Дивиденда по акцији, бруто, у РСД	0,0	0,0	0,0	75,83	80,22	46,85	24,69	24,66	42,61	39,97
Цена акције на 31.12., у РСД	-	475	605	736	927	775	600	740	724	690
Дивидендни принос акционара, у % ⁴	-	-	-	10,3	8,7	6,0	4,1	3,3	5,9	5,8

1 Нето добит НИС а.д. Нови Сад.

2 Нето добит искоришћена за покриће акумулираних губитака.

3 Нето добит искоришћена за покриће акумулираних губитака.

4 Израчунава се као однос бруто дивиденде према цени акције на крају године.

Односи са инвеститорима

Основни циљ НИС а.д. Нови Сад у односима са инвеститорима јесте успостављање и развијање дугорочног односа са инвестиционом јавношћу, који је заснован на поверењу кроз транспарентну објаву информација и двосмерну комуникацију. Друштво спроводи низ активности како би ова сарадња била што квалитетнија.

НИС а.д. Нови Сад редовно, по завршетку сваког квартала организује презентације остварених резултата, на којима представници највишег нивоа менаџмента у директној комуникацији са представницима инвестиционе јавности детаљно анализирају пословање и остварене резултате. Поред тога, НИС а.д. Нови Сад узима учешће на инвеститорским конференцијама које организују „Ерсте” Група, Београдска берза и инвестициона компанија „WOOD&Co”. Врата Друштва су увек отворена за оне који желе да добију више информација на састанцима „један на један”.

НИС а.д. Нови Сад сваке године организује Дан инвеститора, који се одржава у просторијама Друштва и на коме увек представља важне и значајне пројекте. Ове године су главне теме осмог по реду Дана инвеститора НИС-а одржаног у просторијама Рафинерије нафте Панчево били резултати пословања НИС Групе у првих девет месеци 2019. године и реализација пројеката „Дубока прерада” и ТЕ-ТО „Панчево”. Након представљања презентација резултата пословања и презентовања реализације кључних инвестиционих пројеката, учесници Дана инвеститора имали су могућност разгледања постројења „Дубока прерада” и обиласка Инфо центра ТЕ-ТО „Панчево”.

<http://ir.nis.eu/sr/>

Значајан извор информација за све заинтересоване стране представља посебан део корпоративног сајта намењен инвеститорима и акционарима.

Овај део сајта редовно се ажурира и допуњава најновијим презентацијама о оствареним резултатима, финансијским извештајима, извештајима ревизора, финансијским календаром, али и другим презентацијама и садржајем.

Квалитет односа са инвеститорима који НИС а.д. Нови Сад негује је потврђен наградом која је и ове године додељена Друштву. НИС а.д. Нови Сад је добитник „Златне плакете” Београдске берзе за најбоље односе с инвеститорима у 2019. години, а ово вредно признање је освојено у конкуренцији од 15 домаћих и регионалних компанија. Награду су доделили угледни финансијски аналитичари и универзитетски професор, на основу процене 35 критеријума отворености компанија према инвестиционој јавности, а ово признање је Друштву додељено већ седми пут.

Опис финансијских инструмената које Група користи

Услед изложености валутном ризику НИС Група користи форвард трансакције на девизном тржишту као инструмент управљања овом врстом ризика.

Као матично друштво за целу „Гаспром њефт” Групу, у оквиру које послује и НИС а.д. Нови Сад са својим зависним друштвима, ЈАД „Гаспром њефт” управља инструментима робног хеџинга на нивоу „Гаспром њефт” Групе и процењује да ли је потребно коришћење одговарајућих инструмената робног (commodity) хеџинга.

Рејтинг

Рејтинг доделио	Члан групе	Претходна оцена		Оцена рејтинга	
		Оцена	Датум	Оцена	Датум
Агенција за привредне регистре Републике Србије	-	ББ Веома добар бонитет	7. 2. 2019.	ББ Веома добар бонитет	15.10.2019.
	„Dun&Breadstreet”	5A1 Strong Up	8. 1. 2019.	5A1 Strong EVEN	8.1.2020.
„Bisnode” д.о.о. Београд, Србија	„Binode” АВ, Стокхолм, Шведска	A1	8. 1. 2019.	A1	8.1.2020.

1.10

Корпоративно управљање

Изјава о примени кодекса корпоративног управљања

<http://ir.nis.eu/sr/korporativno-upravae/kodeks-korporativnog-upravaa/>

У складу са чланом 368. Закона о привредним друштвима (у даљем тексту „Закон”) НИС а.д. Нови Сад изјављује да примењује Кодекс корпоративног управљања НИС а.д. Нови Сад (у даљем тексту „Кодекс”), који је доступан на интернет страници Друштва. Ова Изјава садржи детаљан и свеобухватан преглед пракси корпоративног управљања које Друштво спроводи.

<http://ir.nis.eu/sr/korporativno-upravae/opshta-akta-drushtva/>

Кодекс представља допуну правила, садржаних у Закону и Статуту НИС а.д. Нови Сад (у даљем тексту „Статут”), у складу са којима треба да се понашају носиоци корпоративног управљања Друштва. Одбор директора Друштва се стара о примени кодексом успостављених принципа, прати његово спровођење и усклађеност организације и деловања Друштва са Кодексом и Законом.

Систем управљања Друштвом

Друштво је успоставило једнодомни систем управљања, у коме централну улогу у управљању Друштвом има Одбор директора, који је одговоран за реализацију постављених циљева и остваривање резултата, док акционари своја права и контролу врше првенствено преко Скупштине акционара.

Одредбама Статута је извршено потпуно и јасно разграничење делокруга послова Одбора директора у односу на делокруг послова Скупштине акционара, генералног директора Друштва и тела која образују органи управљања Друштва.

Скупштина акционара и права акционара

Скупштину акционара, као највиши орган Друштва, чине сви акционари. Све акције НИС а.д. Нови Сад су обичне акције, које власницима дају иста права, при чему свака акција даје право на један глас. Актима Друштва нису предвиђена ограничења, која би се односила на број акција или број гласова на седници Скупштине акционара, које може имати једно лице.

Седнице Скупштине акционара могу бити редовне и ванредне. Редовну седницу Скупштине акционара сазива Одбор директора, и она се одржава најкасније шест месеци након завршетка пословне године. Ванредне седнице сазива Одбор директора на основу своје одлуке или по захтеву акционара који поседују најмање 5% акција Друштва.

<http://ir.nis.eu/sr/korporativno-upravae/skupstina-akcionara/>

Правила која се односе на начин сазивања седница, начин рада и одлучивања Скупштине акционара, а посебно питања везана за начин остваривања права акционара у вези са Скупштином акционара, унапред су прописана и обједињена у Пословнику Скупштине акционара Друштва, који је јавно објављен и доступан свим акционарима.

Обавештење о одлуци Одбора директора о сазивању седнице Скупштине акционара, са предложеним дневним редом, објављује се најкасније наредног радног дана након њеног доношења на интернет страници Друштва и интернет страници регулисаног тржишта (www.belex.rs). Позив за седницу Скупштине акционара упућује се објавом на интернет страници Друштва (www.nis.eu), а такође се објављује на интернет страници регистра привредних субјеката (www.apr.gov.rs),

интернет страници Централног регистра, депоа и клиринга хартија од вредности (www.crhov.rs) и интернет страници регулисаног тржишта (www.belex.rs). Позив се упућује најкасније 30 дана пре дана одржавања редовне, односно 21 дан пре одржавања ванредне седнице. Истовремено са објавом позива за седницу Скупштине акционара, на интернет страници Друштва објављују се и материјали за седницу Скупштине акционара, који су такође доступни на увид у седишту Друштва сваком акционару који то захтева или његовом пуномоћнику, до дана одржавања седнице.

Позив за седницу Скупштине, поред информација о месту и времену одржавања седнице и дневном реду, садржи и обавештење о начину на који су акционарима доступни материјали за седницу, објашњења о правима акционара, начину и роковима за њихово остваривање и о Дану акционара. Уз позив се, такође, објављују формулари за давање пуномоћја и формулари за гласање у одсуству, који су доступни и у седишту Друштва, као и формулари за гласање електронским путем.

Све усвојене одлуке Скупштине акционара објављују се на интернет-страници Друштва, заједно са извештајем Комисије за гласање о резултатима гласања, записником са седнице Скупштине акционара, као и списком учесника и позваних лица, те списком присутних и заступаних акционара Друштва.

Позив и материјали за седницу Скупштине акционара, као и усвојене одлуке и остали документи, објављени након одржавања седнице Скупштине акционара, доступни су на српском, руском и енглеском језику.

Посебна права акционара

Уговором о куповини и продаји акција НИС а.д. Нови Сад, који је закључен 24. децембра 2008. године између ЈАД „Гаспром њефт” и Републике Србије, предвиђено је да све док су уговорне стране акционари НИС а.д. Нови Сад, ни једна од страна неће продати, пренети или на други сличан начин располагати власништвом над пакетом акција, делимично или у целости, у корист било ког трећег лица, осим ако претходно не понуди другој страни да купи пакет акција под истим условима који буду понуђени од стране трећег лица.

У складу са чланом 4.4.1. истог уговора, све док је Република Србија акционар Друштва са најмање 10% учешћа у основном капиталу, иста ће имати право на онај број чланова Одбора директора, који је пропорционалан њеном учешћу у основном капиталу.

Право на учешће у раду Скупштине акционара

Право на учешће у раду и право гласа на седници Скупштине акционара имају сви акционари који су власници акција НИС а.д. Нови Сад на Дан акционара, који пада десетог дана пре датума одржавања седнице Скупштине акционара, на основу јединствене евиденције акционара коју води Централни регистар, депо и клиринг хартија од вредности.

Право учешћа у раду Скупштине акционара подразумева право акционара да гласају, право да учествују у расправи о питањима на дневном реду Скупштине акционара, укључујући и право на подношење предлога, постављање питања која се односе на дневни ред Скупштине акционара и добијање одговора, у складу са Законом, Статутом и Пословником Скупштине акционара, којим су прецизније утврђене процедуре за вршење ових права.

Према Статуту, право да лично учествује у раду Скупштине акционара има акционар Друштва са најмање 0,1% од укупног броја акција Друштва, односно пуномоћник који представља најмање 0,1% од укупног броја акција Друштва. Акционари Друштва који појединачно поседују мање од 0,1% од укупног броја акција Друштва, имају право да учествују у раду Скупштине акционара преко заједничког пуномоћника, да гласају у одсуству или да гласају електронским путем, без обзира на број акција које поседују, при чему сви наведени облици гласања имају једнако дејство. Постојање цензуса за лично учешће условљено је чињеницом да Друштво има изузетно велики број акционара (око 2,1 милиона) и да постојање цензуса у оваквим околностима представља нужност како се не би довели у питање ефикасност и рационалност у погледу планирања и одржавања седница Скупштине акционара.

Друштво је омогућило свим акционарима давање пуномоћја електронским путем и електронско гласање пре седнице, при чему пуномоћје, тј. формулар за гласање мора бити потписан квалификованим електронским потписом, у складу са законом којим се уређује електронски потпис.

Предлагање допуне дневног реда

У складу са Законом, један или више акционара Друштва, који поседују најмање 5% акција са правом гласа, могу Одбору директора упутити предлог који садржи додатне тачке за дневни ред седнице Скупштине акционара о којима предлажу да се расправља, додатне тачке о којима се предлаже да Скупштина акционара донесе одлуке и другачије одлуке по постојећим тачкама дневног реда, а под условом да свој предлог об-

разложе и да доставе текст предложених одлука (уколико се предлаже доношење одлуке Скупштине акционара).

Право на постављање питања, добијање одговора и подношење предлога

Акционар Друштва, који има право учешћа у раду Скупштине акционара, може да постави питања која се односе на тачке дневног реда седнице Скупштине акционара, као и друга питања у вези са Друштвом, у мери у којој су одговори на та питања неопходни за правилну процену питања, која се односе на тачке дневног реда седнице Скупштине акционара. На постављена питања одговарају чланови Одбора директора.

Већина за одлучивање

Одлуке Скупштине акционара се, по правилу, усвајају обичном већином гласова присутних акционара Друштва који имају право гласа по предметном питању, осим уколико Законом, Статутом или другим прописима за поједина питања није одређен већи број гласова.

Изузетно од овога, све док Република Србија буде имала најмање 10% учешћа у основном капиталу Друштва, неопходан је потврдни глас Републике Србије за доношење одлука Скупштине акционара о следећим питањима: усвајање финансијских извештаја и извештаја ревизора, промене Статута, повећање и смањење основног капитала, статусне промене, стицање и располагање имовином Друштва велике вредности, промене претежне делатности и седишта Друштва и престанак рада Друштва.

Активности Скупштине акционара у 2019. години

У 2019. години одржане су XI редовна седница Скупштине акционара (27. јуна 2019. године) и 43. ванредна седница Скупштине акционара (6. септембра 2019. године). Обе седнице одржане су у Београду, у згради Пословног центра НИС, ул. Миленгија Поповића бр. 1.

На XI редовној седници Скупштина акционара је усвојила финансијске и консолидоване финансијске извештаје Друштва за 2018. годину са мишљењем ревизора и изабрала ревизора за 2019. годину (*PricewaterhouseCoopers* д.о.о. Београд). Усвојен је и Годишњи извештај Друштва за 2018. годину и Извештај о извршеној ревизији Годишњег извештаја, Извештај о анализи рада Одбора директора и комисија Одбора директора, Годишњи извештај Одбора директора о рачуноводственој пракси, пракси финансијског извештавања и усклађености пословања са законом о другим прописима, као и Извештај о раду Одбора Скупштине акционара. Скупштина акционара је усвојила и Извештај о примерености састава Одбора директора и броја чланова Одбора директора потребама Друштва, као и Извештај о процени износа и структуре накнада за чланове Одбора директора НИС а.д. Нови Сад, који су израђени уз помоћ екстерних експерата. Скупштина акционара је усвојила и измене и допуне Статута и Пословника Скупштине акционара, пре свега ради усклађивања са изменама Закона о привредним друштвима.

Поред претходно наведеног, Скупштина акционара је усвојила и Одлуку о расподели добити за 2018. годину, исплати дивиденди и утврђивању укупног износа нераспоређене добити Друштва, којом је утврђено да се за исплату дивиденде издваја 25% добити остварене у 2018. години, тј.

одлучено је да акционарима Друштва буде исплаћено укупно 6,52 милијарди динара.

Скупштина акционара је такође именовала чланове Одбора директора, као и председника и чланове Одбора Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара за актуелни мандатни период, и усвојила информацију о одобравању закључења послова у којима постоји лични интерес.

На 43. ванредној седници Скупштине акционара Драгутин Матановић именован је за члана Одбора директора.

Однос према акционарима и информисање акционара

—
Више информација о Односима са инвеститорима на страни 118

Поред извештаја које НИС као јавно акционарско друштво објављује у складу са законским прописима и који су јавно доступни свим заинтересованим лицима, укључујући и извештаје о резултатима пословања који се представљају акционарима на седници Скупштине акционара, Друштво такође има развијену двосмерну комуникацију са акционарима и инвеститорима, који имају додатну могућност да током године добију све потребне информације о пословању Друштва и својим правима преко Канцеларија за послове са мањинским акционарима у Новом Саду и Београду, посебног кол центра, мејл сервиса, преко којег сваки акционар може постављати питања и добијати одговоре електронским путем, као и преко Услуга односа са инвеститорима.

Друштво такође одржава посебне презентације за акционаре и инвеститоре у вези с најбитнијим

догађајима и учествује на састанцима са представницима инвестиционе заједнице. На кварталним презентацијама резултата пословања, редовно су присутни и представници највишег руководства Друштва, а на овим презентацијама разматрају се како резултати у протеклом периоду, тако и планови и стратегија Друштва.

НИС а. д. Нови Сад примењује највише стандарде у погледу информисања, поштујући принципе равноправног третмана свих корисника информација и обезбеђивања да објављене информације буду на једнак и једноставан начин доступне свим заинтересованим лицима у најкраћем могућем периоду, и у том циљу у великој мери користи своју интернет страницу. Посебан сегмент интернет-странице, који је намењен акционарима и инвеститорима, садржи најважније вести, одлуке органа, одговоре на најчешћа питања акционара у претходном периоду, као и све потребне информације о акцијама, прави-

ма акционара и дивиденди. Све информације и документи на интернет страници доступни су на српском, руском и енглеском језику. Процес обавезног извештавања регулисан је посебним актима Друштва, који регулишу начин и поступак објаве информација и њихову доставу надлежним институцијама.

У Друштву постоји механизам за спречавање и решавање потенцијалних конфликта између мањинских акционара и Друштва. Друштво има трочлану комисију за решавање по жалбама мањинских акционара, при чему су надлежности комисије, обраћање комисији и начин рада регулисани посебним интерним актом Друштва.

<http://ir.nis.eu/sr/korisne-informacie/>

Информације намењене мањинским акционарима у вези с поступком пред комисијом доступне су на интернет страници Друштва.

Одбор директора

Централну улогу у управљању Друштвом има Одбор директора, који је колективно одговоран за дугорочни успех Друштва, а у чијој надлежности је постављање основних пословних циљева и праваца даљег развоја Друштва, као и утврђивање и контрола успешности примене пословне стратегије Друштва.

Састав Одбора директора

Чланове Одбора директора именује и разрешава Скупштина акционара. На XI редовној седници Скупштине акционара, одржаној 27. јуна 2019. године, именовано је 10 чланова Одбора директора, док је једанаести члан именован на 43. ванредној седници Скупштине акционара која је одржана 6. септембра 2019. године. Чланови бирају председника Одбора директора, а функције председника Одбора директора и Генералног директора су раздвојене. Чланови Одбора директора поседују адекватну комбинацију потребних знања, способности и искустава релевантних за врсту и обим делатности које обавља НИС а.д. Нови Сад.

Кандидате за чланове Одбора директора може предложити Комисија за именовања или акционари Друштва који појединачно или заједно поседују најмање 5% акција Друштва.

Одбор директора чине извршни и неизвршни директори. Одбор директора у свом саставу има једног извршног члана, док су сви остали чланови неизвршни, при чему су два неизвршна директора истовремено и независни чланови Одбора директора који испуњавају посебне услове прописане Законом.

Одбор директора има значајан број иностраних чланова који доносе међународно искуство, уз разумевање изазова с којима се Друштво суочава. Од 11 чланова Одбора директора, осморо су руски држављани, а троје су држављани Републике Србије.

Чланови Одбора директора морају испуњавати услове који су прописани Законом, као и посебне услове прописане Статутом, о чему дају изјаву на почетку мандата и имају обавезу да обавештавају Друштво о свим променама у свом статусу, а нарочито оним због којих евентуално више не испуњавају услове за чланство у Одбору директора, или које би могле значити постојање сукоба интереса односно кршење забране конкуренције.

Мандат чланова Одбора директора престаје на првој наредној редовној седници Скупштине акционара, осим у случају кооптације, када мандат кооптираних чланова Одбора директора траје до прве наредне седнице Скупштине акционара. По истеку мандата, сваки члан Одбора директора може бити поново именован, без ограничења броја мандата.

Промене у саставу Одбора директора у 2019. години

На XI редовној седници Скупштине акционара НИС-а, одржаној 27. јуна 2019. године, за чланове Одбора директора именовани су: Вадим Јаковљев, Кирил Тјурдењев, Даница Драшковић, Алексеј Јанкевич, Сергеј Папенко, Александар Крилов, Дејан Раденковић, Александар Чепурин, Анатолиј Чернер и Олга Висоцка, док је чланство Николе Мартиновића и Волфганга Рутеншторфера у Одбору директора НИС а.д. Нови Сад престало даном одржавања наведене седнице Скупштине акционара НИС-а. На 43. ванредној седници Скупштине акционара НИС-а, одржаној 6. септембра 2019. године, за члана Одбора директора именован је Драгутин Матановић.

Чланови Одбора директора на дан 31. децембар 2019. године

Вадим Јаковљев

председник Одбора директора НИС а.д. Нови Сад

заменик председника Извршног одбора
ЈАД „Гаспром њефт”

заменик Генералног директора ЈАД „Гаспром њефт”
задужен за питања истраживања и производње,
укључујући и офшор производњу, стратешког
планирања, а такође и спајања и аквизиције

Рођен је 1970. године.

Дипломирао је 1993. године на Московском инжењерско-физичком институту, смер Примењена нуклеарна физика. Године 1995. завршио је Високу школу за финансије Међународног универзитета у Москви. Од 1999. године поседује сертификат *Chartered Association of Certified Accountants*. Године 2009. стекао је диплому Британског института директора (ИД).

Од 1995. до 2000. године радио је у „Pricewaterhouse Coopers” на разним дужностима, од консултанта до менаџера за ревизију. Од 2001. до 2002. године био је на дужности заменика руководиоца финансијско-економске управе ЈУКОС ЕП а.д. Од 2003. до 2004. године финансијски је директор „Југанскњефтегаса” НК ЈУКОС. Од 2005. до 2006. године био је заменик генералног директора за економију и финансије „СИБУР-руске гуме”.

Од 2007. до 2010. био је заменик генералног директора за економику и финансије ЈАД „Гаспром њефт”. Од 2007. године је заменик председника Извршног одбора ЈАД „Гаспром њефт”. Од 2010. до 2011. био је финансијски директор ЈАД „Гаспром њефт”. Од 2011. године је био на позицији првог заменика генералног директора ЈАД „Гаспром њефт”.

Од 2019. године се налази на позицији заменика генералног директора ЈАД „Гаспром њефт” за истраживање и производњу.

На функцију члана Одбора директора НИС а.д. Нови Сад именован је 10.02.2009. године, а на функцију председника Одбора директора НИС а.д. Нови Сад 31.07.2009. године.

Кирил Тјурдењев

генерални директор НИС а.д. Нови Сад
члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад

Рођен је 1977. године.

С највишим успехом је дипломирао на Факултету за међународне односе (висока школска спрема са специјализацијом), и затим магистрирао у области међународног права (са специјализацијом) на Московском државном институту међународних односа (МГИМО). Такође је магистрирао у области права (LL.M) на Универзитету у Манчестеру. Стручно се усавршавао у оквиру програма executive education у међународној пословној школи INSEAD и Лондонској пословној школи.

Од 2000. до 2004. године радио је у компанијама А.Т. Kearney и Unilever. Године 2004. почиње да ради у McKinsey & Co. Од 2007. до 2012. године радио је као заменик генералног директора за Стратегију и корпоративни развој у компанији „СИБУР – Минерална ђубрива”. Од 2012. године је извршни потпредседник и члан Извршног одбора АФК „Система”. Пре доласка у НИС, Кирил Тјурдењев је био на функцији председника и председавајућег Извршног одбора ОАО „Обједињена нафтно-хемијска компанија” која је у том тренутку улазила у групу компанија АФК „Система”, и на функцији председника Одбора директора компаније „Уфаоргсинтез”.

У априлу 2016. године почиње са радом у НИС-у, на позицији првог заменика генералног директора за прераду и промет.

За члана Одбора директора НИС-а именован је 8. децембра 2016. године. На функцију генералног директора НИС-а именован је 22. марта 2017. године.

Даница Драшковић

члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад

Рођена је 1945. године.

На Правном факултету Универзитета у Београду је дипломирала 1968. године.

Од 1968. до 1990. године радила је на пословима финансија у банци, на правно-економским пословима у привреди и као градски судија за прекршаје у Београду. Године 1990. је основала издавачку кућу „Српска реч”, чији је и данас власник. Аутор је три књиге публицистике.

Од 01.04.2009. до 18.06.2013. године била је члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад. На ову функцију поново је именована 30.06.2014. године.

Алексеј Јанкевич

члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад
заменик генералног директора за економику и финансије ЈАД „Гаспром њефт”

Рођен је 1973. године.

Године 1997. завршио је Државни електротехнички Универзитет у Санкт-Петербургу (ЛЕТИ), смер „оптички инструменти и системи”. Године 1998. је завршио Међународну школу менаџмента ЛЕТИ-Лованиум у Санкт-Петербургу.

Од 1998. до 2001. године радио је у консултантској кући „КАРАНА”. Од 2001. до 2005. је радио на по-

словима заменика начелника Управе за планирање, буџет и контролинг ЗАД „ЈУКОС РМ” (део који је одговоран за логистику, прераду и промет). Године 2004. је стекао звање „Certified Management Accountant” (СМА). Од 2005. до 2007. године је заменик финансијског директора „ЛЛК-Интернешнл” (бави се производњом и продајом уља и специјалних нафтних деривата и послује у оквиру ЛУКОИЛ групе). Од 2007. до 2011. године је начелник Департмана за планирање и буџет, руководилац Дирекције за економику и корпоративно планирање ЈАД „Гаспром њефт”.

Од августа 2011. године је в.д. заменика генералног директора ЈАД „Гаспром њефт” за економику и финансије. Од марта 2012. године је члан Извршног одбора ЈАД „Гаспром њефт”, заменик генералног директора ЈАД „Гаспром њефт” за економику и финансије.

На функцију члана Одбора директора НИС а.д. Нови Сад је именован 18.06.2013. године.

Сергеј Папенко

члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад
начелник Департмана за организациони развој и рад са заједничким предузећима ЈАД „Гаспром њефт”

Рођен је 1973. године.

Године 1996. је завршио Харковски државни универзитет (смер економска кибернетика), а 1999. је стекао диплому МВА Универзитета HOFSTRA (Хемпстед, Њујорк, САД), смер Finance&Banking.

Од 1994. до 1996. године радио је на позицији менаџера Департмана Прве украјинске међународне банке у Харкову. У периоду од 1996. до 1998. године радио је као консултант компаније TACIS Project, а током 1998. године је радио као ревизор у компанији PricewaterhouseCoopers. Од 2000. до 2007. године, у московском представништву фирме „McKinsey and Company Inc. Russia” је радио као консултант, а затим и као млађи партнер. Од 2007. године до данас се налази на позицији начелника Департмана за организациони развој и рад са заједничким предузећима ЈАД „Гаспром њефт”.

На функцију члана Одбора директора НИС а.д. Нови Сад именован је 21.06.2018. године.

Александар Крилов

члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад
директор Дирекције за регионалну продају ЈАД
„Гаспром њефт”

Рођен је 1971. године.

Године 1992. завршио је ЛМУ (град Лењинград),
2004. године – Правни факултет СпбГУ, а 2007. го-
дине Московску интернационалну вишу школу

Драгутин Матановић

члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад

за бизнис МИРБИС МБА, смер стратешки менаџ-
мент и предузетништво.

Од 1994. до 2005. године радио је на руководећим
радним местима у области промета некретнина
(генерални директор, председник) у следећим
компанијама: Руско-канадска СП „Петробилд” и
ЗАД „Алпол”. У периоду од 2005. до 2007. године
био је заменик руководиоца у Дирекцији за ре-
ализацију у ДОО „Сибур”. Од априла 2007. године
до данас, руководиоца је Департмана за снабдева-
ње нафтним дериватима, руководиоца Департ-
мана за регионалну продају и директор Дирекци-
је за регионалну продају ЈАД „Гаспром њефт”.

На функцију члана Одбора директора НИС а.д.
Нови Сад именован је 29.11.2010. године.

Рођен је 1954. године.

Дипломирани инжењер електротехнике.

Радио је као електроничар у Одељењу развоја у
компанији „Лола рачунари”, Београд.

Био је директор компаније „Лола рачунари”, Београд.

На функцију члана Одбора директора НИС а.д.
Нови Сад именован је 06.09.2019. године.

Дејан Раденковић

члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад

Рођен је 1971. године.

Основно и средње образовање стекао је у Приштини. Дипломирао је на Економском факултету у Приштини, а звање магистра економских наука стекао је на Универзитету ЕДУКОНС.

Своје радно искуство почео је у Предузећу за трговину и услуге „Балкан ауто” у Приштини, а након тога прешао је у ЈП ПТТ саобраћаја „Србија”. У „Орбита комуникације” д.о.о. Београд је од 2005.

године обављао послове директора, а од 2010. године је радио у Компанији „Ратко Митровић” а.д, у којој је обављао функцију генералног директора, а затим извршног директора и члана Управног одбора. Био је члан Управног одбора Економског факултета у Приштини, као и асистент генералног менаџера First Global Brokersa у Београду. Обављао је функцију председника Одбора за праћење пословања и члана Управног одбора „Дунав банке” а.д. Звечан, а једно време је вршио функцију председавајућег Управног одбора. Од 2013. године до 2017. године био је члан Надзорног одбора СП „Ласта” а.д. Београд. Тренутно је члан Одбора за праћење пословања „МТС банке” а.д. Београд.

За народног посланика у Народној скупштини Републике Србије биран је у сазивима 2008, 2012, 2014. и 2016. године.

На функцију члана Одбора директора НИС а.д. Нови Сад именован је 27. јуна 2019. године.

Александар Чепурин

независни члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад

Рођен је 1952. године.

1975. године је завршио МГИМО МСП СССР. Од 1975. је радио у Министарству спољних послова СССР-а, а затим у Министарству спољних послова РФ.

1986-1992. је био руководиолац економске групе Амбасаде СССР (Русије) у Италији. Од 1994. до 1996. је био директор Департмана за кадрове МСП РФ.

Од 1994. до 1997. године је био члан Комисије за међународну цивилну службу УН у Њујорку (ICSC). Од 1996. до 2000. године је био изванредни и опуномоћени амбасадор РФ у Данској. Од 2005. до 2012. године био је директор Департмана за сарадњу са дијаспором при МСП РФ.

Од 2012. до јуна 2019. – амбасадор Русије у Србији. Поседује ранг изванредног и опуномоћеног амбасадора, као и низ почасних државних одликовања и ордена.

Године 2009. је одбранио дисертацију и стекао звање доктора политичких наука. Од 2012. до 2019. се бавио питањима развоја односа водећих руских енергетских компанија и Републике Србије. Сарађивао је са руским и српским енергетским компанијама, бавећи се јачањем пословне сарадње.

На функцију независног члана Одбора директора НИС а.д. Нови Сад именован је 27.06.2019. године.

Анатолиј Чернер

члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад
заменик председника Извршног одбора, заменик генералног директора за логистику, прераду и промет ЈАД „Гаспром њефт”

Рођен је 1954. године.

Године 1976. завршио је Нафтни институт у Грозном, смер хемијске технологије прераде нафте и гаса.

Од 1976. до 1993. године радио је у Рафинерији „Шерипов” у Грозном, где је прошао пут од оператора до директора Рафинерије. Године 1996. почео је да ради у компанији „Славњефт”, на месту управника Одељења промета нафте и нафтних деривата, а касније је именован за потпредседника НГК „Славњефт”. На дужност потпредседника за прераду и промет компаније „Сибњефт” (од јуна 2006. године – ЈАД „Гаспром њефт”) именован је у априлу 2006. године. Од децембра 2007. године се налази на позицији заменика генералног директора ЈАД „Гаспром њефт” за логистику, прераду и промет.

На функцију члана Одбора директора НИС а.д. Нови Сад именован је 10.02.2009. године.

Олга Висоцка

независни члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад

Рођена је 1961. године.

Године 1984. завршила је са похвалама Лењинградски државни Универзитет, одсек за економску кибернетику, специјалност: економиста-математичар, а 1987. постдипломске студије из области математичке кибернетике на Институту за социјално-економске студије Академије наука СССР, Лењинградско одељење. 1998. године је стекла звање МВА Бристолског Универзитета. 2009. године је стекла диплому Професионалног независног директора Лондонског директорског института.

У периоду од 1988. до 1995. године радила је као председник Одбора директора (ОД), генерални директор и директор низа приватних компанија. Од 1995. године до 2003. ради на различитим партнерским позицијама у КРМГ у Санкт Петербургу, Њујорку и Москви. Почев од 2003. до 2005. године је руководилац Управе интерне ревизије у компанији „Јукос”, а од 2005. до 2008. године извршни партнер у Deloitte&Touche. У периоду од 2006. до 2013. године налазила се на позицијама независног члана ОД, председника Комисије за ревизију, члана Комисије за стратегију и члана Комисије за накнаде у „ЕМ-алијанс” и „КИТ-Финанс”, као и независног члана Комисије за ревизију ЈАД „Балтика”. Од 2012. до 2013. била је партнер у PricewaterHouseCoopers (PwC), а од 2013. до 2014. године је независни члан ОД, председник Комисије за ревизију и Комисије за накнаде УК „НефтеТрансСервис”. Од 2013. године до данас је на позицији независног члана ОД ДОО „ИНК”, а од 2015. до 2018. године била је независни члан Одбора директора АД „СУЕК”.

На функцију независног члана Одбора директора НИС а.д. Нови Сад именована је 21.06.2018. године.

Састав Одбора директора и комисија одбора директора на дан 31. децембар 2019. године

Функција	Име и презиме	Датум првог именованја у састав ОД	Извршни директор	Неизвршни директор	Независни директор	Комисија за ревизију	Комисија за именованја	Комисија за накнаде	Држављанство
Председник ОД	Вадим Јаковљев	10.2.2009.		X					руско
Генерални директор	Кирил Тјурдењев	8.12.2016.	X				члан		руско
Члан ОД	Сергеј Папенко	21.6.2018.		X					руско
Члан ОД	Алексеј Јанкевич	18.6.2013.		X					руско
Члан ОД	Александар Крилов	29.11.2010.		X					руско
Члан ОД	Дејан Раденковић	27.6.2019.		X		члан			српско
Члан ОД	Даница Драшковић	1. 4.2009 ¹		X					српско
Члан ОД	Александар Чепурин	27.6.2019.		X	X		члан		руско
Члан ОД	Анатолиј Чернер	10.2.2009.		X				председник	руско
Члан ОД	Олга Висоцка	21.6.2018.		X	X	председник		члан	руско
Члан ОД	Драгутин Матановић	6.9.2019.		X			председник		српско
Чланови комисија ОД који нису чланови ОД									
Члан Комисије за ревизију	Алексеј Урусов					члан			руско
Члан Комисије за накнаде	Зоран Грујичић							члан	српско

¹ Даница Драшковић је била члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад (раније Управни одбор) у периоду од 1. априла 2009. до 18. јуна 2013. године, а поново је именована за члана Одбора директора 30. јуна 2014. године.

Активности Одбора директора у 2019. години

Одбор директора је одржао две седнице уз лично присуство чланова и 20 писаних седница. Свим седницама Одбора директора присуствовали су сви чланови, те је просек присуства максималан и износи 100%.

На дневном реду Одбора директора, поред редовних активности које се односе на разматрање годишњег извештаја НИС а.д. Нови Сад, финансијских извештаја и консолидованих финансијских извештаја Друштва за 2018. годину, усвајање периодичних (кварталних) извештаја Друштва у 2019. години, сазивање редовне седнице Скупштине акционара, усвајање бизнис-плана Друштва, одређивање дана, поступка и начина исплате дивиденди акционарима Друштва, донете су и одлуке о сазивању 43. ванредне седнице Скупштине акционара, престанку својства члана НИС а.д. Нови Сад у Pannon Naftagas Kft. Мађарска путем његове ликвидације, одобрењу уношења додатних уплата у капитал RAG Kiha Kft Мађарска и престанку својства члана НИС а.д. Нови Сад у друштву RAG Kiha Kft. Мађарска путем његове ликвидације, образовању огранака Друштва, и одобрењу измене рока отплате субординираних и финансијских зајмова између НИС а.д. Нови Сад и зависних друштава у иностранству (НИС Петрол ЕООД, Република Бугарска, NIS PETROL S.R.L. Румунија, NIS PETROL doo Banja Luka, Република Српска и О зоне а.д. Београд), као и одобрење закључења Уговора о субординираним и/или финансијским зајмовима између НИС а.д. Нови

Сад и NIS PETROL S.R.L. Румунија). Такође, Одбор директора је одобрио и Кредитну линију између Друштва и „Banca Intesa” а.д. Београд. Одбор директора је одобрио и више предлога за разрешење и именовање представника Друштва у органима зависних друштава НИС а.д. Нови Сад и именовао чланове комисија Одбора директора Друштва за ревизију, накнаде и именовања за актуелни мандатни период. За потребе остваривања пројектованих циљева Друштва, сагледавања перформанси Друштва и квалитета корпоративног управљања, Одбор директора је кроз кварталне извештаје разматрао анализе пословања у извештајном периоду са проценама пословања НИС а.д. Нови Сад до краја 2019. године као и кроз извештај о постинвестиционом мониторингу пројеката НИС а.д. Нови Сад у Србији и иностранству. За потребе сагледавања сопствених перформанси, Одбор директора је анализирао и сопствени рад и с тим у вези поднео одговарајући Извештај за XI редовну седницу Скупштине акционара. Одбор је такође разматрао резултате испуњења кључних показатеља пословања за 2018. годину, као и систем оцењивања кључних показатеља пословања за 2019. годину, те је усвојио Стандард о Програму дугорочне мотивације НИС а.д. Нови Сад.

Током 2019. године, Одбор директора је донео 75 одлука, а контрола извршења донетих одлука прати се кроз периодичне извештаје о извршењу одлука и налога Одбора директора.

Присуство седницама Одбора директора и комисија Одбора директора у 2019. години

Члан ОД	Одбор директора		Комисија за ревизију		Комисија за накнаде	
	% присуства	Број седница	% присуства	Број седница	% присуства	Број седница
Вадим Јаковљев <i>председник ОД</i>	100%	22/22	-	-	-	-
Кирил Тјурдењев <i>генерални директор</i>	100%	22/22	-	-	-	-
Алексеј Јанкевич ¹	100%	22/22	100%	5/5	-	-
Сергеј Папенко	100%	22/22	-	-	-	-
Александар Крилов	100%	22/22	-	-	-	-
Никола Мартиновић ²	100%	12/12	-	-	-	-
Даница Драшковић	100%	22/22	-	-	-	-
Волфганг Рутеншторфер ³	100%	12/12	100%	5/5	-	-
Анатолиј Чернер	100%	22/22	-	-	100%	3/3
Олга Висоцка ⁴	100%	22/22	100%	1/1	100%	3/3
Дејан Раденковић ⁵	100%	10/10	100%	1/1	-	-
Александар Чепурин ⁶	100%	10/10	-	-	-	-
Драгутин Матановић ⁷	100%	8/8	-	-	-	-
Чланови комисија ОД који нису чланови ОД						
Ненад Мијаиловић ⁸	-	-	100%	5/5	-	-
Зоран Грујичић	-	-	-	-	100%	3/3
Алексеј Урусов ⁹	-	-	100%	1/1	-	-

¹ Члан Комисије за ревизију до 27. јуна 2019. године.

² Мандат члану Одбора директора престао дана 24. јуна 2019. године по основу оставке.

³ Члан Одбора директора и председник Комисије за ревизију до 27. јуна 2019. године.

⁴ Председник Комисије за ревизију од 12. децембра 2019. године.

⁵ Члан Одбора директора од 27. јуна 2019. године и члан Комисије за ревизију од 12. децембра 2019. године.

⁶ Члан Одбора директора од 27. јуна 2019. године.

⁷ Члан Одбора директора од 6. септембра 2019. године.

⁸ Члан Комисије за ревизију до 27. јуна 2019. године.

⁹ Члан Комисије за ревизију од 12. децембра 2019. године.

Пословник и седнице Одбора директора

Пословником о раду Одбора директора и комисија Одбора директора Друштва (у даљем тексту „Пословник о раду Одбора директора”) уређен је начин рада и доношења одлука Одбора директора и комисија Одбора директора Друштва, укључујући и поступак сазивања и одржавања седница.

За сваку пословну годину Одбор директора усваја план рада, који обухвата питања која се разматрају у складу са законским прописима, потребама пословања Друштва и којим су утврђени рокови за разматрање ових питања на седницама Одбора директора. Поред планираних питања, Одбор директора по потреби разматра и друга питања из своје надлежности.

Како би чланови Одбора директора били адекватно информисани пре доношења одлука и могли да прате активности Друштва, генерални директор и менаџмент Друштва старају се да чланови Одбора директора правовремено добију тачне, благовремене и потпуне информације о свим питањима која се разматрају на седницама и другим значајним питањима у вези са Друштвом. Седнице Одбора директора припремају се уз помоћ секретара Друштва и уз надзор председника Одбора директора, тако да сваки члан може пружити одговарајући допринос раду Одбора директора.

Одбор директора доноси одлуке простом већином гласова од укупног броја чланова Одбора директора, осим одлуке о кооптацији, која се доноси простом већином присутних чланова и одлука за које је Законом и/или Статутом предвиђена друга већина. Сваки члан Одбора директора има по један глас.

Накнаде чланова Одбора директора и комисија

Политика накнада – Скупштина акционара је 2016. године усвојила актуелну Политику накнада члановима Одбора директора и члановима комисија Одбора директора. Политиком је предвиђено да накнаде треба да буду атрактивне и конкурентне, да привуку и задрже лица у својству члана Одбора директора и комисија Одбора директора, која испуњавају стручне и друге критеријуме неопходне Друштву, а да истовремено не одступају значајно од накнада које се исплаћују члановима Одбора директора и члановима комисија Одбора директора у другим друштвима исте или сличне делатности, величине и обима пословања.

Политиком накнада предвиђено је да се накнаде извршним директорима утврђују уговором о раду, односно уговором о ангажовању сваког од извршних директора у Друштву по другом основу, при чему они не добијају накнаде за чланство у Одбору директора и комисијама Одбора директора, осим у делу који се односи на компензацију трошкова и осигурање од одговорности у вези са чланством и радом у Одбору директора и комисијама Одбора директора.

Структура накнада – политиком накнада предвиђено је да се накнада састоји од:

- фиксног дела,
- компензације трошкова и
- осигурања од одговорности чланова Одбора директора и комисија Одбора директора.

Фиксни (стални) део накнаде члановима састоји се од годишњег фиксног дела накнаде за чланство у Одбору директора и годишњег фиксног дела накнаде за учешће у раду комисија Одбора директора. Овај вид накнаде представља накнаду

за време и труд члана Одбора директора тј. члана комисија Одбора директора у вези са његовом функцијом и везан је за припрему и активно учествовање на седницама Одбора директора, тј. комисија Одбора директора, што од чланова захтева да унапред проуче садржину докумената, присуствују и активно учествују на седници.

Компензација трошкова – чланови Одбора директора и комисија Одбора директора имају право на накнаду за све трошкове који настају у вези са њиховим чланством у Одбору директора и/или учешћем у раду комисија Одбора директора, у границама норми, које се утврђују унутрашњим актима Друштва.

Осигурање од одговорности чланова Одбора директора – чланови Одбора директора и комисија Одбора директора имају право на осигурање од одговорности (*Directors & Officers Liability Insurance*) на терет Друштва у складу с унутрашњим актима Друштва.

Измене политике накнада – у циљу одржавања накнаде на примереном нивоу, предвиђено је да Политика накнада буде предмет периодичне оцене и анализе и усклађивања са потребама, могућностима и интересима Друштва, те променама других опредељујућих критеријума. У складу са препоруком Комисије за накна-

де. Скупштина акционара је 28. јуна 2016. године усвојила актуелну Политику накнада члановима Одбора директора и члановима комисија Одбора директора, када је престала да важи њена претходна верзија.

Извештај Комисије за накнаде – Комисија за накнаде најмање једном годишње саставља извештај о оцени износа и структуре накнада за Скупштину акционара Друштва. Тако је и 2019. године Комисија за накнаде, у складу са својим надлежностима, извршила оцену адекватности износа и структуре накнада чланова Одбора директора у односу на принципе, оквире и критеријуме дефинисане важећом Политиком накнада, и с тим у вези утврдила одговарајући извештај који је усвојен на XI редовној седници Скупштине акционара, одржаној 27. јуна 2019. године. На бази приказаних резултата и извршене анализе тржишта накнада, у овом извештају дат је закључак да је годишњи износ фиксне накнаде за неизвршене чланове Одбора директора на нивоу одговарајуће референтне групе, да структура новчаних накнада за независне чланове Одбора директора одговара текућој пракси тржишта, те да износ и структура накнаде за чланове Одбора директора одговара принципима, оквирима и критеријумима, који су предвиђени важећом Политиком накнада члановима Одбора директора и члановима комисија Одбора директора.

Укупан износ исплаћен члановима ОД у 2019. години, нето у РСД

Чланови ОД

222.482.266

Програм дугорочног стимулисања

Програм дугорочног стимулисања неизвршних директора и чланова тела органа управљања ближе је уређен посебним Правилником о програму дугорочног стимулисања неизвршних директора и чланова тела органа управљања који регулише основне принципе и параметре програма.

Програм представља један од кључних елемената система стимулисања неизвршних директора и чланова тела органа управљања Друштва, чији је циљ стварање подстицаја за неизвршне директоре и чланове тела органа управљања ради реализације дугорочних циљева Друштва.

Циљ програма дугорочног стимулисања јесте повезивање интереса учесника програма са дугорочним интересима Друштва и акционара Друштва, обезбеђивање стимулације за учеснике програма, која осигурава дугорочни одрживи развој Друштва и реализацију његових стратешких циљева, а која је адекватно усклађена са могућностима и потребама Друштва и повезивање стимулације за учеснике програма са позитивним резултатима Друштва током периода који је довољан како би се утврдило да је створена додатна вредност за акционаре Друштва.

Програм дугорочног стимулисања се дели на узаstopне циклусе. Параметри програма и начин укључивања у програм унапред су дефинисани Правилником, а премије се исплаћују након завршетка сваког пуног циклуса.

Увођење у пословање, тренинзи и обуке чланова Одбора директора

Чланови Одбора директора се по именовану детаљније упознају са пословањем Друштва, чиме

се омогућује бољи увид у начин пословања, стратегију и планове Друштва, кључне ризике с којима се Друштво суочава, као и њихово брже активно укључивање у рад Одбора директора. Ово подразумева, између осталог, упознавање с интерним актима Друштва, давање основних података о Друштву, управљању Друштвом, лицима именованим на руководеће положаје, подацима о пословању Друштва, пословној стратегији, пословном плану, циљевима, и другим подацима који су потребни за обављање њихових дужности.

Такође, у случају постојања потребе исказане од стране чланова Одбора директора, Друштво организује посебне програме додатног усавршавања, односно обезбеђује посебна средства за те намене.

Анализа рада Одбора директора

Одбор директора једном годишње спроводи анализу свог рада и рада комисија, ради идентификовања евентуалних проблема и предлагања мера за побољшање рада Одбора директора.

Анализа рада се спроводи на основу анкете коју попуњавају чланови Одбора директора и која садржи две групе кључних питања за процену рада Одбора директора. Прва група садржи критеријуме за оцену рада Одбора директора у погледу циљева, задатака и одговорности Одбора директора, док друга група садржи критеријуме за оцену процедура које се примењују у раду Одбора директора.

Резултати процене, засновани на одговорима чланова Одбора директора који су добијени као резултат попуњавања анкете, представљају се Скупштини акционара путем посебног извештаја.

Стратешке седнице

Чланови Одбора директора разматрају стратешке циљеве приликом разматрања Бизнис плана Друштва за наредне године, а периодично учествују и

на стратешким седницама које им омогућују бољи преглед пословања Друштва те да размотре и пре-испитају приоритетне правце развоја и прогнозе кључних показатеља пословања и претпоставки за развој Друштва у дугорочној перспективи.

Чланство у Одбору директора или Надзорном одбору других друштава

Вадим Јаковљев	<ul style="list-style-type: none"> • ЈАД НГК „Славњефт” • ДОО „Гаспром њефт-Сахалин” • Салим Петролеум Девелопмент Н.В. (председник Надзорног одбора) • ФГАОУ „Тјуменски државни универзитет” (члан Надзорног одбора) • ДОО „УТ ИТ „Нова индустрија” (председник ОД)
Кирил Тјурдењев	-
Даница Драшковић	-
Алексеј Јанкевич	<ul style="list-style-type: none"> • ЈАД НГК „Славњефт” • „Гаспром њефт Лубрикантс Италија СПА” (председник ОД)
Сергеј Папенко	<ul style="list-style-type: none"> • ЈАД НГК „Славњефт” • АД „Артикгаз” • АД „Евротек-Југра” • ЗАД „Нортгаз” • ДОО „Славњефт-Краснојарскњефтегаз” • ДОО „Гаспром њефт – Восток” • Салим Петролеум Девелопмент Н.В. (члан НО) • ДОО „Гаспром Ресурс Нортгаз” (ГД) • АД „Месојахањефтегаз” • АД „Томскњефт” ВНК • ДОО „АСБ ГЕО” • ЈАД „СН-МНГ”
Александар Крилов	<ul style="list-style-type: none"> • Асоцијација Хокејашки клуб „Авангард” (председник ОД)
Драгутин Матановић	-
Дејан Раденковић	-
Александар Чепурин	-
Анатолиј Чернер	<ul style="list-style-type: none"> • ЈАД НГК „Славњефт” • ЈАД „Славњефт-ЈАНОС” (председник ОД) • АД „Санктпетербуршка Међународна робно-сировинска берза” • ОАД „Мозирски НПЗ” • „Гаспром њефт Лубрикантс Италија СПА”
Олга Висоцка	<ul style="list-style-type: none"> • Непрофитна организација „Сребрно време” (председник НО, директор) • ДОО ИНК (независни члан ОД, председник комисије за ревизију)

Комисије Одбора директора

У циљу ефикаснијег обављања својих дужности, Одбор директора је образовао три сталне комисије које представљају саветодавна и стручна тела која му помажу у раду, а нарочито у погледу разматрања питања из његове надлежности, припреме и надзора над спровођењем одлука и аката које доноси, као и ради обављања одређених стручних послова за потребе Одбора директора.

Одбор директора образовао је:

- Комисију за ревизију,
- Комисију за накнаде и
- Комисију за именовања.

Одбор директора може по потреби да образује и друге сталне или *ad hoc* комисије које ће се бавити питањима релевантним за рад Одбора директора.

Свака од три комисије има по три члана које бира и разрешава Одбор директора, а Одбор једног од чланова именује за председника који руководи радом Комисије, припрема, сазива и председава њеним седницама и обавља друге послове потребне за извршавање делатности из њеног делокруга.

Већину чланова у свакој од комисија чине неизвршни директори, а најмање један члан мора бити независни директор Друштва. У састав комисија Одбор директора може именовати и лица која нису директори Друштва, а имају одговарајућа знања и радна искуства од значаја за рад комисије.

Улога, надлежности и одговорности комисија одређене су законом, као и Пословником о раду Одбора директора и комисија Одбора директора који такође уређује састав, услове за избор и број чланова, мандат, разрешење, начин рада, као и остала релевантна питања везана за рад комисија Одбора директора.

Најмање једном годишње комисије Одбора директора састављају и Одбору директора достављају извештаје о питањима из свог делокруга, а Одбор директора може затражити достављање извештаја о свим или појединим питањима из њиховог делокруга и у краћим временским интервалима.

Одбор директора и комисије Одбора директора имају могућност да користе професионалне савете независних стручњака када је то потребно за успешно извршавање обавеза.

Комисија за ревизију

Поред општих услова, везаних за састав комисија Одбора директора, председник Комисије за ревизију мора бити независни директор Друштва, док најмање један члан мора бити лице које је овлашћени ревизор или које има одговарајућа знања и радно искуство у области финансија и рачуноводства, а независно је од Друштва.

Чланови Комисије за ревизију су:

- Олга Висоцка, председник Комисије за ревизију,
- Дејан Раденковић, члан Комисије за ревизију, и
- Алексеј Урусов, члан Комисије за ревизију.

Председник и чланови Комисије за ревизију су именовани одлуком Одбора директора од 12.12.2019. године, док су функцију председника и чланова Комисије за ревизију у претходном мандатном периоду обављали Волфганг Рутеншторфер, Алексеј Јанкевич и Ненад Мијаиловић (до 27.06.2019. године).

У току 2019. године Комисија за ревизију је одржала две седнице уз лично присуство чланова и четири писане седнице. Комисија је између

осталог разматрала садржину Кварталног извештаја, Финансијског извештаја и Консолидованог финансијског извештаја за I квартал 2019. године и поводом истог дала одговарајуће препоруке Одбору директора. Комисија за ревизију такође је разматрала и Годишњи извештај за 2018. годину као и извештај независног ревизора „Pricewaterhouse Coopers” д.о.о. Београд о извршеној ревизији овог извештаја, а дала је и мишљење о квалификованости и независности ревизора „Pricewaterhouse Coopers” д.о.о. Београд у односу на Друштво. Исто тако, Комисија за ревизију је утврдила Годишњи план о обављању интерне ре-

визије у НИС а.д. Нови Сад за 2019. годину и По вељу интерне ревизије Друштва (верзија 4.0), а такође је разматрала ревизорске налазе и значајна питања ревизије за 2018. годину, те пратила статус имплементације препорука ревизора које су дате у у Писму руководству (Management Letter Points) НИС а.д. Нови Сад за 2018. годину са стањем на дан 28. фебруар 2019. године. Комисија за ревизију разматрала је Извештај Функције за интерну ревизију са резултатима унутрашњег надзора пословања НИС а.д. Нови Сад за 2018. годину и шест месеци 2019. године.

Комисија за накнаде

Чланови Комисије за накнаде су:

- Анатолиј Чернер, председник Комисије за накнаде,
- Олга Висоцка, члан Комисије за накнаде и
- Зоран Грујичић, члан Комисије за накнаде.

Сва три члана обављала су функције у Комисији за накнаде и у претходном мандатном периоду, с тим што је функцију председника Комисије за накнаде обављала Олга Висоцка (до 27.06.2019. године).

У току претходног мандата, Комисија за накнаде је одржала три писане седнице. Комисија је разматрала резултате испуњења кључних показатеља за 2018. годину, као и систем оцењивања и показатеља за потребе награђивања за 2019. годину, а утврдила је и предлог накнаде за ревизора финансијских и консолидованих финансијских

извештаја НИС а.д. Нови Сад за 2019. годину. Комисија за накнаде припремила је и Извештај о процени износа и структуре накнада за чланове Одбора директора НИС а. д. Нови Сад, који је достављен на разматрање Скупштини акционара на седници одржаној 27. јуна 2019. године.

Комисија за именованја

Чланови Комисије за именованја су:

- Драгутин Матановић, председник Комисије за именованја,
- Александар Чепурин, члан Комисије за именованја и
- Кирил Тјурдењев, члан Комисије за именованја.

Председник и чланови Комисије за именованја су именовани одлуком Одбора директора од 12.12.2019. године.

Одбор Скупштине акционара

Одбор Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара Друштва (у даљем тексту „Одбор Скупштине акционара”) је саветодавно и стручно тело Скупштине акционара Друштва које јој помаже у раду и разматрању питања из њеног делокруга. Чланови Одбора Скупштине акционара одговарају за свој рад Скупштини акционара која их именује и разрешава.

У складу с надлежностима предвиђеним Статутом, Одбор Скупштине акционара даје мишљења, између осталог, о извештавању Скупштине акционара о примени рачуноводствених пракси, пракси финансијског извештавања Друштва и његових повезаних друштава; о извештавању Скупштине акционара о веродостојности и потпуности извештавања акционара Друштва о битним чињеницама; о предложеним начинима за расподелу добити и других плаћања акционарима Друштва; о процедурама вршења независне ревизије финансијских извештаја Друштва;

о раду унутрашњег надзора у Друштву и оцењивању рада унутрашњег надзора у Друштву; о предлозима за оснивање или ликвидирање друштава у којима Друштво има учешће у капиталу, као и огранака Друштва; о предлозима за куповину и продају акција, удела и/или других учешћа која Друштво има у другим привредним Друштвима, и о оцењивању начина поступања Друштва по приговорима акционара Друштва.

Чланови Одбора Скупштине акционара на дан 31. децембар 2019. године

На XI редовној седници Скупштине акционара одржаној 27. јуна 2019. године, за чланове Одбора Скупштине акционара су изабрани:

- Зоран Грујичић (председник),
- Драган Брачика (члан) и
- Алексеј Урусов (члан),

док је чланство Ненада Мијаиловића у Одбору Скупштине акционара престало даном одржавања наведене седнице Скупштине акционара.

Зоран Грујић

председник Одбора Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара НИС а.д. Нови Сад

Рођен је 1955. године.

Завршио је Машински факултет Универзитета у Београду.

Од 1980. до 1994. године био је генерални директор, технички директор, директор производње и пројектант Фабрике термотехничких уређаја „Цер Чачак“. Од маја 1994. године до фебруара 1998. године радио је као саветник генералног директора предузећа Интеркомерц, Београд. Од фебруара 1998. до јуна 2004. године радио је као директор предузећа MNG Group d.o.o. из Чачка. Од јуна 2004. до фебруара 2007. године био је дирек-

тор Трговинског предузећа Агрострој а.д. Чачак, директор Командитног друштва Леонардо, Чачак и директор Центра за путеве Војводине. Од фебруара 2007. године до данас запослен је у НИС а.д. Нови Сад и то на пословима помоћника директора Дирекције логистике Југопетрола, управника РЦ Чачак у Дирекцији малопродаје, Регион Чачак, менаџера за развој малопродајне мреже у Дирекцији за развој Блока Промет. Од 01.10.2012. године до јануара 2016. године био је запослен на радном месту саветника директора Блок Промет, а од фебруара 2016. године на радном месту саветника директора Функције за спољне везе и односе са државним органима. Од октобра 2017. године запослен на радном месту саветника генералног директора.

Био је члан Одбора Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара НИС а.д. Нови Сад од 30.06.2014. године до 27.06.2019. године.

На функцију председника Одбора Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара НИС а.д. Нови Сад именован је 27.06.2019. године.

Драган Брачичка

члан Одбора Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара НИС а.д. Нови Сад

Рођен је 1982. године.

Завршио је Универзитет Унион, Факултет за пословно индустријски менаџмент, Београд, смер Индустријско економски менаџмент и стекао звање дипломирани менаџер.

Од 2013. до 2015. био је саветник генералног директора Новосадског сајма. Од 2016 – и даље, запослен на радном месту директор „Цептор” АндРЕВЉЕ.

На функцију члана Одбора Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара НИС а.д. Нови Сад именован је 27.06.2019. године.

Алексеј Урусев

члан Одбора Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара НИС а.д. Нови Сад
директор Дирекције за економику и корпоративно планирање ЈАД „Гаспром њефт”

Од 2006. до 2008. године био је извршни потпредседник за планирање и управљање ефикасношћу пословања и контролом у групи Интегра. Од 2002. до 2006. године радио је у компанији ТНК-ВР. Од 2002. до 2003. године је у Групи за мониторинг и контролу при ОД ТНК, а у периоду од 2004. до 2006. године као финансијски директор у пословној јединици ТНК-ВР Украјина. Од 2009. до 2012. године радио је у НИС а.д. Нови Сад (Србија) на функцији финансијског директора. Од 2012. године до данас врши дужност директора Дирекције за економику и корпоративно планирање ЈАД „Гаспром њефт”.

Рођен је 1974. године.

Завршио је Тјуменски државни универзитет (специјалност финансије) и Вулверхемптонски универзитет у Великој Британији (специјалност пословна администрација). Магистар социолошких наука.

На функцију члана Одбора Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара НИС а.д. Нови Сад именован је 25.06.2012. године.

Активности Одбора Скупштине акционара у 2019. години

У 2019. години Одбор Скупштине акционара је одржао три седнице уз лично присуство чланова и седам писаних седница. Одбор Скупштине акционара разматрао је годишње финансијске и консолидоване финансијске извештаје Друштва за 2018. годину, као и периодичне (кварталне), финансијске и консолидоване финансијске извештаје за I, II и III квартал 2019. године. Такође, Одбор Скупштине акционара је разматрао и извештаје независног ревизора о ревизији финансијских извештаја Друштва, предлог о избору и накнади ревизора за 2019. годину, као и начин расподеле добити Друштва и исплате дивиденди за 2018. годину, те је о свом раду поднео Извештај Скупштини акци-

онара Друштва. Поред наведеног, Одбор Скупштине акционара је разматрао и предлоге за: престанак својства члана НИС а.д. Нови Сад у Pannon Naftagas Kft. Мађарска путем његове доброволне ликвидације, одобрење уношења додатних уплата у капитал RAG Kiha Kft Мађарска и престанак својства члана НИС а.д. Нови Сад у друштву RAG Kiha Kft. Мађарска путем његове ликвидације, образовање огранака Друштва, одобрење измене рока отплате субординираних зајмова између НИС а.д. Нови Сад и зависних друштава у иностранству (NIS PETROL doo Vanja Luka, Република Српска и NIS PETROL S.R.L. Румунија), као и одобрење закључења Уговора о субординираним и/или финансијским зајмовима између НИС а.д. Нови Сад и NIS PETROL S.R.L. Румунија. У 2019. години Одбор Скупштине акционара је донео 38 закључака.

Чланство у Одбору директора или Надзорном одбору других друштава

Зоран Грујичић	-
Драган Брачика	<ul style="list-style-type: none"> Члан Управног одбора, Специјална болница за превенцију лечење и рехабилитацију неспецифичних плућних болести „Сокобања” Директор Центра за привредно-технолошки развој „Цептор”, АндРЕВЉЕ
Алексеј Урусов	<ul style="list-style-type: none"> ДОО „Гаспром њефт – каталитички системи” (члан ОД) ДОО „Гаспром њефт – енергосервис” (члан ОД) ДОО „ИТСК” (члан ОД) ДОО „Нојабрскњефтегазсвјаз” (члан ОД)

Укупан износ исплаћен члановима ОСА у 2019. години, нето у РСД

Чланови ОСА	19.581.898
-------------	------------

Генерални директор

Генералног директора именује Одбор директора из редова извршних чланова Одбора директора. Генерални директор координира рад извршних чланова Одбора директора и организује послове Друштва. Поред тога, генерални директор Друштва обавља послове дневног управљања и овлашћен је да одлучује о питањима која не спадају у надлежност Скупштине акционара и Одбора директора. Генерални директор је законски заступник НИС-а.

Саветодавни одбор генералног директора

Саветодавни одбор генералног директора је стручно тело које помаже генералном директору у раду и разматрању питања из његовог делокруга. Састав Саветодавног одбора је утврђен Одлуком генералног директора и чине га први заменик генералног директора-директор Блока истраживање и производња, први заменик генералног директора-директор Дивизије Даунстрим, директор Блока Промет, директор Блока Прерада, директори Функција као и директор зависног друштва „Нафтагас-Нафтни сервиси” д.о.о. Нови Сад. Саветодавни одбор којим руководи генерални директор разматра питања која се односе на управљање и текуће пословање Друштва као што су месечни и квартални резултати пословања, годишњи пословни планови, итд. Поред наведеног Саветодавни одбор разматра и питања стратегије и политике развоја Друштва, чије основе постављају Скупштина акционара и Одбор директора.

Чланови Саветодавног одбора генералног директора

На дан 31.12.2019. године Саветодавни
одбор генералног директора чинили су:

Генадиј Љубин
први заменик
генералног директора,
директор Блока
„Истраживање
и производња”

Андреј Тучњин
први заменик
генералног директора,
директор дивизије
Downstream

Владимир Гагић
директор Блока „Прерада”

Алексеј Черников
директор Блока „Промет”

Вјачеслав Завгородниј
заменик генералног директора,
директор Функције за стратегију
и инвестиције

Игор Тарасов
заменик генералног
директора,
директор Функције за
корпоративну заштиту

Антон Черепанов
заменик генералног директора,
директор Функције за
финансије, економику,
планирање и рачуноводство

Сергеј Фоминих
заменик генералног директора,
директор Функције за правна и
корпоративна питања

Наталија Биленок
заменик генералног директора,
директор Функције за
организациона питања

Вадим Смирнов
заменик генералног директора,
директор Функције за односе
са државним органима и
корпоративне комуникације

Милош Грбић
заменик генералног директора,
директор Функције за набавку

Јелена Попара
директор Функције
за интерну ревизију

Улрих Пebaл
директор Функције за HSE*

Валериј Проскурин
директор Нафтагас Нафтни
сервиси д.о.о. Нови Сад

Биографије чланова
Саветодавног одбора
генералног директора доступне
су на корпоративном сајту
<http://ir.nis.eu/sr/korporativno-upravae/savetodavni-odbor/>

* Чланство Улриха Пebaла у СОГД престало је 22.11.2019. године, престанком радног односа на месту директора Функције за HSE.

Активности Саветодавног одбора у 2019. години

Током 2019. године одржано је 12 седница Саветодавног одбора на којима су чланови под руководством генералног директора једном месечно разматрали:

- извештаје о HSE догађајима и иницијативама из претходног периода;
- извештаје о реализацији одлука и задатака делегираних на седницама;
- извештаје у вези са оперативним и финансијским показатељима Блока Истраживање и производња;
- извештаје у вези са оперативним и финансијским показатељима дивизије DOWNSTREAM;
- извештаје којима се представљају месечни финансијски резултати пословања и
- извештаје о статусима најважнијих отворених питања у оквиру Функција.

Поред наведеног, члановима Саветодавног одбора генералног директора презентовани су извештаји у којима су приказани резултати пословања Друштва на кварталном нивоу, извештаји о раду различитих одбора Друштва, као и важно питање ажурирања корпоративне Стратегије развоја компаније до 2025. године. Функција за интерну ревизију представила је извештаје о реализацији препорука извршених ревизија, као и извештаје о реализацији активности за управљање кључним ризицима.

Посебно треба напоменути, да су у циљу даље реализације пројекта „Трансформација” предлози чланова Саветодавног одбора у вези са дебиروقратизацијом разматрани на 3 посебне седнице.

План сукцесије руководиоца Друштва

У циљу смањења потенцијалних ризика за Друштво и повећања ефикасности рада, у оквиру Друштва постоје посебни системи и процеси чији је циљ да се обезбеди попуњавање евентуалних упражњених радних места када се ради о највишем оперативном руководству Друштва. Ово подразумева реализацију специфичних програма обуке, тако да се кроз стално улагање у развој знања, способности и вештина дугорочно омогућује смањење потенцијалног ризика у вези с кључним руководећим позицијама у Друштву.

Такође се врши процена потенцијалних наследника и утврђују посебне листе наследника које укључују имена и презимена ових лица, њихове садашње позиције и планове за њихов развој.

Стицање и располагање акцијама Друштва од стране руководиоца и са њима повезаних лица

У складу са чланом 84а Закона о тржишту капитала и интерним актима Друштва, свим лицима која обављају дужност руководиоца у Друштву забрањено је да врше трансакције за сопствени рачун или за рачун трећег лица у вези с власничким или дужничким хартијама од вредности Друштва или другим повезаним финансијским инструментима током периода од 30 дана пре објаве годишњег, полугодишњег или кварталног финансијског извештаја. Посебна писана сагласност Друштва може се дати ради трговања током периода забране, ако постоје услови прописани законом и актима Комисије за хартије од вредности.

Поред тога, сва лица која обављају дужности руководиоца у Друштву, као и са њима повезана лица (која су дефинисана наведеним законом), дужна су да у року од пет дана пријаве Комисији за хартије од вредности и Друштву свако стицање или отуђење за сопствени рачун акција Друштва, уколико појединачна стицања, односно отуђења прелазе износ од 100.000 динара, а такође и ако

збир вредности појединачних стицања, односно отуђења у току једне календарске године пређе вредност од 500.000 динара.

У току 2019. године Друштво није било информисано о стицању или отуђењу акција Друштва од стране чланова органа или тела Друштва или са њима повезаних лица.

Број и % акција НИС а.д. Нови Сад у власништву чланова ОСА

Име и презиме	Број акција	% учешћа у укупном броју акција
Драган Брачичка	5	0,000003066%

Послови унутрашњег надзора

Регулаторни оквир рада унутрашњег надзора, односно интерне ревизије у НИС а.д. Нови Сад успостављен је Законом о привредним друштвима, Повељом интерне ревизије, Стандардом интерне ревизије и осталом релевантном законском и интерном регулативом.

Интерна ревизија пружа услуге независног, објективног уверавања, као и консултантску активност са циљем додавања вредности и побољшања пословања Друштва. Интерна ревизија помаже Друштву да оствари своје циљеве уводећи систематичан, дисциплиновани приступ процњивању и побољшању ефикасности управљања ризиком, контрола и корпоративног управљања.

Интерна ревизија Друштва послује у складу са међународним стандардима за професионалну праксу интерне ревизије и Етичким кодексом глобалног Института интерних ревизора, што потврђује добијена оцена усаглашености од стране независног екстерног оценитеља.

Послови интерне ревизије нарочито обухватају:

- испитивање и оцену адекватности и ефикасности корпоративног управљања, управљања ризицима и интерних контрола;
- контролу усклађености пословања Друштва са законом, другим прописима и актима Друштва;
- надзор над спровођењем рачуноводствених политика и финансијским извештавањем;
- проверу спровођења политике управљања ризицима;
- праћење усклађености организације и деловања Друштва са кодексом корпоративног управљања;
- вредновање политика и процеса у Друштву, као и предлагање њиховог унапређења.

Послови интерне ревизије обављају се у оквиру Функције за интерну ревизију. Организациона и функционална независност интерне ревизије обезбеђена је Повељом интерне ревизије. Функција за интерну ревизију, преко лица надлежног за унутрашњи надзор пословања, именованог од стране Одбора директора, функционално је подређена Комисији за ревизију, а линијски генералном директору Друштва. Лице, надлежно за унутрашњи надзор пословања, по правилу обавља послове директора Функције за интерну ревизију. Директор Функције за интерну ревизију два пута годишње извештава Комисију за ревизију о резултатима рада Функције за интерну ревизију, и оцени система интерних контрола и управљања ризицима у Друштву. Комисија за ревизију је, између осталог, надлежна је да:

- одобрава Повељу интерне ревизије;
- одобрава Годишњи план о обављању интерне ревизије;
- предлаже именовање и разрешење лица надлежног за унутрашњи надзор пословања Друштва, у складу са Законом о привредним друштвима, док Одбор директора Друштва доноси Одлуку о именовању и разрешењу наведеног лица (које по правилу обавља послове директора ФИР);
- врши проверу евентуалног постојања ограничења приступа подацима (ограничења обухвата) или ограничења ресурса за обављање послова интерне ревизије;
- врши мониторинг постојећих ризика и мера које су предузете за управљање тим ризицима.

Екстерни ревизор

Ревизија финансијских извештаја

У складу са Законом и Статутом, ревизора Друштва именује Скупштина акционара на предлог Одбора директора. Ревизор Друштва се бира на свакој редовној седници Скупштине акционара, а према Закону о тржишту капитала, имајући у виду да је НИС а.д. Нови Сад јавно акционарско Друштво, правно лице које обавља ревизију може обавити највише пет узастопних ревизија годишњих финансијских извештаја.

Извештаји друштва за ревизију о извршеној ревизији финансијских извештаја и консолидованих финансијских извештаја Друштва за 2018. годину усвојени су 27.6.2019. године на XI редовној седници Скупштине акционара на којој је присуствовао и ревизор Друштва „Pricewaterhouse Coopers” д.о.о. Београд, који се у складу са Законом обавезно позива на редовну седницу Скупштине. На истој седници Скупштина акционара је за вршење ревизије финансијских извештаја за 2019. годину изабрала исто ревизорско друштво „Pricewaterhouse Coopers” д.о.о. Београд.

У складу са Законом, Комисији за ревизију је достављена изјава ревизора о независности којом ревизор потврђује своју независност у односу на Друштво и обавештава Комисију за ревизију о додатним услугама које је ревизор пружао Друштву. Наведена изјава била је део материјала за XI редовну седницу Скупштине акционара.

Друге услуге ревизора

Поред услуге ревизије финансијских извештаја и консолидованих финансијских извештаја за 2018. годину, друштво „Pricewaterhouse Coopers”

д.о.о. Београд или његова повезана друштва пружала су НИС-у и друге додатне услуге током 2019. године. Приликом пружања ових услуга, имајући у виду потребно знање и искуство, сматрано је да је ефикасније ангажовати ревизорско друштво „Pricewaterhouse Coopers” д.о.о. Београд уместо неког трећег лица.

Интегрисани систем менаџмента

У оквиру Друштва су идентификовани бизнис процеси и извршена је њихова класификација. Дефинисани бизнис процеси се мапирају у складу са Планом мапирања, а начин реализације бизнис процеса се описује одговарајућим нормативно-методолошким документима у складу с планом стандардизације. За овако дефинисане бизнис процесе утврђују се и KPI (кључни индикатори перформанси).

Бизнис процеси, идентификовани у оквиру Друштва, су повезани у интегрисани систем менаџмента (IMS), у складу са захтевима међународних стандарда за системе менаџмента (ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001, ISO 50001, CAC/RCP 1). Успостављени IMS се имплементира и у читавом Друштву и континуирано се развија у складу са Стратегијом сертификације, чију реализацију надзире Одбор за IMS.

Проверу усаглашености са наведеним међународним стандардима обављају акредитована сертификациона тела, која на основу извршене провере издају одговарајуће сертификате.

Поред екстерних провера, Друштво спроводи и интерне провере бизнис - процеса и успостављених система менаџмента, у складу са годишњим програмом интерних провера.

Резултати ових провера се формализују кроз извештаје, на основу којих власници бизнис - процеса у Друштву дефинишу мере, којима се отклањају узроци утврђених или потенцијалних неусаглашености, у циљу сталног унапређења *IMS* и пословања у целини.

Послови са личним интересом и забрана конкуренције

Послови са личним интересом – лице, које у складу са Законом има посебне дужности према Друштву, дужно је да без одлагања обавести Одбор директора о постојању личног интереса (или интереса са њим повезаног лица) у правном послу који Друштво закључује, односно правној радњи коју Друштво предузима.

Друштво идентификује правне послове и правне радње са повезаним лицима, како би се обезбедило да до њиховог закључивања дође само уколико они нису штетни по пословање Друштва. Правне послове и правне радње са повезаним лицима одобрава Одбор директора у складу са Законом.

Одбор директора подноси Скупштини акционара, на њеној првој наредној седници информацију о одобравању закључења послова у којима постоји лични интерес.

Друштво на својој интернет страници објављује битне информације о пословима и радњама у којима постоји лични интерес, у складу са критеријумима прописаним Законом.

Забрана конкуренције – у циљу праћења поштовања забране конкуренције, Друштво има праксу кварталног анкетирања чланова Одбора директора о тренутном ангажовању, као и о чланствима у одборима директора и надзорним одборима

у другим друштвима. Подаци о чланству у органима управљања других друштава објављују се на интернет страници Друштва, и у оквиру годишњег и кварталних извештаја Друштва.

Чланови Одбора директора су, закључењем Уговора о регулисању међусобних права и обавеза са Друштвом, додатно упознати са обавезом обавештавања Друштва у случају евентуалног закључења правног посла са Друштвом, као и са обавезом нечињења конкуренције Друштву и другим посебним дужностима чланова Одбора директора.

Трансакције са повезаним лицима

НИС Група је у току 2019. године ступала у послове односе са својим повезаним правним лицима. Најзначајније трансакције са повезаним правним лицима настале су по основу набавке/испоруке сирове нафте, нафтних деривата и електричне енергије. Преглед трансакција са повезаним друштвима је дат у напоменама уз финансијске извештаје.

Инсајдерске информације

Трговање акцијама уз коришћење инсајдерских информација строго је забрањено под претњом казни које су предвиђене Законом о тржишту капитала. Зато Друштво захтева од свих лица, која стално или повремено имају приступ овим информацијама, да у потпуности поштују одредбе закона, подзаконских аката, као и аката Друштва које се односе на инсајдерске информације и поверљиве податке.

Критеријуми на основу којих одређена лица имају својство инсајдера, њихова права и обавезе, обавезе Друштва у циљу осигурања поверљиво-

сти инсајдерских информација, поступак објаве инсајдерских информација, као и правила која се односе на састављање, вођење и ажурирање списка инсајдера посебно су регулисана интерним актима Друштва.

Кодекс пословне етике

Кодекс етике НИС-а формулише темељна правила и норме понашања које одређују односе с колегама, клијентима, пословним партнерима, органима државне власти и локалне самоуправе, јавношћу и конкурентима.

Принципи који су садржани у кодексу дају јасне препоруке за доношење етички избалансираних одлука у различитим ситуацијама, а кодекс дефинише норме и правила понашања, засноване на корпоративним вредностима, чије поштовање Друштво очекује од сваког запосленог.

Политика у области борбе против корупције и превара

Друштво је усвојило Политику у области борбе против корупције и превара, у циљу спречавања и спровођења забране укључивања у било који облик коруптивног понашања или преварних радњи.

Политиком су обезбеђени услови за благовремено откривање, спречавање и минимализацију ризика противправног, неетичног и коруптивног понашања, а на основу успостављеног јединственог стандарда понашања, вредности, принципа законитог пословања и основних правила борбе против корупције и превара.

Политика предвиђа обавезу свих лица да у случају појаве аргументованих сумњи, везаних за чињење или припрему коруптивних односно преварних радњи, као и у случају њиховог откривања, доставе одговарајуће информације путем унапред дефинисаних и заштићених канала комуникације, уз гарантовање поверљивости. Политиком су такође дефинисане мере заштите лица које је доставило ове информације и начин њихове примене, а њима обезбеђује да положај лица, које на овај начин укаже на коруптивне или преварне радње, не буде ни на који начин због тога угрожен.

Однос са заинтересованим странама и друштвено одговорно пословање

У односима са заинтересованим странама НИС негује сталну комуникацију, узајамно поверење, партнерство и отворени дијалог. За НИС је од суштинске важности разумевање потреба и очекивања заинтересованих страна.

1.11

Људски ресурси

НИС је један од зачетника HR праксе у Србији, а уједно и компанија која настоји да доноси и прати HR трендове који настају као резултат нових модела пословања и начина рада. Комплексност саме индустрије и чињеница да наш тим броји око 11 хиљада запослених који долазе из двадесетак земаља широм света, стално нас мотивишу да трагамо за новим, напреднијим HR решењима, све време поштујући и држећи у центру пажње потребе, очекивања и потенцијале својих запослених.

Година 2019. је протекла у знаку усвајања нове HR стратегије, трансформације корпоративне културе, компанијских вредности, јачању брэнда НИС-а као послодавца и креирању компанијског EVP-а (вредносних пропозиција послодавца). Након вишемесечног пројекта „Дијагностика културе, вредности и креирање EVP-а”, постављени су правац и стратегија циљане корпоративне културе, која ће компанији помоћи да брже и ефикасније оствари своје стратешке циљеве, али

и да креира радно окружење, које је у складу са очекивањима запослених.

Нарочито смо поносни на чињеницу да је компанија НИС, према истраживању „Глас Младих” које је реализовала студенска организација AIESEC, међу топ 5 компанија у којој би млади из Србије волели да раде. У истраживању је учествовало преко три хиљаде младих из целе земље. У прилог томе говори и чињеница да се за две сезоне програма праксе компаније НИС под називом „NIS calling” пријавило скоро 2.000 студената завршних година студија и свежих дипломаца.

Прошле године је спроведена детаљна анализа процеса и алата интегрисаног управљања талентима у НИС-у, која је почетком 2019. године резултирала одобрењем и започетом реализацијом веома важног HR пројекта, који за циљ има увођење јединствене дигиталне платформе за управљање талентима у компанији. Имплементација оваквог решења би требало да у великој мери убрза и олак-

ша комуникацију са запосленима на свим нивоима и омогући потпуну имплементацију свих важних процеса из области управљања талентима.

Ову годину је обележила и нова иницијатива – ФОР радионице знања, где су запослени колегама преносили знања и искуства из своје области рада. Поред тога, концепт интерних радионица „Кафа са HR-ом“ је додатно проширен, па су тако, поред руководиоца, на њима учествовали и запослени из свих функција, а дискутоване су актуелне теме из области људских ресурса. Такође, са циљем што бољег интегрисања у ново радно окружење, организоване су радионице са свим колегама из Матице, који су током ове године започели рад у компанији.

Такође, у компанији је покренут низ догађаја за запослене, који имају за циљ да креирају бољу атмосферу у радном простору и повежу запослене. Дан сладоледа, „музички петак“, радионице за децу запослених, позоришне представе за запо-

слене, су само неки од догађаја који су радне дане нашим колегама ове године учинили веселијим и занимљивијим.

Професионални развој запослених

Светске бизнис праксе у области људских ресурса се међусобно разликују у многим аспектима, али су сагласне у једном – континуирани развој запослених је императив савременог пословног еко-система.

Како би НИС-ови запослени били спремни да одговоре пословним изазовима, НИС улаже у развој својих кадрова и доприноси унапређењу потенцијала запослених и тиме ради на развоју кадровских ресурса целе НИС Групе.

У 2019. години, у сарадњи са екстерним провајдерима је организовано 2.180 обука, на ко-

јима је учествовало 7.140 полазника, односно 4.059 запослених. Укупан број сати обука у 2019. износи 104.075, а укупан трошак је 275 милиона динара. Подршку у проширивању професионалних знања наши запослени су добијали од водећих светских компанија („NExT Schlumberger”, „Pricewaterhouse Coopers”), менаџмента (Roscongress, Aspentech, Energy Institute, IFP Trainings, Cotrugli Business school), али и најбољих домаћих компанија: „Puzzle Software”, Центар за економска истраживања Београд, „Форум медиа”, Мокрогорска школа менаџмента, Центар за управљање пројектима, „GI group”, „Omega Consulting”, DCT („Dale Carnegie”) и многих других. Обуке су поспешиле развој како професионалних и личних, тако и вештина које су неопходне за успешно руковођење тимовима.

И током 2019. године НИС је континуирано радио на повећању ефикасности, те су организовани први Root Cause Analysis тренинзи у приоритетним организационим деловима, који ће се наставити и током наредне године.

Програм „Учења страних језика” намењен је унапређењу знања енглеског, руског или српског језика запослених, у циљу ефикаснијег обављања посла. Ове године је организована групна настава руског језика у пословним центрима: Београд, Нови Сад, Шангај, Зрењанин и Панчево. Настава је покренута за 460 запослених.

Професионални развој запослених у бизнис-блоковима

Ради унапређења пословних способности, али и формирања тимског духа, НИС-ови запослени учествују на бројним такмичењима на којима постижу запажене резултате. Такмичења се организују унутар НИС-а, али и на нивоу „Гаспром њефт” Групе.

У Блоку „Прерада” уведена је е-learning платформа која пружа јединствену базу знања из области рафинеријске прераде, са опцијом идентификације недостатка знања, провере знања и генерисања извештаја. Започето је пресликавање тренутног система праћења обука у е-learning чиме ће се унапредити и олакшати приступ евиденцији потребних и завршених обука. Поред јединствене библиотеке знања добиће се и јединствени CTS (competency tracking system).

Поред тога, завршена је имплементација OTS (operator training simulator) за део постројења у Блоку Прерада. Симулацијом стандардних процесних операција – стартовање, обустава, редован рад, као и симулацијом нестандартних активности – откази, проузроковани различитим факторима и генерисањем могућих сценарија се на безбедан начин почело са обукама оператора командне сале. Такође, на симулаторима ће се обучавати и нови оператери и на безбедан и ефикасан начин упознавати са радом и вође процеса. OTS има значајну улогу у обукама процесних инжењера као и инжењера аутоматике, који су добили могућност за развој стеченог знања и инжењерских вештина у области управљања процесом.

Ове године је поново иницирана изградња тренинг центра и активно се ради на одабиру добављача за реконструкцију тренутних просторија у којима се спроводе обуке. Такође, пројекат обука и изградњу полигона за техничке и HSE обуке. Овим ће се добити бољи услови за теоријски и практични део обука.

Најбољи запослени из Блока „Промет” су ове године учествовали на бројним интерним и међународним такмичењима као што су „Најбољи у струци” са преко 1.000 учесника и НИС Аеро – Најбољи у струци/„Aviation Fuelling Challenge”.

На међурегионалном такмичењу, одржаном у Санкт Петербургу (Русија) потврђен је висок ниво знања са прошлогодишњег такмичења, а освојена су два друга места у категоријама: Најбољи територијални менаџер и Најбољи управник складишта.

На међународној сцени успешни су били и победници интерног такмичења НИС Аеро, који су представљали Блок Промет на светском такмичењу „Aviation Fuelling Challenge (International Competition)” у организацији „Гаспром њефт-а”. Наше колеге су екипно заузеле друго место, док су појединачно остварили такође изузетне резултате, зауевши друго место у дисциплини „technical manager” и треће место у дисциплини „wing man”.

Поред ових такмичења издваја се и Турнир преговарача у ком је учествовало укупно 77 запослених. За припрему наших такмичара је организовано 18 тренинга и велики број интерактивних консултација са 24 финалиста.

Блок Промет се може похвалити великим бројем, како уводних, тако и развојних интерних тренинга за запослене у малопродаји, а посебно смо поносни на наше развојне тренинге, као и на академију за менаџере у малопродаји.

Кроз три тренинг центра и мобилну бригаду, која у специјалним комби-учионицама спроводи тестирања и корективну обуку на терену, интерну обуку прошло је готово три хиљаде запослених.

У оквиру интерног развоја менаџера нижег нивоа, први пут менаџера и кадровске резерве за руководеће позиције организоване су интерактивне радионице у формату видео тренинга, вежбе и размене искустава у односу на менаџерске изазове са представницима „топ – менаџмента” Блока Промет.

У Новом Саду је од 5. до 7. јуна у пословном Центру била одржана II Научно-техничка конференција младих научника и специјалиста Блока „Истраживање и производња”, НТЦ-а и „Нафтних сервиса”. Учесници су били млади специјалисти до 30 година и млади научници – наше колеге, до 35 година. Конференција се одвијала у три етапе. Најпре су учесници представили постере (кључне информације свог рада), затим су одржане презентације, приликом којих су учесници детаљније представили стручној комисији своје радове, да би на крају, трећег дана, била одржана радионица посвећена тимском раду.

Седморо наших победника из Блока „Истраживање и производња” и НТЦ-а је представило своје научне радове на финалној IX НТК Блока Истраживање и Производња Гаспром њефта, која је била одржана у периоду од 31.10. до 01.11. у Санкт Петербургу.

Поред наведених такмичења, за Блок Истраживање и производња је у 2019. години значајно и отварање најсавременијег тренинг центра у региону за обуку нафташа. Центар је свечано отворен 4. септембра у Елемиру, а у плану је да тренинге у центру, поред запослених НИС-а, пролазе ученици и студенти специјализованих школа и факултета за нафтну индустрију. Тиме би НИС, као друштвено одговорна компанија, наставио да унапређује услове за образовање и професионално усавршавање, не само својих запослених, већ и будућих нафташа.

У септембру је, у Тренинг центру Елемир, одржано и стручно такмичење „Најбољи технолог 2019”. На такмичењу је учествовало укупно осам такмичара, од којих су најбољи освојили награде. Овогодишње, осмо по реду такмичење за избор најбољих у струци у Блоку Истраживање и производња, одржано је 17. маја на теренима Погона

„Сабирне станице 1” на Нафтном пољу „Велебит”. У оштрој конкуренцији, фер надметању и изузетној мотивисаности да остваре висок пласман како у теоријском познавању пословних обавеза, тако и у практичном раду на терену, изабрани су најбољи: оператер истраживања бушотина, оператер за припрему и отпрему нафте и гаса, оператер на производњи нафте и гаса и техничар-технолог. У надметању је учествовало 30 такмичара из свих делова Блока.

Као и ранијих година, најбољи у професији у Блоку Истраживање и производња, учествовали су на такмичењу у оквиру Гаспром њефта које се током августа одржао на локацији Славњевфт Мегионњевтегаза у Русији. Уз пехаре и признања тројци најуспешнијих у свакој професији припале су и новчане награде.

Корпоративни универзитет

Пратећи концепт континуираног учења, Корпоративни универзитет је реализовао четврти циклус тренинг програма за своје запослене.

У 2019. години преко 2.000 запослених учествовало је на тренинзима у циљу оснаживања компетенција, и усвајања нових знања и вештина.

Поред тренинга који су прилагођени свакој позицији, новина за ову годину били су изборни, односно отворени тренинзи. Теме ових тренинга запослени су сами бирали у складу са својим професионалним и развојним потребама. Неке од тема су: „Лидерство дигиталног доба”, „Стратегија доношења одлука”, „Design thinking”, „Комуникација са тешким и захтевним клијентима”,

„Емоционална интелигенција у пословном окружењу”, „Storytelling”, „Конфликти су ОК”, „Презентација високог утицаја” и многе друге теме.

У оквиру Корпоративног универзитета, током 2019. године акценат је стављен на повећање броја тема тренинг програма и развој курикулума у складу са светским трендовима у области развоја запослених. Садржај сваког тренинга је резултат сарадње са реномираним пословним школама из земље и региона, партнерима за тренинг и развој и водећим предавачима међу провајдерима.

У 2019. години 24 запослена су завршили развојни програм „Лидер”, намењен унапређењу лидерског потенцијала запослених. Програм „Лидер” учесницима пружа едукацију из области релевантних бизнис-тема, доприносећи на тај начин унапређењу професионалних знања и лидерских вештина, пре свега кроз интеракцију са међународним предавачима, учење путем искуства, менторску подршку и коучинг.

***E-learning* програми**

Пратећи светске трендове, у 2019. години смо наставили са креирањем савремених електронских обука за запослене у компанији – *e-learning* тренинзима. Модерне и ефикасне технологије су омогућиле да садржај тренинга буде представљен на занимљив и интерактиван начин.

Такође, квалитет *e-learning* тренинга је препознат и у региону, када смо као компанија добили престижну награду за дизајн и решење *e-learning* Уводне обуке на одржаном такмичењу у Загребу у оквиру конференције „Learning disruption”.

Развој талената

У циљу унапређења процеса развоја запослених, у Компанији је током 2019. године интерно развијена методологија и имплементиран пилот процес управљања талентима Калибрација запослених. Поступак као прву фазу подразумева евалуацију перформанса и потенцијала запослених од стране линијских руководиоца Након евалуације следе Сесије калибрација на којима осим линијских руководиоца и његових колега истог нивоа управљања, учествује и руководилац вишег нивоа и HR. На сесијама се врши заједничко финално позиционирање запослених у 9 „box” матрици перформанса и потенцијала Поступак калибрација се финализује давањем структуриране повратне информације запосленом и креирањем индивидуалног плана развоја (ИДП) за запосленог на чијој реализацији, уз подршку линијског менаџера и HR-а, запослени ради током наредне године. Нови процес би требало да омогући компанији да у наредном периоду на објективнији, транспарентнији и ефикаснији начин идентификује развојне потребе својих запослених. Ово је посебно важно јер омогућава индивидуалан приступ развоју сваког запосленог кроз дефинисање индивидуалних планова развоја. Пилот поступак је реализован на нивоу средњег менаџмента Функције за организациона питања и започет за ниво вишег руководства у Компанији. План је да се у наредном периоду број запослених, који ће бити обухваћени процесом, повећа и реализује и за ниже нивое.

Током године су реализовани центри процене и развоја за више од 150 учесника са циљем пружања подршке развојним и бизнис-потребама блокова и функција, за потребе идентификовања и даљег развоја лидерских потенцијала талената у НИС-у. Поред тога, Центри су били укључени у селекцију запослених у домену виших руководећих позиција.

Брига о социјалном статусу запослених

НИС својим запосленима обезбеђује степен социјалне заштите који је виши од степена, прописаног законом, а који је регулисан Колективним уговором и интерним актима.

Погодности које су прописане Колективним уговором и интерним актима су:

- посебна заштита за особе с инвалидитетом и у случају професионалних обољења;
- превентивни опоравак запослених који обављају послове са повећаним ризиком и бенефицирани радни стаж, као и осталих запослених, у циљу спречавања професионалних обољења и инвалидитета;
- солидарна помоћ, плаћање трошкова лечења и рефундација трошкова сахране запосленог и/или ужих чланова породице;
- једнократна помоћ за рођење трећег и сваког наредног детета;
- накнада штете коју су запослени претрпели због уништења или оштећења стамбених објеката, услед елементарних непогода и других ванредних догађаја;
- стипендије током редовног школовања за децу погинулих и умрлих радника;
- колективно здравствено осигурање свих запослених за случај тежих болести и хируршких интервенција, као и у случају незгода;
- колективно осигурање свих запослених у случају смрти услед незгоде и смрти услед болести;
- решавање стамбених потреба запослених додељивањем субвенција за стамбене кредите;
- добровољно пензијско осигурање.

Материјална и нематеријална мотивација

Мотивација запослених је кључна за високе стандарде пословања, за подстицање креативности, стваралаштва и иновативности, за професионални развој запослених као и за њихово задржавање у Друштву. Као један од најпожељнијих послодаваца у региону, НИС својим запосленима обезбеђује услове за ефикаснији рад и добру радну атмосферу кроз више програма материјалне и нематеријалне мотивације.

Програми редовне материјалне мотивације су подељени у три категорије по типовима позиција запослених: варијабилна зарада у производно-техничким организационим деловима, варијабилна зарада у продаји и варијабилна зарада и годишњи бонус у администрацији. Варијабилна зарада и бонуси запослених зависе од остварења колективних и индивидуалних циљева и запосленима пружају правац и повезивање личног рада са циљевима Компаније.

Ванредно се за посебна достигнућа, изван очекиваног понашања на радном месту, запосленима исплаћују специјални бонуси и бонуси за успешно учешће у пројектима.

Поред материјалне мотивације, запослене можемо мотивисати и на други начин – циљ нематеријалне мотивације је да се кроз осећај самоостварења, поштовања и припадности колективу, запосленом укаже на његово социјално и професионално признање. Чињеница да други препознају рад запосленог и цене постигнути резултат представља један од главних мотиватора.

Кључну улогу у развоју нематеријалне мотивације имају руководиоци у оквиру свог организационог дела, а у томе им помажу програми немате-

ријалне мотивације и награђивања запослених: „Браво награђивање”, „Систем попушта”, „Најбољи радник месеца/године”, „Најбољи руковођилац/менаџер”, „Ја имам идеју”, и други.

Кроз програме нематеријалне мотивације запосленима се пружа могућност да активно учествују у битним сегментима пословања Друштва, развијају креативност и иницијативу, као и да освоје награде у циљу одржавања најбоље радне праксе и стварања нове вредности за Друштво.

Регрутација и селекција кандидата

Вођена слоганом „Будућност почиње са тобом”, компанија НИС верује да њена будућност почиње доласком сваког новог колеге или колегинице у тим који броји преко 11.000 запослених. Регрутација и селекција кандидата у НИС-у се заснива на принципима којима се гарантују једнаке могућности за све запослене и потенцијалне запослене без обзира на пол, веру, политичко мишљење, национално или социјално порекло, и отклањају могућности било ког вида дискриминације. Свака одлука о кандидату мора бити заснована на објективним и релевантним критеријумима, тј. способностима кандидата да задовољи захтеве и стандарде радног места. Тим Сектора за регрутацију, селекцију и бренд послодавца, током 2019. године је ангажовао око 1.900 кандидата различитих профила.

НИС је и ове године наставио традицију стручних пракси за најталентованије и најамбициозније студенте. Како би студентима пружили шансу да праксу обављају током целе године, компанија НИС је 2019. године покренула нови концепт сезонске праксе „NIS Calling” који студентима омогућава да стекну своја прва радна искуства током 320 сати праксе, уз флексибилно

радно време које могу да комбинују са обавезама на факултету, Детаљним процесом селекције у оквиру програма „NIS Calling” праксе, одабрано је 60 студента завршних година и мастер студија, током две сезоне праксе у 2019. години. Међу одабраним студентима углавном су будући инжењери рударства и геологије, машинства, технологије, електротехнике, будући економисти, психолози и правници. Програм праксе се организује традиционално у нашој компанији од 2012. године у сарадњи с универзитетима, у циљу размене ресурса и знања те унапређења науке и истраживања. Циљ овог програма је да се студенти жељни знања и искуства мотивишу и упознају с најбољом светском праксом. Након завршетка прве сезоне овогодишњег програма „NIS Calling”, петоро најбољих практиканата започело је радни однос у НИС-у.

Током 2019. године оснажена је медијска кампања НИС-овог вишегодишњег програма „Повратак у Србију”, која је дала шансу десетинама колега да се врате у своју земљу. Покретањем овог програма и остваривањем сарадње са низом организација које окупљају стручњаке из различитих области, као и са свим појединцима који су заинтересовани да своју професионалну каријеру наставе у нашој компанији, наставили смо са промовисањем повратка високо квалификованих професионалаца у Србију, спремних да преузму лидерске позиције и своје знање и вештине примене у НИС-у.

НИС је наставио учвршћивање своје позиције пожељног послодавца и кроз успешно учешће на 20 сајмова запошљавања, конференција, радионица и форума у току године, као што су „ESTIEM Case Study Show”, „Оригинални разговори”, „Са компанијом на ти”, „OPENS FundCon – Национални Фандрејзинг конгрес”, „HR Experience” „HR Week 2019”, „Спанел” и други.

Партнерство са једном од највећих студентских организација на свету „AIESEC” је било у знаку два велика пројекта која су реализована у 2019. години. Пројекат „HUB Znanja” омогућио је размену едукативних програма компаније НИС и стручних блогова које пишу њени запослени са студентима у Србији, путем веб платформе ове студентске организације. Такође, компанија НИС је пружила подршку у реализацији истраживања „Глас младих”, које је имало за циљ да прикупи

ставове и очекивања преко 3.000 младих широм Србије о њиховом првом запослењу и послодавцу.

Кроз постављање амбициозних циљева и константно унапређење искуства кандидата који пролазе кроз процес регрутације и селекције и запослених Друштва, остварујемо резултате који нас позиционирају међу најбоље, а наше добре праксе постају пример другим компанијама.

Број и структура запослених

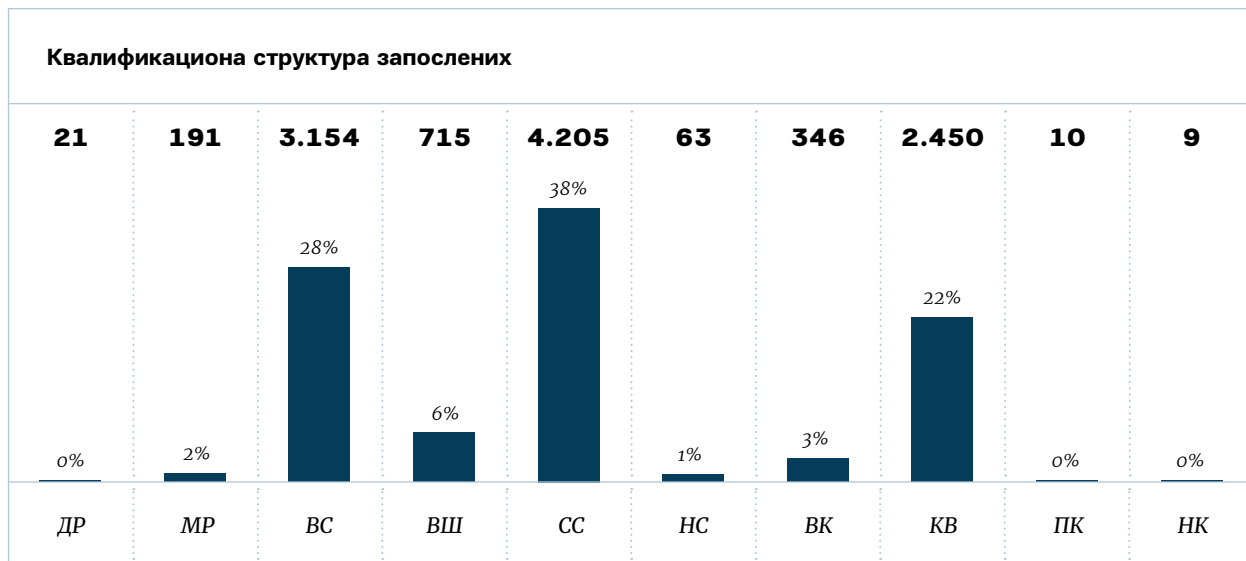
Организациони део	31.12.2019.			31.12.2018.		
	Директно	Лизинг	Укупно	Директно	Лизинг	Укупно
НИС а.д. Нови Сад	4.218	3.633	7.851	4.059	3.594	7.653
Блок „Истраживање и производња“	923	178	1.101	858	216	1.074
Блок „Сервиси“ ¹	0	0	0	0	0	0
Дивизија „DOWNSTREAM“	2.110	3.096	5.206	2.062	2.944	5.006
Блок „Прерада“	936	17	953	956	30	986
Блок „Промет“	1.030	3.063	4.093	999	2.899	3.898
Дирекција „Енергетика“	37	4	41	41	5	46
остатак дивизије „DOWNSTREAM“ ²	107	12	119	66	10	76
Корпоративни центар	1.144	359	1.503	1.094	434	1.528
Представништва и огранци	41	0	41	45	0	45
Зависна друштва у земљи	1.756	1.485	3.241	1.571	1.767	3.338
„Нафтагас - нафтни сервиси“ д.о.о. Нови Сад ⁵	1.112	1.013	2.125	991	1.267	2.258
„Нафтагас - технички сервиси“ д.о.о. Зрењанин	213	121	334	174	126	300
„Нафтагас – транспорт“ д.о.о. Нови Сад	83	321	404	81	338	419
НТЦ „НИС Нафтагас“ д.о.о. Нови Сад	348	30	378	325	36	361
Зависна друштва у иностранству	70	2	72	73	1	74
„НИС Петрол“ е. о. о. д. Софија (Бугарска)	33	0	33	35	0	35
„НИС Петрол“ с. р. л. Букурешт (Румунија)	29	0	29	29	0	29
„НИС Петрол“ д. о. о. Бања Лука (БиХ)	5	0	5	6	0	6
„Јадран Нафтагас“ д. о. о. Бања Лука (БиХ)	3	0	3	3	0	3
„Панон Нафтагас“ к. ф. т. Будимпешта (Мађарска)	0	2	2	0	1	1
Остала зависна друштва која улазе у консолидацију	467	100	567	442	123	565
„О Зоне“ а.д. Београд	4	100	104	4	123	127
„НИС Оверсиз“ о. о. о. Санкт Петербург (Руска Федерација)	4	0	4	4	0	4
„НИС Светлост“ д. о. о. Бујановац	0	0	0	0	0	0
„Г Петрол“ д.о.о. Сарајево (Босна и Херцеговина)	459	0	459	434	0	434
УКУПНО:	6.511	5.220	11.731	6.145	5.485	11.630

1 Дана 31.12.2019. постоји седморо запослених у Блоку „Сервиси“, али су они у процесу пребацивања у „Нафтне сервисе“, тако да су приказани у табели у НФС.

2 У остатак дивизије „DOWNSTREAM“ улазе: Канцеларија директора дивизије, Сектор за сирову нафту, Департман за планирање, оптимизацију и анализу производње и комерцијале, Департман за метрологију и Група за административно-документациону подршку.

3 Укључујући и запослене у огранцима.

Квалификациона, родна и старосна структура запослених¹

¹ Обухвата запослене у НИС а.д. Нови Сад (и директно запослене и запослене на лизинг) са представништвима и огранцима, зависним друштвима у земљи и иностранству, осим осталих зависних друштава која улазе у консолидацију.

Престанци радног односа

Током 2019. године НИС¹ је напустило укупно 322 запослена: 54 њих је пензионисано, 57 запослених је споразумно напустило НИС, а за 211 радника

основ престанка радног односа био је друге природе (отказ уговора о раду, престанак радног односа на захтев запосленог, технолошки вишак, и слично).

Основ престанка радног односа	НИС а.д. Нови Сад ¹	Зависна друштва ²
Пензионисање	33	21
Споразумни прекид радног односа	51	6
Остало	104	107
Укупно	188	134

¹ Укључујући представништва и огранке. Од укупног броја одлазака, 14 одлазака је из представништва и огранака.

² „Нафтагас – Нафтни сервиси” д.о.о. Нови Сад, „Нафтагас – Технички сервиси” д.о.о. Зрењанин, „Нафтагас – Транспорт” д.о.о. Нови Сад и НТЦ „НИС Нафтагас” д.о.о. Нови Сад.

¹ НИС а.д. Нови Сад са зависним друштвима „Нафтагас – Нафт-ни сервиси” д.о.о. Нови Сад, „Нафтагас – Технички сервиси” д.о.о. Зрењанин, „Нафтагас – Транспорт” д.о.о. Нови Сад и НТЦ „НИС Нафтагас” д.о.о. Нови Сад.

Људи су највече богатство

НИС је већ годинама један од најпожељнијих послодаваца у Србији.

Наш циљ је да задржимо најбоље и привучемо

*маге
таленте*

са тржишта рада и зато смо креирали петогодишњу стратегију развоја људских ресурса.

Потребе, очекивања и развој потенцијала сваког од преко

11 хиљада

запослених остају један од приоритета НИС-а.

1.12

Заштита животне средине, индустријска безбедност и безбедност на раду

Брига о безбедности и заштити здравља наших запослених, извођача, трећих лица, локалног становништва и животне средине представља приоритет за НИС. Здрав, безбедан, способан, спреман и мотивисан запослени није само индивидуални циљ, већ и циљ Друштва.

Током 2019. у циљу унапређења безбедности и здравља на раду, фокус активности стављен је на припрему имплементације програма „Штит безбедности – Каркас”, унапређење HSE компетенција запослених кроз програм унапређења HSE културе, управљање извођачима са аспекта HSE, контролу имплементације захтева за безбедан рад приликом извођења високо-ризичних активности, као и даље унапређење безбедне употребе возила (безбедност у саобраћају).

Заштита животне средине

Током 2019. године настављено је са праксом праћења еколошких пројеката којима се врши отклањање, ублажавање, односно довођење високих и средњих ризика на прихватљив ниво. У претходној години, у реализацију еколошких пројеката у циљу унапређења стања у области заштите животне средине, уложено је 534 милиона РСД.

Током 2019. реализовани су пројекти уградње гоорионика Low NOx на процесним пећима постројења хидродесулфуризације II, Атмосферске дестилације и флуид каталитичког крекинга – FCC у Рафинерији нафте у Панчеву у циљу усаглашавања рада постројења са Директивом 2010/75/ EZ о индустријским емисијама и строжим гранич-

ним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух.

Завршен је пројекат раздвајања фекалне, зауљене и атмосферске канализације и реконструкција постројења за третман отпадних вода на Складишту нафтних деривата Нови Сад. Током 2019. уграђено је 6 сепаратора на ССГ, четири су замењена новим, а два су уграђена на ССГ на којима раније нису постојали. Тако, 99% ССГ поседују сепараторе за пречишћавање зауљених атмосферских вода. Цела компанија поседује укупно 350 постројења за пречишћавање отпадних вода.

Настављена је санација историјског загађења на нафтним пољима. Санирано је осам примарних исплачних јама и завршена је ремедијација

и рекултивација упојног базена на објекту ОС КП – Кикинда. До сада је санирано 198 примарних исплачних јама и два упојна базена, укупне површине 150.612 м².

Израђена је Студија којом су дефинисане мере и активности у циљу припреме постројења НИС а.д. потребних за за учешће у шеми ЕУ трговања емисијама гасовима с ефектом стаклене баште и увођења система мониторинга, извештавања и верификације емисија гасова с ефектом стаклене баште у складу са директивом ЕУ ЕТС.

У 2019. за трошкове накнада и такси за заштиту животне средине, као и накнаде за воде издвојено је приближно 359,4 милиона динара.

Преглед накнада и трошкова у 2019.	Накнада за воде (мил. РСД)	Накнаде и такси за заштиту животне средине (мил. РСД)	Укупно (мил. РСД)
НИС а.д. Нови Сад	77,7	278,0	355,7
Зависна друштва ¹	1,6	2,1	3,7
Укупно	79,3	280,1	359,4

¹ „Нафтагас – Нафтни сервиси” д.о.о. Нови Сад, „Нафтагас – Технички сервиси” д.о.о. Зрењанин, „Нафтагас – Транспорт” д.о.о. Нови Сад и НТЦ НИС Нафтагас д.о.о. Нови Сад.

Током 2019. године настављено је са праксом праћења еколошких пројеката којима се врши отклањање, ублажавање, односно довођење високих и средњих ризика на прихватљив ниво.

Индустријска безбедност

Идентификовање опасности, процена ризика и управљања ризицима везаним за производне процесе и процесну опрему чине систем управљања индустријском безбедношћу. Овакав систем, праћен применом напредних технолошких решења, модернизацијом производње и перманентним обучавањем запослених, омогућава мониторинг, адекватну превентиву и ефикасно и правовремено реаговање у ванредним околностима.

Заштита од пожара

Током 2019. године реализовано је занављање вогног парка набавком:

- два нова навална ватрогасна возила чиме су појачане Ватрогасне јединице у Елемиру и Панчеву и
- три возила за брзе интервенције која су распоређена на локацијама Панчево, Елемир и Кикинда.

Унапређење компетенција, средстава и опреме припадника ВЈ:

- током 2019. департман за управљање ванредним ситуацијама започео је изградњу Тренинг центра за припаднике ватрогасних јединица на локацији Комплекса СНД Нови Сад;
- освојено III место професионалне ватрогасне јединице НИС-а на интернационалном такмичењу ватрогасних јединица „Гаспром њефт” у Омску;
- такмичарска екипа Ватрогасне јединице Елемир освојила је прво место на Купу Војводине и тиме се пласирала на Републичко такмичење 2020;
- припадници ватрогасних јединица НИС-а, њих 27, оспособљени су за спасавање са висине и из дубина и извршена је набавка неопходне опреме за рад;

- реализован је прелазак свих ватрогасних јединица са VHF на UHF фреквенцију, чиме се постиже поузданији сигнал као и квалитет радио-везе између припадника ВЈ.

Безбедност процеса

Безбедност процеса је дисциплинован оквир за управљање целовитошћу оперативног система и процеса руковања опасним материјама. То се постиже применом начела доброг пројектовања, инжењеринга и оперативног рада и одржавање. Ова област се бави превенцијом и контролом догађаја који имају потенцијал да ослободе опасне материје и енергију. Такви инциденти могу довести до излагања токсичним супстанцама, пожара и експлозија и могу на крају довести до озбиљних инцидената, укључујући смртне случајеве, повреде, оштећење имовине, прекид производње или штете по животну средину.

У циљу унапређења процесне безбедности, у Компанији су спроведене следеће активности:

- Неизоставни елемент процесне безбедности јесте дентификација опасности и процена ризика. У 2019. посвећена је велика пажња овом елементу. Овде треба напоменути неколико новина, тј. унапређења која су спроведена у овој области, а нису до сада постојала у компанији: набављен нови софтвер „Leader” који систематизује вођење анализе ризика и доприноси вођењу регистра ризика, као и преиспитивању предложених техничких мера које имају највећи ефекат на смањење ризика тј. унапређење процесне безбедности.
- Не мање битан елемент у процесној безбедности јесте управљање техничко-технолошким изменама. На нивоу компаније усвојен је нормативно-методолошки документ (НМД) који омогућује да се на систематичан начин

спроводи евалуација и контрола измена пројектно- техничке документације постројења, операције, организације или активности пре имплементације како би се предупредио не- намеран настанак нових или повећање по- стојећих опасности по запослене, имовину, јавна добра или животну средину.

- Као резултат рада на плану процесне безбедно- сти број средњих и великих догађаја у овој обла- сти смањен је за 40% у 2019. у односу на 2018.

Ванредне ситуације

Током 2019. извршена је ревизија пакета докуме- ната везаних за ванредне ситуације у НИС а.д. у складу са организационим променама, новоусво- јеним Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама, као и свим подзаконским актима проистеклих из њега. Тако-

ђе, надлежни државни орган дао је сагласност за израђену Процену угрожености од елементарних непогода и других несрећа за НИС а.д. Нови Сад.

У току 2019. настављена је сарадња са Национал- ним тренинг центром за ванредне ситуације Ми- нистарства унутрашњих послова Републике Ср- бије кроз реализације заједничких вежби и обука повереника цивилне заштите са локација Блока Промет и Блока Истраживање и производња.

Реализовано је пет командно-симулационих ве- жби одговора на ванредне ситуације у којима су учествовали тимови за приправност и реаговање на ванредне догађаје кључних инфраструктур- них локација компаније (три вежбе на локација- ма Блока Промет, једна вежба на локацији Блока Прерада и једна вежба на локацији Блока Истра- живања и производња).

Безбедност на раду

Током 2019. у циљу унапређења безбедности и здравља на раду, фокус активности стављен је на припрему имплементације програма „Штит безбедности–Каркас”, унапређење HSE компетенција запослених кроз програм унапређења HSE културе, управљање извођачима са HSE аспекта, контролу имплементације захтева за безбедан рад приликом извођења високоризичних активности, као и даље унапређење безбедне употребе возила (безбедност у саобраћају).

У 2019. показатељ LTIF смањен је за 25% у односу на 2018. За 12 месеци 2018. године бележимо 43 LTИ повреда, а за 12 месеци 2019. године десило се 33 LTИ повреде запослених у Друштву, што се сматра позитивним трендом.

* Однос броја повреда запослених са боловањем према укупном броју радних сати, помножен са милион (укупно НИС а. д. Нови Сад са зависним друштвима „Нафтагас – Технички сервиси” д.о.о. Зрењанин, „Нафтагас – Нафтни сервиси” д.о.о. Нови Сад, „Нафтагас – Транспорт” д.о.о. Нови Сад, „НТЦ НИС-Нафтагас” д.о.о. Нови Сад”).

Управљање ризицима у области безбедности на раду

Током 2019. покренут је поступак измене и допуне Акта о процени ризика на радном месту и у радној околини у НИС а.д. и зависним друштвима. Измене обухватају нови приступ и концепт процене ризика, а све у складу са захтевима законодавства Републике Србије у области безбедности и здравља на раду који радно месту дефинише као простор намењен за обављање послова уз примену нове методе за процену ризика.

Управљање HSE догађајима

Основни циљеви управљања HSE догађајима:

- правовремено реаговање и ублажавање последица, односно управљање HSE догађајима;
- превентивно деловање на будуће догађаје континуираним изменама у систему HSE управљања;
- поштовањем законске регулативе;
- учењем и дељењем порука након сваког HSE догађаја.

Сваки запослени или било које треће лице које се по било ком основу затекао на месту HSE догађаја (учесник/сведок) дужан је да одмах, без одлагања, о томе обавести линијског руководиоца или домаћина локације.

Сви догађаји из области HSE деле на велике, средње, мале и потенцијалне („Near Miss”) догађаје у складу са Класификатором HSE догађаја.

Када се током истраге утврде кључни узроци догађаја, дефинишу се корективне мере са циљем уклањања идентификованих узрока и спречавања понављања сличних догађаја. Приликом креирања,

корективне мере треба да проистичу из системских узроке HSE догађаја, како се исти или слични догађаји не би понављали. Све мере из истрага догађаја се уносе у HSEnet и прати њихова реализација.

На доњој слици представљена је пирамида транспарентности која приказује број HSE догађаја у Друштву током 2019. године:

У односу на 2018. у току 2019. нису идентификовани велики HSE догађаји.

Током 2019. било је 33 повреде на раду са данима боловања (LTI повреде).

Сви велики, средњи и НиРо (високопотенцијални) догађаји који су се десили у 2019. су истражени, као и мали и потенцијални по налогу директора Блока/Дивизије. У истрагама је дефинисано 505 корективних мера наложених за реализацију у 2019. Процент реализованих корективних мера наложених за 2019. проистеклих из истрага HSE догађаја износи 85%.

Након што се Извештај о истрази догађаја усагласи израђују се Информације о HSE догађајима, тј. HSE упозорења која се дистрибуирају свим запосленима у Друштву, као и колегама у оквиру ГПН групе. Све је то у циљу размене информација о HSE догађајима и поукама на који начин да се исти или слични догађаји у будућности спрече.

Пројекат „Штит безбедности – Каркас”

Пројекат је настао у „Гаспром њефту” на бази анализе HSE догађаја у 69 зависних друштава (ЗД). Извршена је анализа великих и средњих догађаја у претходне три године (2016–2018), након чега су утврђене области које представљају највеће ризике у компанији у области безбедности и здравља на раду.

На основу ризика, компанија „Гаспром њефт” дефинисала је захтеве/баријере, из девет области: електробезбедност, радови на висини, високоризичне радне активности, противхаваријска заштита, хаварије и катастрофе, безбедност саобраћаја и емисије водоник-сулфида, које мора да испуни свако ЗД у групацији у циљу смањења ризика и спречавања настанка могућих нежељених последица по компанију.

Циљеви пројекта:

- „Циљ 0” – елиминисање повреда, незгода, инцидената и штетних утицаја по животну средину;
- повећање нивоа културе индустријске безбедности;
- спречавање смртних и других повреда запослених и извођача;
- смањење финансијских губитака узрокованих инцидентима и акцидентима;
- одржавање позитивног угледа друштва у обла-

сти културе индустријске безбедности у регионима који су обухваћени сфером друштвене одговорности НИС а.д. и ЈАД „Гаспром њефт”.

Током 2019. НИС је започео реализацију Пројекта „Штит безбедности – Каркас” који ће трајати три године. Спроведена је дијагностика у свим Блокима и 3Д и дефинисане су мере за унапређење односно баријере за спречавање настанка нежељених НСЕ догађаја.

Управљање извођачима и трећим лицима

Фокус компаније НИС а.д. јесте побољшање сарадње са извођачима, унапређење извођача, подизање свести о НСЕ култури, као и безбедно извођење радова.

И у 2019. НИС а.д. континуирано ради на унапређењу процеса управљања извођачима. Наша компанија већ шесту годину заредом успешно управља извођачима кроз процес у циљу побољшања праксе у области БЗР (Безбедности и здравља на раду), ЗЖС (Заштита животне средине) и ЗОП-а (Заштита од пожара).

Током године извршена је ревизија стандарда за управљање извођачима са аспекта НСЕ. Увођењем програма „Степенице” јасно су дефинисане улоге и одговорности интерних учесника процеса и извођача. Имплементирана су бројна унапређења и оптимизација процеса.

Извршена је обука кључних одговорних лица у процесу CSM („Contractors System Management”) у свим блоковима и зависним друштвима и у 2020. планира се одржавање радионица са извођачима, као и додатне обуке за запослене из области Управљања извођачима.

Традиционално је одржан једанаести по реду НСЕ Форум извођача. У оквиру НСЕ Форума организована је панел-дискусија, представљени су примери добре праксе, илустрација програма „Степенице” и промовисани су најбољи извођачи радова. Промовисано је и награђено 11 извођачких фирми. Награђивањем и промовисањем најбољих извођача радова наша компанија је потврдила да препознаје извођаче који безбедно, професионално и одговорно управљају уговорним обавезама.

Здравствена заштита запослених

Брига о физичком и менталном здрављу запослених један је од стратешких циљева компаније и важан аспект делатности Функције за НСЕ. Основни фокус здравствене заштите запослених је на превентивним активностима са циљем раног откривања болести, праћењу здравственог стања запослених и спречавању настанка професионалних обољења, као и на унапређивању физичког и менталног здравља. Пропаганда здравог начина живота и подизање свести о значају превентивних активности у здравственој заштити врши се путем едукативних кампања, обука и других канала комуникација.

Као друштвено одговорна компанија, у циљу превенције и раног откривања малигних болести, дијабетеса, кардиолошких обољења и др. у Друштву се организује широка лепеза лекарских прегледа. Током протекле године спроведено је укупно 21.126 прегледа.

Поред редовних лекарских прегледа током 2019. организовани су и „мини систематски прегледи”, где је запосленима била омогућена контрола шећера у крви и контрола крвног притиска, мерење БМИ индекса и нивоа угљен-моноксида (СО) у издању.

Током 2019. спроведено је више кампања на тему превенције гојазности, дијабетеса, дехидратације, кардиолошких и онколошких болести.

Током одржавања Недеље безбедности у саобраћају одржане су радионице са симулаторима алкохолисаног стања и дејства наркотичких средстава на способност управљања превозним средством (наочаре) као једна од редовних активности борбе против алкохолизма и наркоманије на радном месту.

У циљу превенције алкохолизма и наркоманије на радном месту у Друштву се спроведе редовне и ванредне контроле запослених и трећих лица у виду алкотестирања на улазним/излазним капијама и локацијама Друштва. Током 2019. спроведено је 28.702 тестирања запослених Друштва и извођача радова на различитим локацијама Друштва.

Безбедност саобраћаја

Запослени НИС-а пређу у просеку око 40 милиона километара годишње, услед чега су изложени великом броју ризика у саобраћају. Како би се ризици свели на минимум, компанија поклања велику пажњу безбедности својих запослених у саобраћају.

У току 2019. организоване су многобројне активности у циљу проактивног и превентивног деловања, а неке од њих су: практичне и теоријске обуке у сарадњи са Министарством одбране (војни полигон у Краљеву), наставак примене континуираног мониторинга возила (IVMS – „In Vehicle Monitoring System”), организовање рада саветника за безбедност транспорта опасне робе у свим ОД НИС, квартално награђивање најбољих возача препознатих у систему IVMS и кроз RAG+ („Red Amber Green”) извештаје, кампање и информира-

сање запослених о ризицима, опасностима и саветима за безбедно понашање у саобраћају (летњи и зимски услови, смањена видљивост, вози одморан и др.), ажурирање „базе возача“, односно електронског система личног картона возача, тако да сви запослени и њихови руководиоци могу имати увид у тренутни статус стила војње, спровођење осталих активности (извештавање, информисање руководства, израда нормативних докумената, координирање и планирање активности организационих делова компаније и др.).

RAR („Road Accident Rate”) представља коефицијент саобраћајних незгода. Вредност RAR индикатора за 2019. годину је 0,27 (11 саобраћајних незгода).

* Однос броја саобраћајних незгода према пређеним километрима пута, помножено с милион.

Унапређење HSE културе

У 2018. у сарадњи са компанијом „Декра” из Велике Британије, покренута је реализација Програма унапређења HSE културе.

Након што су у првој години реализована два модула групних тренинга и започете активности коучинга у Блоку Прерада и Блоку Сервиси, у 2019. организоване су нове радионице – групни тренинзи за оператере, лидере и потенцијалне шампионе, а процес коучинга започео је и у осталим блоковима.

Током 2019. организовани су групни тренинзи: „Leading Safety Performance”, „Hazard Hunt” и „Just and Fair Culture” – укупно 33 радионице за преко 480 учесника. Првих 40 селектованих Шампиона прошло је дводневни тренинг „Coaching for High performance” (три посебне радионице). Резултати евалуације тренинга показују да су они веома добро примљени у свим организационим деловима, да су учесници били отворени за сарадњу и да верују у промене у НИС-у.

Током 2019. реализовано је укупно 98 дана коучинга, уз учешће готово 200 лидера на различитим нивоима у хијерархијској лествици. У програм коучинга био је укључен највиши менаџмент НИС-а и блокова, који пружа подршку про-

граму и сопственим примером нуди модел понашања другим лидерима, својим сарадницима.

Анкета о задовољству коучингом, спроведена у јуну 2019. године, показала је да су лидери отворенији за коучинг након учешћа у њему, да су задовољни коучингом и да им је коучинг пружио корисна знања и вештине, које ће моћи ефикасно да примењују у даљем раду. Учесници анкете сматрају и да технике коучинга унапређују лидерство, јачају поверење између лидера и запослених и помажу им у сопственом развоју те утичу на раст личне и опште безбедности у компанији.

HSE оспособљавање, развој HSE компетенција и свести запослених

У току 2019. године фокус је био на ревизији и ажурирању едукативних материјала за обуке на радном месту (М2) и обуке из HSE менаџмент система (М3), у циљу унапређења квалитета обука.

Како безбедност свих зависи од наше заједничке посвећености и спремности да применимо добру HSE праксу у сваком тренутку и у свим околностима, у току 2019. реализоване су интерне и екстерне HSE обуке за 38.464 запослених, односно утрошено је 154.849 сати на HSE обуке.

38.464

учесника на HSE обукама

10.931

обучених извођача радова

154.849

сати утрошено на HSE обуке

HSE мотивација

Број награђених радника кроз HSE мотивацију повећава се из године у годину тако да је у периоду 2012–2019. године награђено 8.965 запослених, од тога 1.547 током 2019.

HSE индикатори

HSE индикатори	2019.	2018.	% промена
Повреде	112	119	 6%
Повреде са изгубљеним данима	33	43	 23%
Пожари	32	22	 45%
Број саобраћајних незгода	11	10	 10%
Загађење ЖС	14	16	 12%
Коефицијент инспекцијских посета	0,17	0,19	 10%
Посете инспекцијских органа	1.029	799	 29%
Мере наложене током инспекцијских посета	178	155	 15%

1.13

Друштвена одговорност

Друштвена одговорност и развој локалне заједнице

Одговоран однос према заједници, њено јачање и стварање услова за даљи напредак, приоритет су НИС-а када је реч о друштвено одговорним пројектима. Под слоганом „Будућност на делу” НИС је већ годинама један од водећих домаћих социјалних инвеститора, а у последњој деценији у бројне образовне, здравствене, социјалне, културне и спортске пројекте и институције инвестирано је око 3,8 милијарди динара. У фокусу НИС-а у овој области је подршка младима као носиоцима будућег развоја и жеља да се допринесе да они у својој земљи остваре своје пуне потенцијале. Тако је само у оквиру програма „Заједници заједно” у развој заједнице инвестирано преко 1,2 милијарде динара и реализовано више од 950 различитих пројеката. Тиме је НИС, између

осталог, у протеклих 11 година подржао опремање 14 породилишта, 27 домова здравља и десетак болница за најмлађе, као и уређење 75 дечјих игралишта и паркова.

Када је реч о програму „Заједници заједно 2019” фокус је био на подршци здравственим установама, посебно оним у којима се лече најмлађи пацијенти. Кроз 20 пројеката овог програма у заједницу је у 2019. години уложено 116,5 милиона динара који су искоришћени за набавку савремене медицинске опреме и апарата, те реконструкцију важних здравствених установа у 13 партнерских градова и општина широм Србије – Београду, Новом Саду, Нишу, Чачку, Зрењанину, Панчеву, Кикинди, Кањижи, Новом Бечеју, Србобрану, Житишту, Пожаревцу и Пландишту. Захваљујући овим пројектима, реализованим у партнерству НИС-а и локалних заједница, здрав-

ствене установе у нашој земљи опремљене су савременим санитарским возилима за потребе хитне службе, возилима за потребе патронаже, ултразвучним апаратима за мониторинг кукова код новорођенчади, модерном стоматолошком и офталмолошком опремом, ЕКГ апаратима, инхалаторима и другом опремом од виталне важности за бригу о пацијентима.

Подршка здравственим установама у Србији у 2019. години реализована је и мимо програма „Заједници заједно”. Донација коју су заједнички прикупили запослени НИС-а и сама компанија уручена је Институту за здравствену заштиту мајке и детета „Др Вукан Чупић” у Београду, једној од најважнијих здравствених институција у Србији и региону која се бави лечењем и збрињавањем деце и омладине. Међу опремом која је набављена за Институт су: операциони сто, апарат за ан-

естезију, монитор за праћење виталних функција пацијената, операционе лампе и аспиратор. Истовремено, запослени НИС-а и чланови Клуба волонтера, организовали су акцију улепшавања просторија Института како би додатно унапредили услове за боравак и рад у овој установи. Тиме је НИС проширио круг здравствених установа које је подржао на овај начин јер су донације претходних година уручене већем броју установа међу којима су Универзитетска дечја болница „Тиршова” у Београду, Институт за здравствену заштиту деце и омладине Војводине у Новом Саду, Општа болница „Студеница” у Краљеву, Клиничко-болнички центар у Косовској Митровици, Клиника за опекотине у Београду, Хемато-онколошко одељење за дечје интерне болести у Нишу.

Од посебног значаја за НИС је сарадња са домаћим и међународним образовним институцијама

Одговорни према заједници

Највише пажње посветили смо деци и младима улажући у здравствене установе, образовне институције, спорт и културу широм Србије.

Друштвену одговорност потврдили смо и 2019. године улажући преко

**371
милион**

динара у различите пројекте који доприносе развоју заједнице.

Посебно се поносимо

**волонтерским
радом**

наших запослених,
који је награђен Националном
наградом за волонтирање.

која се остварује путем корпоративног програма „Енергија знања”. Од 2012. године НИС улаже у будућност и образовање квалитетних кадрова путем стипендирања студената у Србији и иностранству и континуиране сарадње са образовним институцијама и научним друштвима у Србији и иностранству.

НИС је потписао Меморандуме о сарадњи са Руским државним универзитетом за нафту и гас „И. М. Губкин”, Санктпетербуршким рударским универзитетом и Универзитетом МГИМО у Москви, као и нове Меморандуме о сарадњи са Универзитетом у Београду и Новом Саду. У 2019. су потписани и Меморандуми о сарадњи са Машинским и Електронским факултетом у Нишу.

У панчевачкој Машинској и Електротехничкој школи „Никола Тесла”, у сарадњи са Министарством просвете, науке и технолошког развоја и Заводом за унапређење образовања и васпитања, завршена је допуна и прилагођавање наставних програма и отворени су нови НИС кабинети у циљу побољшања услова рада, прилагођавања школског програма и школовања кадрова за потребе Рафинерије нафте Панчево.

У сарадњи са Српским хемијским друштвом, Друштвом физичара Србије и Друштвом математичара Србије НИС је и у 2019. подржао организацију српских олимпијада из математике, физике и хемије и одлазак победника на међународне олимпијаде. Током школске 2018/2019. године НИС је стипендирао 35 студената на српским факултетима и на универзитетима за нафту и гас у Русији. У 2019. години дипломирало је 11 стипендиста на српским факултетима и 18 стипендиста на руским универзитетима. Дванаесторо студената се запослило у компанији. Шесторо студената НИС је наставио да стипендира и на магистарским студијама у Русији. У школској 2019/2020. години

додељене су још 4 нове стипендије за студенте у Русији и 5 за студенте Универзитета у Новом Саду.

Реализоване су обавезне стручне праксе за НИС стипендисте из Руске Федерације и стипендисте са српских факултета: Техничког факултета „Михајло Пупин” са смера Индустијско инжењерство у експлоатацији нафте и гаса, Технолошког факултета и Рударско-геолошког факултета у Београду. Реализовано је преко 250 пракси и теренских посета компанији за студенте партнерских факултета, као и преко 30 гостујућих предавања НИС-ових стручњака и стипендиста на партнерским факултетима у Србији.

Одржана је 7. НИС олимпијада из руског језика. Настављена је подршка реализацији двојезичне наставе у 3 школе у Србији и подршка одржавању наставе на Педагошком факултету у Сомбору ради обезбеђивања адекватних кадрова за наставу руског језика. Отворене су НИС учионице за руски језик у Тителу, Смедеревској Паланци, Бркову, Блацу, Бајиној Башти, Врбасу и на београдском Филолошком факултету. Путем донација настављена је подршка школама за адаптацију и опремање кабинета за руски језик. У сарадњи са Филолошким факултетом у Београду настављена је реализација наставе српског језика у Руској школи при Амбасади Руске Федерације.

НИС је и ове године у сарадњи са Фондацијом ПЕКСИМ био покровитељ осме свечане вечере српских студената на Универзитету у Кембриџу.

У 2019. години НИС је обележио значајан јубилеј – десетогодишњицу партнерства са Истраживачком станицом Петница, водећом регионалном институцијом за образовање и развој младих талената. Овим поводом одржана је панел-дискусија са јасном поруком младима – „Може се бити успешан у свом послу у Србији”, а циљ дискусије

био је да се нове генерације охрабре и мотивишу за професионално усавршавање, останак и повратак у Србију. Од 2009. године НИС је Петницу подржао са више од 100 милиона динара, помогао у набавци савремене опреме (геоскенера) и понудио своју експертизу преко учешћа стручњака на семинарима у Истраживачкој станици. Поред тога, НИС је седми пут узастопно подржао водећу регионалну манифестацију за промоцију образовања и науке међу младима – Фестивал науке у Београду који је одржан под слоганом „Разоткривање”. На манифестацији се НИС представио поставком под називом „Знање покреће”, специјално креираном да свим посетиоцима разоткрије тајне из области енергетике.

Будући да су у фокусу друштвене одговорности НИС-а млади, у 2019. години, у сарадњи са „ЕХИТ” фондацијом организован је четврти по реду конкурс „Youth Heroes”, у оквиру ког је Србија добила нову генерацију младих хероја који ће својим примером и одлучношћу бити узор новим генерацијама у нашој земљи. На завршној свечаности одржаној у Културној станици Свилара у Новом Саду награђено је 19 најуспешнијих који су својим резултатима заслужили титулу „Млади херој”. Победници су изабрани у четири категорије: наука и образовање, култура и уметност, предузетништво и креативне индустрије и друштвени активизам, а додељено је и специјално признање „Youth Heroes”. Организацијом овог конкурса на националном нивоу НИС жели да допринесе промоцији истинских вредности и истакне да појединци својом жељом за позитивним променама могу да ураде много и подстакну читаву заједницу на акцију.

НИС је наставио и са подршком у области културе и уметности. Тако је, четврту годину узастопно, био партнер режисеру Емиру Кустурици у организацији Јесењег позоришног фестивала на Мокрој гори, манифестацији која афирмише театар

и младе уметнике. НИС је у 2019. години, једанаести пут заредом, подржао Међународни дечји фестивал „Радост Европе”, а био је и уз јединствену међународну културну манифестацију – Београдски фестивал игре.

И у 2019. години НИС је широм Србије наставио са промоцијом спортског духа и здравог начина живота најмлађих, као и са подршком врхунским спортским колективима и савезима, међу којима су Кошаркашки клуб „Партизан”, тениски и кошаркашки савез Србије. Трећу годину заредом организован је пројекат „Сви смо један тим”, у оквиру ког је трофеј шампиона Србије у фудбалу обишао нашу земљу гостујући на бензинским станицама НИС-а, док су у три највећа града Србије организовани мини-баскет турнири за будуће кошаркашке шампионе на којима је учествовало преко 2.000 младих спортиста. У циљу популаризације спорта код најмлађих, настављена је и организација бесплатних Отворених школа тениса у више градова Србије. Такође, НИС је наставио и са подршком Душану Борковићу, најбољем српском аутомобилисти.

Значајан искорак НИС је начинио и у области волонтеризма. Клуб волонтера НИС-а, формално основан 2018. године, броји више од 500 чланова – запослених који се укључују у планирање, осмишљавање и реализацију волонтерских акција. До сада су спроведене бројне акције са фокусом на подршку социјално угроженим категоријама, деци и омладини, уређење простора у дечјим болницама, као и заштити животне средине. У 2019. години спроведен је корпоративни конкурс под називом „Улепшај! Подучи! Обрадуј” у оквиру ког је изабрано и реализовано пет најбољих акција које су осмислили, а потом и спровели у дело запослени НИС-а. Тако су волонтери уредили просторије вртића у Сефкерину, двориште Удружења за лица са сметњама

у развоју „Алтруист” у Жабљу, реконструисали ограду школе „Милан Петровић” у Новом Саду, присуствовали радионици у Удружењу за лица са Дауновим синдромом у кафеу „Звуци срца” у Београду и улепшали просторије београдске ОШ „Раде Драинац”. Волонтерима НИС-а је посебно било драгоцено време које су посветили дружењу са децом и омладином из ових установа, као и из хуманитарне организације „Дечије срце”. Овај волонтерски допринос награђен је и Националном наградом за волонтирање у категорији „Искорак године”, коју традиционално додељују Форум за одговорно пословање и Смарт колектив. Такође, Клуб волонтера НИС-а придружио се акцији организације НУРДОР „Пружи корак” чији је циљ био прикупљање средстава за изградњу нове Родитељске куће у Београду. Крај 2019. године традиционално је био резервисан за припрему новогодишњих пакетића. Овај пут поклони су упућени деци без родитељског старања у домовима у Суботици, Крушевцу, Неготину, Панчеву и Нишу, а акцији су се придружили чланови управе и кошаркаши „Партизана”. Ове године волонтери НИС-а су сваком детету пружили могућност да кроз цртеж, поезију и глуму изрази своје жеље и тако добије поклон који је пожелело.

У 2019. години НИС је наставио да поставља стандарде у области одрживог развоја. Представљен је Извештај о одрживом развоју за 2018. годину, девети по реду од почетка извештавања. Свечани догађај овим поводом одржан је у згради Ректората Београдског универзитета у складу са одређењем НИС-а да су у фокусу друштвене одговор-

ности млади људи и жеља да се подстакне развој њихових потенцијала. Централни део свечаности била је панел-дискусија под називом „Улагање у младе за одрживу будућност Србије”, на којој су, поред генералног директора НИС-а Кирила Тјурдењева, учествовали и министарка без портфеља задужена за демографију и популациону политику Славица Ђукић Дејановић, министар здравља Златибор Лончар и министар образовања Младен Шарчевић, док је скуп отворио министар рударства и енергетике Александар Антић. Захваљујући напорима у овој области НИС је представљен као пример добре праксе и на седници Међуресорне радне групе за спровођење Агенде Уједињених нација за одрживи развој до 2030. године, одржаној крајем децембра у Палати Србија.

Одговорност НИС-а према локалној заједници и напори да се константно унапређује квалитет производа и услуга резултирали су са више награда и признања у 2019. години међу којима су и Награда за друштвено одговорно пословање Привредне коморе Србије, Национална награда из области безбедности и здравља на раду, признање за најбољи корпоративни бренд у категорији „Производна добра и услуге” у акцији „Најбоље из Србије” коју организују Привредна комора Србије и Министарство трговине, туризма и телекомуникација.

У 2019. години НИС је у различите друштвено одговорне пројекте уложио више од 371 милион динара, а приоритет у овој области и надаље ће бити унапређење квалитета живота шире друштвене заједнице.

1.14

Комуникација

Односи са јавношћу

—
Више информација о Односима са инвеститорима на страни 118

Приоритет у раду Екстерних комуникација НИС-а је правовремено и транспарентно обавештавање јавности о свим кључним пословним и другим активностима Групе. У складу са тим приоритетом, НИС негује правовремену и двосмерну комуникацију са медијима, али и свим другим заинтересованим странама које су о свим значајним догађајима за НИС обавештене путем саопштења за медије, редовних прес тура за представнике медија, изјава представника компаније, стручних чланака и других информација на корпоративном сајту www.nis.eu. Посетиоцима корпоративног веб сајта такође су доступне информације за инвеститоре, подаци о најважнијим развојним пројектима, могућностима развоја каријере у НИС-у, као и информације о отвореним тендерима и процедурама набавке. На сајту се налазе и електронске верзије годишњих извештаја и извештаја о одрживом развоју. Такође, НИС јача своје присуство и на друштвеним мрежама што је од велике важности за неговање двосмерне комуникације са потрошачима и осталим заинтересованим странама. НИС своје корпоративне и потрошачке профиле има на свим релевантним друштвеним мрежама.

Корпоративна култура

Поред прилагођавања компаније потребама тржишта и имплементације нових технологија, успех наше компаније зависи и од наше спремности да променимо начин на који радимо свој посао.

Током 2019. године компанија НИС креирала је петогодишњу HR стратегију, под слоганом „Спремни за будућност” и тако покренула низ позитивних промена и пројеката у области управљања и развоја људских ресурса, као и унапређења радног окружења. Пројекат „Дијагностика културе, вредности и креирање EVP-а” који је покренут 2018. године завршен је постављањем циљане корпоративне културе ка којој ће компанија тежити у будућности, креирањем компанијског EVP-а и нових корпоративних вредности. Дугорочни циљ компаније је да остане један од најпожељнијих послодаваца у Србији, као и да ојача свој бренд као послодавца међу различитим циљним групама. Према последњем истраживању глобалне студентске организације „AIESEC” које је реализовано током 2019 године, НИС је међу топ 5 послодаваца за које би млади из Србије волели да раде након завршетка школовања.

Информисање запослених

Информисаност запослених од кључне је важности за достизање пословних циљева и унапређење пословања једне компаније. У том смислу, основни циљ рада Интерних комуникација НИС-а је правовремено и тачно информисање запослених о свим актуелним темама – од резултата пословања, промена и планова развоја компаније, заштите на раду, развоја и обуке кадрова, до социјалног пакета и других бенефита за запослене. За достизање овог циља, интерне комуникације НИС-а користе разноврсне алате који обухватају штампане, електронске и дигиталне канале информисања. У процесу информисања запослених, веома је важна двосмерна комуникација и повратна информација. Овај вид отворене комуникације је запосленима у НИС-у, поред сва-

кодневне комуникације у раду, омогућена и кроз отворено постављање питања у секцији „Питања руководству” на интранет порталу, као и на догађајима попут „Корпоративног форума”. Кључну улогу у повратној вези заузима СОС линија путем које запослени могу да се консултују у вези са етичким нормама Друштва, као и да пријаве противзаконите или неетичке радње, односно радње које представљају кршење одредби Кодекса пословне етике. Поред информисања запослених, Интерне комуникације имају значајну улогу у процесу унапређења корпоративне културе, у коме дају комуникациону подршку промоцији корпоративних вредности кроз интерне маркетиншке активности, као што су комуникационе кампање, организација интерних догађаја па до истраживања мишљења запослених на кључне теме везане за њихову посвећеност компанији.

Односи са државним органима

Сарадња са пословним удружењима

НИС је у 2019. години сарађивао са пословним удружењима руководећи се заједничким интересом за континуираним побољшањем пословног амбијента у Србији. Сарадња са удружењима дозвољава размену знања и искуства са широм пословном заједницом у Србији и отвара могућност за припрему оптималних предлога за унапређење услова пословања.

Као и у претходном периоду, најинтензивнија сарадња се одвијала са Саветом страних инвеститора (*FIC*), Америчком привредном комором у Србији (*АМСНАМ*) и Привредном комором Србије (*ПКС*), као и струковним удружењем Национални нафтни комитет Србије – Светског нафтног савеза (*ННКС-WPC*).

Представници НИС-а су током 2019. године учествовали у раду радних група и одбора *FIC*-а, *АМСНАМ*-а и *ПКС*-а, пружајући стручни допринос у креирању обједињених предлога најзначајнијих

привредних чинилаца за побољшање легислативе и поступања надлежних државних органа.

Такође је пружена подршка *ННКС-WPC* у организацији и планираном учешћу на предстојећем 23. конгресу Светског нафтног савеза у Хјустону, Сједињеним Америчким Државама, који ће се одржати у 2020. години. Представници НИС-а учествују и у припреми регионалне радионице са темом Дигитализација у нафтно-гасном сектору, која ће такође бити одржана следеће године.

Сузбијање сивог тржишта

НИС је у току 2019. године сарађивао са Координационом комисијом за унапређење инспекцијског надзора као и са надлежним инспекцијским органима у циљу одржавања ефикасне контроле у овој области.

Као свеобухватну меру за сузбијање сивог тржишта у земљи, НИС подржава имплементацију Националног програма за сузбијање сиве економије и повезаног Акционог плана за 2019–2020. годину.

1.15

Истраживање и развој

НИС је у свим сегментима пословања опредељен за стални технолошки развој и увођење иновација у пословање.

НТЦ НИС-Нафтагас д.о.о. Нови Сад, као зависно друштво у коме НИС има 100% учешћа, матичној компанији пружа научно-техничку и иновациону подршку у области истраживања и производње нафте и гаса. Истраживачко-развојна делатност у оквиру НТЦ НИС-Нафтагас има двојаку улогу - координатора и извршиоца научно-истраживачких радова.

Имплементација и разрада нових технологија, научно-истраживачка делатност и повећање ефикасности истраживања, производње и прераде нафте и гаса у сталном су фокусу менаџмента и запослених НТЦ. Она је организована у више праваца. У делатности геолошких истраживања ради се регионални пројекат, чији је циљ откривање угљоводоника у стенама палеозоика или интра палеозоика, као и њихова ефикасна производња у случају откривања. У делатности разраде лежишта и производње нафте и гаса ради се на изналажењу оптималног решења за спречавање изношења песка из слабевезаних колектор стена, правог избора полимера за лежишта са тешком и вискозном нафтом у циљу повећања коефицијента искоришћења као и агенаса за спречавање стварања хемијских та-

лога на производној опреми у бушотинама. За припрему произведене нафте за транспорт у рафинерију ради се на оптимизацији деемулгатора, како би се вода која је произведена са нафтом што пре издвојила из ње и скратио процес припреме. Лабораторија уводи и акредитује нове методе за контролу деривата према стандардима ЕУ. Такође се интензивно припрема за примену потпуно нових метода за испитивање производа дубоке прераде.

Поред ових постојећих праваца, НТЦ интензивно ради на развоју и примени нових технологија, као и информационо-комуникационих технологија у основној делатности. У оквиру овог правца великим корацима напредује на плану побољшања корисничке софтверске подршке, одржавању базе података, имплементацији и одржавању виртуалне платформе, пружа подршку и одржава софтвер за обраду сеизмичких података, координира и води пројекте са ИТ елементима, те имплементира нова инфраструктурна и софтверска решења у складу са потребама основне делатности компаније.

Реализација ових активности је омогућена константним унапређивањем стручних компетенција запослених и улагањем у информационе технологије што представља кључне предуслове развоја компаније НИС а.д.

1.16

Даљи развој

Блок истраживање и производња

Истраживање и производња

У 2020. години планирано је следеће:

- реализација програма истражног и разрадног бушења у Србији и Румунији;
- реализација програма геолошко-техничких активности;
- одржавање темпа пада базе производње;
- испуњење програма и продужетак лицензионих обавеза на 6 истражних простора у Србији;
- изградња сабирне станице на нафтном пољу „Иђош”;
- наставак имплементације система 5С, СОП и визуалног управљања;
- развој поља „Теремија Север”;
- почетак пројекта „Велика Теремија”;
- реализација пројекта „Паметни актив”.

Дивизија Downstream

Блок Прерада

Кључни циљ у 2020. години је пуштање у рад постројења DCU, што ће довести до повећања марже прераде захваљујући повећању дубине прераде.

Очекује се и реализација планираних пројеката и мера у циљу повећања ефикасности (енергетска ефикасност, губици, персонал, оперативна расположивост).

Планирана је и имплементација дигиталне трансформације у оквиру:

- пројекта „Master APC”;
- пројекта „RAM software - Reliability, Availability and Maintainability Software”;
- система „Predictive Maintenance”.

У оквиру инвестиција током трогодишњег плана, планирана је реализација кључних пројеката:

- реконструкција FCC и изградња новог постројења ЕТВЕ;
- реконструкција индустријског колосека у кругу РНП;
- реконструкција система за превенцију корозије на атмосферској дестилацији;
- имплементација биогорива;
- реконструкција противпожарног система у РНП.

Блок Промет

Током 2020. години у Блоку Промет планирано је следеће:

- реконструкција и изградња ССГ у Србији и изградња ССГ у Румунији и Босни;
- модернизација мреже инсталација – почетна фаза реализације реконструкције нафтних база Нови Сад, Ниш и Елемир;
- набавка возила у циљу повећања капацитета СЕТТ: замена тегљача за транспортовање белих деривата;
- даљи развој концепције „Drive Cafe”: пуштање у рад два мобилна „Drive Cafe-a” у Србији, увођење нових производа под сопственим брендом;

- персонализоване понуде за кориснике картица „Са нама на путу” преко дисплеја на каси („General offer”);
- даља имплементација мобилне апликације DRIVE.GO, софтверске апликације за побољшање рада регионалних менаџера и ССГ „G-Manager” и мобилне апликације „Paketomat”;
- развој функционала мобилне апликације „Са нама на путу” (виртуелизација мапе), развој новог функционала платне „Агро” картице и проширење асортимана услуга „cash back” за кориснике „Dina” картица;
- аутоматизација процеса добијања робе на ССГ – (Мобилни ПДА);
- НИС корпоративни спорт 2020: програм за унапређење здравља запослених током целе године, „Гаспром њефт” зимске спортске игре у фебруару, проширење пружања подршке за дневне рекреативне активности за још пет градова широм Србије, НИС спортске игре у мају, спортске игре Дирекција регионалних продаја Гаспром њефта у јуну наредне године, „Гаспром њефт” летње спортске игре у септембру, Нафтијада – спортске игре нафтно-гасних компанија Југоисточне Европе у октобру 2020. године.

Финансијски
извештаји

2.01

Појединачни
финансијски
извештаји

Мишљење ревизора о појединачним финансијским извештајима

Извештај независног ревизора

Акционарима и Одбору директора Нафтне индустрије Србије а.д. Нови Сад

Мишљење

По нашем мишљењу, финансијски извештаји дају истинит и објективан приказ, по свим материјално значајним аспектима, финансијске позиције друштва Нафтна индустрија Србије а.д. Нови Сад (у даљем тексту „Друштво“) на дан 31. децембра 2019. године, и његове финансијске успешности и токова готовине за годину завршену на тај дан у складу са Законом о рачуноводству важећим у Републици Србији.

Предмет ревизије

Финансијски извештаји Друштва укључују:

- Биланс стања друштва са стањем на дан 31. децембра 2019. године;
- Биланс успеха за годину завршену на тај дан;
- Извештај о осталом резултату за годину завршену на тај дан;
- Извештај о променама на капиталу за годину завршену на тај дан;
- Извештај о токовима готовине за годину завршену на тај дан; и
- Напомене уз финансијске извештаје, које садрже преглед значајних рачуноводствених политика и друге напомене уз финансијске извештаје.

Основа за мишљење

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији Републике Србије. Наше одговорности у складу са том регулативом су детаљније описане у одељку извештаја који је насловљен *Одговорности ревизора за ревизију финансијских извештаја*.

Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и адекватни да нам пруже основу за наше мишљење.

Независност

Ми смо независни у односу на Друштво у складу са Етичким кодексом за професионалне рачуновође издатим од стране Одбора за међународне етичке стандарде за рачуновође (IESBA Кодекс) и етичким захтевима Закона о ревизији Републике Србије који су релевантни за нашу ревизију финансијских извештаја у Републици Србији. Испунили смо наше друге етичке одговорности у складу са IESBA Кодексом и етичким захтевима Закона о ревизији Републике Србије.

Наш приступ ревизији

Преглед

- **Материјалност** • Материјалност Друштва: РСД 1.477 милиона динара (у даљем тексту „РСД“), што представља 5% просечне добити пре опорезивања за претходне три године.
- **Кључна ревизијска питања** • Процена резервисања за потребе обнављања природних ресурса и заштите животне средине.

При конципирању ревизије утврдили смо ниво материјалности и проценили ризике од материјално значајних грешака у финансијским извештајима. Посебну пажњу посветили смо случајевима који предвиђају субјективну процену руководства, као што су нпр. материјално значајне рачуноводствене процене које укључују утврђивање претпоставки и узимање у обзир неизвесних будућих догађаја од стране руководства. Као и код сваке ревизије, пажњу смо посветили ризику од заобилажења интерне контроле од стране руководства, што између осталог укључује, разматрање да ли постоје докази о пристрасности који представљају ризик од постојања материјално значајних грешака насталих услед проневере.

Прилагодили смо обим ревизије са циљем да обезбедимо примену довољних поступака за потребе изражавања мишљења о финансијским извештајима, узетим у целини, при чему смо водили рачуна о структури Друштва, рачуноводственим процесима и системима контрола, као и сектору привреде у коме Друштво послује.

Материјалност

На обим наше ревизије утицала је примена нивоа материјалности. Ревизија је конципирана на начин да се ствара разумно уверење да финансијски извештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе. Погрешни искази могу настати услед проневере или грешке. Погрешни искази се сматрају материјално значајним ако је разумно очекивати да ће они, појединачно или збирно, утицати на економске одлуке корисника донете на основу финансијских извештаја.

На основу нашег професионалног просуђивања, дефинисали смо одређене квантитативне критеријуме материјалности, као и ниво материјалности за финансијске извештаје, узете у целини, као што је приказано у табели ниже. Поменуто нам је, уз квалитативне факторе, помогло да дефинишемо обим ревизијског ангажовања, као и природу, временски оквир и опсег ревизијских поступака, као и да извршимо процену ефеката погрешних исказа, уколико постоје, појединачно или збирно, на финансијске извештаје, узете у целини.

Ниво материјалности	РСД 1.477 милиона
Како смо одредили материјалност	5% просечне добити пре опорезивања за претходне три године.
Образложење за примењену основу за одређивање материјалности	Имајући у виду да је на добит пре опорезивања текуће године материјално утицао нови циклус инвестирања у рафинерији, одлучили смо да материјалност треба да буде одређена на основу просека добити пре опорезивања у претходне три године, што представља репрезентативнији показатељ одрживог пословања у поређењу са добити пре опорезивања коју смо користили прошле године као полазну основу за одређивање материјалности. За стогу од 5% смо се определили јер је унутар прихватљивих квантитативних критеријума који се користе за профитно оријентисана друштва у овом индустријском сектору.

Са Комисијом за ревизију постигли смо договор о обавештавању Комисије о свим погрешним исказима већим од РСД 57 милиона идентификованим у току ревизије, као и о погрешним исказима мањим од наведеног износа који, према нашем мишљењу, захтевају истраживање.

Кључна ревизијска питања

Кључна ревизијска питања су питања која су, по нашем професионалном просуђивању, била од највећег значаја у нашој ревизији финансијских извештаја за текући период. Ова питања су разматрана у контексту ревизије финансијских извештаја у целини и у формирању нашег мишљења о њима, и ми нисмо изнели издвојено мишљење о овим питањима.

Кључна ревизијска питања

Процена резервисања за потребе обнављања природних ресурса и заштите животне средине

Резервисање за потребе обнављања природних ресурса и заштите животне средине обелеђено је у напомени 23 уз финансијске извештаје; рачуноводствене политике и кључна просуђивања и процене садржане су у напомени 2 и напомени 3.

Обрачун резервисања за потребе обнављања природних ресурса и заштите животне средине захтева значајно просуђивање руководства због сложености поступка процене будућих трошкова, дисконтне стопе и рачности обавеза.

Обнављање природних ресурса инфраструктуре гаса и нафте је активност у настанку, стога постоје ограничени историјски подаци који би служили у компаративне сврхе, а за потребе процене будућих трошкова. Поменути фактори усложњавају поступак утврђивања тачног износа резервисања, који је материјално значајан за биланс стања Друштва.

Руководство врши преглед резервисања за потребе обнављања природних ресурса и заштите животне средине на годишњем нивоу, и то за средства за истраживање и процењивање и средства за прераду. Преглед од стране руководства обухвата и анализу ефеката промена у законској регулативи Републике Србије, очекиваног приступа руководства обнављању природних ресурса, процену трошкова, дисконтне стопе, рачност обавеза као и ефекти промена девизних курсева.

Како смо приступили кључним ревизијским питањима

Ми смо извршили критичку оцену годишњих извештаја руководства о изказаним резервисањима. Посебну пажњу смо посветили средствима код којих се промене у процени трошкова директно одражавају на биланс успеха и извештај о осталом резултату, а не изказују као средство.

Тестирањем је обухваћено разумевање законских и изведених обавеза у погледу обнављања природних ресурса средстава, и то на основу процене коришћеног века употребе средстава и трошка за заштиту животне средине.

Посебно, обавили смо следеће поступке ревизије:

- Утврдили смо и проверили претпоставке везане за трошкове а које најзначајније утичу на резервисања, и то путем прегледа стварно насталих трошкова у току године и њиховог упоређивања са подацима из ранијих година;

- Утврдили смо стручност и објективност лица која су вршила процену трошкова, и то путем ангажовања проценитеља да оцене оправданост дисконтне стопе примењене на претпоставке везане за трошкове и њеним упоређивањем са стопама на државне обавезнице Републике Србије за слични период;

- Извршили смо проверу математичке тачности релевантних модела;

- Извршили смо проверу потпуности података, и то путем њиховог упоређивања са другим нефинансијским информацијама и ревизијским поступцима извршеним везано за некретности, постројења и опрему;

- Извршили смо проверу промене статуса нафтних бушотина у односу на прошлу годину, и то физичким прегледом, с обзиром да статус нафтних бушотина има материјалан утицај на обрачун резервисања.

- Извршили смо проверу анализе осетљивости коју је припремило руководство за главне претпоставке (дисконтна стопа и процена трошкова). Проверили смо математичку тачност калкулације и закључили да резултати нису материјално различити и да с у оквиру дозвољеног распона.

Остале информације

Руководство је одговорно за остале информације. Остале информације обухватају Годишњи извештај о пословању (али не укључује финансијске извештаје и извештај ревизора о њима), за који очекујемо да ће нам бити стављен на располагање након датума извештаја ревизора.

Наше мишљење о финансијским извештајима се не односи на остале информације и не изражавамо било који облик закључка којим се пружа уверавање о њима.

У вези са нашом ревизијом финансијских извештаја, наша одговорност је да прочитамо остале информације, наведене у тексту горе, када нам буду доступне, и при томе размотримо да ли постоји материјална недоследност између њих и финансијских извештаја или наших знања стечених током ревизије, или на други начин, представљају материјално погрешна исказивања.

Када прочитамо Годишњи извештај о пословању, ако закључимо да постоји материјално погрешно исказивање у њему, од нас се захтева да о тој чињеници обавестимо лица овлашћена за управљање.

Одговорности руководства и лица овлашћених за управљање за финансијске извештаје

Руководство је одговорно за припрему и фер презентацију свих финансијских извештаја у складу са Законом о рачуноводству важећим у Републици Србији, и за оне интерне контроле за које одреди да су потребне за припрему финансијских извештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале било услед проневере или грешке.

При састављању финансијских извештаја, руководство је одговорно за процену способности Друштва да настави са пословањем у складу са начелом сталности, обелодањујући, по потреби, питања која се односе на сталност пословања и примену начела сталности пословања као рачуноводствене основе, осим ако руководство намерава да ликвидира Друштво или да обустави пословање или нема другу реалну могућност осим да то уради.

Лица овлашћена за управљање су одговорна за надгледање процеса финансијског извештавања Друштва.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извештаја

Наш циљ је стицање уверавања у разумној мери о томе да финансијски извештаји, узети у целини, не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед проневере или грешке, и издавање ревизорског извештаја који садржи мишљење ревизора. Уверавање у разумној мери означава висок ниво уверења али не представља гаранцију да ће ревизија спроведена у складу са Законом о ревизији Републике Србије увек открити материјално погрешне исказе, ако такви искази постоје. Погрешни искази могу да настану услед проневере или грешке и сматрају се материјално значајним ако је разумно очекивати да ће они, појединачно или збирно, утицати на економске одлуке корисника донете на основу финансијских извештаја.

Као део ревизије коју обављамо у складу са Законом о ревизији важећим у Републици Србији, ми примењујемо професионално просуђивање и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Исто тако, ми:

- Вршимо идентификацију и процену ризика од материјално значајних погрешних исказа у финансијским извештајима, насталих услед проневере или грешке, осмишљавамо и обављамо ревизијске поступке који су прикладни за те ризике и прибављамо довољно адекватних ревизијских доказа да обезбеде основу за мишљење ревизора. Ризик да неће бити идентификовани материјално значајни погрешни искази који су резултат проневере је већи него за погрешне исказе настале услед грешке, зато што проневера може да укључи удруживање, фалсификовање, намерне пропусте, лажно представљање или заобилажење интерне контроле.
- Стинемо разумерање о интерним контролама које су релевантне за ревизију ради осмишљавања ревизијских поступака који су прикладни у датим околностима, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерне контроле Друштва.
- Вршимо процену примењених рачуноводствених политика и у којој мери су разумне рачуноводствене процене и повезана обелодањивања које је извршило руководство.

- Доносимо закључак о прикладности примене начела сталности као рачуноводствене основе од стране руководства и, на основу прикупљених ревизијских доказа, доносимо закључак о томе да ли постоји материјална неизвесност у вези са догађајима или условима који могу да изазову значајну сумњу у погледу способности Друштва да настави са пословањем у складу са начелом сталности. Ако закључимо да постоји материјална неизвесност, дужни смо да у свом извештају окренемо пажњу на повезана обелодањивања у финансијским извештајима или, ако таква обелодањивања нису адекватна, да модификујемо своје мишљење. Наши закључци се заснивају на ревизијским доказима прикупљеним до датума извештаја ревизора. Међутим, будући догађаји или услови могу за последицу да имају да Друштво престане да послује у складу са начелом сталности.
- Вршимо процену укупне презентације, структуре и садржаја финансијских извештаја, укључујући обелодањивања, као и да ли су у финансијским извештајима приказане основне трансакције и догађаји на такав начин да се постигне фер презентација.

Саопштавамо лицима овлашћеним за управљање, између осталог, планирани обим и време ревизије и значајне ревизијске налазе, укључујући све значајне недостатке интерне контроле које смо идентифисовали током ревизије.

Такође, достављамо лицима овлашћеним за управљање изјаву да смо усклађени са релевантним етичким захтевима у погледу независности и да ћемо их обавестити о свим односима и осталим питањима за која може разумно да се претпостави да утичу на нашу независност, и где је то могуће, о повезаним мерама заштите.

Од питања која су саопштена лицима овлашћеним за управљање, ми одређујемо која питања су била од највеће важности у ревизији финансијских извештаја за текући период и стога су кључна ревизијска питања. Ми описујемо ова питања у извештају ревизора, осим ако закон или регулатива искључује јавно обелодањивање о том питању или када, у изузетно ретким околностима, утврдимо да питање не треба да буде укључено у извештај ревизора, зато што је разумно очекивати да негативне последице буду веће него користи од такве комуникације.

Партнер на пројекту ревизије, након које ревизор издаје Извештај независног ревизора је Емануел Кениг (Emanuel Koenig).

Лиценцирани овлашћени ревизор који је ангажован као кључни ревизорски партнер на пројекту ревизије, након које ревизор издаје Извештај независног ревизора је Соња Раленац.

Soňa Ralenać

Соња Раленац
Лиценцирани овлашћени ревизор

Београд, 26. фебруар 2020. године

PricewaterhouseCoopers d.o.o.
PricewaterhouseCoopers d.o.o., Beograd

Биланс стања

	Напомена	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
A. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ		-	-
Б. СТАЛНА ИМОВИНА		320.839.098	302.062.697
I. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА	8	17.158.823	16.539.426
1. Улагања у развој		11.439.830	9.306.366
2. Концесије, патенти, лиценце, софтвер и остала права		1.789.031	1.478.440
3. Гудвил		-	-
4. Остала нематеријална имовина		828.521	848.909
5. Нематеријална имовина у припреми		3.101.441	4.905.711
6. Аванси за нематеријалну имовину		-	-
II. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА	9	264.872.407	246.779.004
1. Земљиште		10.340.860	10.361.685
2. Грађевински објекти		141.926.803	135.240.544
3. Постројења и опрема		57.184.859	59.129.900
4. Инвестиционе некретнине		1.694.307	1.730.100
5. Остале некретнине, постројења и опрема		77.617	76.536
6. Некретнине, постројења и опрема у припреми		53.175.055	39.282.267
7. Улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми		135.718	199.804
8. Аванси за некретнине, постројења и опрему		337.188	758.168
III. БИОЛОШКА СРЕДСТВА		-	-
1. Шуме и вишегодишњи засади		-	-
2. Основно стадо		-	-
3. Биолошка средства у припреми		-	-
4. Аванси за биолошка средства		-	-
IV. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ		38.573.684	38.735.288
1. Учешћа у капиталу зависних правних лица	10	13.425.586	13.425.586
2. Учешћа у капиталу придружених субјеката и заједничким подухватима	11	1.038.800	1.038.800
3. Учешћа у капиталу осталих правних лица и друге хартије од вредности расположиве за продају		95.662	114.162
4. Дугорочни пласмани матичним и зависним правним лицима	12	23.205.187	23.279.079
5. Дугорочни пласмани осталим повезаним правним лицима		-	-
6. Дугорочни пласмани у земљи		-	-
7. Дугорочни пласмани у иностранству		-	-
8. Хартије од вредности које се држе до доспећа		-	-
9. Остали дугорочни финансијски пласмани	13	808.449	877.661
V. ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА		234.184	8.979
1. Потраживања од матичног и зависних правних лица		-	-

у хиљадама РСД

		Напомена	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
2.	Потраживања од осталих повезаних лица		-	-
3.	Потраживања по основу продаје на робни кредит		-	-
4.	Потраживања за продају по уговорима о финансијском лизингу		9.515	8.979
5.	Потраживања по основу јемства		-	-
6.	Спорна и сумњива потраживања		-	-
7.	Остала дугорочна потраживања		224.669	-
V.	ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА	14	962.195	2.405.175
Г.	ОБРТНА ИМОВИНА		98.006.123	97.006.290
I.	ЗАЛИХЕ	15	44.495.986	44.951.884
1.	Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар		27.586.180	23.257.263
2.	Недовршена производња и недовршене услуге		4.859.254	4.923.492
3.	Готови производи		9.636.535	13.042.863
4.	Роба		2.010.350	3.220.159
5.	Стална средства намењена продаји		91.901	9.271
6.	Плаћени аванси за робу и услуге		311.766	498.836
II.	ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ	16	28.372.063	27.501.759
1.	Купци у земљи - матична и зависна правна лица		378.770	358.735
2.	Купци у иностранству - матична и зависна правна лица		4.092.863	2.652.875
3.	Купци у земљи - остала повезана правна лица		1.184.469	1.226.862
4.	Купци у иностранству - остала повезана правна лица		96.193	629.519
5.	Купци у земљи		21.663.394	21.859.900
6.	Купци у иностранству		956.374	773.868
7.	Остала потраживања по основу продаје		-	-
III.	ПОТРАЖИВАЊА ИЗ СПЕЦИФИЧНИХ ПОСЛОВА		266.456	248.374
IV.	ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА	17	1.934.027	1.290.500
V.	ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА КОЈА СЕ ВРЕДНУЈУ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА		-	-
VI.	КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ	18	5.433.722	5.628.600
1.	Краткорочни кредити и пласмани - матична и зависна правна лица		48.185	-
2.	Краткорочни кредити и пласмани - остала повезана правна лица		-	-
3.	Краткорочни кредити и зајмови у земљи		-	23.639
4.	Краткорочни кредити и зајмови у иностранству		-	-
5.	Остали краткорочни финансијски пласмани		5.385.537	5.604.961
VII.	ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА	19	13.501.827	12.222.578
VIII.	ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ		-	-
IX.	АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	20	4.002.042	5.162.595
Д.	УКУПНА АКТИВА = ПОСЛОВНА ИМОВИНА		419.807.416	401.474.162
Ђ.	ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	21	114.298.524	113.012.309

у хиљадама РСД

		Напомена	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
A.	КАПИТАЛ		260.463.602	249.303.631
I.	ОСНОВНИ КАПИТАЛ		81.530.200	81.530.200
1.	Акцијски капитал	22	81.530.200	81.530.200
2.	Удели друштва са ограниченом одговорношћу		-	-
3.	Улози		-	-
4.	Државни капитал		-	-
5.	Друштвени капитал		-	-
6.	Задружни удели		-	-
7.	Емисиона премија		-	-
8.	Остали основни капитал		-	-
II.	УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ		-	-
III.	ОТКУПЉЕНЕ СОПСТВЕНЕ АКЦИЈЕ		-	-
IV.	РЕЗЕРВЕ		-	-
V.	РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ ПО ОСНОВУ РЕВАЛОРИЗАЦИЈЕ НЕМАТЕРИЈАЛНЕ ИМОВИНЕ, НЕКРЕТНИНА, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМЕ		152.143	152.143
VI.	НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ПО ОСНОВУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА		117.174	147.011
VII.	НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА		58.183	60.082
VIII.	НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК		178.722.268	167.534.359
1.	Нераспоређени добитак ранијих година		161.022.203	141.466.870
2.	Нераспоређени добитак текуће године		17.700.065	26.067.489
IX.	УЧЕШЋЕ БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ		-	-
X.	ГУБИТАК		-	-
1.	Губитак ранијих година		-	-
2.	Губитак текуће године		-	-
Б.	ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ		94.487.675	97.447.273
I.	ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	23	11.251.613	10.079.405
1.	Резервисања за трошкове у гарантном року		-	-
2.	Резервисања за трошкове обнављања природних богатстава		9.862.043	9.148.887
3.	Резервисања за трошкове реструктурирања		-	-
4.	Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених		1.135.761	701.478
5.	Резервисања за трошкове судских спорова		253.809	229.040
6.	Остала дугорочна резервисања		-	-
II.	ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	24	83.236.062	87.367.868
1.	Обавезе које се могу конвертовати у капитал		-	-
2.	Обавезе према матичним и зависним правним лицима		13.673.582	19.240.982
3.	Обавезе према осталим повезаним правним лицима		-	-

у хиљадама РСД

	Напомена	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
4.	Обавезе према емитованим хартијама од вредности у периоду дужем од годину дана	-	-
5.	Дугорочни кредити и зајмови у земљи	46.581.100	50.326.327
6.	Дугорочни кредити и зајмови у иностранству	22.329.288	17.227.014
7.	Обавезе по основу финансијског лизинга	652.092	573.545
8.	Остале дугорочне обавезе	-	-
V.	ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ	14	-
Г.	КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	64.856.139	54.723.258
I.	КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ	25	8.141.968
1.	Краткорочни кредити од матичних и зависних правних лица	1.594.071	2.218.378
2.	Краткорочни кредити од осталих повезаних правних лица	-	-
3.	Краткорочни кредити и зајмови у земљи	-	-
4.	Краткорочни кредити и зајмови у иностранству	-	-
5.	Обавезе по основу сталних средстава и средстава обустављеног пословања намењених продаји	-	-
6.	Остале краткорочне финансијске обавезе	5.925.869	5.923.590
II.	ПРИМЉЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИЈЕ	2.040.024	1.322.558
III.	ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА	26	25.887.149
1.	Добављачи - матична и зависна правна лица у земљи	4.389.956	3.063.798
2.	Добављачи - матична и зависна правна лица у иностранству	10.596.754	10.254.323
3.	Добављачи - остала повезана правна лица у земљи	1.208.375	1.250.402
4.	Добављачи - остала повезана правна лица у иностранству	503.451	661.182
5.	Добављачи у земљи	6.496.104	5.811.834
6.	Добављачи у иностранству	13.449.126	4.843.290
7.	Остале обавезе из пословања	77.190	2.320
IV.	ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	27	7.589.108
V.	ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПОРЕЗА НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ	935.984	1.146.310
VI.	ОБАВЕЗЕ ЗА ОСТАЛЕ ПОРЕЗЕ, ДОПРИНОСЕ И ДРУГЕ ДАЖБИНЕ	28	6.979.573
VII.	ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	29	3.070.554
Д.	ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА	-	-
Ђ.	УКУПНА ПАСИВА	419.807.416	401.474.162
Е.	ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	21	113.012.309

у хиљадама РСД

Биланс успеха

		Година која се завршила 31. децембра		
		Напомена	2019.	2018.
ПРИХОДИ И РАСХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА				
A.	ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	7	245.288.826	258.523.448
I.	ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ		29.317.171	9.562.486
1.	Приходи од продаје робе матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту		227.251	58.413
2.	Приходи од продаје робе матичним и зависним правним лицима на иностраном тржишту		142.551	216.831
3.	Приходи од продаје робе осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту		1.283	102
4.	Приходи од продаје робе осталим повезаним правним лицима на иностраном тржишту		187.210	135.052
5.	Приходи од продаје робе на домаћем тржишту		27.314.442	8.424.284
6.	Приходи од продаје робе на иностраном тржишту		1.444.434	727.804
II.	ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА		215.587.750	248.477.040
1.	Приходи од продаје производа и услуга матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту		838.470	1.146.373
2.	Приходи од продаје производа и услуга матичним и зависним правним лицима на иностраном тржишту		18.431.398	15.826.450
3.	Приходи од продаје производа и услуга осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту		19.071.606	26.702.899
4.	Приходи од продаје производа и услуга осталим повезаним правним лицима на иностраном тржишту		385.054	536.311
5.	Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту		150.161.146	170.938.052
6.	Приходи од продаје готових производа и услуга на иностраном тржишту		26.700.076	33.326.955
III.	ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА, СУБВЕНЦИЈА, ДОТАЦИЈА, ДОНАЦИЈА И СЛ.		-	2.257
IV.	ДРУГИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ		383.905	481.665
РАСХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА				
B.	ПОСЛОВНИ РАСХОДИ		222.587.880	226.386.000
I.	НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ		25.965.473	8.077.143
II.	ПРИХОДИ ОД АКТИВИРАЊА УЧИНАКА И РОБЕ		2.343.286	1.613.042
III.	ПОВЕЋАЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА И НЕДОВРШЕНИХ УСЛУГА		-	6.006.557
IV.	СМАЊЕЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА И НЕДОВРШЕНИХ УСЛУГА		3.470.567	-
V.	ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА		130.509.980	162.591.024
VI.	ТРОШКОВИ ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ		3.139.822	3.336.459
VII.	ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ		15.593.065	15.245.145

у хиљадама РСД

		Година која се завршила 31. децембра		
		Напомена	2019.	2018.
VIII.	ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	30	15.108.734	14.323.354
IX.	ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	8,9	19.005.884	18.301.276
X.	ТРОШКОВИ ДУГОРОЧНИХ РЕЗЕРВИСАЊА		604.750	618.876
XI.	НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	31	11.532.891	11.512.322
V.	ПОСЛОВНИ ДОБИТАК		22.700.946	32.137.448
Г.	ПОСЛОВНИ ГУБИТАК		-	-
Д.	ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	32	3.083.292	4.578.389
I.	ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ ОД ПОВЕЗАНИХ ЛИЦА И ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ		1.774.064	2.077.184
1.	Финансијски приходи од матичних и зависних правних лица		1.756.956	2.026.867
2.	Финансијски приходи од осталих повезаних правних лица		5.522	22.490
3.	Приходи од учешћа у добитку зависних правних лица и заједничких аранжмана		-	-
4.	Остали финансијски приходи		11.586	27.827
II.	ПРИХОДИ ОД КАМАТА (ОД ТРЕЋИХ ЛИЦА)		478.114	765.027
III.	ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)		831.114	1.736.178
Ђ.	ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	33	3.527.458	5.427.179
I.	ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ ИЗ ОДНОСА СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА И ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ		1.636.926	1.694.814
1.	Финансијски расходи из односа са матичним и зависним правним лицима		1.610.891	1.674.668
2.	Финансијски расходи из односа са осталим повезаним правним лицима		4.728	12.735
3.	Расходи од учешћа у губитку зависних правних лица и заједничких улагања		-	-
4.	Остали финансијски расходи		21.307	7.411
II.	РАСХОДИ КАМАТА (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)		1.446.602	1.940.679
III.	НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)		443.930	1.791.686
Е.	ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА		-	-
Ж.	ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА		444.166	848.790
З.	ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	34	293.218	1.016.559
И.	РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА		224.925	205.707
Ј.	ОСТАЛИ ПРИХОДИ	35	1.141.058	969.970
К.	ОСТАЛИ РАСХОДИ	36	1.452.124	1.426.519

у хиљадама РСД

		Година која се завршила 31. децембра		
		Напомена	2019.	2018.
Л.	ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		22.014.007	31.642.961
Љ.	ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		-	-
М.	НЕТО ДОБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈИ СЕ ОБУСТАВЉА, ЕФЕКТИ ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА		-	-
Н.	НЕТО ГУБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈИ СЕ ОБУСТАВЉА, ЕФЕКТИ ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА		-	-
Њ.	ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		22.014.007	31.642.961
О.	ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		-	-
П.	ПОРЕЗ НА ДОБИТАК			
І.	ПОРЕСКИ РАСХОД ПЕРИОДА	37	2.870.963	3.922.034
ІІ.	ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОДИ ПЕРИОДА	37	1.442.979	1.653.438
ІІІ.	ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОДИ ПЕРИОДА	37	-	-
Р.	ИСПЛАЋЕНА ЛИЧНА ПРИМАЊА ПОСЛОДАВЦА		-	-
С.	НЕТО ДОБИТАК		17.700.065	26.067.489
Т.	НЕТО ГУБИТАК		-	-
І.	НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАЊИНСКИМ УЛАГАЧИМА		-	-
ІІ.	НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА ВЕЋИНСКОМ ВЛАСНИКУ		17.700.065	26.067.489
ІІІ.	НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАЊИНСКИМ УЛАГАЧИМА		-	-
ІV.	НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА ВЕЋИНСКОМ ВЛАСНИКУ		-	-
У.	ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ			
1.	Основна зарада по акцији		0,109	0,160
2.	Умањена (разводњена) зарада по акцији		-	-

у хиљадама РСД

Извештај о осталом резултату

		Година која се завршила 31. децембра		
		Напомена	2019.	2018.
А.	НЕТО РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВАЊА			
І.	НЕТО ДОБИТАК		17.700.065	26.067.489
ІІ.	НЕТО ГУБИТАК		-	-
Б.	ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК			
а)	Ставке које неће бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима			
1.	Промене ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме			

у хиљадама РСД

		Година која се завршила 31. децембра		
		Напомена	2019.	2018.
	а) повећање ревалоризационих резерви		-	72.748
	б) смањење ревалоризационих резерви		-	-
2.	Актуарски добици или губици по основу планова дефинисаних примања			
	а) добици		-	4.531
	б) губици		29.837	-
3.	Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала			
	а) добици		-	-
	б) губици		-	-
4.	Добици или губици по основу удела у осталом свеобухватном добитку или губитку придружених друштава			
	а) добици		-	-
	б) губици		-	-
	<i>б) Ставке које накнадно могу бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима</i>			
1.	Добици или губици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања			
	а) добици		-	-
	б) губици		-	-
2.	Добици или губици од инструмената заштите нето улагања у инострано пословање			
	а) добици		-	-
	б) губици		-	-
3.	Добици или губици по основу инструмената заштите ризика (хеџинга) новчаног тока			
	а) добици		-	-
	б) губици		-	-
4.	Добици или губици по основу хартија од вредности расположивих за продају			
	а) добици		7.267	477
	б) губици		-	-
I.	ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК		-	77.756
II.	ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК		22.570	-
III.	ПОРЕЗ НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА		-	-
IV.	НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК		-	77.756
V.	НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК		22.570	-
B.	УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА			
I.	УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК		17.677.495	26.145.245
II.	УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК		-	-
Г.	УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК		17.677.495	26.145.245
1.	Приписан већинским власницима капитала		17.677.495	26.145.245
2.	Приписан власницима који немају контролу		-	-

у хиљадама РСД

Извештај о токовима готовине

		Година која се завршила 31. децембра	
		Напомена	
		2019.	2018.
A.	ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ		
I.	Приливи готовине из пословних активности	458.104.310	476.318.584
1.	Продаја и примљени аванси	456.750.061	474.854.352
2.	Примљене камате из пословних активности	970.344	982.567
3.	Остали приливи из редовног пословања	383.905	481.665
II.	Одливи готовине из пословних активности	404.562.970	441.057.925
1.	Исплате добављачима и дати аванси	195.327.034	222.503.666
2.	Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	14.281.098	15.357.756
3.	Плаћене камате	1.748.635	2.115.651
4.	Порез на добитак	4.060.442	5.306.655
5.	Плаћања по основу осталих јавних прихода	189.145.761	195.774.197
III.	Нето прилив готовине из пословних активности	53.541.340	35.260.659
IV.	Нето одлив готовине из пословних активности	-	-
B.	ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА		
I.	Приливи готовине из активности инвестирања	9.266.231	10.495.139
1.	Продаја акција и удела (нето приливи)	26.968	-
2.	Продаја нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	391.938	368.430
3.	Остали финансијски пласмани (нето приливи)	8.838.868	10.101.578
4.	Примљене камате из активности инвестирања	-	-
5.	Примљене дивиденде	8.457	25.131
II.	Одливи готовине из активности инвестирања	50.600.146	47.164.889
1.	Куповина акција и удела (нето одливи)	-	-
2.	Куповина нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	41.820.136	43.100.975
3.	Остали финансијски пласмани (нето одливи)	8.780.010	4.063.914
III.	Нето прилив готовине из активности инвестирања	-	-
IV.	Нето одлив готовине из активности инвестирања	41.333.915	36.669.750
B.	ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА		
I.	Приливи готовине из активности финансирања	27.624.508	50.372.081
1.	Увећање основног капитала	-	-
2.	Дугорочни кредити (нето приливи)	24	15.060.454
3.	Краткорочни кредити (нето приливи)	24	12.564.054

у хиљадама РСД

		Година која се завршила 31. децембра		
		Напомена	2019.	2018.
4.	Остале дугорочне обавезе		-	-
5.	Остале краткорочне обавезе		-	-
II.	Одливи готовине из активности финансирања		38.593.492	60.221.960
1.	Откуп сопствених акција и удела		-	-
2.	Дугорочни кредити (нето одливи)	24	18.760.584	39.952.348
3.	Краткорочни кредити (нето одливи)	24	13.188.360	13.239.092
4.	Остале обавезе (нето одливи)		-	-
5.	Финансијски лизинг	24	127.024	82.516
6.	Исплаћене дивиденде	22	6.517.524	6.948.004
III.	Нето прилив готовине из активности финансирања		-	-
IV.	Нето одлив готовине из активности финансирања		10.968.984	9.849.879
Г.	СВЕГА ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ		494.995.049	537.185.804
Д.	СВЕГА ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ		493.756.608	548.444.774
Ђ.	НЕТО ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ		1.238.441	-
Е.	НЕТО ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ		-	11.258.970
Ж.	ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА		12.222.578	23.410.724
З.	ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ		256.962	370.178
И.	НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ		216.154	299.354
Ј.	ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА		13.501.827	12.222.578

у хиљадама РСД

Извештај о променама на капиталу

	Компоненте капитала			
	Основни капитал	Резерве	Губитак	Нераспоређени добитак
Почетно стање на дан 01.01.2018. године				
а) дуговни салдо рачуна	-	-	-	-
б) потражни салдо рачуна	81.530.200	-	-	157.276.833
Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствене политике				
а) исправке на дуговној страни рачуна	-	-	-	8.860.905
б) исправке на потражној страни рачуна	-	-	-	-
Кориговано почетно стање на дан 01.01.2018.				
а) кориговани дуговни салдо рачуна	-	-	-	-
б) кориговани потражни салдо рачуна	81.530.200	-	-	148.415.928
Промене у претходној 2018. години				
а) промет на дуговној страни рачуна	-	-	-	6.949.058
б) промет на потражној страни рачуна	-	-	-	26.067.489
Стање на крају претходне године 31.12.2018.				
а) дуговни салдо рачуна	-	-	-	-
б) потражни салдо рачуна	81.530.200	-	-	167.534.359
Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствене политике				
а) исправке на дуговној страни рачуна	-	-	-	-
б) исправке на потражној страни рачуна	-	-	-	-
Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01.2019. године				
а) кориговани дуговни салдо рачуна	-	-	-	-
б) кориговани потражни салдо рачуна	81.530.200	-	-	167.534.359
Промене у текућој 2019. години				
а) промет на дуговној страни рачуна	-	-	-	6.512.156
б) промет на потражној страни рачуна	-	-	-	17.700.065
Стање на крају текуће године 31.12.2019.				
а) дуговни салдо рачуна	-	-	-	-
б) потражни салдо рачуна	81.530.200	-	-	178.722.268

Компоненте осталог резултата			УКУПАН КАПИТАЛ
Ревалоризационе резерве	Актуарски добици или губици	Губици или добици по основу ХоВ расположивих за продају	
-	-	64.014	
81.796	142.480	-	238.967.295
-	-	-	-
-	-	-	(8.860.905)
-	-	64.014	
81.796	142.480	-	230.106.390
-	-	-	-
2.401	-	-	
72.748	4.531	3.932	19.197.241
-	-	60.082	
152.143	147.011	-	249.303.631
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	60.082	-
152.143	147.011	-	249.303.631
-	29.837	-	-
-	-	1.899	11.159.971
-	-	58.183	-
152.143	117.174	-	260.463.602

у хиљадама РСД

Напомене уз појединачне финансијске извештаје¹

1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Отворено акционарско друштво Нафтна индустрија Србије, Нови Сад (у даљем тексту: Друштво), је вертикално интегрисана нафтна компанија која претежно послује у Републици Србији. Основне активности Друштва обухватају:

- Истраживање, развој и производњу сирове нафте и гаса,
- Производњу нафтних деривата,
- Трговину нафтним дериватима и гасом и
- Производњу и трговину електричном енергијом.

Остале активности односе се на продају осталих производа и услуга.

Друштво је основано Одлуком Владе Републике Србије од 7. јула 2005. године. Дана 2. фебруара 2009. године Гаспром Њефт је реализовао куповину 51% основног капитала Друштва чиме НИС а.д. постаје зависно друштво ПАО Гаспром Њефта. У марту 2011. године у складу са Уговором о продаји и куповини акција Друштва, ПАО Гаспром Њефт је реализовао куповину додатних 5,15% акција чиме је повећао своје учешће у власништву на 56,15%. Крајњи власник Друштва је ПАО Гаспром, Руска Федерација.

Друштво је регистровано као отворено акционарско друштво чије се акције котирају на Београдској берзи.

Ови финансијски извештаји одобрени су од стране генералног директора и биће презентовани на Скупштини акционара ради одобравања.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

2.1. Основе за састављање финансијских извештаја

Приложени финансијски извештаји за годину која се завршила 31. децембра 2019. године састављени су у складу са релевантним Законом о рачуноводству, који захтева да финансијски извештаји буду припремљени у складу са свим преведеним Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ) као и другим прописима издатим од стране Министарства финансија Републике Србије. Осим поменутог, Закон захтева одређена приказивања и одређени третман рачуна и стања, што има за последицу додатна одступања од МСФИ као што следи:

¹ Сви износи су изражени у РСД ооо, осим ако није другачије назначено

- Друштво је ове финансијске извештаје саставило у формату прописаном од стране Министарства финансија Републике Србије,
- „Ванбилансна средства и обавезе“ су приказани на обрасцу биланса стања. Ове ставке по дефиницији МСФИ не представљају ни средства ни обавезе.

Сходно томе, приложени финансијски извештаји се не могу сматрати финансијским извештајима састављеним у потпуној сагласности са МСФИ.

Састављање финансијских извештаја у складу са Законом о рачуноводству Републике Србије захтева примену извесних кључних рачуноводствених процена. Оно, такође, захтева да Руководство користи своје просуђивање у примени рачуноводствених политика Друштва. Области које захтевају просуђивање већег степена или веће сложености, односно области у којима претпоставке и процене имају материјални значај за финансијске извештаје обелодањени су у напомени 3.

На дан потписивања финансијских извештаја, цена сирове нафте у односу на цену на дан 31. децембра 2019. године опала је са 66,765 УСД/ббл на 56,170 УСД/ббл. Руководство прати ситуацију на тржишту и припрема различите сценарије у односу на сваку значајну промену цене нафте.

У обзир су узети сви догађаји након датума извештавања настали након 31. децембра 2019. године до 26. фебруара 2020. године, када су ови финансијски извештаји одобрени.

2.2. Основе за припрему

Приложени финансијски извештаји састављени су по принципу историјског трошка осим за одређена финансијска средства и обавезе као и инвестиционе некретнине које су одмерене по фер вредности.

2.3. Извештавање о сегментима

О пословним сегментима извештава се на начин који је доследан интерном извештавању за потребе Главног доносиоца одлука („ГДО“). ГДО, који је одговоран за алокацију ресурса и оцену перформанси оперативних сегмената, чине Одбор директора и Саветодавни одбор Генералног директора. Главни индикатор за оцену перформанси оперативних сегмената је ЕБИТДА која се на регуларној бази подноси ГДО. Подаци о имовини и обавезама сегмената се не презентују ГДО на регуларној бази.

2.4. Сезонске операције

Друштво као целина није субјект са израженим сезонским флукуацијама.

2.5. Прерачунавање страних валута

а) Функционална и валута приказивања

Билансне ставке које су укључене у финансијске извештаје Друштва се вреднују коришћењем валуте примарног економског окружења у којима ентитет послује („функционална валута“). Финансијски извештаји су презентовани у динарима („РСД“), који представља функционалну и презентациону валуту Друштва.

б) Трансакције и стања

Трансакције у иностраној валути се прерачунавају у функционалну валуту применом девизних курсева важећих на дан трансакције или на дан процене вредности ако су ставке поново одмераване. Позитивне и негативне курсне разлике настале из измирења таквих трансакција и из прерачуна монетарних средстава и обавеза изражених у страним валутама на крају периода, признају се у билансу успеха.

Позитивне и негативне курсне разлике које настају по основу кредита и готовине и готовинских еквивалената и осталих монетарних средстава и обавеза приказују се у билансу успеха у оквиру позиције „Финансијски приходи/финансијски (расходи)“.

2.6. Нематеријална средства

а) Лиценце и права (концесије)

Засебно стечене лиценце исказују се по историјској набавној вредности. Лиценце имају ограничен век трајања и исказују се по набавној вредности умањеној за акумулирану амортизацију. Амортизација се обрачунава применом пропорционалне методе, како би се трошкови лиценци расподелили у току њиховог процењеног века употребе.

Лиценце и права укључују права на истраживања и производњу нафте и природног гаса, која се амортизују у складу са условима одређене лиценце.

б) Софтвер

Овде пре свега спадају трошкови имплементације (САП) рачунарског софтвера. Стечене лиценце рачунарских софтвера капитализују се у износу трошкова насталих у стицању и стављању у употребу софтвера.

Ови трошкови се амортизују током њиховог процењеног века употребе (до 8 година).

2.7. Средства за производњу нафте и гаса

а) Средства за истраживање и процењивање

Друштво користи методу капитализације трошкова успешних истраживања (the successful efforts method) за потребе рачуноводственог обухватања средстава за истраживање и процењивање (минералних ресурса).

Набавна вредност средстава укључује износ плаћен за потребе стицања лиценци за обављање послова истраживања и развоја.

Средства за истраживање и процењивање (минералних ресурса) укључују:

- Трошкове извођења топографских, геолошких и геофизичких студија, као и трошкове стицања права на имовину помоћу које се изводе поменуте студије;
- Трошкове поседовања и чувања недовршених ресурса;
- Накнаду за пружену услугу без обзира на резултате истраживања (Bottom hole contribution);
- Накнаду за пружену услугу само у случају тзв. „суве“ бушотине (Dry hole contribution) и
- Трошкове бушења и опремања бушотина.

Трошкови настали у процесу проналажења, стицања и формирања резерви капитализују се на свако налазиште посебно. Када се комерцијалне резерве минералних ресурса потврде, капитализисани трошкови се расподељују у оквиру ставке истраживање. Ако се комерцијалне резерве не потврде, трошкови се исказују као расход. Трошкови бушотина настали у сврху истраживања лежишта минералних ресурса и накнаде исплаћене по основу уговора који предвиђа накнаду за пружену услугу без обзира на резултате истраживања (Bottom hole contribution) и уговора који предвиђа накнаду само у случају тзв. „суве” бушотине (Dry hole contribution) привремено се капитализују у складу са методом капитализације трошкова успешних истраживања (successful efforts method) и третирају као средства нафте и гаса у оквиру ставке некретнине, постројења и опрема.

Трошкови извођења топографских, геолошких и геофизичких студија, као и трошкови стицања права на имовину помоћу које се изводе поменуте студије, привремено се сматрају саставним делом средстава нафте и гаса док се минералне резерве не потврде, као и док се не потврди да су оне комерцијално исплативе.

Ако резерве нису пронађене, врши се провера обезвређења средстава за истраживање. Ако су пронађени угљоводоници и ако, након даље процене која може да предвиђа бушење додатних бунара/бушотина, постоји вероватноћа да се они могу искористити у комерцијалне сврхе, трошкови ће наставити да се исказују као средство нафте и гаса све док постоји задовољавајући/континуиран прогрес у процени комерцијалне исплативости угљоводоника. Сви трошкови који се исказују на овакав начин подлежу техничкој и комерцијалној провери, провери од стране руководства,

као и провери да ли је дошло до умањења њихове вредности, и то најмање једном годишње, ради потврде да још увек постоји намера у погледу развоја, односно коришћења потврђене вредности. Када то није случај, трошкови се отписују.

Остали трошкови истраживања се исказују као расход у моменту настанка.

Средство за истраживање и процењивање (минералних ресурса) не класификује се више као такво када се техничка изводљивост и комерцијална исплативост екстракције минералног ресурса могу доказати. Пре рекласификације средства за истраживање и процењивање врши се провера да ли је дошло до обезвређења и сваки губитак по основу обезвређења се исказује.

б) Развој основних и нематеријалних средстава

Трошкови развоја настају за потребе добијања приступа утврђеним резервама и за потребе обезбеђивања средства за извлачење, обраду, прикупљање и складиштење нафте и природног гаса. Трошкови развоја обухватају трошкове бушотина које „доносе” утврђене резерве и трошкове производних постројења.

Издаци за изградњу, инсталацију или комплетирање инфраструктурних објеката, као што су платформе, нафтоводи и бушење комерцијално исплативих нафтних бушотина су капитализовани у оквиру основних средстава у припреми према њиховој природи. Када је развој на одређеном нафтном пољу завршен, врши се пренос на основна средства намењена производњи. Амортизација се не обрачунава у току периода развоја.

в) Средства за производњу нафте и гаса

Средства за производњу нафте и гаса обухватају средства за истраживање и процену, као и трошкове развоја, повезане са производњом потврђених резерви.

г) Амортизација

На основна средства/нематеријална улагања намењена производњи нафте и гаса примењује се метода амортизације према учинку. Амортизација према учинку се заснива на потврђеним резервама, а то су резерве нафте, гаса и остале минералне резерве за које се процењује да ће бити надокнађене из постојећих средстава, користећи постојеће пословне методе. Нафта и гас се сматрају произведеним у моменту мерења на „Custody Transfer“-у или местима продаје на излазним вентилима резервоара на нафтним пољима.

д) Обезвређивање – Средства за истраживање и процену

Тест обезвређења стицања права на истраживање се врши увек када постоје индикатори обезвређења. У сврху теста обезвређења, трошкови стицања права на истраживање, који су предмет процене, групишу се заједно са постојећим јединицама које генеришу добит према географском подручју у којем се налазе.

е) Обезвређивање – Потврђена основна средства и нематеријална улагања намењена производњи нафте и гаса

Тест обезвређења потврђених основних средстава/нематеријалних улагања намењених производњи нафте и гаса се врши увек када постоје

индикатори да је књиговодствена вредност ненадокнадива.

Губици по основу обезвређења се признају у износу у коме књиговодствена вредност премашује надокнадиву вредност средства. Надокнадива вредност је већа од фер вредности средства умањене за трошкове продаје и вредности у употреби. За сврху процене обезвређења, средства су груписана на најнижем нивоу на којем је могуће идентификовати новчане токове.

2.8. Некретнине, постројења и опрема

Од дана оснивања, вредновање некретнина, постројења и опреме врши се по набавној вредности умањеној за исправке вредности по основу акумулиране амортизације и обезвређења, где је потребно. Набавна вредност укључује трошкове који се могу директно приписати набавци средства.

Накнадни трошкови се укључују у набавну вредност средства или се признају као посебно средство, у зависности од тога шта је применљиво, само када постоји вероватноћа да ће Друштво у будућности имати економску корист од тог средства и ако се његова вредност може поуздано утврдити. Књиговодствена вредност замењеног средства се искњижава. Сви други трошкови текућег одржавања терете биланс успеха периода у коме су настали.

Земљиште и уметничка дела се не амортизују. Амортизација других средстава се обрачунава применом пропорционалне методе како би се распоредила њихова набавна вредност до њихове резидуалне вредности током њиховог процењеног века трајања, и то:

Опис	Век трајања
Грађевински објекти	10 - 50
Машине и опрема	
- Производна и преносна опрема	2 - 35
- Намештај	3 - 10
- Возила	5 - 25
- Рачунари	3 - 10
Остало	3 - 20

Резидуална вредност и корисни век употребе средства се ревидирају, и по потреби коригују, на датум сваког биланса стања.

Књиговодствена вредност средства своди се одмах на његову надокнадиву вредност уколико је књиговодствена вредност већа од његове процењене надокнадиве вредности.

Добици и губици по основу отуђења средства утврђују се као разлика између новчаног прилива и књиговодствене вредности и исказују се у билансу успеха у оквиру Осталих прихода/(расхода) (напомене 35 и 36).

2.9. Закупи

Рачуноводствена политика примењена у 2019. години, од иницијалног датума примене МСФИ 16 „Закупи“

Друштво закупује различите канцеларијске просторе, складишта, малопродајне објекте, опрему и моторна возила. Уговори о закупу су обично закључени на фиксни период али могу имати опцију продужетка. О условима закупа се преговара на појединачној основи те уговори садрже широку палету различитих услова.

До финансијске 2018. године, закуп некретнина, постројења и опреме је био класификован или као финансијски или као оперативни закуп. Плаћања по оперативном закупу (без било којих подстицаја закуподавца) се бележе у укупном резултату линеарном методом током периода закупа.

Од 1. јануара 2019. године, закупи се признају као право коришћења средстава и коресподентна обавеза на датум када је имовина која је предмет закупа доступна за употребу од стране Друштва. Свако плаћање закупа је подељено између обавезе и финансијског трошка. Финансијски трошак се признаје у извештају о укупном резултату током периода закупа применом константне периодичне каматне стопе на преостали салдо обавеза сваког периода. Право коришћења средстава се амортизује током периода краћег од века трајања имовине или трајања закупа линеарном методом. Уколико је готово сигурно да ће Друштво искористити могућност куповине, право коришћења амортизује се током века трајања средстава. Амортизација средстава рачуна се линеарном методом током процењеног века трајања на следећи начин:

	Век трајања у годинама
Некретнине	2 - 22
Постројења и опрема	3 - 15
Возила	2 - 10

Средства и обавезе које проистичу из закупа се почетно одмеравају применом методе садашње вредности. Обавезе по основу закупа укључују нето садашњу вредност следећих плаћања закупа:

- фиксних плаћања (укључујући и плаћања која су у суштини фиксна), умањено за било које потраживање подстицаја закупа
- варијабилних плаћања закупа која су заснована на индексу или стопи
- износа који се очекује да ће бити плаћен од стране закупца у оквиру гаранције преостале вредности
- извршне цене опције куповине уколико је купац у разумној мери сигуран да ће искористити ту опцију, и
- плаћања пенала за прекид закупа, ако услови закупа указују да ће купац извршити ту опцију.

Плаћања закупа су дисконтована коришћењем каматне стопе садржане у закупу. Уколико та стопа не може бити утврђена, користи се инкрементална каматна стопа задуживања закупца, односно стопа коју би купац морао да плати за позајмљивање средстава потребних за добијање имовине сличне вредности у сличном економском окружењу и са сличним условима.

Право коришћења средстава одмерава се на основу трошкова који се састоје од следећег:

- износа почетног одмеравања обавеза за закуп
- било ког плаћања закупа извршеног на дан или пре датума почетка закупа умањено за било које примљене подстицаје закупу
- било ког почетног директног трошка, и
- трошкова враћања у претходно стање.

Плаћања везана за краткорочне закупе и закупе средстава мале вредности се признају на линеарној основи као трошак у извештају о укупном резултату. Краткорочни закупи су закупи са трајањем 12 месеци или мање. Имовину мале вредности чини рачунарска опрема и мањи канцеларијски намештај.

Рачуноводствена политика примењена до 31. децембра 2018. године

Закуп под условима под којима Друштво суштински преузима све ризике и користи од власништва класификује се као финансијски закуп. Приликом почетног признавања средство под закупом се одмерава по вредности нижој од његове фер вредности и садашње вредности минималних плаћања закупнина. Након почетног признавања средство се рачуноводствено обухвата у складу са одговарајућом рачуноводственом политиком.

Остали закупи спадају у категорију оперативних закупа тако да се средства под закупом не признају у билансу стања Друштва. Укупна плаћања по основу закупа исказују се на терет биланса успеха за годину и то на пропорционалној основи током периода трајања закупа.

2.10. Умањење вредности нефинансијских средстава

Средства са неограниченим корисним веком употребе не подлежу амортизацији и тестирају се на умањење вредности једном годишње. За средства која подлежу амортизацији тестирање на умањење њихове вредности врши се када догађаји или измењене околности укажу да књиговодствена вредност можда неће бити надокнадива. Губитак због умањења вредности се признаје у висини износа за који је књиговодствена вредност средстава већа од његове надокнадиве вредности. Надокнадива вредност је вредност већа од фер вредности средстава умањене за трошкове продаје или вредности у употреби. За сврху процене умањења вредности, средства се групишу на најнижим нивоима на којима могу да се утврде одвојени препознатљиви новчани токови (је-

динице које генеришу готовину). Нефинансијска средства, осим гудвила, код којих је дошло до умањења вредности се ревидирају на сваки извештајни период због могућег укидања ефеката умањења вредности.

2.11. Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине се држе ради зараде од закупнине или ради повећања капитала, или ради и једног и другог.

Инвестиционе некретнине се претежно састоје од бензинских станица и пословних објеката датих у закуп на период преко годину дана.

Инвестициона некретнина се исказује по фер вредности. Промене фер вредности се признају у оквиру Осталих прихода/расхода. (напомена 35 и 36).

Накнадни издаци се капитализују само када је вероватно да ће будуће економске користи повезане са тим издацима припасти Друштву и да могу поуздано да се измере. Сви остали трошкови текућег одржавања терете трошкове периода у коме настану. Када инвестициону некретнину користи њен власник, она се рекласификује на некретнине, постројења и опрему, и њена књиговодствена вредност на дан рекласификације постаје њена затечена вредност која ће се надаље амортизовати.

2.12. Финансијски инструменти

а) Кључни термини

Фер вредност је цена која би била наплаћена за продају имовине, односно плаћена за пренос обавезе у редовној трансакцији између учесника на

тржишту на датум одмеравања. Најбољи доказ фер вредности је цена на активном тржишту. Активно тржиште је оно тржиште на коме се трансакције са имовином и обавезама одвијају довољно често и у обиму који обезбеђује информације о ценама на континуираној основи.

Фер вредност финансијских инструмената којима се тргује на активним тржиштима се одмерава као производ котиране цене за поједину имовину или обавезу и броја инструмената које субјекат поседује.

Технике процене вредности, као што су модели дисконтованог новчаног тока или модели засновани на недавним трансакцијама између независних страна или на разматрању финансијских података субјекта у који се инвестира, користе се за одмеравање фер вредности одређених финансијских инструмената за које нису доступне екстерне информације о тржишним ценама.

Трошкови трансакције су инкрементални трошкови који се директно могу приписати стицању, издавању или отуђењу финансијског инструмента. Инкрементални трошак је трошак који не би настао да се трансакција није десила.

Амортизовани трошак јесте износ у коме је финансијски инструмент био признат при почетном признавању, умањен за било које отплате главнице, плус обрачуната камата, а у случају финансијских средстава, умањен и за било која резервисања за очекиване кредитне губитке.

б) Класификација и одмеравање

Друштво класификује своја финансијска средства у следеће категорије одмеравања:

- она која се накнадно одмеравају према фер вредности (било кроз остали укупни резултат или кроз биланс успеха) и
- она која се одмеравају према амортизованом трошку.

Класификација зависи од пословног модела субјекта за управљање финансијским средствима и уговорених услова новчаних токова.

Рекласификација финансијских инструмената се врши само онда када дође до промене пословног модела за управљање портфолијом у целини. Рекласификација има проспективни ефекат и врши се од почетка првог извештајног периода након промене пословног модела. Друштво није мењало свој пословни модел ни у текућем ни у упоредном периоду, те нису вршене никакве рекласификације.

При почетном признавању, Друштво одмерава финансијско средство према његовој фер вредности, која је, у случају финансијских средстава која се не одмеравају по фер вредности кроз биланс успеха, увећана за трансакционе трошкове који се директно приписују стицању финансијских средстава. Трансакциони трошкови финансијских средстава која се одмеравају по фер вредности кроз биланс успеха приказују се као расходи периода у билансу успеха. Након почетног признавања, резервисање за очекиване кредитне губитке признаје се за финансијска средства која се одмеравају по амортизованом трошку и улагања у дужничке инструменте који се одмеравају по фер вредности кроз остали укупни резултат узрокујући непосредни губитак.

Дужнички инструменти

Накнадно одмеравање дужничких инструмента

Друштва зависи од пословног модела за управљање имовином и карактеристика новчаног тока имовине.

Пословни модел одражава начин на који Друштво управља имовином у циљу генерисања новчаних токова, односно да ли је циљ Друштва: (i) само прикупљање уговорених новчаних токова из имовине („држање ради прикупљања уговорених новчаних токова“) или (ii) прикупљање како уговорених новчаних токова, тако и новчаних токова који су настали продајом имовине („држање ради прикупљања уговорених новчаних токова и новчаних токова од продаје“) или, уколико ни (i) ни (ii) није случај, финансијска средства се класификују као део „другог“ пословног модела и одмеравају се према фер вредности кроз биланс успеха.

Фактори које Друштво разматра приликом одређивања пословног модела обухватају сврху и структуру портфолија, претходно искуство о начину наплате новчаних токова предметне имовине, начин процене и управљања ризицима, као и начин на који се прати извршење и учинак датог средства.

У случају када пословни модел подразумева држање имовине ради прикупљања уговорених новчаних токова или држање ради прикупљања уговорених новчаних токова и новчаних токова од продаје, Друштво процењује да ли новчани токови представљају искључиво плаћање главнице и камате. Приликом ове процене, Друштво разматра да ли су уговорени новчани токови у складу са основним кредитним условима, односно да камата само обухвата накнаду за кредитни ризик, временску вредност новца, друге основне ризике кредитирања и маржу. Процена искључивог плаћања главнице и камате врши се при

почетном признавању имовине и накнадно се не врши поновна процена.

Друштво класификује своје дужничке инструменте у три категорије одмеравања:

- Амортизовани трошак: Имовина која се држи ради прикупљања уговорених новчаних токова, при чему ти новчани токови представљају искључиво плаћање главнице и камате, одмерава се по амортизованом трошку. Приход од камате од ових финансијских средстава је признат као финансијски приход користећи методу ефективне каматне стопе. Било који добитак или губитак настао услед престанка признавања се признаје директно у билансу успеха и представља остале добитке/(губитке) заједно са позитивним и негативним курсним разликама. Губици по основу умањења вредности се приказују засебно.
- Фер вредност кроз остали укупни резултат (ОУР): Имовина која се држи ради прикупљања уговорених новчаних токова и продаје финансијских средстава, при чему новчани токови имовине представљају искључиво плаћање главнице и камате, одмерава се по фер вредности кроз остали укупни резултат. Промене у књиговодственој вредности се признају кроз остали укупни резултат, осим признавања добитака и губитака по основу обезвређења, прихода од камата и позитивних и негативних курсних разлика, који се признају кроз биланс успеха. Приликом престанка признавања финансијског средства, кумулативни добитак или губитак, који је претходно признат кроз остали укупни резултат, рекласификује се из капитала у добитак или губитак и признаје се као остали добитак/(губитак). Приход по основу камата на ова финансијских средстава се признаје

у оквиру финансијских прихода, а одмерава методом ефективне каматне стопе. Позитивне и негативне курсне разлике исказују се кроз остали добитак/(губитак), док се трошкови по основу умањења вредности приказују засебно.

- Фер вредност кроз биланс успеха: Имовина која не испуњава услов за признавање према амортизованом трошку или фер вредности исказаној кроз остали укупни резултат одмерава се према фер вредности исказаној кроз биланс успеха. Добитак или губитак од дужничког улагања које се накнадно одмерава према фер вредности кроз биланс успеха признају се у билансу успеха и представљају у нето вредности у оквиру осталих добитака/(губитака) у периоду у коме су настали.

Готовина и готовински еквиваленти. Готовина и готовински еквиваленти обухватају новчана средства у благајни, депозите код банака по виђењу, и остала краткорочна високо ликвидна улагања са доспећем до три месеца или мање. Готовина и готовински еквиваленти књиже се по амортизованом трошку из разлога што: (i) држе се ради прикупљања уговорених новчаних токова, при чему ти новчани токови представљају искључиво плаћање главнице и камате и (ii) нису исказани према фер вредности кроз биланс успеха. Својства дозвољена искључиво законом немају утицаја на процену искључивог плаћања камате и главнице, осим уколико нису обухваћена уговорним условима, тако да се та својства примењују чак и уколико накнадно дође до измена у закону.

Потраживања од купаца и остала потраживања. Потраживања од купаца и остала потраживања почетно се признају према фер вредности и накнадно се исказују према амортизованом трошку,

користећи методу ефективне каматне стопе, умањена за резервисања за умањење вредности. Потраживања од купаца представљају износе које купци дугују за продате производе и робу или пружене услуге у редовном току пословања. Уколико се наплата очекује у року од годину дана или краће (или у току редовног оперативног циклуса пословања, уколико он траје дуже), класификују се као текућа средства. У супротном, класификују се као стална средства.

Позајмице. Позајмице се почетно признају према фер вредности, умањеној за настале трансакционе трошкове, и накнадно се исказују према амортизованом трошку, коришћењем методе ефективне каматне стопе.

Обавезе према добављачима и друге обавезе. Обавезе према добављачима настају када друга уговорна страна изврши своје обавезе према уговору, и почетно се признају према фер вредности, док се накнадно исказују према амортизованом трошку, коришћењем методе ефективне каматне стопе. Обавезе према добављачима представљају обавезе плаћања за робу или услуге које се набављају од добављача у редовном току пословања. Обавезе према добављачима се класификују као текуће обавезе, уколико плаћање доспева у року од годину дана или мање (или у току редовног оперативног циклуса пословања, уколико он траје дуже). У супротном, класификују се као дугорочне обавезе.

Власнички инструменти

Друштво накнадно одмерава сва улагања у власнички капитал по фер вредности. Уколико руководство Друштва одлучи да се фер вредност добитка и губитка по основу улагања у власнички капитал прикаже у осталом укупном резултату,

након престанка признавања улагања није могућа накнадна рекласификација добитака и губитака по основу фер вредновања у биланс успеха. Дивиденде од таквих улагања и даље се признају у билансу успеха као остали приход, када се установи право Друштва да прими исплату.

в) Отпис

Отпис финансијских средстава се врши, у целисти или делимично, када Друштво искористи све могућности наплате и закључи да не постоје разумна очекивања да је наплату могуће извршити. Отпис представља случај престанка признавања. Друштво може отписати финансијска средства која су и даље у процесу принудне наплате, тамо где Друштво покушава да наплати средства која уговорно потражује, међутим, где не постоје разумна очекивања да ће наплата бити извршена.

г) Признавање и престанак признавања

Редовна куповина или продаја финансијских средстава се признаје на дан трансакције, односно на дан када се Друштво обавезе да изврши куповину или продају средства. Престанак признавања финансијских средстава се врши по истеку права на новчане токове од финансијских средстава, или по преносу истих, при чему Друштво преноси суштински све ризике и користи од власништва.

Финансијске обавезе престају да се признају када се затворе (тј. када се обавеза утврђена уговором измири, откаже или истекне њено важење).

Размена која се врши између Друштва и њених првобитних зајмодаваца дужничким инструментима са значајно различитим условима, као и значајне измене услова постојећих финансијских

инструмената, рачуноводствено се обухвата као гашење првобитне финансијске обавезе и признавање нове финансијске обавезе. Услови су значајно измењени уколико се дисконтована садашња вредност новчаних токова под новим условима, укључујући све плаћене накнаде умањене за примљене накнаде, и дисконтована по оригиналној ефективној каматној стопи, разликује најмање 10% од дисконтоване садашње вредности преосталих новчаних токова проистеклих по основу првобитне финансијске обавезе. Уколико се размена дужничких инструмената или измена услова третира као укидање обавезе, сви трошкови или накнаде настали у вези са истим се признају као део добити или губитка приликом укидања. Уколико се размена дужничких инструмената или измена услова не третира као укидање, сви трошкови или накнаде настали у вези се истим коригују садашњу вредност обавезе и амортизују се током преосталог века трајања измењене финансијске обавезе.

Измене обавезе које немају за последицу укидање обавезе се рачуноводствено третирају као промена процене, применом кумулативне „catch-up“ методе, осим уколико је економска суштина разлике у књиговодственим вредностима приписана капиталним трансакцијама са власницима.

д) Модификација

Друштво понекад изнова преговара, или на други начин мења уговорене услове финансијских средстава. Друштво процењује да ли је измена уговорених новчаних токова значајна, имајући у виду, између осталог, следеће факторе: значајну промену каматне стопе или побољшање услова кредита, који у знатној мери утичу на кредитни ризик повезан са имовином, или пак значајан продужетак рока враћања зајма када зајмопримац нема финансијских потешкоћа.

Уколико се измењени услови значајно разликују, права на новчане токове од првобитног средства истичу, и Друштво престаје са признавањем првобитних финансијских средстава и врши признавање новог средства према његовој фер вредности. Било која разлика између књиговодствене вредности средства чије је признавање престало и фер вредности новог значајно измењеног средства се признаје у билансу успеха, осим уколико се суштина разлике односи на капиталне трансакције са власницима.

е) Обезвређење финансијских средстава

Друштво унапред процењује ECL (очекивани кредитни губитак) по дужничким инструментима мереним по амортизованом трошку и фер вредности кроз остали резултат и признаје нето губитке по основу обезвређења на сваки датум извештавања. Мерење ECL одражава: (i) објективни износ пондерисан вероватноћом који се утврђује проценом опсега могућих резултата, (ii) временску вредност новца и (iii) све разумне и расположиве информације које су доступне без непотребних трошкова и напора на крају сваког извештајног периода а тичу се протеклих догађаја, текућих услова и предвиђених будућих услова.

Дужнички инструменти који се мере по амортизованом трошку и уговорна средства се приказују у билансу стања умањени за очекивани кредитни губитак. За дужничке инструменте који се мере по фер вредности кроз остали укупни резултат, промене у амортизованим трошковима, умањеним за очекивани кредитни губитак, признају се у извештају о укупном резултату а остале промене књиговодствене вредности се признају у осталом укупном резултату као добици умањени за губитке по дужничким инструментима мереним по фер вредности кроз остали укупни резултат.

- Општи модел обезвређења финансијских средстава - тростепени модел

Друштво примењује тростепени модел обезвређења који се базира на променама у кредитном квалитету након иницијалног признавања. Финансијски инструмент који није кредитно обезвређен при иницијалном признавању се класификује у Степен 1. Финансијска средства у Степену 1 имају очекивани кредитни губитак који се мери по вредности једнакој делу очекиваног кредитног губитка током целокупног животног века средства, који је последица могућих догађаја неизвршења обавеза у наредних 12 месеци или до истека уговора, уколико је тај период краћи („12-месечни ECL“). Уколико Друштво идентификује значајан пораст кредитног ризика након иницијалног признавања, средство се рекласификује у Степен 2 и његов очекивани кредитни губитак се мери на основу очекиваног кредитног губитка током целокупног животног века тог средства тј. до истека важења уговора али узимајући у обзир очекиване авансе, ако постоје („ECL целокупног животног века инструмента“).

Уколико Друштво утврди да је финансијско средство кредитно обезвређено, средство се рекласификује у Степен 3 и његов очекивани кредитни губитак се мери као ECL целокупног животног века.

Када се дефинише неизвршење обавеза у сврху утврђивања ризика од настанка неизвршења обавеза, Друштво примењује дефиницију неизвршења обавеза која је доследна са дефиницијом коришћеном за интерно управљање кредитним ризиком за релевантан финансијски инструмент и разматра квалитативне индикаторе (на пример, финансијске ковенанте), када је то прикладно.

У сврху мерења очекиваних кредитних губитака, процена очекиваних новчаних мањкова одржава новчане токове очекиване из колатерала и других инструмената обезбеђења кредита који су део уговорних услова и који се не признају посебно.

Друштво признаје износ очекиваних кредитних губитака (или их укида) у извештају о укупном резултату, као добитак или губитак по основу обезвређења.

- Поједностављени приступ обезвређењу потраживања и потраживања по основу лизинга

Друштво примењује поједностављени приступ за потраживања од купаца и потраживања по основу лизинга и мери резервисања за губитке у износу који је једнак очекиваним кредитним губицима током целокупног животног века.

Друштво користи матрицу резервисања приликом израчунавања очекиваних кредитних губитака по основу потраживања од купаца. Друштво користи историјске кредитне губитке (кориговане на основу текућих података који се могу уочити како би приказали ефекте текућих услова и предвиђања будућих услова) за потраживања од купаца како би проценила 12-месечне очекиване кредитне губитке или очекиване кредитне губитке током целокупног животног века финансијских средстава, сходно томе шта је применљиво.

Књиговодствена вредност средства се умањује коришћењем рачуна исправке вредности а висина губитка се признаје у извештају о укупном резултату у оквиру продајних, општих и административних трошкова.

Губици по основу обезвређења се укидају кроз извештај о укупном резултату уколико се износ гу-

битка по основу обезвређења смањи а такво смањење се може приписати догађају који је настао након признавања обезвређења.

2.13. Залихе

Залихе се исказују по цени коштања или по нето продајној вредности у зависности од тога која је нижа. Цена коштања се утврђује применом методе пондерисаног просечног трошка. Цена коштања готових производа и производње у току обухвата трошкове утрошене сировине, директну радну снагу, остале директне трошкове и припадајуће режијске трошкове производње (засноване на нормалном коришћењу производног капацитета). У цену коштања учинака Друштва нису укључени трошкови позајмљивања.

Нето продајна вредност је процењена продајна цена у уобичајеном току пословања, умањена за припадајуће варијабилне трошкове продаје. Тестирање умањења вредности залиха, као на пример резервних делова, услед оштећености или застарелости се врши квартално. Губици услед умањења вредности се признају као Остали расходи (напомена 36).

2.14. Ванбилансна средства и обавезе

Ванбилансна средства/обавезе укључују: материјал примљен на обраду и дораду и остала средства која нису у власништву Друштва, потраживања/обавезе по инструментима обезбеђења плаћања као што су гаранције и други облици јемства.

2.15. Основни капитал

Друштво је регистровано као отворено акционарско друштво. Обичне акције се класификују као основни капитал.

2.16. Зарада по акцији

Друштво израчунава и обелодањује основну зараду по акцији. Основна зарада по акцији обрачунава се дељењем нето добитка који припада акционарима, имаоцима обичних акција Друштва, пондерисаним просечним бројем обичних акција емитованих у току периода.

2.17. Резервисања

Резервисања за обнављање и очување животне средине и судске спорове се признају: када Друштво има постојећу законску или уговорну обавезу која је резултат прошлих догађаја; када је у већој мери вероватније него што то није да ће подмирење обавезе изискивати одлив средстава; када се може поуздано проценити износ обавезе. Резервисања се не признају за будуће пословне губитке.

Када постоји одређени број сличних обавеза, вероватноћа да ће подмирење обавеза изискивати одлив средстава се утврђује на нивоу тих категорија као целине. Резервисање се признаје чак и онда када је та вероватноћа, у односу на било коју од обавеза у истој категорији, мала.

Резервисање се одмерава по садашњој вредности издатка потребног за измирење обавезе, применом дисконтне стопе пре пореза која одражава текућу тржишну процену вредности за новац и ризике повезане са обавезом. Повећање резервисања због истека времена се исказује као трошак резервисања на терет биланса успеха Друштва.

2.18. Текући и одложени порез на добит

Трошкови пореза за период укључују текући и одложени порез. Пореска обавеза се признаје у

билансу успеха, изузев износа који се односи на ставке директно признате у капиталу. У том случају се и одложена пореска обавеза признаје у капиталу.

Текући порез на добит се обрачунава на датум биланса стања на основу важеће законске пореске регулативе Републике Србије где Друштво послује и остварује опорезиву добит. Руководство периодично врши процену ставки садржаних у пореској пријави са становишта околности у којима примењива пореска регулатива подлеже тумачењу, и врши резервисање, ако је примерено, на основу износа за које се очекује да ће бити плаћен пореским органима.

Одложени порез на добит се признаје коришћењем методе обавеза, за привремене разлике које настану између пореске основице средстава и обавеза и њихових књиговодствених износа у финансијским извештајима. Међутим, уколико одложени порез на добит, под условом да није рачуноводствено обухваћен, проистекне из иницијалног признавања средства или обавезе у некој другој трансакцији осим пословне комбинације која у тренутку трансакције не утиче ни на рачуноводствену ни на опорезиву добит или губитак, тада се он рачуноводствено не обухвата.

Одложени порез на добит се одмерава према пореским стопама (и закону) које су на снази на датум биланса стања и за које се очекује да ће бити примењене у периоду у коме ће се одложена пореска средства реализовати или одложене пореске обавезе измирити.

Одложено пореско средство се признаје само до износа за који је вероватно да ће будућа добит за опорезивање бити расположива и да ће се привремене разлике измирити на терет те добити.

2.19. Примања запослених

а) Обавезе за пензије

Друштво има план дефинисаних доприноса за пензије. Друштво издваја доприносе у друштвене пензионе фондове на обавезној основи. Када су доприноси уплаћени, Друштво нема даљу обавезу плаћања доприноса. Доприноси се признају као трошкови примања запослених онда када доспеју за плаћање. Више плаћени доприноси се признају као средство у износу који је могуће рефундирати или у износу за који се смањује будуће плаћање обавеза.

б) Бенефиције запослених дефинисане Колективним уговором

Друштво обезбеђује јубиларне награде, примања приликом пензионисања и остала примања у складу са Колективним уговором о раду. Право на ове накнаде је обично условљено остајањем запосленог лица у служби до старосне границе одређене за пензионисање односно до остварења минималног радног стажа. Очекивани трошкови наведених накнада се разграничавају током периода запослења.

Актуарски добици и губици који проистичу из искуствених корекција и промена у актуарским претпоставкама књиже се на терет или у корист капитала у оквиру извештаја о укупном осталом резултату у периоду у коме су настали. Ове обавезе се процењују на годишњем нивоу од стране независних актуара применом метода пројектовања по јединици права. Садашња вредност обавезе по основу дефинисаних примања утврђује се дисконтовањем процењених будућих готовинских исплата применом каматних стопа на обвезнице и државне записе Републике Србије које су ис-

казане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене и које имају рок доспећа који приближно одговара роковима доспећа повезаних обавеза.

в) Бонуси запослених

Друштво признаје обавезу и трошак за бонусе на основу оцене испуњења постављених циљева сваког запосленог. Друштво признаје резервисање у случају уговорене обавезе или ако је ранија пракса створила изведену обавезу.

Крајем 2017. године, Друштво је започело нови трогодишњи (2018–2020) програм подстицаја руководиоца компаније који ће бити базирани на основу реализације постављених кључних индикатора ефикасности ("КПИ") (напомена 23).

2.20. Признавање прихода од уговора са купцима

Друштво признаје приход од продаје нафте, нафтних деривата, гаса и других производа и услуга, када изврши уговорену обавезу и када се изврши пренос контроле над робом и услугама. Код већине уговора, контрола над робом или услугама прелази на купца у одређеној тачки у времену и накнада постаје безусловна јер је само потребно да прође одређено време пре него што доспе на наплату.

Приход се признаје у износу цене трансакције. Цена трансакције представља износ накнаде, за коју Друштво очекује да има право у замену за пренос контроле над уговореном робом или услугама на купца, искључујући износе који су наплаћени у име трећих лица.

Приход се приказује умањен за порез на додату вредност, акцизу, повраћаје, рабате и попусте.

а) Приход од продаје – велепродаја

Друштво производи и продаје нафту, петрохемијске производе, течни природни гас и електричну енергију на тржишту велепродаје. Приход од продате робе се признаје када Друштво прене-се контролу над робом, односно када је роба испоручена купцу, купац стекао пуна дискрециона права над робом и не постоје неиспуњене обавезе које могу утицати на прихватање робе од стране купца. Испорука се није догодила све док се роба не испоручи на назначено место, док се ризик застаревања и губитка не пренесе на велетрговца, и све док или велетрговац не прихвати производе у складу са купопродајним уговором, или не истекну рокови за прихватање робе, или док Друштво не буде имало објективне доказе да су сви критеријуми за прихватање робе испуњени.

Приходи од продаје са попустима се признају на основу цене наведене у уговору, умањене за процењене попусте на количину. При процени и одређивању попушта, користи се претходно искуство, употребом методе очекиване вредности, а приход се признаје само у мери у којој постоји висока вероватноћа да неће доћи до значајног укидања. Обавеза по основу рефундације се признаје за очекиване попусте на количину одобрену купцима на основу продаје реализоване до краја извештајног периода.

Сматра се да није присутан ниједан елемент финансирања пошто се продаја врши уз кредитни рок отплате у складу са тржишном праксом

Потраживање се признаје по испоруци робе, јер је то моменат када накнада постаје безусловна, и потребан је само проток времена до доспећа на наплату.

б) Приход од продаје робе – малопродаја

Друштво послује преко ланца бензинских пумпи. Приход од продаје робе се признаје када Друштво прода производ купцу. У малопродаји се обично роба плаћа готовином или кредитном картицом. Друштво нуди купцу подстицаје преваходно у форми програма лојалности који су описани у одељку г).

в) Приход од електричне енергије

Друштво продаје електричну енергију на кратко-рочној и дугорочној основи, под уговорним условима који су општеприхваћени у енергетској индустрији (применом билатералних терминских стандардизованих општих споразума Европске федерације трговаца енергијом („ЕФЕТ“). Највећи део продаје се одвија на тржишту на велико без структуриране трговине.

У складу са уговореним условима, уколико Друштво очекује да физички испоручи уговорену количину електричне енергије, приход се у финансијским извештајима признаје на бруто основи у тренутку испоруке. Све уговорене обавезе су испуњене у тренутку времена у коме купац оствари контролу над предметом уговора, односно Друштво изврши своју уговорену обавезу.

г) Програм лојалности купаца

Друштво нуди програм лојалности у оквиру кога купци сакупљају наградне поене за извршене куповине, чиме остварују попуст на наредне куповине. Приход од наградних поена се признаје када се поени искористе или када истекну након иницијалне трансакције. Цена трансакције се алоцира на продату робу и на наградне поене на основу њихове појединачне продајне вредности.

Признавање уговорне обавезе за наградне поене врши се у тренутку продаје. Уговорне обавезе које проистичу из програма лојалности купаца су приказане у напомени 29.

д) Приход од камата

Приход од камате се признаје на временски пропорционалној основи применом методе ефективне каматне стопе по основу свих дужничких инструмената, осим оних исказаних по фер вредности кроз биланс успеха. Ова метода разграничава, као део прихода од камате, све накнаде примљене између уговорних страна, које су саставни део ефективне каматне стопе, све остале премије или попусте.

Приход од камате на дужничке инструменте по фер вредности кроз биланс успеха, обрачунат по номиналној каматној стопи, признаје се као финансијски приход у билансу успеха.

Провизије које су саставни део ефективне каматне стопе обухватају провизије које Друштво прими или плати у вези са емисијом или стицањем финансијског средства, на пример провизије за процену кредитне способности, процену и евиденцију гаранција или средстава обезбеђења, преговарање услова инструмента или за обраду докумената трансакције.

Приход од камате се обрачунава применом ефективне каматне стопе на бруто књиговодствену вредност финансијског средства, осим (i) финансијских средстава којима је кредитни квалитет погоршан (Степен 3), за које се приход од камате обрачунава применом ефективне каматне стопе на њихов амортизовани трошак, умањен за резервисања за очекиване кредитне губитке и (ii) купљених или стечених финансијских средстава

обезвређених у моменту иницијалног признавања, код којих се првобитна кредитно коригована ефективна каматна стопа примењује на амортизовани трошак.

2.21. Расподела дивиденди

Расподела дивиденди акционарима Друштва се признаје као обавеза у периоду у којем су акционари Друштва одобрили дивиденде.

2.22. Капитализација трошкова позајмљивања

Трошкови позајмљивања који се директно могу приписати стицању, изградњи или изради средстава, која се не вреднују по фер вредности и која захтевају дужи временски период да би била спремна за планирану употребу или продају (квалификована средства) се капитализују као део набавне вредности тих средстава. Сви остали трошкови позајмљивања се признају на терет резултата у периоду у коме су и настали.

3. КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА У ПРИМЕНИ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

Састављање финансијских извештаја у складу са МСФИ захтева да руководство примени извесне кључне рачуноводствене процене и претпоставке које утичу на исказане износе средстава и обавеза, обелодањивање потенцијалних средстава и обавеза на дан извештавања, као и на висину прихода и расхода у извештајном периоду.

Руководство континуирано ревидира поменуте процене и претпоставке позивајући се на претходна искуства и друге факторе који се оправдано могу користити за потребе процене књиговодствене вредности средстава и обавеза. Корекције рачуноводствених процена се признају у периоду у коме је процена ревидирана уколико промена утиче само на тај период, односно у периоду у коме је извршено ревидирање и каснијим периодима, ако су оба погођена.

Осим просуђивања која укључују процене, руководство врши и друга просуђивања у процесу примене рачуноводствених политика Друштва. Добијени резултати могу се разликовати од поменутих процена уколико се примењују другачије претпоставке или околности.

О просуђивањима и проценама које имају најзначајнији утицај на износе приказане у овим финансијским извештајима и садрже ризик да ће проузроковати материјално значајне корекције књиговодствених вредности средстава и обавеза, биће речи у даљем тексту.

3.1. Процена резерви нафте и гаса

Резерве нафте и гаса се не могу са извесношћу проценити те су инжењерске процене поменутих резерви подложне будућим ревизијама. Друштво процењује своје резерве нафте и гаса у складу са прописима донетим од стране Комисије за хартије од вредности САД (СЕЦ) који се односе на утврђене и потенцијалне резерве. Рачуноводствене мере (као што су амортизација, исцрпљивање залиха и отпис, као и процене обезвређења) које се заснивају на проценама потврђених резерви подложне су променама у зависности од будућих промена у проценама резерви нафте и гаса.

Утврђене резерве се дефинишу као процењене количине нафте и гаса за које геолошки и инжењерски подаци са прихватљивом сигурношћу показују да ће у будућим годинама бити придобиве тј. да се могу црпети из познатих лежишта при постојећим економским условима. У појединим случајевима биће потребна значајна нова улагања у додатне бушотине и пратећа постројења како би се омогућила производња нафте из поменутих резерви. Због постојања неизвесности и ограничене природе података који се односи на лежишта, процене подземних резерви су током времена подложне променама у складу са новим расположивим информацијама.

Резерве нафте и гаса директно утичу на износе обелодањене у финансијским извештајима, пре свега на амортизацију, исцрпљивање залиха и отпис, као и на трошкове обезвређења.

Амортизација средстава намењених производњи нафте и гаса применом методе јединица производње за свако нафтно поље врши се на основу доказаних разрађених резерви за трошкове разраде, односно на основу укупних доказаних ре-

зерви за трошкове настале у вези са стицањем доказаних резерви. Осим тога, процењене доказане резерве се користе за обрачун будућих токова готовине по основу истраживања и процењивања минералних ресурса, који служе као показатељ при утврђивању да ли је дошло до обезвређења налазишта.

Детаљно обелодањивање о резервама нафте и гаса није извршено обзиром да су ови подаци у складу са законом Републике Србије класификовани као државна тајна.

3.2. Користан век употребе некретнина, постројења и опреме

Руководство процењује користан век употребе средства узимајући у обзир његов очекивани век употребе, процењену техничку застарелост, резидуалну вредност, физичку оштећеност и радно окружење у коме се средство налази.

Разлике између поменутих процена и стварних резултата могу материјално значајно да утичу на књиговодствену вредност некретнина, постројења и опреме, као и да доведу до корекција будућих стопа амортизације и расхода за годину.

Уколико се процењени корисни век употребе буде разликовао за 10% од процене руководства, амортизација за годину завршену на дан 31. децембра 2019. године биће већа/мања за РСД 1.735.354 (2018: РСД 1.668.418).

3.3. Обавезе за додатна примања запослених

Садашња вредност обавеза за додатна примања запослених зависи од бројних фактора који се одређују на актуарској основи коришћењем

бројних претпоставки. Претпоставке коришћене приликом одређивања нето трошкова (прихода) укључују дисконтну стопу. Било које промене у овим претпоставкама утицаће на књиговодствену вредност обавезе.

Друштво одређује одговарајућу дисконтну стопу на крају сваке године. То је каматна стопа која треба да буде примењена приликом одређивања садашње вредности очекиваних будућих готовинских исплата за које се очекује да ће бити потребне у циљу измирења обавеза за пензије. Приликом одређивања одговарајуће дисконтне стопе, Друштво узима у разматрање каматне стопе на обвезнице и државне записе Републике Србије које су исказане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене и које имају рок доспећа који приближно одговара роковима доспећа обавеза за пензије.

Да је при обрачуну садашње вредности обавеза за бенефиције запосленима коришћена дисконтна стопа од 5,40% (уместо коришћене 4,40%), садашња вредност обавеза за отпремнине би се смањила за 9,4%, односно 7,2% за јубиларне награде. У случају да примања запослених расту по стопи од 1%, садашња вредност обавеза за отпремнине би порасла за 10,7% односно 7,7% за јубиларне награде.

3.4. Обавезе за обнављање природних ресурса и заштита животне средине

Руководство Друштва врши резервисање за будуће трошкове уклањања постројења за производњу нафте и гаса, бушотина, цевовода и пратеће опреме и за враћање терена у првобитно стање на основу најбоље процене будућих трошкова и животног века средстава за производњу нафте и гаса.

Процена будућих обавеза за обнављање природних ресурса је комплексна и захтева процену и просуђивање руководства о висини обавеза уклањања које ће настати за много година у будућности.

Промене у вредновању постојећих обавеза могу бити резултат промене процене времена настанка, будућих трошкова или дисконтних стопа коришћених приликом иницијалног вредновања.

Износ признатог резервисања јесте најбоља процена трошкова неопходних за измирење садашње обавезе на датум биланса засноване на важећим законима у свакој држави где су лоцирана оперативна средства Друштва, и такође је подложна изменама услед ревидирања и измена закона и регулативе и њихове интерпретације. Услед субјективног карактера ових резервисања постоји неизвесност у вези износа и процењеног времена настанка ових трошкова.

Уколико би дисконтна стопа коришћена за израчунавање садашње вредности обавеза за обнављање природних ресурса била 5,40% (уместо коришћене 4,40%) на годишњем нивоу, садашња вредност обавезе би се смањила за РСД 419.182.

3.5. Потенцијалне обавезе

Могуће је да на дан издавања ових финансијских извештаја постоје одређене околности које Друштву могу донети губитак, осим оних који настају као последица једног или више будућих догађаја. Руководство процењује поменуте потенцијалне обавезе на основу претпоставки односно просуђивања. При процењивању непредвиђених губитака по основу судских и пореских поступака у које је укључено Друштво, као и евентуалних потраживања односно захтева који могу довести до таквих поступака, Друштво након консултација

са правним и пореским саветницима процењује основ за све евентуалне судске и пореске поступке односно потраживања, као и основ за накнаду која може бити тражена или очекивана у поменутих околностима. Уколико процена потенцијалне обавезе буде указивала на то да је вероватно да ће губитак настати и да се његов износ може поуздано проценити, процењени износ обавезе ће бити признат у финансијским извештајима Друштва. Уколико процена буде указивала на то да материјално значајан непредвиђени губитак није вероватан, али је у разумној мери могућ, односно вероватан је али се не може проценити, природа потенцијалне обавезе, као и процена износа евентуалног губитка уколико се исти може утврдити и материјално је значајан, се обелодањују. Уколико се непредвиђени губитак не може поуздано проценити, руководство признаје губитак у тренутку када му је на располагању информација која му омогућава да да разумну процену. Непредвиђени губитак чија је вероватноћа настанка мала се по правилу не обелодањује, осим уколико се не односи на гаранције, у ком случају се обелодањује и природа гаранције. Међутим, у одређеним околностима у којима се обелодањивање иначе не захтева, Друштво може да обелодани потенцијалне обавезе необичне природе које по мишљењу руководства и његовог правног саветника могу бити од значаја за акционаре и друга лица (напомена 38).

3.6. Надокнадива вредност некретнина, постројења и опреме

У складу са променама у цени сирове нафте на светском тржишту, руководство Друштва је извршило анализу осетљивости тих утицаја на надокнадиву вредност некретнина, постројења и опреме и на свеукупно пословање Друштва. На основу тренутно доступних информација и про-

гноза у кретању цена сирове нафте добијених од реномиране фирме, Руководство верује да на датум извештавања надокнадива вредност некретнина, постројења и опреме достиже своју садашњу вредност.

Анализа осетљивости на промене цене нафте је главни индикатор за обезвређење средстава. Према прогнози, уколико би цена нафте пала за 10 УСД/барел и даље постоји позитивна разлика између надокнадиве вредности некретнина, постројења и опреме и њихове садашње вредности (РСД 4,6,5 млрд).

Руководство ће наставити да константно прати флукуације у цени сирове нафте и њен утицај на пословање Друштва, са циљем адекватног предузимања мера за ублажавање утицаја уколико се наставе негативни трендови на тржишту.

4. ПРИМЕНА НОВИХ МСФИ

Рачуноводствене политике примењене

1. јануара 2019. године

Друштво је усвојило МСФИ 16 од 1. јануара 2019. године, ретроспективно, али није кориговало упоредне податке за извештајни период 2018. године, како је дозвољено према специфичним прелазним одредбама у стандарду. Рекласификације и усклађивања по основу новог начина признавања лизинга признају се као промене почетног стања од 1. јануара 2019. године.

Усклађивања призната приликом усвајања МСФИ 16

Приликом усвајања МСФИ 16, Друштво је признало обавезе по основу закупа везано за закупе који

су претходно били класификовани као “оперативни закупци” по принципима МРС 17 “Закупци”. Ове обавезе су одмерене по вредности преосталих рата плаћања за лизинг, дисконтованих коришћењем инкременталне каматне стопе задуживања закупца на дан 1. јануара 2019. године. Просечна пондерисана инкреметална каматна стопа задуживања закупца примењена на ове обавезе по основу закупа на дан 1. јануара 2019. године је износила 20%.

За закупе који су претходно класификовани као финансијски закупци, ентитет је признао књиговодствену вредност имовине која је предмет закупа и обавезе по основу закупа непосредно пре прелаза као књиговодствену вредност права коришћења средстава и обавеза по основу закупа на дан прве примене. Принципи мерења МСФИ 16 су примењени само након тог датума.

Обавезе по основу оперативног лизинга обелодањене на дан 31. децембра 2018. године	265.067
(Мање): краткорочни закупци признати на директној основи као трошак	(31.155)
(Мање): закупци средства мале вредности признати на директној основи као трошак	(108.527)
Недисконтован закуп у складу са МСФИ 16	125.385
Дисконтовано коришћењем инкременталне каматне стопе задуживања закупца на дан почетка примене	100.027
Плус: обавезе финансијског лизинга признате на дан 31. децембра 2018. године	644.611
Обавезе закупа признате на дан 1. јануара 2019. године	744.638
Од чега:	
Текуће обавезе по основу закупа	96.572
Дугорочне обавезе по основу закупа	648.066
	744.638

Право коришћења средстава везана за закуп одмерено је по износу који је једнак обавези за закуп умањеној за износ унапред плаћених рата које се односе на лизинг признат у билансу стања на дан 31. децембра 2018. године. Није било штетних уго-

вора о закупу који би захтевали корекције права коришћења средстава на дан прве примене.

Признато право коришћења средстава односи се на следећа средства:

	31. децембар 2019	1. јануар 2019
Некретнине (земљиште и зграде)	489.299	540.388
Постројења и опрема	274.626	324.713
Моторна возила	179.910	54.331
Укупно право коришћења средстава	943.835	919.432

Промена рачуноводствене политике утицала је на следеће ставке у билансу стања на дан 1. јануара 2019. године:

Некретнине, постројења и опрема и нематеријална улагања – смањење (напомене 8 и 9)	(819.405)
Право коришћења средстава – повећање (напомена 9)	919.432
Обавезе по основу закупа – повећање	(100.027)

Приликом прве примене МСФИ 16, Друштво је користило следеће могућности практичне примене и изузетке дозвољене стандардом:

- употреба једне дисконтне стопе на читав портфолио закупа са разумно сличним карактеристикама;
- признавање оперативног закупа чији је рок трајања краћи од 12 месеци на дан 1. јануара 2019. године као краткорочни закуп;
- признавање оперативног закупа за средства мале вредности;
- искључивање почетних директних трошкова из мерења права коришћења средстава на дан прве примене, и

- употреба искуства приликом дефинисања периода закупа у ситуацијама када уговор садржи опције за продужење или прекид закупа.

Друштво је такође одабрало да не процењује поново да ли уговор јесте уговор о закупу, или садржи закуп, на дан почетка примене. Уместо тога, за уговоре који су закључени пре датума прве примене, Друштво се ослонило на своју процену која је начињена применом МРС 17 и ИФРИЦ 4 приликом утврђивања да ли уговор садржи закуп.

5. **НОВИ РАЧУНОВОДСТВЕНИ СТАНДАРДИ**

Издати су одређени нови стандарди и тумачења чија је примена на годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2020. године обавезна, а које Друштво није раније усвојило.

Продаја или улагање средстава између инвеститора и његовог придруженог ентитета или заједничког улагања – Измене и допуне МСФИ 10 и МРС 28 (објављене 11. септембра 2014. године и на снази за годишње периоде који почињу на дан или након датума које одреди Одбор за међународне рачуноводствене стандарде („IASB“)) Ове измене и допуне се односе на недоследности између захтева МСФИ 10 и МРС 28 по питању продаје или улагања средстава између инвеститора и његовог придруженог ентитета или заједничког улагања. Главна последица ових измена и допуна је да се целокупни добитак или губитак признају када се трансакција односи на обављање пословне активности. Делимичан добитак или губитак се признају када се трансакција односи на средства која нису кључна за обављање пословне активности, чак и када су поменута средства у власништву зависног ентитета. Друштво тренутно разматра утицај измена и допуна на своје финансијске извештаје.

Измене и допуне Концептуалног оквира финансијског извештавања (објављене 29. марта 2018. године и на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2020. године). Ревидирани Концептуални оквир обухвата ново поглавље о одмеравању; смернице за извештавање о финансијским резултатима; унапређене дефиниције и смернице – нарочито дефиницију обавезе; као и појашњења битних области, као што су улога руковођења, расуђивања и одмеравања неизвесности у финансијском извештавању.

Дефиниција пословања – Измене и допуне МСФИ 3 (објављене 22. октобра 2018. и на снази за аквизиције од почетка периода годишњег извештавања који почиње на дан или након 1. јануара 2020. године). Овим изменама и допунама мења се дефиниција пословања. Пословање се мора заснивати на улазним вредностима и независном процесу који заједно значајно доприносе способности креирања излазних вредности. Нове смернице обезбеђују оквир за процену постојања улазних вредности и независног процеса, укључујући и компаније у почетној фази пословања и које још нису произвеле излазне вредности. Организована радна снага мора постојати као услов да би се нешто класификовало као пословна активност, уколико не постоје излазне вредности. Дефиниција термина 'излазне вредности' је сужена тако да се фокусира на робу и услуге које се обезбеђују купцима, а које генеришу приход од улагања и друге приходе, док искључује повраћај у облику нижих трошкова и других економских користи. Такође, више није неопходно процењивати да ли су тржишни учесници способни да замене недостајуће елементе или интегришу стечене активности и средства. Ентитет може да примени 'тест концентрације'. Купљена средства не представљају пословање уколико је суштински сва фер вредност свих купљених средстава сконцентрисана на једно средство (или групу сличних средстава). Измене и допуне су проспективне и Друштво ће их примењивати и проценити њихов утицај од 1. јануара 2020. године.

Дефиниција материјалности – Измене и допуне МРС 1 и МРС 8 (објављене 31. октобра 2018. и на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2020. године). Измене и допуне појашњавају дефиницију материјалности и како се она примењује укључујући у дефиницију смернице које су до сада биле у другим МСФИ.

Потом, унапређена су објашњења уз дефиницију. Напокон, измене и допуне обезбеђују доследност дефиниције материјалности у свим МСФИ стандардима. Информација је материјално значајна уколико се може разумно очекивати да би њено изостављање, погрешно или нејасно навођење утицало на одлуке које примарни корисници финансијских извештаја за опште намене доносе на основу поменутих финансијских извештаја, који пружају финансијске информације о конкретном ентитету које извештава. Друштво тренутно процењује утицај ових измена и допуна на своје финансијске извештаје.

Следећи измењени и допуњени стандарди су ступили на снагу без икаквог утицаја на Друштво:

- МСФИ 17 – Уговори о осигурању (објављен 18. маја 2017. године и ступа на снагу за периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2021.).

Осим ако горе није другачије наведено, не очекује се да ће нови стандарди и тумачења имати значајан утицај на финансијске извештаје Друштва.

6. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИКОМ

6.1. Фактори финансијског ризика

Пословање Друштва је изложено различитим финансијским ризицима: тржишни ризик (који обухвата валутни ризик, ризик каматне стопе и ризик готовинског тока), кредитни ризик и ризик ликвидности. Управљање ризицима у Друштву је усмерено на настојање да се у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта потенцијални негативни утицаји на финансијско пословање Друштва сведу на минимум.

За управљање ризицима задужен је део за финансије и финансијску контролу Друштва у оквиру Функције за економику, финансије и рачуноводство (у даљем тексту „ФЕПА“) и у складу са политикама одобреним од стране Друштва идентификује и процењује финансијске ризике и дефинише начине заштите од ризика тесно сарађујући са пословним јединицама Друштва.

У току свог редовног пословања Друштво је изложено следећим финансијским ризицима:

- а) тржишни ризик (који обухвата ризик од промена курсева страних валута и каматни ризик);
- б) кредитни ризик и
- в) ризик ликвидности.

Тржишни ризик

Друштво је изложено тржишном ризику. Тржишни ризик проистиче из пословања са различитим а) валутама, б) каматним стопама, где су сваке од њих изложене општим и специфичним променама на тржишту. Руководство анализира

и прати ниво ризика који је прихватљив, међутим овај приступ не искључује губитке који би настали услед значајних померања на тржишту.

Валутни ризик

Друштво послује у међународним оквирима и изложена је ризику промена курса страних валута који проистиче из пословања са различитим валутама, првенствено УСД и ЕУР. Ризик проистиче из будућих трговинских трансакција и признатих средстава и обавеза.

Руководство Друштва је установило политику за управљање валутним ризиком. Да би управљало валутним ризиком који проистиче из будућих трговинских трансакција и признатих средстава и обавеза, задужени у делу Функције ФЕПА за

финансије уговарају најповољније курсеве за куповине ино валута који се уговарају на дневном нивоу у зависности од кретања курса тог дана. Валутни ризик настаје када су будуће трансакције и призната средства и обавезе исказане у валути која није функционална валута Друштва.

Друштво има кредите деноминоване у страним валутама, најзначајније у ЕУР које превасходно излажу Друштво валутном ризику. Валутном изложеношћу по основу кредита се управља по основу учешћа кредита деноминованим у функционалној валути Друштва у укупном кредитном портфолију.

Књиговодствена вредност финансијских инструмената (нето од исправке вредности) Друштва по валутама приказана је у следећој табели:

На дан 31. децембра 2019. године	РСД	ЕУР	УСД	Остало	Укупно
Финансијска средства					
Стална средства					
Финансијски инструменти кроз ОУР	95.662	-	-	-	95.662
Дугорочни пласмани зависним правним лицима	-	23.205.187	-	-	23.205.187
Остали дугорочни финансијски пласмани	73.592	729.893	4.964	-	808.449
Дугорочна потраживања	6.825	227.359	-	-	234.184
Обртна средства					
Потраживања по основу продаје	23.075.088	5.168.855	128.120	-	28.372.063
Потраживања из специфичних послова	59.001	42.976	164.460	19	266.456
Друга потраживања	837.217	1.093.045	3.215	550	1.934.027
Краткорочни финансијски пласмани	49.444	5.384.278	-	-	5.433.722
Готовина и готовински еквиваленти	6.084.928	5.267.369	2.141.426	8.104	13.501.827
Финансијске обавезе					
Дугорочна резервисања и обавезе					
Дугорочне обавезе	(12.490)	(82.824.750)	(173.130)	(225.692)	(83.236.062)
Краткорочне обавезе					
Краткорочне финансијске обавезе	(1.609.631)	(5.810.904)	(36.162)	(63.243)	(7.519.940)
Обавезе из пословања	(12.588.893)	(7.832.250)	(16.266.990)	(32.823)	(36.720.956)
Остале краткорочне обавезе	(7.319.417)	(87.658)	(167.593)	(14.441)	(7.589.109)
Нето изложеност	8.751.326	(55.436.600)	(14.201.690)	(327.526)	(61.214.490)

На дан 31. децембра 2018. године	РСД	ЕУР	УСД	Остало	Укупно
Финансијска средства					
Стална средства					
Финансијски инструменти кроз ОУР	111.475	-	-	2.687	114.162
Дугорочни пласмани зависним правним лицима	754.936	22.524.143	-	-	23.279.079
Остали дугорочни финансијски пласмани	103.995	767.463	6.203	-	877.661
Дугорочна потраживања	8.979	-	-	-	8.979
Обртна средства					
Потраживања по основу продаје	23.442.989	3.527.685	530.978	107	27.501.759
Потраживања из специфичних послова	43.498	42.813	162.063	-	248.374
Друга потраживања	118.407	1.170.075	1.131	887	1.290.500
Краткорочни финансијски пласмани	2.124.193	3.504.407	-	-	5.628.600
Готовина и готовински еквиваленти	5.121.101	3.014.093	4.074.046	13.338	12.222.578
Финансијске обавезе					
Дугорочна резервисања и обавезе					
Дугорочне обавезе	(491)	(86.801.180)	(309.068)	(257.129)	(87.367.868)
Краткорочне обавезе					
Краткорочне финансијске обавезе	(2.218.536)	(5.831.968)	(52.628)	(38.836)	(8.141.968)
Обавезе из пословања	(10.441.916)	(14.599.210)	(802.124)	(43.899)	(25.887.149)
Остале краткорочне обавезе	(7.730.040)	(96.009)	(166.120)	(7.289)	(7.999.458)
Нето изложеност	11.438.590	(72.777.688)	3.444.481	(330.134)	(58.224.751)

Приликом прерачуна страних валута у РСД коришћени су следећи курсеви:

	На дан извештавања	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
ЕУР	117,5928	118,1946
УСД	104,9186	103,3893

Анализа осетљивости

Друштво је одлучило да обелодани информације о тржишној и потенцијалној изложености хипотетичком добитку/(губитку) од коришћења финансијских инструмената кроз анализу осетљивости.

Анализа осетљивости приказана ниже приказује хипотетички утицај на финансијске извештаје Друштва и добитак/(губитак) који ће се појавити услед промене курса а не промене у структури портфолија улагања и других варијабли на дан извештавања.

На дан 31. децембра 2019. године, уколико би био забележен раст/пад локалне валуте за 5% у односу на ЕУР, а све остале варијабиле биле непромењене, добит након опорезивања и капитал били би већа/мања за РСД 2.771.830 (2018: РСД 3.638.884), углавном због позитивних и негативних курсних разлика по основу прерачуна обавеза по кредитима деноминираним у ЕУР.

На дан 31. децембра 2019. године, уколико би био забележен раст/пад локалне валуте за 10% у односу на УСД, а све остале варијабиле биле непромењене, добит након опорезивања и капитал били би већа/мања за РСД 1.420.169 (2018: РСД 344.448), углавном због позитивних и негативних курсних

разлика по основу прерачуна обавеза према добављачима деноминираним у УСД.

Ризик каматне стопе

Кредити повучени по променљивим каматним стопама излажу Друштво каматном ризику новчаног тока. У зависности од нето задужености у неком временском периоду, било која промена основне каматне стопе (Еурибор или Либор) има пропорционални утицај на резултат Друштва. Да су каматне стопе на зајмове у страним валутама са променљивом каматном стопом биле за 1% више/ниже, са свим осталим параметрима непромењеним, резултат пре пореза на добит и капитал у 2019. години био би РСД 718.111 (2018: РСД 862.976) нижи/виши, највише због виших/нижих трошкова камата на зајмове са променљивим каматним стопама.

Кредитни ризик

Друштво се излаже кредитном ризику, односно ризику да ће једна страна финансијског инструмента узроковати финансијски губитак другој страни, тиме што неће испунити своје обавезе.

Изложеност ризику настаје као резултат задуживања Друштва и других трансакција са саговорара-

чима, услед којих настају финансијска средства и ванбилансне кредитне обавезе.

Максимална изложеност кредитном ризику Друштва по врсти средстава исказана у садашњим вредностима финансијских средстава у билансу стања приказана је у следећој табели:

	31. децембра	
	2019.	2018.
Финансијски инструменти кроз ОУР	95.662	114.162
Дугорочни пласмани зависним правним лицима	23.205.187	23.279.079
Остали дугорочни финансијски пласмани	808.449	877.661
Дугорочна потраживања	234.184	8.979
Потраживања по основу продаје	28.372.063	27.501.759
Потраживања из специфичних послова	266.456	248.374
Друга потраживања	1.934.027	1.290.500
Краткорочни финансијски пласмани	5.433.722	5.628.600
Готовински еквиваленти и готовина	13.501.827	12.222.578
Укупно максимална изложеност кредитном ризику	73.851.577	71.171.692

Управљање кредитним ризицима. Кредитни ризик представља највећи појединачни ризик пословања Друштва; руководство у складу са тим пажљиво управља изложеношћу кредитном ризику. Кредитни ризик настаје из готовине и готовинских еквивалената, депозита код банака и финансијских институција, као и кредитне изложености у вези са купцима на велико и мало, укључујући ненаплаћена потраживања и извршене трансакције.

Лимити. Друштво дефинише нивое кредитних ризика које предузима, тако што поставља лимите на износе ризика који су прихватљиви у односу на једног зајмопримца. Кредитни лимит

се утврђује за сваког купца појединачно, као максимални износ кредитног ризика, имајући у виду бројне карактеристике, као што су:

- Финансијски извештаји сауговорача;
- Скоринг код Агенције за привредне регистре, компаније НИС и/или D&V извештаја;
- Количина уписаних залога;
- Подаци о блокадама рачуна купца;
- Претходни односи са Друштвом;
- Планирани обим продаје;
- Дужина сарадње са Друштвом, укључујући старосну структуру, доспеће и постојање било каквих финансијских потешкоћа.

Потраживања од продаје, специфична и друга потраживања

На изложеност Друштва кредитном ризику у највећој мери утичу индивидуалне карактеристике сваког купца.

Друштво примењује поједностављен приступ МСФИ 9 за одмеравање очекиваних кредитних губитака, који користи исправку за очекиване губитке током века трајања.

У циљу одмеравања очекиваних кредитних губитака, потраживања од купаца, специфичних и других потраживања груписана су на основу заједничких карактеристика кредитног ризика и броја дана кашњења.

Очекиване стопе кредитних губитака се заснивају на профилима плаћања по основу продаје у периоду од 48 месеци пре 31. децембра 2019. године,

као и одговарајућих претходних кредитних губитака претрпљених у наведеном периоду. Историјске стопе губитка нису кориговане у односу на информације о будућим макроекономским факторима, обзиром да нису установљене корелације које би значајно утицале на способност купаца да измире потраживања.

Резервисање за кредитне губитке у вези са потраживањима од купаца по основу продаје, специфичним и другим потраживањима се одређује у складу са матрицом резервисања која је приказана у табели у наставку.

На дан 31. децембра 2019 године матрица резервисања се заснива на броју дана доспелих потраживања:

	Стопа обезвређења	Бруто износ	Укупни ECL	Укупно потраживања од продаје, специфична и друга потраживања
Потраживања по основу продаје, специфична и друга потраживања:				
- недоспела	0,05%	28.101.985	(13.606)	28.088.379
- доспела до 30 дана	0,18%	1.207.976	(2.179)	1.205.797
- доспела од 31 до 90 дана	1,10%	117.107	(1.292)	115.815
- доспела од 91 до 270 дана	2,58%	173.681	(4.479)	169.202
- доспела преко 270 дана	94,64%	18.540.231	(17.546.878)	993.353
Укупно потраживања од продаје, специфична и друга потраживања		48.140.980	(17.568.434)	30.572.546

На дан 31. децембра 2018. године матрица резервисања се заснива на броју дана доспелих потраживања:

	Стопа обезвређења	Бруто износ	Укупни ECL	Укупно потраживања од продаје, специфична и друга потраживања
Потраживања по основу продаје, специфична и друга потраживања:				
- недоспела	0,09%	26.492.782	(23.315)	26.469.467
- доспела до 30 дана	0,32%	1.100.903	(3.549)	1.097.354
- доспела од 31 до 90 дана	1,13%	339.340	(3.833)	335.507
- доспела од 91 до 270 дана	4,22%	345.983	(14.602)	331.381
- доспела преко 270 дана	95,74%	18.715.317	(17.908.393)	806.924
Укупно потраживања од продаје, специфична и друга потраживања		46.994.325	(17.953.692)	29.040.633

По правилу, потраживања која превазилазе одобрен кредитни лимит обезбеђена су или банкарском гаранцијом, авансним плаћањем или неком другом врстом обезбеђења.

Руководство Друштва редовно оцењује кредитни квалитет потраживања од продаје, специфичних и других потраживања узимајући у обзир анализу старосне структуре потраживања и дужину трајања пословног односа са Друштвом.

Руководство верује да су необезвређена потраживања од продаје, специфична и друга потраживања у потпуности наплатива.

Промене на исправци вредности потраживања по основу продаје и потраживања за закуп су:

	Потраживања по основу продаје		Потраживања за закуп	Укупно
	Специфична исправка	Општа исправка		
На дан 1. јануара 2018. године	2.539.550	5.330.295	-	7.869.845
Рекласификација потраживања за лизинг на дан 1. јануара 2018. године	-	(72.630)	72.630	-
Резервисања за обезвређење потраживања	-	67.404	3.236	70.640
Укидање резервисања (напомена 34)	(96.696)	(591.739)	(15.724)	(704.159)
Дисконт потраживања (напомена 32)	-	(44.661)	-	(44.661)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	-	(1.150.262)	(533)	(1.150.795)
Курсне разлике	-	1.676	-	1.676
Остало	-	(637)	-	(637)
На дан 31. децембра 2018. године	2.442.854	3.539.446	59.609	6.041.909
Резервисања за обезвређење потраживања	-	74.646	2.321	76.967
Укидање резервисања (напомена 34)	-	(73.383)	(7.867)	(81.250)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	-	(262.377)	(1.232)	(263.609)
Остало	-	(1.806)	-	(1.806)
На дан 31. децембра 2019. године	2.442.854	3.276.526	52.831	5.772.211

Трошкови обезвређења или отписа су укључени у расходе од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха. Износи резервисања за обезвређење се углавном отписују када се више не очекује прилив готовине.

Максимална изложеност кредитном ризику на дан извештавања је књиговодствена вредност сваке класе наведених потраживања. Остале класе у оквиру потраживања по основу продаје, специфичних и других потраживања не садрже средства која су обезвређена.

На дан 31. децембра 2019. потраживања из специфичних послова у износу од РСД 2.213.511 (31. децембра. 2018. године у износу од РСД 2.197.767) су у највећем делу обезвређена у вредности РСД 1.947.055 (31. децембра 2018. године РСД 1.949.393). 98% ових потраживања су старија од 5 година.

Промене на исправци вредности других потраживања су:

	Камата на дугорочне пласмане (краткорочни део)	Потраживања за друге камате	Остала потраживања	Укупно
На дан 1. јануара 2018. године	34.182	4.187.290	7.483.218	11.704.690
Одмеравање очекиваних губитака	412.465	-	-	412.465
Кориговано на дан 1. јануара 2018. године	446.647	4.187.290	7.483.218	12.117.155
Резервисања за обезвређење осталих потраживања	39.379	5.853	13.680	58.912
Укидање резервисања (напомена 34)	(54.260)	(12.919)	(3.578)	(70.757)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	-	(2.048.409)	(92.703)	(2.141.112)
Курсне разлике	(1.051)	-	-	(1.051)
Остало	-	(720)	-	(720)
На дан 31. децембра 2018. године	430.715	2.131.095	7.400.617	9.962.427
Резервисања за обезвређење осталих потраживања	-	4.802	9.342	14.144
Укидање резервисања (напомена 34)	(5.951)	(12.914)	(1.088)	(19.953)
Пренос на краткорочни део	(40.320)	-	-	(40.320)
Курсне разлике	(2.226)	-	-	(2.226)
Потраживања отписана током године као ненаплатива и остало	-	(57.932)	(6.971)	(64.903)
На дан 31. децембра 2019. године	382.218	2.065.051	7.401.900	9.849.169

Остала финансијска средства по амортизованој вредности

Промене на исправци вредности дугорочних
пласмана зависним правним лицима су:

	Укупно
На дан 1. јануара 2018. године	-
Одмеравање очекиваних губитака	7.542.125
Кориговано на дан 1. јануара 2018. године	7.542.125
Укидање резервисања (напомена 34)	(96.974)
Пренос на краткорочни део	(3.384.402)
Курсне разлике	(17.703)
На дан 31. децембра 2018. године	4.043.046
На дан 1. јануара 2019. године	
Одмеравање очекиваних губитака	94.891
Пренос на краткорочни део	(1.822.844)
Курсне разлике	(14.939)
На дан 31. децембра 2019. године	2.300.154

Промене на исправци вредности краткорочних пласмана су:

	Краткорочни кредити зависним правним лицима	Краткорочни кредити у земљи	Текућа доспећа дугорочних кредита	Укупно
На дан 1. јануара 2018. године	188.447	2.019	-	190.466
Одмеравање очекиваних губитака	-	-	2.118.728	2.118.728
Кориговано на дан 1. јануара 2018. године	188.447	2.019	2.118.728	2.309.194
Пренос са дугорочног дела	-	-	3.384.402	3.384.402
Курсне разлике	(87)	-	(5.330)	(5.417)
Остало	(188.360)	-	188.360	-
На дан 31. децембра 2018. године	-	2.019	5.686.160	5.688.179
Одмеравање очекиваних губитака	-	-	5.000	5.000
Укидање резервисања	-	-	(172.425)	(172.425)
Пренос са дугорочног дела	-	-	1.863.164	1.863.164
Курсне разлике	-	-	(34.393)	(34.393)
На дан 31. децембра 2019. године	-	2.019	7.347.506	7.349.525

Ризик ликвидности

Пројекција укупних токова готовине врши се на нивоу Друштва. Дирекција финансија прати континуирано ликвидност Друштва како би обезбедила довољно готовине за потребе пословања, уз одржавање нивоа неискоришћених кредитних линија, тако да Друштво не прекорачи дозвољени кредитни лимит код банака или услове из уговора о позајмицама. Овакво пројектовање узима у обзир планове Друштва у погледу измирења дугова, усклађивање са уговореним условима,

усклађивање са интерно дефинисаним циљевима, и ако је применљиво, екстерне законске или правне захтеве као што су на пример валутна ограничења.

Вишак готовине изнад нивоа потребног за управљање обртним капиталом полаже се као вишак готовине на орочене депозите.

У табели ниже анализиране су финансијске обавезе на датум биланса стања Друштва које су груписане према датуму доспећа.

Износи приказани у табели представљају уговорне недисконтоване новчане токове. Износи који доспевају на наплату у року од 12 месеци једнаки

су њиховим књиговодственим износима, будући да ефекат дисконтовања није материјално значајан.

	Садашња вредност	Уговорени новчани токови	Мање од 1 године	1 – 5 година	Преко 5 година
На дан 31. децембра 2019.					
Финансијске обавезе (кредити + лизинг)	90.756.002	95.865.051	9.052.606	82.868.103	3.944.342
Обавезе из пословања и обавезе за дивиденде	40.501.648	40.501.648	40.501.648	-	-
	131.257.650	136.366.699	49.554.254	82.868.103	3.944.342
На дан 31. децембра 2018.					
Финансијске обавезе (кредити + лизинг)	95.509.836	101.961.239	9.889.471	86.631.229	5.440.539
Обавезе из пословања и обавезе за дивиденде	29.659.457	29.659.457	29.659.457	-	-
	125.169.293	131.620.696	39.548.928	86.631.229	5.440.539

6.2. Управљање ризиком капитала

Циљ управљања капиталом је да Друштво задржи способност да настави да послује у неограниченом периоду у предвидљивој будућности, како би акционарима обезбедило повраћај (профит), а осталим интересним странама повољности, и да би очувало оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала.

Да би очувало односно кориговало структуру капитала, Друштво може да изврши корекцију исплата дивиденди акционарима, врати капитал акционарима, изда нове акције или, пак, може да прода средства како би смањило дуговање.

Капитал се прати на групном нивоу на основу коефицијента задужености, тј. односа нето дуговања и ЕБИТДА. Нето дуговање се израчунава када се укупна дуговања (укључујући краткорочне и дугорочне кредите) умање за готовину и готовинске еквиваленте и краткорочне депозите. ЕБИТДА се дефинише као добит пре одбитка камата и пореза на добит, амортизације, финансијских прихода (расхода) нето и других неоперативних прихода (трошкова).

На крају извештајних периода коефицијент задужености Друштва био је као што следи:

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Обавезе по кредитима – укупно	90.756.002	95.509.836
Минус: готовина и готовински еквиваленти (напомена 19)	(13.501.827)	(12.222.578)
Нето дуговања	77.254.175	83.287.258
ЕБИТДА	42.093.360	51.101.970
Коефицијент задужености	1,84	1,63

Друштво се обавезало (на нивоу Гаспром Њефт Групе) да одржава коефицијент укупне задужености и ЕБИТДА испод 3,0 за време трајања споразума о дугорочним кредитима са појединим пословним банкама. Друштво константно прати утврђене обавезе како би се одржао овај однос покривености дугова и до сада није било кршења ових обавеза.

У току године није било промене у приступу управљања ризиком капитала.

6.3. Процена фер вредности

Фер вредност финансијских инструмената којима се тргује на активном тржишту (као што су хартије од вредности којима се тргује и хартије од вредности расположиве за продају) заснива се на котираним тржишним ценама на дан биланса стања. Котирана тржишна цена која се користи за финансијска средства Друштва представља текућу цену понуде.

Фер вредност финансијских инструмената којима се не тргује на активном тржишту утврђује се различитим техникама процене. Друштво примењује различите методе и утврђује претпоставке које се заснивају на тржишним условима који

постоје на датум биланса стања. Котиране тржишне цене или котиране цене дилера за сличне инструменте користе се за дугорочне обавезе. Остале технике, као што су процењене дисконтоване вредности новчаних токова, користе се за одређивање фер вредности преосталих финансијских инструмената. Фер вредност терминских девизних уговора утврђује се применом котираних тржишних курсева на дан биланса стања.

Књиговодствена вредност потраживања по основу продаје, специфичних и других потраживања, и добављача и осталих обавеза из пословања сматра се да је једнака фер вредности услед њихове краткорочне природе. За већину дугорочних финансијских средстава и обавеза фер вредност не одступа значајно од њихове књиговодствене вредности.

7. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА

Испод су презентоване информације о пословним сегментима Друштва за године које се завршавају 31. децембра 2019. и 2018. године. Пословни сегменти су компоненте чији пословни резултат редовно прати главни доносилац Одлука (ГДО) и за које постоје засебне финансијске информације.

Пословне активности Друштва су организоване у два главна пословна сегмента: Upstream и Downstream.

Upstream (истраживање и производња) обухвата следеће операције Друштва: Истраживање, развој и производња сирове нафте и природног гаса и услуге на нафтним пољима. Downstream (прерада и маркетинг) обухвата прераду сирове нафте у нафтне деривате, те набавку, продају и транспорт сирове нафте и осталих нафтних деривата. Трошкови корпоративне администрације и сегмент Енергетика су презентовани у оквиру пословног

сегмента прерада и маркетинг.

Секција Елиминације обухвата елиминације и друге корекције у вези са продајом међу сегментима и нереализоване профите настале од продаје сирове нафте и производа. Продаја међу сегментима се заснива на процењеним тржишним ценама.

ЕБИТДА представља ЕБИТДА-у Друштва. Руководство верује да ЕБИТДА представља користан показатељ пословања Друштва јер представља тренд резултата без приказивања утицаја одређених трошкова. ЕБИТДА представља добитак пре трошка камата, трошка пореза на добит, амортизације, финансијских прихода (расхода) нето и осталих неоперативних прихода (трошкова). ЕБИТДА је додатни не-МСФИ финансијски показатељ који руководство користи да оцени успешност пословања.

Резултати извештајних сегмената за годину која се завршила на дан 31. децембра 2019. године дати су у прегледу који следи:

	Upstream	Downstream	Елиминације	Укупно
Приходи од продаје	47.931.163	245.511.573	(48.153.910)	245.288.826
Интерсегментни	47.212.926	940.984	(48.153.910)	-
Екстерни	718.237	244.570.589	-	245.288.826
ЕБИТДА (сегментни резултат)	33.009.472	9.083.888	-	42.093.360
Амортизација	(10.446.800)	(8.559.084)	-	(19.005.884)
Добици (губици) због обезвређења (напомена 35 и 36)	(17.482)	339.903	-	322.421
Отпис улагања у истраживање (напомена 9)	(377.207)	-	-	(377.207)
Финансијски расходи, нето	(145.912)	(298.254)	-	(444.166)
Порез на добит	(74.711)	(4.239.231)	-	(4.313.942)
Сегментни добитак (губитак)	22.249.370	(4.549.305)	-	17.700.065

Резултати извештајних сегмената за годину која су у прегледу који следи:
се завршила на дан 31. децембра 2018. године дати

	Upstream	Downstream	Елиминације	Укупно
Приходи од продаје	51.441.537	257.671.514	(50.589.603)	258.523.448
Интерсегментни	49.659.488	930.115	(50.589.603)	-
Екстерни	1.782.049	256.741.399	-	258.523.448
ЕБИТДА (сегментни резултат)	36.676.144	14.425.826	-	51.101.970
Амортизација	(9.604.050)	(8.697.226)	-	(18.301.276)
Губици због обезвређења (напомена 35 и 36)	(3.471)	(65.200)	-	(68.671)
Отпис улагања у истраживање (напомена 9)	(57.075)	-	-	(57.075)
Финансијски расходи, нето	(164.035)	(684.755)	-	(848.790)
Порез на добит	(171.417)	(5.404.055)	-	(5.575.472)
Сегментни добитак (губитак)	26.773.827	(706.338)	-	26.067.489

ЕБИТДА за године које се завршавају 31. децембра 2019. и 2018. године је усаглашена у табели испод:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2019.	2018.
Нето добит	17.700.065	26.067.489
Порез на добит	4.313.942	5.575.472
Остали расходи	1.452.124	1.426.519
Остали приходи	(1.141.058)	(969.970)
Расходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха	224.925	205.707
Приходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха	(293.218)	(1.016.559)
Финансијски расходи	3.527.458	5.427.179
Финансијски приходи	(3.083.292)	(4.578.389)
Трошкови амортизације	19.005.884	18.301.276
Остали неоперативни трошкови, нето*	386.530	663.246
ЕБИТДА	42.093.360	51.101.970

*Остали неоперативни трошкови, нето се већином односе на трошак резервисања, укидање ре-

зервисања, исправку вредности потраживања, приходе од укидања потраживања и остало.

Анализа прихода од продаје нафте, гаса и нафтних деривата (са аспекта порекла тржишта купца) дата је у табели:

	Година која се завршила 31. децембра 2019.		
	Домаће тржиште	Извоз и међународна продаја	Укупно
Продаја сирове нафте	824.056	665.186	1.489.242
Продаја природног гаса	1.408.299	-	1.408.299
Малопродаја	-	-	-
Велепродаја	1.408.299	-	1.408.299
Продаја нафтних деривата	187.113.944	46.228.751	233.342.695
Малопродаја	66.171.840	-	66.171.840
Велепродаја	120.942.104	46.228.751	167.170.855
Приходи од закупа	374.599	1.967	376.566
Продаја електричне енергије	782.645	205.143	987.788
Остала продаја	7.494.560	189.676	7.684.236
Продаја укупно	197.998.103	47.290.723	245.288.826

	Година која се завршила 31. децембра 2018.		
	Домаће тржиште	Извоз и међународна продаја	Укупно
Продаја сирове нафте	-	1.528.011	1.528.011
Продаја природног гаса	1.622.853	-	1.622.853
Малопродаја	-	-	-
Велепродаја	1.622.853	-	1.622.853
Продаја нафтних деривата	197.879.244	48.125.760	246.005.004
Малопродаја	63.956.088	-	63.956.088
Велепродаја	133.923.156	48.125.760	182.048.916
Приходи од закупа	474.818	-	474.818
Продаја електричне енергије	746.559	851.600	1.598.159
Остала продаја	7.030.571	264.032	7.294.603
Продаја укупно	207.754.045	50.769.403	258.523.448

Од укупног износа прихода од продаје нафтних деривата (велепродаја) у износу од РСД 167.170.855 (2018: РСД 182.048.916) приходи у износу од РСД 19.070.224 (2018: РСД 26.679.415) односе се на домаћег купца ХИП Петрохемија. Ови приходи чине велепродају у оквиру Downstream сегмента пословања.

Продаја електричне енергије највећим делом се односи на продају Network for trading у износу од РСД 309.224 (2018: Energy Financing Team у износу од РСД 518.173).

Остала продаја се углавном односи на продају допунског асортимана на бензинским станицама.

Седиште Друштва је у Републици Србији. Укупан приход од екстерних купаца на територији Републике Србије износио је РСД 197.998.103 (2018: РСД 207.754.045) док је укупан приход од екстерних

купаца са територије других земаља износио РСД 47.290.723 (2018: РСД 50.769.403). Анализа укупног прихода од екстерних купаца са територије других земаља дата је у табели:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2019.	2018.
Продаја сирове нафте	665.186	1.528.011
Продаја нафтних деривата (малопродаја и veleпродаја)		
Босна и Херцеговина	16.294.267	12.319.667
Бугарска	7.793.206	11.069.476
Румунија	6.018.001	8.531.671
Хрватска	2.431.173	2.997.771
Швајцарска	1.888.635	2.777.082
Мађарска	1.610.845	1.810.152
Северна Македонија	1.343.723	1.726.618
Велика Британија	1.063.213	1.839.930
Остала тржишта	7.785.688	5.053.393
	46.228.751	48.125.760
Приходи од закупа	1.967	-
Продаја електричне енергије	205.143	851.600
Остали приходи	189.676	264.032
	47.290.723	50.769.403

Приходи од појединачних земаља укључених у остала тржишта нису материјално значајни.

8. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА

	Улагања у развој	Концесије, патенти, лиценце, софтвер и остала права
На дан 1. јануара 2018.		
Набавна вредност	9.330.701	8.165.992
Исправка вредности и обезвређење	(1.565.494)	(6.043.048)
Неотписана вредност	7.765.207	2.122.944
Година завршена дана 31. децембра 2018.		
Повећања	-	-
Активација	2.299.438	193.070
Амортизација	(758.279)	(837.574)
Пренос на некретнине, постројења и опрему (напомена 9)	-	-
Неотписана вредност	9.306.366	1.478.440
На дан 31. децембра 2018.		
Набавна вредност	11.630.139	8.301.639
Исправка вредности и обезвређење	(2.323.773)	(6.823.199)
Неотписана вредност	9.306.366	1.478.440
На дан 1. јануара 2019.		
Набавна вредност	11.630.139	8.301.639
Исправка вредности и обезвређење	(2.323.773)	(6.823.199)
Неотписана вредност	9.306.366	1.478.440
Година завршена дана 31. децембра 2019.		
Повећања	-	-
Активација	3.139.293	795.980
Амортизација	(1.005.829)	(485.018)
Пренос на некретнине, постројења и опрему (напомена 9)	-	-
Отуђења и отписи	-	(371)
Неотписана вредност	11.439.830	1.789.031
На дан 31. децембра 2019.		
Набавна вредност	14.769.431	9.013.191
Исправка вредности и обезвређење	(3.329.601)	(7.224.160)
Неотписана вредност	11.439.830	1.789.031

Остала нематеријална улагања	Нематеријална улагања у припреми	Укупно
960.875	5.515.048	23.972.616
(97.937)	(45.506)	(7.751.985)
862.938	5.469.542	16.220.631
(370)	1.947.886	1.947.516
7.584	(2.500.092)	-
(21.243)	-	(1.617.096)
-	(11.625)	(11.625)
848.909	4.905.711	16.539.426
968.089	4.951.217	25.851.084
(119.180)	(45.506)	(9.311.658)
848.909	4.905.711	16.539.426
968.089	4.951.217	25.851.084
(119.180)	(45.506)	(9.311.658)
848.909	4.905.711	16.539.426
-	2.232.327	2.232.327
-	(3.935.273)	-
(20.388)	-	(1.511.235)
-	(47.459)	(47.459)
-	(53.865)	(54.236)
828.521	3.101.441	17.158.823
967.444	3.125.788	27.875.854
(138.923)	(24.347)	(10.717.031)
828.521	3.101.441	17.158.823

Нематеријална улагања у припреми са стањем на дан 31. децембра 2019. године у износу од РСД 3.101.441 (2018: РСД 4.905.711) се највећим делом

односе на улагања у истраживање (непотврђене резерве) у износу од РСД 2.841.508 (2018: РСД 4.579.282).

9. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА

а) Некретнине, постројења и опрема по набавној вредности

	Земљиште	Грађевински објекти	Машине и опрема
На дан 1. јануара 2018.			
Набавна вредност	10.630.202	181.307.667	112.287.936
Исправка вредности и обезвређење	(301.324)	(54.006.843)	(51.596.561)
Неотписана вредност	10.328.878	127.300.824	60.691.375
Година завршена дана 31. децембра 2018.			
Повећања	141.441	17.840.046	5.519.739
Повећања кроз бизнис комбинације	-	-	-
Процена вредности	-	85.161	-
Обезвређење (напомена 35 и 36)	-	(67.304)	(250)
Амортизација	-	(9.637.766)	(6.978.256)
Пренос са нематеријалних улагања (напомена 8)	-	-	-
Пренос на инвестиционе некретнине	(38.530)	(157.507)	-
Пренос на средства намењена продаји	(15.765)	(26.992)	(21.995)
Отуђења и отписи	(39.436)	(110.821)	(80.713)
Остали трансфери	(14.903)	14.903	-
Неотписана вредност	10.361.685	135.240.544	59.129.900
На дан 31. децембра 2018.			
Набавна вредност	10.660.018	198.580.407	117.308.009
Исправка вредности и обезвређење	(298.333)	(63.339.863)	(58.178.109)
Неотписана вредност	10.361.685	135.240.544	59.129.900
Година завршена дана 31. децембра 2019.			
Повећања	35.821	16.781.918	5.470.872
Обезвређење (напомена 35 и 36)	-	(98.929)	-
Амортизација	-	(9.949.991)	(7.339.460)
Пренос са нематеријалних улагања (напомена 8)	-	-	-
Пренос на средства намењена продаји	(56.573)	(18.619)	(30.607)
Отуђења и отписи	(73)	(61.976)	(136.427)
Пренос на права коришћења	-	(456.413)	(362.992)
Остали трансфери	-	970	(963)
Неотписана вредност	10.340.860	141.437.504	56.730.323
На дан 31. децембра 2019.			
Набавна вредност	10.639.193	213.989.196	121.515.375
Исправка вредности и обезвређење	(298.333)	(72.551.692)	(64.785.052)
Неотписана вредност	10.340.860	141.437.504	56.730.323

Некретнине, постројења и опрема у припреми	Остале некретнине, постројења и опрема	Улагања у туђе некретнине постројења и опрему	Аванси	Укупно
27.313.677	75.517	491.491	2.148.358	334.254.848
(2.001.642)	(1.117)	(228.280)	(36.946)	(108.172.713)
25.312.035	74.400	263.211	2.111.412	226.082.135
14.623.749	2.234	4.773	4.743.073	42.875.055
217.660	-	-	-	217.660
-	-	-	-	85.161
(13.412)	-	-	-	(80.966)
-	-	(68.158)	-	(16.684.180)
11.625	-	-	-	11.625
-	-	-	-	(196.037)
(9.108)	-	-	-	(73.860)
(860.282)	(98)	(22)	(6.096.317)	(7.187.689)
-	-	-	-	-
39.282.267	76.536	199.804	758.168	245.048.904
41.282.441	77.653	496.173	790.744	369.195.445
(2.000.174)	(1.117)	(296.369)	(32.576)	(124.146.541)
39.282.267	76.536	199.804	758.168	245.048.904
14.598.106	1.091	-	2.047.039	38.934.847
(141.530)	-	-	-	(240.459)
-	-	(64.086)	-	(17.353.537)
47.459	-	-	-	47.459
-	-	-	-	(105.799)
(611.234)	(10)	-	(2.468.019)	(3.277.739)
-	-	-	-	(819.405)
(13)	-	-	-	(6)
53.175.055	77.617	135.718	337.188	262.234.265
55.160.985	78.734	496.173	358.551	402.238.207
(1.985.930)	(1.117)	(360.455)	(21.363)	(140.003.942)
53.175.055	77.617	135.718	337.188	262.234.265

На дан сваког биланса стања Руководство Друштва процењује да ли постоји назнака да је надокнадива вредност некретнина, постројења и опреме пала испод књиговодствене вредности.

Друштво је на дан 31. децембра 2019. године извршило процену индикатора обезвређења имови-

не јединица које генеришу готовину („ЈГГ“) – за детаље видети напомену 3.6 Додатно, Друштво је извршило процену и признало обезвређење у износу од РСД 240.459 (2018: РСД 80.966) за технолошки и физички застарела и расходована средства.

б) Право коришћења средстава

	Некретнине	Постројења и опрема	Возила	Укупно
На дан 1. јануара 2019. године				
Промена почетног стања	540.388	324.713	54.331	919.432
Повећања	30	48.222	116.789	165.041
Амортизација	(51.593)	(78.398)	(11.121)	(141.112)
Преноси	-	(19.911)	19.911	-
Ефекти модификације уговора	474	-	-	474
На дан 31. децембра 2019. године	489.299	274.626	179.910	943.835

в) Инвестиционе некретнине по фер вредности

Инвестиционе некретнине се вреднују на датум биланса стања по фер вредности која представља тржишну вредност инвестиционе некретнине.

Кретања на инвестиционим некретнинама приказане су у табели испод:

	2019.	2018.
На дан 1. јануара	1.730.100	1.530.356
Добици по основу фер вредновања (напомене 35 и 36)	(8.290)	6.534
Преноси са некретнина, постројења и опреме	-	196.037
Отуђења	(37.319)	(1.405)
Остало	9.816	(1.422)
На дан 31. децембра	1.694.307	1.730.100

Инвестиционе некретнине исказане са стањем на дан 31. децембра 2019. године у износу од РСД 1.694.307 (31. децембра 2018. године: РСД 1.730.100) у највећем делу се односе на бензинске станице и пословне просторе дате у вишегодишњи закуп вредноване по фер вредности на дан извештавања.

Фер вредност инвестиционих некретнина

Инвестиционе некретнине, које чине бензинске станице и пословни простори, вредноване су по фер вредности на дан 31. децембра 2019. односно 2018. године. Позитиван ефекат вредновања по фер вредности признат је у корист осталих прихода (напомена 35).

Табела ниже приказује нефинансијска средства књижена по фер вредности која је мерена мето-

дом процене. Одмеравање фер вредности врши се према следећим хијерархијским нивоима:

- Котиране цене (некориговане) на активном тржишту за иста средства или исте обавезе (Ниво 1).
- Информације, осим котираних цена укључених у Ниво 1, које су засноване на доступним тржишним подацима за средства или обавезе, било директно (тј. цене) или индиректно (тј. изведене из цена) (Ниво 2).
- Информације о средству или обавези које нису засноване на доступним тржишним подацима (тј. недоступне информације) (Ниво 3).

Одмеравање по фер вредности на дан 31. децембра 2019. године извршено је на основу следећих информација:

	Котиране цене на активном тржишту за иста средства (Ниво 1)	Друге значајне доступне информације (Ниво 2)	Значајне недоступне информације (Ниво 3)
Редовно одмеравање фер вредности			
Земљиште и грађевински објекти			
– Пословни простори и други објекти дати у закуп	-	958.865	-
– Бензинске станице	-	-	735.442
Укупно	-	958.865	735.442

Одмеравање по фер вредности на дан 31. децембра 2018. године извршено је на основу следећих информација:

	Котиране цене на активном тржишту за иста средства (Ниво 1)	Друге значајне доступне информације (Ниво 2)	Значајне недоступне информације (Ниво 3)
Редовно одмеравање фер вредности			
Земљиште и грађевински објекти			
– Пословни простори и други објекти дати у закуп	-	986.418	-
– Бензинске станице	-	-	743.682
Укупно	-	986.418	743.682

Технике процене фер вредности применом методологије 2. нивоа

Фер вредности пословних простора, станова и других објеката за издавање добијене применом методологије 2. нивоа произилазе из методе упоредивих трансакција. Продајне цене упоредивих објеката у непосредној близини коригују се за разлике у њиховим кључним карактеристикама као што је површина некретнине. Најзначајнија информација по овом приступу процене је цена по квадратном метру.

Одмеравање фер вредности применом значајних недоступних информација (методологија 3. нивоа)

Фер вредности бензинских станица добијене применом методологије 3. нивоа произилазе из

методе употребних вредности, где је фер вредност бензинских станица одређена као садашња вредност будућих нето примања Друштва на основу дугорочних уговора о закупу. Најзначајнија информација при овом приступу процене је цена изнајмљивања по бензинској станици.

Кључне претпоставке коришћене за вредновање методом употребних вредности:

	2019.	2018.
Дугорочна стопа раста	0%	0%
Дисконтна стопа	12%	12%

Усаглашавање промена у фер вредности средстава класификованих у ниво 3 фер вредности хијерархије:

	2019.	2018.
Стање на почетку године	743.682	658.184
Промена у фер вредности:		
Губици признати у билансу успеха, фер вредновање	(8.290)	6.534
Пренос са некретнина, постројења и опреме	-	81.407
Остало	50	(2.443)
Укупно (смањење) повећање по основу фер вредновања средства	(8.240)	85.498
Стање на крају године	735.442	743.682

г) Средства за производњу нафте и гаса

Средства за производњу нафте и гаса обухватају средства за истраживање и процену, као и трошкове развоја, повезане са производњом потврђених резерви (напомена 2.7).

	Капитализовани трошкови истраживања	Капитализовани трошкови развоја
На дан 1. јануара 2018.		
Набавна вредност	14.874.546	2.951.585
Исправка вредности и обезвређење	(4.897)	(2.087)
Неотписана вредност	14.869.649	2.949.498
Година завршена 31. децембра 2018.		
Повећања	4.541.289	13.003.379
Пренос са инвестиција у току	(4.892.273)	(14.136.238)
Остали преноси	(43.248)	(675.033)
Процена вредности	-	-
Обезвређење	-	(3.471)
Амортизација	-	-
Отпис улагања у истраживање (напомена 7)	(57.075)	-
Пренос на инвестиционе некретнине	-	-
Отуђења и отписи	(17.101)	(36.909)
	14.401.241	1.101.226
На дан 31. децембра 2018.		
Набавна вредност	14.401.241	1.103.654
Исправка вредности и обезвређење	-	(2.428)
Неотписана вредност	14.401.241	1.101.226
Година завршена 31. децембра 2019.		
Повећања	4.496.878	13.559.151
Пренос са инвестиција у току	(6.747.789)	(11.223.519)
Остали преноси	120.288	102.175
Обезвређење	-	-
Амортизација	-	-
Отпис улагања у истраживање (напомена 7)	(377.207)	-
Отуђења и отписи	(151.518)	(491)
	11.741.893	3.538.542
На дан 31. децембра 2019.		
Набавна вредност	11.741.893	3.538.542
Исправка вредности и обезвређење	-	-
Неотписана вредност	11.741.893	3.538.542

Укупно инвестиције у току (истраживање и развој)	Производна средства	Остала пословна средства	Укупно
17.826.131	135.319.515	22.129	153.167.775
(6.984)	(32.675.985)	(20.309)	(32.703.278)
17.819.147	102.643.530	1.820	120.464.497
17.544.668	117.748	-	17.662.416
(19.028.511)	19.056.693	(15)	28.167
(718.281)	1.791.710	666	1.074.095
-	85.161	-	85.161
(3.471)	-	-	(3.471)
-	(9.566.607)	-	(9.566.607)
(57.075)	-	-	(57.075)
-	(114.709)	-	(114.709)
(54.010)	(142.745)	(50)	(196.805)
15.502.467	113.870.781	2.421	129.375.669
15.504.895	156.367.336	22.742	171.894.973
(2.428)	(42.496.555)	(20.321)	(42.519.304)
15.502.467	113.870.781	2.421	129.375.669
18.056.029	777.397	-	18.833.426
(17.971.308)	17.971.308	-	-
222.463	(173.746)	1.620	50.337
-	(17.482)	-	(17.482)
-	(10.376.256)	-	(10.376.256)
(377.207)	-	-	(377.207)
(152.009)	(102.629)	(10)	(254.648)
15.280.435	121.949.373	4.031	137.233.839
15.280.435	174.428.161	24.376	189.732.972
-	(52.478.788)	(20.345)	(52.499.133)
15.280.435	121.949.373	4.031	137.233.839

Обезвређење истраживања у износи од РСД 377.207 највећим делом односи се на отпис средстава за

производњу у Србији због неизвесне одрживости комерцијалне производње (2018: РСД 57.075).

10. УЧЕШЋА У КАПИТАЛУ ЗАВИСНИХ ПРАВНИХ ЛИЦА

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Учешћа у капиталу зависних правних лица:		
- У акцијама	3.457.576	3.457.576
- У уделима	13.389.990	13.389.990
	16.847.566	16.847.566
<i>Минус: Исправка вредности</i>	(3.421.980)	(3.421.980)
	13.425.586	13.425.586

Учешћа у капиталу зависних правних лица са се на улагања у акције/уделе следећих друштава: стањем на дан 31. децембра 2019. године односе

Назив	Учешће у %	Учешће	Исправка вредности	Неотписана вредност
НИС Петрол а.д. Београд, Србија	100%	3.457.576	(1.172.263)	2.285.313
НИС Петрол е.о.о.д. Софија, Бугарска	100%	28.938	-	28.938
НИС Петрол СРЛ, Букурешт, Румунија	100%	997	-	997
НИС Петрол д.о.о., Бања Лука, БиХ	100%	1.030	-	1.030
Панон Нафтагас Кфт., Будимпешта, Мађарска	100%	2.232.672	(2.232.672)	-
НТЦ НИС-Нафтагас д.о.о. Нови Сад, Србија	100%	905.000	-	905.000
Нафтагас-Технички сервис д.о.о. Зрењанин, Србија	100%	1.177.032	-	1.177.032
Нафтагас-Нафтни сервис д.о.о., Нови Сад, Србија	100%	7.300.000	-	7.300.000
Нафтагас-Транспорт д.о.о. Нови Сад, Србија	100%	1.717.349	-	1.717.349
НИС Оверсиз, Москва, Русија	100%	9.856	-	9.856
Јадран-Нафтагас д.о.о. Бања Лука, БиХ	66%	71	-	71
Светлост, Бујановац, Србија	51%	17.045	(17.045)	-
		16.847.566	(3.421.980)	13.425.586

11. УЧЕШЋА У КАПИТАЛУ ПРИДРУЖЕНИХ ЕНТИТЕТА И ЗАЈЕДНИЧКИМ ПОДУХВАТИМА

Књиговодствена вредност учешћа у капиталу придружених ентитета и заједничким подухва-

тима на дан 31. децембра 2019. и 2018. године приказана је у табели испод:

		Процент учешћа	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Газпром Енергохолдинг Србија д.о.о. Нови Сад	Заједничко улагање	49%	1.038.800	1.038.800
ХИП Петрохемија	Придружен ентитет	20,86%	11.572.197	11.572.197
<i>Минус: исправка вредности</i>			(11.572.197)	(11.572.197)
Укупно инвестиције			1.038.800	1.038.800

Претежно место пословања обелодањених заједничких улагања и придружених ентитета је територија Републике Србије. Не постоје потенцијалне обавезе које се односе на интерес Друштва у заједничком улагању, као ни потенцијалне обавезе из самог улагања.

Газпром енергохолдинг Србија д.о.о. Нови Сад

Током 2015. године Друштво и Центренергохолдинг из Руске Федерације основали су холдинг компанију Serbskaya Generaciya кроз коју ће заједно пословати са Термоелектраном - Топланом „ТЕ-ТО“ Панчево са пројектованим капацитетом од 208 MW. У октобру 2017. године потписан је уговор по принципу „кључ у руке“ са Шангај Електрик Групом и започета је фаза пројектовања. Пројекат ће бити финансиран преко кредита Гаспром банке (140 млн ЕУР) са роком отплате од 12 година. Завршетак радова се очекује до 30. августа 2020. године. Током марта 2019. године, Serbskaya Generaciya је променила назив компаније у Газпром Енергохолдинг Србија.

Хип Петрохемија

У складу са важећим законима Републике Србије, почетком октобра 2017. године стекли су се сви услови за пуну примену унапред припремљеног плана реорганизације предузећа ХИП Петрохемија а.д. Панчево. У складу са усвојеним планом промењена је и структура акцијског капитала предузећа ХИП Петрохемија, чиме је Друштво повећало своје учешће у капиталу. Након конверзије, НИС поседује 20,86% гласачких права у ХИП Петрохемији. Такође, Друштво има своје представнике у Одбору директора и Надзорном одбору остварујући на тај начин значајан утицај.

Сажете финансијске информације за заједничка улагања на дан 31. децембра 2019. и 2018. године и за године које су се завршиле дана 31. децембра 2019. и 2018. приказане су у табели испод:

Газпром Енергохолдинг Србија

31. децембра 2019. године

Обртна имовина	698.256
Стална имовина	12.154.427
Краткорочне обавезе	71.219
Дугорочне обавезе	10.963.037
Приходи	44.430
Губитак за период	(146.948)

31. децембра 2018. године

Обртна имовина	878.074
Стална имовина	7.318.155
Краткорочне обавезе	33.102
Дугорочне обавезе	1.957.752
Приходи	21.205
Губитак за период	(126.332)

12. ДУГОРОЧНИ ПЛАСМАНИ МАТИЧНИМ И ЗАВИСНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Дугорочни пласмани зависним лицима у земљи	79.077	96.995
Дугорочни пласмани зависним лицима у иностранству	25.426.264	27.225.130
	25.505.341	27.322.125
<i>Минус: Обезвређење</i>	(2.300.154)	(4.043.046)
	23.205.187	23.279.079

Дугорочни пласмани зависним правним лицима исказани у РСД односе се на:

	Валута	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
<i>У земљи</i>			
О Зоне а.д. Београд, Србија	ЕУР	79.077	96.995
		79.077	96.995
<i>У иностранству</i>			
НИС Петрол е.о.о.д. Софија, Бугарска	ЕУР	5.806.390	9.450.355
НИС Петрол СРЛ, Букурешт, Румунија	ЕУР	16.798.944	13.705.024
НИС Петрол д.о.о., Бања Лука, БиХ	ЕУР	2.703.332	3.632.903
Јадран-Нафтагас д.о.о., Бања Лука, БиХ	ЕУР	117.598	436.848
		25.426.264	27.225.130
		25.505.341	27.322.125

Дугорочни пласмани зависним правним лицима су одобрени са фиксном каматном стопом (2,1% годишње) и варијабилном каматном стопом (6М Еурибор + 2,9%), на период од 7 до 10 година од

тренутка исплате последње транше. Исказана књиговодствена вредност дугорочних пласмана одговара њиховој фер вредности.

13. ОСТАЛИ ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Остали дугорочни пласмани	9.176	9.099
Дугорочни кредити дати запосленима	1.153.957	1.240.438
<i>Минус: Обезвређење</i>	(354.684)	(371.876)
	808.449	877.661

Дугорочни кредити дати запосленима на дан 31. децембра 2019. године у износу од РСД 1.153.957 (31. децембра 2018: РСД 1.240.438) се односе на бескаматне кредите односно кредите по каматној

стопи 0,5% и 1,5% пласиране запосленима за потребе решавања стамбеног питања. Отплаћују се у месечним ратама. Наведени кредити су обезвређени у износу од РСД 354.625.

14. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА И ОБАВЕЗЕ

Анализа одложених пореских средстава и обавеза приказана је у табели:

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Одложена пореска средства:		
- Одложена пореска средства која ће бити призната у периоду дужем од годину дана	2.783.455	3.527.324
- Одложена пореска средства која ће бити призната у периоду до годину дана	-	1.016.432
	2.783.455	4.543.756
Одложене пореске обавезе:		
- Одложене пореске обавеза које ће бити признате у периоду дужем од годину дана	(1.821.259)	(2.138.581)
	(1.821.259)	(2.138.581)
Одложена пореска средства (нето)	962.196	2.405.175

Бруто кретања на одложеном порезу приказана су у табели испод:

	2019.	2018.
Стање на дан 1. јануара	2.405.175	2.487.491
Ефекат на укупни резултат (напомена 37)	(1.442.979)	(1.653.438)
Ефекат на остали укупни резултат	-	1.571.122
Стање на дан 31. децембра	962.196	2.405.175

Кретања на одложеним пореским средствима и обавезама у току године, без нетирања салда у оквиру исте јурисдикције, су:

	Разлика књиговодствене вредности НПО и пореске основице	Ревалоризационе резерве	Укупно
<i>Одложене пореске обавезе</i>			
Стање 1. јануара 2018.	(2.464.046)	(14.434)	(2.478.480)
Настанак и укидање привремених разлика:			
- ефекат на укупни резултат (напомена 37)	352.313	-	352.313
- ефекат на остали укупни резултат	-	(12.414)	(12.414)
Стање на дан 31. децембра 2018.	(2.111.733)	(26.848)	(2.138.581)
Настанак и укидање привремених разлика:			
- ефекат на укупни резултат (напомена 37)	317.322	-	317.322
Стање на дан 31. децембра 2019.	(1.794.411)	(26.848)	(1.821.259)

	Резервисања	Умањење вредности имовине	Порески кредит	Фер вредновање	Укупно
<i>Одложена пореска средства</i>					
Стање 1. јануара 2018.	1.019.695	949.128	2.985.851	11.297	4.965.971
Привремене одбитне разлике по основу одмеравања очекиваних кредитних губитака	-	1.584.231	-	-	1.584.231
Кориговано на дан 1. јануара 2018.	1.019.695	2.533.359	2.985.851	11.297	6.550.202
Настанак и укидање привремених разлика					
- ефекат на укупни резултат (напомена 37)	(98.219)	(18.142)	(1.889.390)	-	(2.005.751)
- ефекат на остали укупни резултат	-	-	-	(695)	(695)
Стање на дан 31. децембра 2018.	921.476	2.515.217	1.096.461	10.602	4.543.756
- ефекат на укупни резултат (напомена 37)	(6.637)	(657.203)	(1.096.461)	-	(1.760.301)
Стање на дан 31. децембра 2019.	914.839	1.858.014	-	10.602	2.783.455

Признавање одложених пореских средстава је извршено на основу петогодишњег бизнис плана и остварених пословних резултата који су руководству дали снажне индикаторе у погледу искоришћења пренетих пореских кредита.

Порески кредит представља износ у висини од 20% од капиталних инвестиција у периоду до 31. децембра 2013. године у складу са пореском регулативом Републике Србије и може бити искоришћен у периоду од 10 година.

15. ЗАЛИХЕ

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Материјал, резервни делови, алат и инвентар	32.249.441	28.080.706
Недовршена производња	4.859.254	4.923.492
Готови производи	9.636.535	13.042.863
Роба	2.017.721	3.227.243
Дати аванси	461.016	716.163
<i>Минус: исправка вредности залиха</i>	(4.670.632)	(4.830.527)
<i>Минус: исправка вредности датих аванса</i>	(149.250)	(217.327)
	44.404.085	44.942.613
Стална средства намењена продаји	135.670	15.094
<i>Минус: исправка вредности средстава намењених продаји</i>	(43.769)	(5.823)
	44.495.986	44.951.884

Промене на рачунима исправке вредности су приказане у табели:

	Исправка вредности залиха	Исправка вредности датих аванса	Исправка вредности средстава намењених продаји	Укупно
На дан 1. јануара 2018.	4.947.683	259.237	5.823	5.212.743
Исправка вредности на терет расхода текућег периода (напомена 36)	10.274	1.962	-	12.236
Укидање исправке вредности у корист прихода текућег периода (напомена 35)	(1.170)	(1.687)	-	(2.857)
Остало	(126.260)	(42.185)	-	(168.445)
На дан 31. децембра 2018.	4.830.527	217.327	5.823	5.053.677
Исправка вредности на терет расхода текућег периода (напомена 36)	287	543	-	830
Укидање исправке вредности у корист прихода текућег периода (напомена 35)	(117.575)	(51)	-	(117.626)
Отписи и остало	(42.607)	(68.569)	37.946	(73.230)
На дан 31. децембра 2019.	4.670.632	149.250	43.769	4.863.651

16. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Матична и зависна правна лица у земљи	382.280	362.245
Матична и зависна правна лица у иностранству	4.092.863	2.652.897
Остале повезана правна лица у земљи	1.215.292	1.257.685
Остале повезана правна лица у иностранству	96.193	629.519
Потраживања од трећих лица у земљи	27.383.247	27.828.605
Потраживања од трећих лица у иностранству	974.399	812.717
	34.144.274	33.543.668
<i>Минус: исправка вредности</i>	(5.772.211)	(6.041.909)
	28.372.063	27.501.759

17. ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Потраживања за камате	3.547.652	3.708.417
Потраживања од запослених	78.384	82.747
Потраживања за више плаћени порез на добит	647.660	-
Остала потраживања	7.509.500	7.461.763
<i>Минус: исправка вредности</i>	(9.849.169)	(9.962.427)
	1.934.027	1.290.500

18. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Краткорочни финансијски пласмани матичним и зависним правним лицима	48.185	-
Краткорочни финансијски пласмани у земљи	2.019	25.658
Текућа доспећа дугорочних пласмана зависним правним лицима	12.656.088	9.091.634
Остали краткорочни финансијски пласмани	76.955	2.199.487
<i>Минус: Обезвређење</i>	(7.349.525)	(5.688.179)
	5.433.722	5.628.600

19. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Готовина у банци и благајни	9.730.067	5.621.606
Депозити са доспећем до 3 месеца	3.493.536	6.367.102
Новчана средства са ограниченим коришћењем	13.716	17.363
Остала новчана средства	264.508	216.507
	13.501.827	12.222.578

20. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Разграничени порез на додату вредност	1.713.617	1.567.844
Унапред плаћени трошкови	222.038	185.804
Унапред обрачунати приходи	37.062	314.496
Унапред плаћена акциза	1.701.028	2.743.082
Стамбени кредити и остала активна временска разграничења	328.297	351.369
	4.002.042	5.162.595

Разграничени порез на додату вредност са стањем на дан 31. децембра 2019. године у износу од РСД 1.713.617 (31. децембра 2018: РСД 1.567.844) је порез на додату вредност у примљеним фактурама које се евидентирају у текућем обрачунском периоду, а право на одбитак претходног пореза се остварује у наредном обрачунском периоду.

Унапред плаћена акциза на дан 31. децембра 2019. године у износу од РСД 1.701.028 (31. децембар 2018: РСД 2.743.082) се односе на акцизе плаћене за готове производе који се чувају у не-акцизном складишту и на акцизе плаћене за увозне производе које се користе у даљем процесу производње за шта ће средства бити враћена у блиској будућности.

21. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА И ПАСИВА

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Издате менице и гаранције	74.704.889	74.654.952
Примљене менице и гаранције	15.078.163	13.845.865
Имовина (у бившим републикама Југославије)	5.357.689	5.357.688
Потраживања (из бивших република Југославије)	6.441.861	6.347.969
Туђа роба у складишту и остала средства других лица	9.749.090	9.504.956
Средства за затварање поља у Анголи	1.361.966	1.361.966
Примљене хипотеке и залог	1.398.288	1.745.073
Остала ванбилансна актива и пасива	206.578	193.840
	114.298.524	113.012.309

22. АКЦИЈСКИ КАПИТАЛ

Акцијски капитал представља капитал Друштва које је котирано на Београдској берзи. Номинална вредност акција је РСД 500.

Акцијски капитал на дан 31. децембра 2019. и 31. децембра 2018. године састоји се од 163.060.400 обичних акција.

Дивиденда обелодањена за годину која се завршила 31. децембра 2018. износи РСД 6.517.524 односно, РСД 39,97 по акцији (31. децембра 2017.: 6.948.004 РСД односно, 42,61 РСД по акцији). Расподела дивиденде је одобрена од стране Скупштине акционара дана 27. јуна 2019. године и исплаћена 17. септембра 2019. године.

23. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

Промене на дугорочним резервисањима су следеће:

	Обнављање природних ресурса	Заштита животне средине	Накнадна примања запослених	Програм дугорочних подстицаја запослених	Судски спорови	Укупно
Стање 1. јануара 2018. године	9.844.121	681.920	360.718	1.026.864	584.834	12.498.457
На терет биланса успеха	213.094	100.000	27.619	331.180	36.177	708.070
Повећања и корекција процене резервисања	117.748	-	-	-	-	117.748
Укинуто у току године (напомена 35)	-	(24.528)	-	-	-	(24.528)
Актуарски добици признати у осталом укупном резултату	-	-	(4.531)	-	-	(4.531)
Измирење обавеза	(133.445)	(119.978)	(48.871)	(864.023)	(121.378)	(1.287.695)
Стање на дан 31. децембра 2018. године	10.041.518	637.414	334.935	494.021	499.633	12.007.521
Стање 1. јануара 2019. године	10.041.518	637.414	334.935	494.021	499.633	12.007.521
На терет биланса успеха	147.500	197.704	80.118	294.414	32.514	752.250
Повећања и корекција процене резервисања	777.397	-	-	-	-	777.397
Актуарски губици признати у осталом укупном резултату	-	-	29.837	-	-	29.837
Измирење обавеза и остало	(294.701)	(346.260)	(47.957)	-	(53.931)	(742.849)
Стање на дан 31. децембра 2019. године	10.671.714	488.858	396.933	788.435	478.216	12.824.156

Анализа резервисања:

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Дугорочна	11.251.613	10.079.405
Краткорочна	1.572.543	1.928.116
	12.824.156	12.007.521

а) Резервисање за обнављање природних ресурса

Руководство Друштва процењује будуће новчане издатке за обнављање природних ресурса (земљишта) на налазиштима нафте и гаса, на основу претходних искустава на сличним радовима.

б) Резервисања за заштиту животне средине

У складу са важећом законском регулативом, Друштво има обавезе по основу заштите животне средине. На дан извештавања Друштво је извршило резервисање по наведеном основу у износу од РСД 488.858 (31. децембра 2018: РСД 637.414) по основу процене руководства о висини неопходних трошкова чишћења и санације загађених локација Друштва.

в) Програм дугорочних подстицаја запослених

У 2011. години Друштво је започело процес усаглашавања дугорочног програма подстицаја руково-

диоца Друштва. Након усаглашења готовински подстицаји ће бити базирани на основу реализације постављених кључних индикатора ефикасности („КПИ“) у периоду од три године. На дан 31. децембра 2019. године руководство Друштва је извршило процену садашње вредности обавеза везаних за нови трогодишњи подстицај запослених (2018–2020) у износу од РСД 788.435 (31. децембра 2018. године: РСД 494.021).

г) Резервисања за судске спорове

На дан 31. децембра 2019. године Друштво је проценило вероватноћу негативних исхода судских спорова, као и износе потенцијалних губитака. Друштво је извршило додатно резервисање за судске спорове за које је процењен негативан исход спора у износу од РСД 32.514 (додатно резервисање у 2018: РСД 36.177). Процена Друштва је да исход судских спорова неће довести до значајнијих губитака преко износа за које је извршено резервисање на дан 31. децембра 2019. године.

д) Резервисања за накнадна примања запослених

Накнаде запосленима:

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Отпремнине	123.679	96.176
Јубиларне награде	273.254	238.759
	396.933	334.935

Основне актуарске претпоставке које су коришћене:

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Дисконтна стопа	4,4%	5,7%
Будућа повећања зарада	2,0%	2,0%
Просечан будући радни век	15	15,2

	Отпремнине	Јубиларне награде	Укупно
Стање на дан 1. јануара 2018. године	95.668	265.050	360.718
Трошкови директно плаћених накнада	(10.138)	(38.733)	(48.871)
Актуарски добици признати у осталом укупном резултату	(4.531)	-	(4.531)
Укупно расходи признати у укупном резултату	15.177	12.442	27.619
Стање на дан 31. децембра 2018. године	96.176	238.759	334.935
Трошкови директно плаћених накнада	(14.304)	(33.653)	(47.957)
Актуарски губици признати у осталом укупном резултату	29.837	-	29.837
Укупно расходи признати у укупном резултату	11.970	68.148	80.118
Стање на дан 31. децембра 2019. године	123.679	273.254	396.933

Износ признат у укупном резултату:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2019.	2018.
Текући трошкови накнада	24.673	26.200
Трошкови камата	18.678	16.247
Добици од промене плана доприноса	840	4.901
Актуарски (добици)/губици (јубиларне награде)	35.927	(19.729)
	80.118	27.619

24. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Дугорочни кредит - Гаспром Њефт	19.143.014	24.738.405
Банкарски кредити	69.207.492	67.908.442
Обавезе за лизинг	811.424	644.611
<i>Минус: Текуће доспеће дугорочних финансијских обавеза (напомена 25)</i>	(5.925.868)	(5.923.590)
	83.236.062	87.367.868

Промене на обавезама Друштва из финансијских активности приказане су као што следи:

	Дугорочни кредити	Краткорочни кредити (напомена 25)	Лизинг	Укупно
На дан 1. јануара 2018. године	95.404.543	2.298.488	247.210	97.950.241
Приливи	37.213.097	13.158.984	-	50.372.081
Одливи	(39.952.348)	(13.239.092)	(82.516)	(53.273.956)
Немонетарне трансакције	-	-	478.315	478.315
Курсне разлике	(18.445)	(2)	1.602	(16.845)
На дан 31. децембра 2018. године	92.646.847	2.218.378	644.611	95.509.836
На дан 1. јануара 2019. године	92.646.847	2.218.378	644.611	95.509.836
Промена почетног стања	-	-	100.027	100.027
Приливи	15.060.454	12.564.054	-	27.624.508
Одливи	(18.760.584)	(13.188.360)	(127.024)	(32.075.968)
Немонетарне трансакције	-	-	192.294	192.294
Курсне разлике	(596.211)	-	1.516	(594.695)
На дан 31. децембра 2019. године	88.350.506	1.594.072	811.424	90.756.002

а) *Дугорочни кредит – Гаспром Њефт*

Дугорочни кредит од Гаспром Њефт-а са стањем на дан 31. децембра 2019. године у износу од РСД 19.143.014 (2018: РСД 24.738.405), са висином текућег доспећа од РСД 5.469.432 (2018: РСД 5.497.424),

односи се на кредит добијен на основу обавеза из Уговора о купопродаји акција од 24. децембра 2008. године. Наведени кредит се плаћа у кварталним ратама почевши од децембра 2012. године до 15. маја 2023. године.

б) Банкарски кредити

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Дугорочни кредити у земљи	46.832.414	50.621.113
Дугорочни кредити у иностранству	22.375.078	17.287.329
	69.207.492	67.908.442
Текуће доспеће дугорочних кредита (напомена 25)	(297.104)	(355.101)
	68.910.388	67.553.341

Доспеће банкарских кредита:

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Између 1 и 2 године	10.845.263	1.403.463
Између 2 и 5 година	54.737.906	61.219.659
Преко 5 година	3.327.219	4.930.219
	68.910.388	67.553.341

Валутна структура дугорочних обавеза по основу банкарских кредита у земљи и иностранству је следећа:

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
УСД	209.292	361.696
ЕУР	68.732.685	67.250.132
РСД	498	649
ЈПЈ	265.017	295.965
	69.207.492	67.908.442

Друштво наведене обавезе по кредитима плаћа у складу са уговореном динамиком, односно сходно утврђеним ануитетним плановима. Друштво је уговорило са повериоцима променљиве каматне стопе. Променљиве каматне стопе су везане за Еурибор и Либор.

Уговори о кредиту садрже финансијске ковенанте које захтевају да Друштво одржава однос задужења према ЕБИТДА. Руководство верује да је Друштво усаглашено са наведеним ковенантима на дан 31. децембра 2019. и 31. децембра 2018. године.

Руководство очекује да ће Друштво бити у могућности да све уговорене обавезе по кредитима испуни у складу са утврђеним роковима.

в) Обавезе за лизинг

Износи признати у оквиру биланса успеха:

	2019.
Трошкови камата (укључени у финансијске расходе) (напомена 33)	20.604
Трошкови који се односе на краткорочни закуп (напомена 30)	289.710
Трошкови који се односе на закуп средстава мале вредности која нису приказана као краткорочни закуп (напомена 30)	87.343
Трошкови који се односе на варијабилна плаћања закупа који нису укључени у обавезе за закуп (напомена 30)	1.348.818

25. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Краткорочни кредити од зависних правних лица (напомена 24)	1.594.072	2.218.378
Краткорочна доспећа дугорочних финансијских обавеза (напомена 24)	5.925.868	5.923.590
	7.519.940	8.141.968

26. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

Обавезе из пословања које на дан 31. децембра 2019. године износе РСД 36.720.956 (2018: РСД 25.887.149) укључују обавезе према матичном и зависним правним лицима са стањем на дан 31. децембра 2019. године у износу од РСД 14.986.710

(31. децембра 2018: РСД 13.318.121) које се највећим делом односе на обавезе према добављачу Гаспром Њефт, Ст Петерсбург, Руска Федерација по основу набавке сирове нафте у износу од РСД 10.498.354 (31. децембра 2018: РСД 10.243.742).

27. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Обавезе из специфичних послова	175.275	167.528
Обавезе за неисплаћене бруто зараде	928.258	938.147
Обавезе за камате	588.170	600.609
Обавезе за дивиденде	3.780.692	3.772.308
Остале обавезе према запосленима	518.686	603.737
Резервисања за обнављање природних ресурса	1.170.430	1.369.683
Резервисања за заштиту животне средине	128.099	160.362
Резервисања за судске спорове	224.407	270.593
Остале краткорочне обавезе	75.091	116.491
	7.589.108	7.999.458

28. ОБАВЕЗЕ ЗА ОСТАЛЕ ПОРЕЗЕ, ДОПРИНОСЕ И ДРУГЕ ДАЖБИНЕ

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Обавеза за акцизу	5.301.814	4.680.755
Накнада за робне резерве	280.070	260.905
Накнада за енергетску ефикасност	32.299	-
Порез на добит	-	539.811
Остале обавезе за порезе	1.365.390	1.506.492
	6.979.573	6.987.963

29. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

Пасивна временска разграничења на дан 31. децембра 2019. године у износу РСД 3.070.554 (31. децембра 2018.: РСД 3.237.852) се највећим делом односе на укалкулисане обавезе за бонусе запосленима у износу РСД 1.827.611 (31. децембра 2018.: РСД 1.715.646), и обавезе по основу уговора са купцима по основу програма лојалности у износу од РСД 635.355 (31 децембар 2018.: РСД 502.254).

Приход у износу од РСД 1.532.389 (31. децембра 2018.: РСД 1.632.949) који је остварен у текућем извештајном периоду се односи на уговорене обавезе на дан 1. јануара 2019., од чега се РСД 1.170.838 (31. децембра 2018.: РСД 1.250.040) односи на авансе и РСД 361.552 (31. децембра 2018.: РСД 382.909) на програм лојалности купаца.

30. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА

	Година која се завршила 31. децембра	
	2019.	2018.
Производне услуге	2.495.924	2.352.003
Транспортне услуге	3.225.168	3.626.498
Услуге одржавања	4.814.010	4.607.624
Закупнине	1.725.871	1.324.118
Трошкови сајмова	10.091	7.410
Реклама и пропаганда	887.139	761.250
Трошкови истраживања	436.927	241.054
Остале услуге	1.513.604	1.403.397
	15.108.734	14.323.354

31. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2019.	2018.
Непроизводне услуге	6.983.488	6.857.109
Репрезентација	152.954	134.409
Премије осигурања	510.600	507.102
Трошкови платног промета	333.400	353.921
Трошкови пореза	1.133.800	1.176.233
Накнада за експлоатацију сирове нафте и гаса	1.402.477	1.460.595
Остали непроизводни трошкови	1.016.172	1.022.953
	11.532.891	11.512.322

Трошкови непроизводних услуга за годину која се завршила 31. децембра 2019. у износу од РСД 6.983.488 (2018: РСД 6.857.109), се највећим делом у износу од РСД 4.467.605 односе на трошкове

услужних организација, трошкове пројектовања у износу од РСД 1.166.221 и трошкове консултантских услуга у износу од РСД 325.438.

32. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2019.	2018.
Финансијски приходи – повезана правна лица		
- курсне разлике	1.085.351	1.170.587
- остали финансијски приходи	677.127	878.771
Приходи од камата	328.287	720.366
Добици од реструктурирања зајмова	149.827	-
Приход по основу дисконта потраживања (напомена 6)	-	44.661
Позитивне курсне разлике	831.114	1.736.178
Остали финансијски приходи	11.586	27.826
	3.083.292	4.578.389

33. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2019.	2018.
Финансијски расходи – повезана правна лица		
- курсне разлике	1.076.794	1.147.319
- губици од реструктурирања зајмова	99.107	-
- остали финансијски расходи	439.718	540.083
Расходи камата	1.279.841	1.589.753
Дисконт дугорочних обавеза	147.500	89.194
Дисконт дугорочних финансијских инструмената	19.261	261.732
Негативне курсне разлике	443.930	1.791.685
Остали финансијски расходи	21.307	7.413
	3.527.458	5.427.179

34. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА

	Година која се завршила 31. децембра	
	2019.	2018.
Укидање обезвређења дугорочних финансијских пласмана	16.522	99.280
Приходи по основу вредновања:		
- специфичних и потраживања по основу продаје (напомена 6)	84.318	846.522
- краткорочних финансијских пласмана	178.376	-
- осталих потраживања (напомена 6)	14.002	70.757
	293.218	1.016.559

35. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2019.	2018.
Добици од продаје нематеријалне имовине и некретнина, постројења и опреме	21.681	191.769
Добици од продаје материјала	43.845	59.353
Вишкови по основу пописа	282.887	306.215
Приходи од смањења обавеза	77.508	168.056
Укидање дугорочних резервисања (напомена 23)	-	24.528
Добитак по основу пословне комбинације	-	11.937
<i>Приходи од усклађивања вредности:</i>		
- инвестиционих некретнина	-	20.677
- залиха (напомена 15)	117.575	1.170
- некретнина, постројења и опреме и остале имовине	454.425	12.450
Затезне камате	49.490	87.049
Остали приходи	93.647	86.766
	1.141.058	969.970

36. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2019.	2018.
Губици од продаје нематеријалне имовине и некретнина, постројења и опреме	305.520	251.614
Мањкови	552.845	681.573
Отпис потраживања	6.694	13.616
Отпис залиха	41.221	91.284
<i>Расходи по основу усклађивања вредности:</i>		
- некретнина, постројења и опреме (напомена 9)	240.459	80.966
- инвестиционих некретнина и сталне имовине намењене продаји	8.290	2.728
- залиха (напомена 15)	287	10.274
- остале имовине	543	9.000
Остали непоменути расходи	296.265	285.464
	1.452.124	1.426.519

37. ПОРЕЗ НА ДОБИТ

Компоненте пореза на добит:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2019.	2018.
Текући порез на добит	2.870.963	3.922.034
Одложени порез		
Настанак и укидање привремених разлика (напомена 14)	1.442.979	1.653.438
	4.313.942	5.575.472

Порез на добит Друштва пре опорезивања се разликује од теоријског износа који би настао при-

меном просечне пондерисане пореске стопе на резултат Друштва, као што је приказано:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2019.	2018.
Добит пре опорезивања	22.014.007	31.642.961
Порез обрачунат по прописаној пореској стопи – 15%	3.302.101	4.746.444
<i>Ефекат опорезивања на:</i>		
Приходи који су изузети из опорезивања	(222)	(57.707)
Расходи који се не признају за пореске сврхе:		
- порез на добит у Анголи	74.711	171.416
- остали расходи који се не признају	1.306.972	754.538
Порески губици за које нису била призната одложена пореска средства	(40.924)	15.245
Остало	(328.696)	(54.464)
	4.313.942	5.575.472
Ефективна стопа пореза на добит	19,60%	17,62%

Примењена просечна стопа пореза на добит је 19,60% (2018: 17,62%). Раст стопе је последица

промене у профитабилности Друштва.

38. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ И ПРЕУЗЕТЕ ОБАВЕЗЕ

Заштита животне средине

Руководство Друштва је проценило и извршило резервисање за заштиту животне средине на дан извештаја у износу од РСД 488.858 (31. децембар 2018.: РСД 637.414) на основу интерне процене о усаглашености Друштва са законском регулативом Републике Србије.

Руководство Друштва сматра да на основу важеће законске регулативе трошкови повезани са питањима заштите животне средине нису значајно виши у односу на резервисани износ. Међутим, могуће је да ће наведени трошкови значајно расти у будућем периоду у случају да законска регулатива постане рестриктивнија.

Порески ризици

Порески закони Републике Србије се често различито тумаче и предмет су честих измена. Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Друштва могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Друштву може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. Период застарелости пореске обавезе је пет година. Пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од када је обавеза настала. Руководство је проценило на дан 31. децембра 2019. године да је Друштво измирило све пореске обавезе према држави.

Капиталне обавезе

На дан 31. децембра 2019. године Друштво је имало закључене уговоре о набавци некретнина, постројења и опреме у износу од РСД 2.818.801 (31. децембар 2018. године: РСД 15.944.407).

Није било других значајних потенцијалних обавеза Друштва.

39. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

Већински власник Друштва је Гаспром Њефт, Ст Петербург, Руска Федерација у чијем власништву се налази 56,15% акција Друштва. Други акционар по броју акција је Република Србија са 29,87% акција Друштва док се са преосталим делом од 13,98%, у власништву мањинских акционара, тргује на Београдској берзи. Крајњи власник Друштва је Гаспром, Руска Федерација.

Друштво је у 2019. години и у истом периоду претходне године ступало у пословне односе са својим повезаним правним лицима. Најзначајније трансакције са повезаним правним лицима у наведеним периодима настале су по основу набавке/испоруке сирове нафте и нафтних производа.

На дан 31. децембра 2019. године и 31. децембра 2018. године стање средстава и обавеза по основу трансакција са повезаним правним лицима је следеће:

	Зависна друштва	Матично друштво	Лица под заједничком контролом и придružена друштва	Укупно
На дан 31. децембра 2019.				
Аванси за основна средства	52.049	-	-	52.049
Учешћа у капиталу	13.425.586	-	1.038.800	14.464.386
Дугорочни кредити	23.205.187	-	-	23.205.187
Аванси за залихе и услуге	15.998	-	34.371	50.369
Потраживања по основу продаје	4.471.633	-	1.280.662	5.752.295
Потраживања из специфичних послова	71.121	-	44	71.165
Друга потраживања	1.089.170	-	-	1.089.170
Краткорочни финансијски пласмани	5.356.767	-	-	5.356.767
Дугорочне обавезе	(48.010)	(13.673.582)	(128)	(13.721.720)
Краткорочне финансијске обавезе	(1.599.147)	(5.469.432)	(159)	(7.068.738)
Примљени аванси	(3.148)	-	(3.080)	(6.228)
Обавезе из пословања	(4.488.356)	(10.498.354)	(1.711.826)	(16.698.536)
Остале краткорочне обавезе	(2.283)	-	-	(2.283)
	41.546.567	(29.641.368)	638.684	12.543.883

	Зависна друштва	Матично друштво	Лица под заједничком контролом и придružена друштва	Укупно
На дан 31. децембра 2018.				
Аванси за основна средства	3.582	-	-	3.582
Учешћа у капиталу	13.425.586	-	1.038.800	14.464.386
Дугорочни кредити	23.279.079	-	-	23.279.079
Аванси за залихе и услуге	2.158	-	337.220	339.378
Потраживања по основу продаје	3.011.511	99	1.856.381	4.867.991
Потраживања из специфичних послова	62.109	-	-	62.109
Друга потраживања	1.134.183	-	-	1.134.183
Краткорочни финансијски пласмани	3.405.474	-	-	3.405.474
Дугорочне обавезе	-	(19.240.982)	-	(19.240.982)
Краткорочне финансијске обавезе	(2.218.378)	(5.497.423)	-	(7.715.801)
Примљени аванси	(2.295)	-	(1.942)	(4.237)
Обавезе из пословања	(3.074.379)	(10.243.742)	(1.911.584)	(15.229.705)
Остале краткорочне обавезе	(4.363)	-	-	(4.363)
	39.024.267	(34.982.048)	1.318.875	5.361.094

У годинама које су се завршиле дана 31. децембра 2019. и 2018. године настале су следеће трансакције са повезаним правним лицима:

	Зависна друштва	Матично друштво	Лица под заједничком контролом и придružена друштва	Укупно
За годину која се завршила на дан 31. децембра 2019.				
Приходи од продаје	19.639.670	-	19.645.153	39.284.823
Други пословни приходи	45.790	-	144	45.934
Набавна вредност продате робе	(311.040)	-	(384.815)	(695.855)
Трошкови материјала	(302.423)	(51.345.851)	(333.140)	(51.981.414)
Трошкови горива и енергије	(313)	-	-	(313)
Трошкови зарада	(114.348)	-	-	(114.348)
Производни трошкови	(4.601.967)	-	(200.399)	(4.802.366)
Амортизација	(9.143)	-	-	(9.143)
Нематеријални трошкови	(905.958)	-	(35.435)	(941.393)
Финансијски приходи	677.127	-	-	677.127
Финансијски расходи	(144.935)	(393.887)	(3)	(538.825)
Приходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха	178.375	-	-	178.375
Расходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха	(99.891)	-	-	(99.891)
Остали приходи	435	40.230	-	40.665
Остали расходи	(2.423)	(111.235)	(593)	(114.251)
	14.048.956	(51.810.743)	18.690.912	(19.070.875)

	Зависна друштва	Матично друштво	Лица под заједничком контролом и придružена друштва	Укупно
За годину која се завршила на дан 31. децембра 2018.				
Приходи од продаје	17.247.107	960	27.374.364	44.622.431
Други пословни приходи	36.793	-	348	37.141
Набавна вредност продате робе	(196.218)	-	(333.240)	(529.458)
Трошкови материјала	(15.797)	(68.928.066)	-	(68.943.863)
Трошкови горива и енергије	(1.972)	-	-	(1.972)
Трошкови зарада	(104.450)	-	-	(104.450)
Производни трошкови	(3.883.424)	-	(213.106)	(4.096.530)
Нематеријални трошкови	(946.979)	(3.000)	(31.034)	(981.013)
Финансијски приходи	878.771	-	-	878.771
Финансијски расходи	(43.309)	(496.774)	-	(540.083)
Приходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха	151.234	-	-	151.234
Расходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха	(39.379)	-	-	(39.379)
Остали приходи	-	59.847	-	59.847
Остали расходи	-	(198.412)	(1.291)	(199.703)
	13.082.377	(69.565.445)	26.796.041	(29.687.027)

Најзначајније трансакције и салда са државом и друштвима у државном власништву:

	Лица под заједничком контролом и придружени ентитети	Остали
На дан 31. децембра 2019. године		
<i>Потраживања – пре исправке вредности</i>		
- ХИП Петрохемија	1.183.648	-
- Србијагас	-	418.784
- Остале компаније у државном власништву	-	371.395
<i>Обавезе</i>		
- ХИП Петрохемија	(1.208.375)	-
- Србијагас	-	(361.934)
<i>Остале краткорочне обавезе</i>		
- ХИП Петрохемија	(3.064)	-
	(27.791)	428.245
На дан 31. децембра 2018. године		
<i>Потраживања – пре исправке вредности</i>		
- ХИП Петрохемија	1.222.764	-
- Србијагас	-	17.547
<i>Обавезе</i>		
- ХИП Петрохемија	(1.250.402)	-
- Србијагас	-	(126.092)
<i>Остале краткорочне обавезе</i>		
- ХИП Петрохемија	(1.852)	-
	(29.490)	(108.545)

	Лица под заједничком контролом и придружени ентитети	Остали
Година која се завршила дана 31. децембра 2019. године		
<i>Пословни Приходи</i>		
- ХИП Петрохемија	19.070.224	-
- Србијагас	-	1.419.220
- AIR Србија	-	5.124.131
<i>Пословни Расходи</i>		
- ХИП Петрохемија	(198.691)	-
- Србијагас	-	(912.530)
	18.871.533	5.630.821
Година која се завршила дана 31. децембра 2018. године		
<i>Пословни Приходи</i>		
- ХИП Петрохемија	26.679.415	-
- Србијагас	-	755.157
<i>Пословни Расходи</i>		
- ХИП Петрохемија	(213.106)	-
- Србијагас	-	(963.917)
	26.466.309	(208.760)

Трансакције са друштвима у државном власништву најзначајнијим делом се односе на продају нафтних производа на бази цена и услова који се примењују и према трећим лицима.

Накнаде кључном руководству

На дан 31. децембра 2019. и 2018. године Друштво је признало РСД 943.715 и РСД 1.018.152, респективно, као компензације кључног руководства (Генерални директор, чланови Одбора директора, Одбор Скупштине акционара, Саветодавни одбор и Секретар Друштва). Кључне накнаде укључују зараде, бонусе и друге доприносе.

2.02

Консолидовани
финансијски
извештаји

Извештај ревизора на консолидоване финансијске извештаје

Извештај независног ревизора

Акционарима и Одбору директора Нафтне индустрије Србије а.д. Нови Сад

Мишљење

По нашем мишљењу, консолидовани финансијски извештаји дају истинит и објективан приказ, по свим материјално значајним аспектима, консолидоване финансијске позиције друштва Нафтна индустрија Србије а.д. Нови Сад (у даљем тексту „Друштво“) и његових зависних друштава (заједно у даљем тексту „Група“) на дан 31. децембра 2019. године, и њене консолидоване финансијске успешности и консолидованих токова готовине за годину завршену на тај дан у складу са Законом о рачуноводству важећим у Републици Србији.

Предмет ревизије

Консолидовани финансијски извештаји Групе укључују:

- Консолидовани биланс стања друштва са стањем на дан 31. децембра 2019. године;
- Консолидовани биланс успеха за годину завршену на тај дан;
- Консолидовани извештај о осталом резултату за годину завршену на тај дан;
- Консолидовани извештај о променама на капиталу за годину завршену на тај дан;
- Консолидовани извештај о токовима готовине за годину завршену на тај дан; и
- Напомене уз консолидоване финансијске извештаје, које садрже преглед значајних рачуноводствених политика и друге напомене уз финансијске извештаје.

Основа за мишљење

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији Републике Србије. Наше одговорности у складу са том регулативом су детаљније описане у одељку извештаја који је насловљен *Одговорности ревизора за ревизију консолидованих финансијских извештаја*.

Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и адекватни да нам пруже основу за наше мишљење.

Независност

Ми смо независни у односу на Групу у складу са Етичким кодексом за професионалне рачуновође издатим од стране Одбора за међународне етичке стандарде за рачуновође (IESBA Кодекс) и етичким захтевима Закона о ревизији Републике Србије који су релевантни за нашу ревизију консолидованих финансијских извештаја у Републици Србији. Испунили смо наше друге етичке одговорности у складу са IESBA Кодексом и етичким захтевима Закона о ревизији Републике Србије.

Наш приступ ревизији

Преглед

- Материјалност Групе: РСД 1.437 милиона динара (у даљем тексту „РСД“), што представља 5% просечне добити пре опорезивања за претходне три године.
- Ревизија је извршена у 9 зависних друштава која се налазе на територији четири државе.
- Тим ангажован на ревизији Групе извршио је ревизију зависних друштава у Републици Србији, док је ревизија зависних друштава у Румунији и Бугарској извршена заједно са чланицама РwC мреже у тим државама. Чланица РwC мреже у Босни и Херцеговини је извршила ревизију зависних друштава Нафтне индустрије Србије а.д. која се налазе у поменутој држави. Обимом ревизије обухваћено је 99% прихода Групе и 98% апсолутне вредности добити пре опорезивања за Групу.
- Процена резервисања за потребе обнављања природних ресурса и заштите животне средине.

При конципирању ревизије утврдили смо ниво материјалности и проценили ризике од материјално значајних грешака у консолидованим финансијским извештајима. Посебну пажњу посветили смо случајевима који предвиђају субјективну процену руководства, као што су нпр. материјално значајне рачуноводствене процене које укључују утврђивање претпоставки и узимање у обзир неизвесних будућих догађаја од стране руководства. Као и код сваке ревизије, пажњу смо посветили ризику од заобилажења интерне контроле од стране руководства, што између осталог укључује, разматрање да ли постоје докази о пристрасности који представљају ризик од постојања материјално значајних грешака насталих услед провере.

Материјалност

На обим наше ревизије утицала је примена нивоа материјалности. Ревизија је конципирана на начин да се створа разумно уверење да консолидовани финансијски извештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе. Погрешни искази могу настати услед провере или грешке. Погрешни искази се сматрају материјално значајним ако је разумно очекивати да ће они, појединачно или збирно, утицати на економске одлуке корисника донете на основу консолидованих финансијских извештаја.

На основу нашег професионалног просуђивања, дефинисали смо одређене квантитативне критеријуме материјалности, као и ниво материјалности Групе за консолидоване финансијске извештаје, узете у целини, као што је приказано у табели ниже. Поменуто нам је, уз квалитативне факторе, помогло да дефинишемо обим ревизијског ангажовања, као и природу, временски оквир и опсег ревизијских поступака, као и да извршимо процену ефеката погрешних исказа, уколико постоје, појединачно или збирно, на консолидоване финансијске извештаје, узете у целини.

Ниво материјалности	РСД 1.437 милиона (2018: РСД 1.540 милиона)
Како смо одредили материјалност	5% просечне добити пре опорезивања за претходне три године.
Образложење за примену основу за одређивање материјалности	Имајући у виду да је на добит пре опорезивања текуће године материјално утицао нови циклус инвестирања у рафинерији, одлучили смо да материјалност треба да буде одређена на основу просека добити пре опорезивања у претходне три године, што представља репрезентативни показатељ одрживог пословања у поређењу са консолидованом добити пре опорезивања коју смо користили прошле године као полазну основу за одређивање материјалности. За стопу од 5% смо се определили јер је унутар прихватљивих квантитативних критеријума који се користе за профитно оријентисана друштва у свом индустријском сектору.

Са Комисијом за ревизију постигли смо договор о обавештавању Комисије о свим погрешним исказима већим од РСД 57 милиона идентификованим у току ревизије, као и о погрешним исказима мањим од наведеног износа који, према нашем мишљењу, захтевају извештавање.

Кључна ревизијска питања

Кључна ревизијска питања су питања која су, по нашем професионалном просуђивању, била од највећег значаја у нашој ревизији консолидованих финансијских извештаја за текући период. Ова питања су разматрана у контексту ревизије консолидованих финансијских извештаја у целини и у формирању нашег мишљења о њима, и ми смо изнела издвојено мишљење о овим питањима.

Кључна ревизијска питања

Процена резервисања за потребе обнављања природних ресурса и заштите животне средине

Резервисање за потребе обнављања природних ресурса и заштите животне средине обележено је у напомени 21 уз Консолидоване финансијске извештаје; рачуноводствене политике и кључна просуђивања и процене садржане су у напомени 2 и напомени 3.

Обрачун резервисања за потребе обнављања природних ресурса и заштите животне средине захтева значајно просуђивање руководства због сложености поступка процене будућих трошкова, дисконтне стопе и рочности обавеза.

Обнављање природних ресурса инфраструктуре гаса и нафте је активност у настанку, стога постоје ограничени историјски подаци који би служили у компаративне сврхе, а за потребе процене будућих трошкова. Поменути фактори усложњавају поступак утврђивања тачног износа резервисања, који је материјално значајан за консолидовани биланс стања Групе.

Руководство врши преглед резервисања за потребе обнављања природних ресурса и заштите животне средине на годишњем нивоу, и то за средства за истраживање и процњивање и средства за прераду. Преглед од стране руководства обухвата и анализу ефеката промена у законској регулативи Републике Србије, очекиваног приступа руководства обнављању природних ресурса, процену трошкова, дисконтне стопе, рочност обавеза као и ефекти промена девизних курсова.

Како смо приступили кључним ревизијским питањима

Ми смо извршили критичку оцену годишњих извештаја руководства о исказаним резервисањима. Посебну пажњу смо посветили средствима код којих се промене у процени трошкова директно одражавају на консолидовани биланс успеха и консолидовани извештај о осталом резултату, а не икажују се као средство.

Тестирањем је обухваћено разумевање законских и изведених обавеза у погледу обнављања природних ресурса средстава, и то на основу процене корисног века употребе средстава и трошка за заштиту животне средине.

Посебно, обавили смо следеће поступке ревизије:

- Утврдили смо и проверили претпоставке везане за трошкове а које најзначајније утичу на резервисања, и то путем прегледа стварно насталих трошкова у току године и њиховог упоређивања са подацима из ранијих година;
- Утврдили смо стручност и објективност лица која су вршила процену трошкова, и то путем ангажовања проценитеља да ојене оправданост дисконтне стопе применене на претпоставке везане за трошкове и њеним упоређивањем са стопана на државне обавезнице Републике Србије за слични период;
- Извршили смо проверу математичке тачности релевантних модела;
- Извршили смо проверу потпуности података, и то путем њиховог упоређивања са другим нефинансијским информацијама и ревизијским поступцима извршеним везано за некретности, постројења и опрему;
- Извршили смо проверу промене статуса нафтних бушотина у односу на прошлу годину, и то физичким прегледом, с обзиром да статус нафтних бушотина има материјалан утицај на обрачун резервисања.
- Извршили смо проверу анализе осетљивости коју је припремило руководство за главне претпоставке (дисконтна стопа и процена трошкова). Проверили смо математичку тачност калкулације и закључили да резултати нису материјално различити и да с у оквиру дозвољеног распона.

Како смо прилагодили обим ревизије Групе

Прилагодили смо обим ревизије са циљем да обезбедимо примену довољних поступака за потребе изражавања мишљења о консолидованим финансијским извештајима, узетим у целини, при чему смо водили рачуна о структури Групе, рачуноводственим процесима и системима контрола, као и сектору привреде у коме Група послује.

Приликом дефинисања обима ревизије Групе, утврдили смо природу и обим посла који ће бити спроведен у зависним друштвима, као и на консолидованом нивоу. Тамо где је ревизија спроведена од стране локалних ревизора ми смо вршили надзор на нивоу консолидације, и спровели поступке прегледа са циљем да прибавимо довољно ревизијских доказа који поткрепљују наше мишљење о консолидованим финансијским извештајима, узетим у целини. У свим локалним зависним друштвима ревизију смо вршили или ми или друштва која су чланице PwC мреже.

Наш приступ приликом утврђивања обима ревизије Групе састоји се од три корака, а зависна друштва која испуњавају један или више доле наведених критеријума се сматрају онима која спадају у обим ревизијског тестирања:

- 1) Значајан допринос, већи од 15%, на добит пре опорезивања, приход, односно укупну имовину. Код ових зависних друштава ревизија се врши у пуном обиму.
- 2) Постојање материјално значајног ризика, било на нивоу зависног друштва, узетог у целини, или, пак, на нивоу линије у финансијским извештајима. Ово се односи на позиције у финансијским извештајима код којих постоји ризик од материјално значајних погрешних исказа, утврђених у току фазе планирања ревизије, или
- 3) Најзначајнија друга зависна друштва која нам омогућавају да се уверимо у обухватност поступака на нивоу сваке линије у финансијским извештајима, као и да укључимо у ревизију додатне непредвиђене поступке.

На основу овог процеса идентификовано је девет зависних друштава на територији четири државе која су, према нашем мишљењу, захтевала или пуно обим ревизије (Нафтна Индустрија Србије а.д.) или примену усмерених ревизорских поступака за одређене позиције у финансијским извештајима. Поменута зависна друштва заједно остварују 99% прихода и имају 98% апсолутне добити пре опорезивања Групе.

Због своје структуре и величине, Група има неколико малих зависних друштава која посматрано појединачно нису материјално значајна али заједно чине значајан део добити пре опорезивања Групе, њених прихода, односно укупних средстава. Ова зависна друштва су обухваћена ревизијом консолидованих финансијских извештаја и том приликом су спроведени:

- 1) Укупни аналитички поступци ревизије: Значајан део преосталих зависних друштава која нису била одабрана за ревизију на појединачном нивоу, био је предмет анализе промена на годишњем нивоу, на консолидованом нивоу, уз посебан осврт на салда са високим степеном ризика и неубичајеним кретањима. Зависна друштва која нису била предмет укупних аналитичких поступака ревизије нису материјално значајна, било да су посматрана појединачно или у збиру.
- 2) Тестирање финансијских система, процеса и контрола: Тестирање општих контрола обавили смо на нивоу ревизије консолидованих финансијских извештаја. Тестирањем система и ефикасности контрола, руководио је наш тим задужен за ревизију Групе. Преглед резултата тестирања се врши током године и узима се у обзир при континуираном ажурирању обима ревизије Групе.
- 3) Тестирање конкретних пословних промена: Приликом ревизије консолидованих финансијских извештаја извршили смо тестирање конкретних пословних промена, као и тестирање умањена вредности гудвила и тестирање стања резервисања за судске спорове.

Остале информације

Руководство је одговорно за остале информације. Остале информације обухватају Годишњи извештај о пословању (али не укључује консолидоване финансијске извештаје и извештај ревизора о њима), за који очекујемо да ће нам бити стављен на располагање након датума извештаја ревизора.

Наше мишљење о консолидованим финансијским извештајима се не односи на остале информације и не изражавамо било који облик закључка којим се пружа уверавање о њима.

У вези са нашом ревизијом консолидованих финансијских извештаја, наша одговорност је да прочитамо остале информације, наведене у тексту горе, када нам буду доступне, и при томе размотримо да ли постоји материјална недоследност између њих и консолидованих финансијских извештаја или наших сазнања стечених током ревизије, или на други начин, представљају материјално погрешна исказивања.

Када прочитамо Годишњи извештај о пословању, ако закључимо да постоји материјално погрешно исказивање у њему, од нас се захтева да о тој чињеници обавестимо лица овлашћена за управљање.

Одговорности руководства и лица овлашћених за управљање за консолидоване финансијске извештаје

Руководство је одговорно за припрему и фер презентацију ових консолидованих финансијских извештаја у складу са Законом о рачуноводству важећим у Републици Србији, и за оне интерне контроле за које одреди да су потребне за припрему консолидованих финансијских извештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале било услед проневере или грешке.

При састављању консолидованих финансијских извештаја, руководство је одговорно за процену способности Групе да настави са пословањем у складу са начелом сталности, обелодањујући, по потреби, питања која се односе на сталност пословања и примену начела сталности пословања као рачуноводствене основе, осим ако руководство намерава да ликвидира Групу или да обустави пословање или нема другу реалну могућност осим да то уради.

Лица овлашћена за управљање су одговорна за надгледање процеса финансијског извештавања Групе.

Одговорност ревизора за ревизију консолидованих финансијских извештаја

Наш циљ је стицање уверавања у разумној мери о томе да консолидовани финансијски извештаји, узети у целини, не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед проневере или грешке, и издавање ревизорског извештаја који садржи мишљење ревизора. Уверавање у разумној мери означава висок ниво уверења али не представља гаранцију да ће ревизија спроведена у складу са Законом о ревизији Републике Србије увек открити материјално погрешне исказе, ако такви искази постоје. Погрешни искази могу да настану услед проневере или грешке и сматрају се материјално значајним ако је разумно очекивати да ће они, појединачно или збирно, утицати на економске одлуке корисника донете на основу консолидованих финансијских извештаја.

Као део ревизије коју обављамо у складу са Законом о ревизији важећим у Републици Србији, ми примењујемо професионално просуђивање и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Исто тако, ми:

- Вршимо идентификацију и процену ризика од материјално значајних погрешних исказа у консолидованим финансијским извештајима, насталих услед проневере или грешке, осмишљавамо и обављамо ревизијске поступке који су прикладни за те ризике и прибављамо довољно адекватних ревизијских доказа да обезбеде основу за мишљење ревизора. Ризик да неће бити идентификовани материјално значајни погрешни искази који су резултат проневере је већи него за погрешне исказе настале услед грешке, зато што провера може да укључи удруживање, фалсификовање, намерне пропусте, лажно представљање или заобилажење интерне контроле.
- Стичемо разумевање о интерним контролама које су релевантне за ревизију ради осмишљавања ревизијских поступака који су прикладни у датим околностима, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерне контроле Групе.
- Вршимо процену примењених рачуноводствених политика и у којој мери су разумне рачуноводствене процене и повезана обелодањивања које је извршило руководство.
- Дносимо закључак о прикладности примене начела сталности као рачуноводствене основе од стране руководства и, на основу прикупљених ревизијских доказа, доносимо закључак о томе да ли постоји материјална неизвесност у вези са догађајима или условима који могу да изазову значајну сумњу у погледу способности Групе да настави са пословањем у складу са начелом сталности. Ако закључимо да постоји материјална неизвесност, дужни смо да у свом извештају оскренемо пажњу на повезана обелодањивања у консолидованим финансијским извештајима или, ако таква обелодањивања нису адекватна, да модификујемо своје мишљење. Наши закључци се заснивају на ревизијским доказима прикупљеним до датума извештаја ревизора. Међутим, будући догађаји или услови могу да последицу да имају да Група престане да послује у складу са начелом сталности.
- Вршимо процену укупне презентације, структуре и садржаја консолидованих финансијских извештаја, укључујући обелодањивања, као и да ли су у консолидованим финансијским извештајима приказане основне трансакције и догађаји на такав начин да се постигне фер презентација.

- Прибављамо довољно адекватних ревизијских доказа о финансијским информацијама друштваа односно о пословним активностима унутар Групе са циљем да изразимо мишљење о консолидованим финансијским извештајима. Ми смо одговорни за усмеравање, надзор и извршење ревизије Групе. Такође, ми смо искључиво одговорни за наше ревизијско мишљење.
- Саопштавамо лицима овлашћеним за управљање, између осталог, планирани обим и време ревизије и значајне ревизијске налазе, укључујући све значајне недостатке интерне контроле које смо идентификовали током ревизије.
- Такође, достављамо лицима овлашћеним за управљање изјаву да смо усклађени са релевантним етичким захтевима у погледу независности и да ћемо их обавестити о свим односима и осталим питањима за која може разумно да се претпостави да утичу на нашу независност, и где је то могуће, о повезаним мерама заштите.
- Од питања која су саопштена лицима овлашћеним за управљање, ми одређујемо која питања су била од највеће важности у ревизији консолидованих финансијских извештаја за текући период и стога су кључна ревизијска питања. Ми описујемо ова питања у извештају ревизора, осим ако закон или регулатива искључује јавно обелодањивање о том питању или када, у изузетно ретким околностима, утврдимо да питање не треба да буде укључено у извештај ревизора, зато што је разумно очекивати да негативне последице буду веће него користи од такве комуникације.
- Партнер на пројекту ревизије, након које ревизор издаје Извештај независног ревизора је Емануел Кениг (Emanuel Koening).
- Лиценцирани овлашћени ревизор који је ангажован као кључни ревизорски партнер на пројекту ревизије, након које ревизор издаје Извештај независног ревизора је Соња Раленац.

Soňa Ralenać

Соња Раленац
Лиценцирани овлашћени ревизор

Београд, 26. фебруар 2020. године

PricewaterhouseCoopers d.o.o.
PricewaterhouseCoopers d.o.o., Beograd

- Изјава лица одговорних за састављање извештаја

- Прилози

Консолидовани биланс стања

		Напомена	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
A.	УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ		-	-
Б.	СТАЛНА ИМОВИНА		317.342.624	296.537.210
I.	НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА	8	24.413.233	23.371.384
1.	Улагања у развој		11.439.829	9.306.365
2.	Концесије, патенти, лиценце, софтвер и остала права		1.988.931	1.729.128
3.	Гудвил		1.354.508	1.549.378
4.	Остала нематеријална имовина		924.956	1.126.420
5.	Нематеријална имовина у припреми		8.705.009	9.660.093
6.	Аванси за нематеријалну имовину		-	-
II.	НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА	9	289.781.916	270.113.614
1.	Земљиште		17.050.221	16.981.657
2.	Грађевински објекти		149.732.966	142.827.273
3.	Постројења и опрема		65.767.335	67.730.378
4.	Инвестиционе некретнине		1.579.798	1.615.391
5.	Остале некретнине, постројења и опрема		89.817	88.732
6.	Некретнине, постројења и опрема у припреми		55.064.088	39.896.274
7.	Улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми		152.325	212.398
8.	Аванси за некретнине, постројења и опрему		345.366	761.511
III.	БИОЛОШКА СРЕДСТВА		-	-
1.	Шуме и вишегодишњи засади		-	-
2.	Основно стадо		-	-
3.	Биолошка средства у припреми		-	-
4.	Аванси за биолошка средства		-	-
IV.	ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ		2.913.291	3.043.233
1.	Учешћа у капиталу зависних правних лица		-	-
2.	Учешћа у капиталу придружених субјеката и заједничким подухватима	10	1.851.101	1.980.388
3.	Учешћа у капиталу осталих правних лица и друге хартије од вредности расположиве за продају		95.662	114.162
4.	Дугорочни пласмани матичним и зависним правним лицима		-	-
5.	Дугорочни пласмани осталим повезаним правним лицима		-	-
6.	Дугорочни пласмани у земљи		-	-
7.	Дугорочни пласмани у иностранству		-	-
8.	Хартије од вредности које се држе до доспећа		-	-
9.	Остали дугорочни финансијски пласмани	11	966.528	948.683
V.	ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА		234.184	8.979
1.	Потраживања од матичног и зависних правних лица		-	-

у хиљадама РСД

		Напомена	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
2.	Потраживања од осталих повезаних лица		-	-
3.	Потраживања по основу продаје на робни кредит		-	-
4.	Потраживања за продају по уговорима о финансијском лизингу		9.515	8.979
5.	Потраживања по основу јемства		-	-
6.	Спорна и сумњива потраживања		-	-
7.	Остала дугорочна потраживања		224.669	-
V.	ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА	12	697.689	545.497
Г.	ОБРТНА ИМОВИНА		97.223.713	98.902.636
I.	ЗАЛИХЕ	13	48.001.622	48.472.071
1.	Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар		29.878.660	24.951.994
2.	Недовршена производња и недовршене услуге		4.855.798	4.923.492
3.	Готови производи		9.758.823	13.828.273
4.	Роба		2.986.653	4.152.553
5.	Стална средства намењена продаји		88.416	-
6.	Плаћени аванси за робу и услуге		433.272	615.759
II.	ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ	14	25.572.859	26.007.811
1.	Купци у земљи - матична и зависна правна лица		-	-
2.	Купци у иностранству - матична и зависна правна лица		-	99
3.	Купци у земљи - остала повезана правна лица		1.184.469	1.227.518
4.	Купци у иностранству - остала повезана правна лица		100.451	645.804
5.	Купци у земљи		23.265.532	23.348.658
6.	Купци у иностранству		1.022.407	785.732
7.	Остала потраживања по основу продаје		-	-
III.	ПОТРАЖИВАЊА ИЗ СПЕЦИФИЧНИХ ПОСЛОВА		673.870	542.613
IV.	ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА	15	935.757	223.571
V.	ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА КОЈА СЕ ВРЕДНУЈУ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА		-	-
VI.	КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ	16	1.843.473	2.263.431
1.	Краткорочни кредити и пласмани - матична и зависна правна лица		-	-
2.	Краткорочни кредити и пласмани - остала повезана правна лица		-	-
3.	Краткорочни кредити и зајмови у земљи		-	23.593
4.	Краткорочни кредити и зајмови у иностранству		-	-
5.	Остали краткорочни финансијски пласмани		1.843.473	2.239.838
VII.	ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА	17	15.295.810	15.480.830
VIII.	ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ		452.571	295.900
IX.	АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	18	4.447.751	5.616.409
Д.	УКУПНА АКТИВА = ПОСЛОВНА ИМОВИНА		415.264.026	395.985.343
Ђ.	ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	19	117.099.179	113.781.102

у хиљадама РСД

		Напомена	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
A.	КАПИТАЛ		254.694.792	242.875.804
I.	ОСНОВНИ КАПИТАЛ	20	81.548.930	81.548.930
1.	Акцијски капитал	20.1	81.548.930	81.548.930
2.	Удели друштва са ограниченом одговорношћу		-	-
3.	Улози		-	-
4.	Државни капитал		-	-
5.	Друштвени капитал		-	-
6.	Задружни удели		-	-
7.	Емисиона премија		-	-
8.	Остали основни капитал		-	-
II.	УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ		-	-
III.	ОТКУПЉЕНЕ СОПСТВЕНЕ АКЦИЈЕ		-	-
IV.	РЕЗЕРВЕ		-	-
V.	РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ ПО ОСНОВУ РЕВАЛОРИЗАЦИЈЕ НЕМАТЕРИЈАЛНЕ ИМОВИНЕ, НЕКРЕТНИНА, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМЕ		79.755	79.755
VI.	НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ПО ОСНОВУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА		400.112	251.499
VII.	НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА		58.183	60.082
VIII.	НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК		172.724.178	161.055.702
1.	Нераспоређени добитак ранијих година		156.127.776	135.921.400
2.	Нераспоређени добитак текуће године		16.596.402	25.134.302
IX.	УЧЕШЋЕ БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ		-	-
X.	ГУБИТАК		-	-
1.	Губитак ранијих година		-	-
2.	Губитак текуће године		-	-
Б.	ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ		95.462.060	98.029.207
I.	ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	21	11.419.129	10.210.005
1.	Резервисања за трошкове у гарантном року		-	-
2.	Резервисања за трошкове обнављања природних богатстава		9.882.315	9.169.159
3.	Резервисања за трошкове реструктурирања		-	-
4.	Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених		1.262.848	791.889
5.	Резервисања за трошкове судских спорова		273.966	248.957
6.	Остала дугорочна резервисања		-	-
II.	ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	22	84.042.931	87.819.202
1.	Обавезе које се могу конвертовати у капитал		-	-
2.	Обавезе према матичним и зависним правним лицима		13.673.582	19.240.982
3.	Обавезе према осталим повезаним правним лицима		-	-

у хиљадама РСД

	Напомена	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
4.	Обавезе према емитованим хартијама од вредности у периоду дужем од годину дана	-	-
5.	Дугорочни кредити и зајмови у земљи	46.581.096	50.326.307
6.	Дугорочни кредити и зајмови у иностранству	22.404.642	17.454.236
7.	Обавезе по основу финансијског лизинга	1.326.436	755.575
8.	Остале дугорочне обавезе	57.175	42.102
V.	ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ	12	-
Г.	КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	65.107.174	55.080.332
I.	КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ	23	6.395.091
1.	Краткорочни кредити од матичних и зависних правних лица	-	-
2.	Краткорочни кредити од осталих повезаних правних лица	-	-
3.	Краткорочни кредити и зајмови у земљи	-	-
4.	Краткорочни кредити и зајмови у иностранству	-	-
5.	Обавезе по основу сталних средстава и средстава обустављеног пословања намењених продаји	-	-
6.	Остале краткорочне финансијске обавезе	6.761.897	6.395.091
II.	ПРИМЉЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИЈЕ	2.323.105	1.456.981
III.	ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА	24	25.834.088
1.	Добављачи - матична и зависна правна лица у земљи	-	-
2.	Добављачи - матична и зависна правна лица у иностранству	10.500.427	10.243.742
3.	Добављачи - остала повезана правна лица у земљи	1.208.375	1.251.648
4.	Добављачи - остала повезана правна лица у иностранству	543.563	684.857
5.	Добављачи у земљи	9.170.737	8.481.121
6.	Добављачи у иностранству	13.786.047	5.168.398
7.	Остале обавезе из пословања	132.181	4.322
IV.	ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	25	8.687.986
V.	ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПОРЕЗА НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ	1.088.459	1.383.089
VI.	ОБАВЕЗЕ ЗА ОСТАЛЕ ПОРЕЗЕ, ДОПРИНОСЕ И ДРУГЕ ДАЖБИНЕ	26	7.687.953
VII.	ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	27	3.635.144
Д.	ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА	-	-
Ђ.	УКУПНА ПАСИВА	415.264.026	395.985.343
Е.	ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	19	113.781.102

у хиљадама РСД

Консолидовани биланс успеха

		Година која се завршила 31. децембра		
		Напомена	2019.	2018.
ПРИХОДИ И РАСХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА				
A.	ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	7	272.096.500	280.983.749
I.	ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ		65.592.808	38.545.631
1.	Приходи од продаје робе матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту		-	-
2.	Приходи од продаје робе матичним и зависним правним лицима на иностраном тржишту		-	-
3.	Приходи од продаје робе осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту		1.312	102
4.	Приходи од продаје робе осталим повезаним правним лицима на иностраном тржишту		187.210	135.052
5.	Приходи од продаје робе на домаћем тржишту		27.314.259	8.428.537
6.	Приходи од продаје робе на иностраном тржишту		38.090.027	29.981.940
II.	ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА		206.093.358	241.912.753
1.	Приходи од продаје производа и услуга матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту		-	-
2.	Приходи од продаје производа и услуга матичним и зависним правним лицима на иностраном тржишту		-	961
3.	Приходи од продаје производа и услуга осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту		19.072.216	26.700.155
4.	Приходи од продаје производа и услуга осталим повезаним правним лицима на иностраном тржишту		405.754	555.164
5.	Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту		150.765.338	171.203.221
6.	Приходи од продаје готових производа и услуга на иностраном тржишту		35.850.050	43.453.252
III.	ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА, СУБВЕНЦИЈА, ДОТАЦИЈА, ДОНАЦИЈА И СЛ.		-	3.340
IV.	ДРУГИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ		410.334	522.025
РАСХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА				
B.	ПОСЛОВНИ РАСХОДИ		248.735.954	248.318.196
I.	НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ		44.635.555	23.441.660
II.	ПРИХОДИ ОД АКТИВИРАЊА УЧИНАКА И РОБЕ		14.451.129	13.188.633
III.	ПОВЕЋАЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА И НЕДОВРШЕНИХ УСЛУГА		-	6.011.313
IV.	СМАЊЕЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА И НЕДОВРШЕНИХ УСЛУГА		3.437.901	-
V.	ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА		136.940.194	168.678.465
VI.	ТРОШКОВИ ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ		4.371.248	4.552.772
VII.	ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ		21.364.042	20.101.583

у хиљадама РСД

		Година која се завршила 31. децембра		
		Напомена	2019.	2018.
VIII.	ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	28	15.605.920	14.926.665
IX.	ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	8,9	20.976.349	20.340.977
X.	ТРОШКОВИ ДУГОРОЧНИХ РЕЗЕРВИСАЊА		652.769	667.650
XI.	НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	29	15.203.105	14.808.370
V.	ПОСЛОВНИ ДОБИТАК		23.360.546	32.665.553
Г.	ПОСЛОВНИ ГУБИТАК		-	-
Д.	ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	30	2.563.129	3.826.427
I.	ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ ОД МАТИЧНИХ И ЗАВИСНИХ ПРАВНИХ ЛИЦА		1.126.759	1.254.731
1.	Финансијски приходи од матичних и зависних правних лица		1.103.117	1.189.687
2.	Финансијски приходи од осталих повезаних правних лица		12.004	36.108
3.	Приходи од учешћа у добитку зависних правних лица и заједничких аранжмана		-	-
4.	Остали финансијски приходи		11.638	28.936
II.	ПРИХОДИ ОД КАМАТА (ОД ТРЕЋИХ ЛИЦА)		515.861	766.588
III.	ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)		920.509	1.805.108
Ђ.	ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	31	4.178.538	5.748.045
I.	ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ ИЗ ОДНОСА СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА И ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ		2.066.382	1.811.230
1.	Финансијски расходи из односа са матичним и зависним правним лицима		1.901.458	1.713.344
2.	Финансијски расходи из односа са осталим повезаним правним лицима		14.330	23.682
3.	Расходи од учешћа у губитку зависних правних лица и заједничких улагања		129.287	66.634
4.	Остали финансијски расходи		21.307	7.570
II.	РАСХОДИ КАМАТА (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)		1.578.043	2.069.547
III.	НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)		534.113	1.867.268
Е.	ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА		-	-
Ж.	ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА		1.615.409	1.921.618
З.	ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	32	121.212	868.513
И.	РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА		134.564	170.170
Ј.	ОСТАЛИ ПРИХОДИ	33	1.265.910	1.215.316
К.	ОСТАЛИ РАСХОДИ	34	1.868.685	1.804.368

у хиљадама РСД

		Година која се завршила 31. децембра		
		Напомена	2019.	2018.
Л.	ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		21.129.010	30.853.226
Љ.	ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		-	-
М.	НЕТО ДОБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈИ СЕ ОБУСТАВЉА, ЕФЕКТИ ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА		-	-
Н.	НЕТО ГУБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈИ СЕ ОБУСТАВЉА, ЕФЕКТИ ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА		-	-
Њ.	ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		21.129.010	30.853.226
О.	ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		-	-
П.	ПОРЕЗ НА ДОБИТАК			
І.	ПОРЕСКИ РАСХОД ПЕРИОДА	35	3.100.414	4.066.760
ІІ.	ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОДИ ПЕРИОДА	35	1.443.301	1.674.486
ІІІ.	ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОДИ ПЕРИОДА	35	11.107	22.322
Р.	ИСПЛАЋЕНА ЛИЧНА ПРИМАЊА ПОСЛОДАВЦА		-	-
С.	НЕТО ДОБИТАК		16.596.402	25.134.302
Т.	НЕТО ГУБИТАК		-	-
І.	НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАЊИНСКИМ УЛАГАЧИМА		-	-
ІІ.	НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА ВЕЋИНСКОМ ВЛАСНИКУ		16.610.847	25.150.220
ІІІ.	НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАЊИНСКИМ УЛАГАЧИМА		14.445	15.918
ІV.	НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА ВЕЋИНСКОМ ВЛАСНИКУ		-	-
V.	ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ			
1.	Основна зарада по акцији		0,102	0,154
2.	Умањена (разводњена) зарада по акцији		-	-

у хиљадама РСД

Консолидовани извештај о осталом резултату

		Година која се завршила 31. децембра		
		Напомена	2019.	2018.
А.	НЕТО РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВАЊА			
І.	НЕТО ДОБИТАК		16.596.402	25.134.302
ІІ.	НЕТО ГУБИТАК		-	-
Б.	ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК			
а)	Ставке које неће бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима			
1.	Промене ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме			

у хиљадама РСД

		Година која се завршила 31. децембра		
		Напомена	2019.	2018.
	а) повећање ревалоризационих резерви		-	360
	б) смањење ревалоризационих резерви		-	-
2.	Актуарски добици или губици по основу планова дефинисаних примања			
	а) добици		-	3.316
	б) губици		45.334	-
3.	Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала			
	а) добици		-	-
	б) губици		-	-
4.	Добици или губици по основу удела у осталом свеобухватном добитку или губитку придружених друштава			
	а) добици		-	-
	б) губици		-	-
	<i>б) Ставке које накнадно могу бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима</i>			
1.	Добици или губици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања			
	а) добици		193.947	35.372
	б) губици		-	-
2.	Добици или губици од инструмената заштите нето улагања у инострано пословање			
	а) добици		-	-
	б) губици		-	-
3.	Добици или губици по основу инструмената заштите ризика (хеџинга) новчаног тока			
	а) добици		-	-
	б) губици		-	-
4.	Добици или губици по основу хартија од вредности расположивих за продају			
	а) добици		7.267	477
	б) губици		-	-
I.	ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК		155.880	39.525
II.	ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК		-	-
III.	ПОРЕЗ НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА		-	-
IV.	НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК		155.880	39.525
V.	НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК		-	-
B.	УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА			
I.	УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК		16.752.282	25.173.827
II.	УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК		-	-
Г.	УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК		16.752.282	25.173.827
1.	Приписан већинским власницима капитала		16.752.282	25.173.827
2.	Приписан власницима који немају контролу		-	-

у хиљадама РСД

Консолидовани извештај о токовима готовине

		Година која се завршила 31. децембра	
		Напомена	
		2019.	2018.
A.	ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ		
I.	Приливи готовине из пословних активности	508.836.518	517.301.936
1.	Продаја и примљени аванси	508.048.842	516.240.758
2.	Примљене камате из пословних активности	377.342	539.153
3.	Остали приливи из редовног пословања	410.334	522.025
II.	Одливи готовине из пословних активности	451.903.613	479.924.756
1.	Исплате добављачима и дати аванси	210.583.641	235.577.593
2.	Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	19.854.905	20.125.461
3.	Плаћене камате	1.705.155	2.071.683
4.	Порез на добитак	4.329.868	5.470.912
5.	Плаћања по основу осталих јавних прихода	215.430.044	216.679.107
III.	Нето прилив готовине из пословних активности	56.932.905	37.377.180
IV.	Нето одлив готовине из пословних активности	-	-
B.	ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА		
I.	Приливи готовине из активности инвестирања	2.551.510	8.012.829
1.	Продаја акција и удела (нето приливи)	26.968	-
2.	Продаја нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	282.172	368.037
3.	Остали финансијски пласмани (нето приливи)	2.233.913	7.619.661
4.	Примљене камате из активности инвестирања	-	-
5.	Примљене дивиденде	8.457	25.131
II.	Одливи готовине из активности инвестирања	49.112.305	47.225.072
1.	Куповина акција и удела (нето одливи)	-	-
2.	Куповина нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	46.846.795	47.089.576
3.	Остали финансијски пласмани (нето одливи)	2.265.510	135.496
III.	Нето прилив готовине из активности инвестирања	-	-
IV.	Нето одлив готовине из активности инвестирања	46.560.795	39.212.243
B.	ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА		
I.	Приливи готовине из активности финансирања	15.060.454	37.213.097
1.	Увећање основног капитала	-	-
2.	Дугорочни кредити (нето приливи)	22	37.213.097

		Година која се завршила 31. децембра		
		Напомена	2019.	2018.
3.	Краткорочни кредити (нето приливи)		-	-
4.	Остале дугорочне обавезе		-	-
5.	Остале краткорочне обавезе		-	-
II.	Одливи готовине из активности финансирања		25.645.247	47.031.592
1.	Откуп сопствених акција и удела		-	-
2.	Дугорочни кредити (нето одливи)	22	18.760.583	39.952.347
3.	Краткорочни кредити (нето одливи)		-	-
4.	Остале обавезе (нето одливи)		-	-
5.	Финансијски лизинг	22	367.140	131.241
6.	Исплаћене дивиденде	20.1	6.517.524	6.948.004
III.	Нето прилив готовине из активности финансирања		-	-
IV.	Нето одлив готовине из активности финансирања		10.584.793	9.818.495
Г.	СВЕГА ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ		526.448.482	562.527.862
Д.	СВЕГА ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ		526.661.165	574.181.420
Ђ.	НЕТО ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ		-	-
Е.	НЕТО ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ		212.683	11.653.558
Ж.	ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА		15.480.830	27.075.370
З.	ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ		268.965	385.469
И.	НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ		241.302	326.451
Ј.	ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА		15.295.810	15.480.830

у хиљадама РСД

Консолидовани извештај о променама на капиталу

	Компоненте капитала			
	Основни капитал	Губитак	Нераспоређени добитак	Ревалоризационе резерве
Почетно стање на дан 01.01.2018. године				
а) дуговни салдо рачуна	-	-	-	-
б) потражни салдо рачуна	81.548.930	-	143.271.986	81.796
Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствене политике				
а) исправке на дуговној страни рачуна	-	-	401.527	-
б) исправке на потражној страни рачуна	-	-	-	-
Кориговано почетно стање на дан 01.01.2018.				
а) кориговани дуговни салдо рачуна	-	-	-	-
б) кориговани потражни салдо рачуна	81.548.930	-	142.870.459	81.796
Промене у претходној 2018. години				
а) промет на дуговној страни рачуна	-	-	6.949.059	2.401
б) промет на потражној страни рачуна	-	-	25.134.302	360
Стање на крају претходне године 31.12.2018.				
а) дуговни салдо рачуна	-	-	-	-
б) потражни салдо рачуна	81.548.930	-	161.055.702	79.755
Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствене политике				
а) исправке на дуговној страни рачуна	-	-	-	-
б) исправке на потражној страни рачуна	-	-	-	-
Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01.2019. године				
а) кориговани дуговни салдо рачуна	-	-	-	-
б) кориговани потражни салдо рачуна	81.548.930	-	161.055.702	79.755
Промене у текућој 2019. години				
а) промет на дуговној страни рачуна	-	-	6.517.524	-
б) промет на потражној страни рачуна	-	-	18.186.000	-
Стање на крају текуће године 31.12.2019.				
а) дуговни салдо рачуна	-	-	-	-
б) потражни салдо рачуна	81.548.930	-	172.724.178	79.755

Компоненте осталог резултата				УКУПАН КАПИТАЛ
Актуарски добици или губици	Добици или губици по основу иностраног пословања и прерачуна финансијских извештаја	Губици или добици по основу ХоВ расположивих за продају		
-	-	64.013		
195.215	17.596	-	225.051.510	
-	-	-		
-	-	-	401.527	
-	-	64.013		
195.215	17.596	-	224.649.983	
-	-	-		
3.316	35.372	3.931	18.225.821	
-	-	60.082		
198.531	52.968	-	242.875.804	
-	-	-		
-	-	-	-	
-	-	60.082		
198.531	52.968	-	242.875.804	
45.334	-	-		
-	193.947	1.899	11.818.988	
-	-	58.183		
153.197	246.915	-	254.694.792	

у хиљадама РСД

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје¹

1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Отворено акционарско друштво Нафтна индустрија Србије, Нови Сад (у даљем тексту: Друштво) и њена зависна правна лица (заједно: Група), је вертикално интегрисана нафтна компанија која претежно послује у Републици Србији. Основне активности Групе обухватају:

- Истраживање, развој и производњу сирове нафте и гаса,
- Производњу нафтних деривата,
- Трговину нафтним дериватима и гасом и
- Производњу и трговину електричном енергијом.

Остале активности односе се на продају осталих производа и услуга.

Друштво је основано Одлуком Владе Републике Србије од 7. јула 2005. године. Дана 2. фебруара 2009. године Гаспром Њефт је реализовао куповину 51% основног капитала Друштва чиме НИС а.д. постаје зависно друштво ПАО Гаспром Њефта. У марту 2011. године у складу са Уговором о продаји и куповини акција Друштва, ПАО Гаспром Њефт је реализовао куповину додатних 5,15% акција чиме је повећао своје учешће у власништву на 56,15%. Крајњи вла-

сник Групе је ПАО Гаспром, Руска Федерација.

Друштво је регистровано као отворено акционарско друштво чије се акције котирају на Београдској берзи.

Ови консолидовани финансијски извештаји одобрени су од стране генералног директора и биће презентовани на Скупштини акционара ради одобравања.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

2.1. Основе за састављање консолидованих финансијских извештаја

Приложени консолидовани финансијски извештаји за годину која се завршила 31. децембра 2019. године састављени су у складу са Законом о рачуноводству, који захтева да финансијски извештаји буду припремљени у складу са свим преведеним Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ) као и другим прописима изда-

¹ Сви износи су изражени у РСД ооо, осим ако није другачије назначено

тим од стране Министарства финансија Републике Србије. Осим поменутог, Закон захтева одређена приказивања и одређени третман рачуна и стања, што има за последицу додатна одступања од МСФИ као што следи:

- Група је ове консолидоване финансијске извештаје саставила у формату прописаном од стране Министарства финансија Републике Србије,
- „Ванбилансна средства и обавезе“ су приказани на обрасцу биланса стања. Ове ставке по дефиницији МСФИ не представљају ни средства ни обавезе.

Сходно томе, приложени консолидовани финансијски извештаји се не могу сматрати финансијским извештајима састављеним у потпуној сагласности са МСФИ.

Састављање консолидованих финансијских извештаја у складу са Законом о рачуноводству Републике Србије захтева примену извесних кључних рачуноводствених процена. Оно, такође, захтева да Руководство користи своје просуђивање у примени рачуноводствених политика Групе. Области које захтевају просуђивање већег степена или веће сложености, односно области у којима претпоставке и процене имају материјални значај за консолидоване финансијске извештаје обелодањени су у напомени 3.

На дан потписивања консолидованих финансијских извештаја, цена сирове нафте у односу на цену на дан 31. децембра 2019. године смањила се са 66,765 УСД/ббл на 56,170 УСД/ббл. Руководство прати ситуацију на тржишту и припрема различите сценарије у односу на сваку значајну промену цене нафте.

У обзир су узети сви догађаји након датума извештавања настали након 31. децембра 2019. године до 26. фебруара 2020. године, када су ови консолидовани финансијски извештаји одобрени.

штавања настали након 31. децембра 2019. године до 26. фебруара 2020. године, када су ови консолидовани финансијски извештаји одобрени.

2.2. Основе за припрему

Приложени консолидовани финансијски извештаји састављени су по принципу историјског трошка осим за одређена финансијска средства и обавезе као и инвестиционе некретнине које су одмерене по фер вредности.

2.3. Извештавање о сегментима

О пословним сегментима извештава се на начин који је доследан интерном извештавању за потребе Главног доносиоца одлука („ГДО“). ГДО, који је одговоран за алокацију ресурса и оцену перформанси оперативних сегмената, чине Одбор директора и Саветодавни одбор Генералног директора. Главни индикатор за оцену перформанси оперативних сегмената је ЕБИТДА која се на регуларној бази подноси ГДО. Подаци о имовини и обавезама сегмената се не презентују ГДО на регуларној бази.

2.4. Сезонске операције

Група као целина није субјект са израженим сезонским флукуацијама.

2.5. Прерачунавање страних валута

а) Функционална и валута приказивања

Билансне ставке зависних друштава Групе које су укључене у консолидоване финансијске извештаје се вреднују коришћењем валуте примарног економског окружења у којима друштва послују („функционална валута“). Консолидовани фи-

нансијски извештаји су презентовани у динари-ма („РСД”), који представља функционалну валуту Друштва и презентациону валуту Групе.

б) Трансакције и стања

Трансакције у страној валути се прерачунавају у функционалну валуту применом девизних курсева важећих на дан трансакције или на дан процене вредности ако су ставке поново одмераване. Позитивне и негативне курсне разлике настале из измирења таквих трансакција и из прерачуна монетарних средстава и обавеза изражених у страним валутама на крају периода, признају се у консолидованом билансу успеха.

Позитивне и негативне курсне разлике које настају по основу кредита и готовине и готовинских еквивалената и осталих монетарних средстава и обавеза приказују се у консолидованом билансу успеха у оквиру позиције „Финансијски приходи/финансијски расходи“.

в) Друштва Групе

Финансијска позиција и резултат свих друштава Групе чија је функционална валута различита од презентационе валуте Групе прерачунати су на следећи начин:

- I. Средства и обавезе прерачунати су у динарску противвредност по девизном курсу на дан извештавања;
- II. Приходи и расходи прерачунати су по средњем курсу. Све настале курсне разлике препознате су као посебне ставке капитала (исказане у оквиру Резерви).

2.6. Принципи консолидације

Консолидовани финансијски извештаји укључују рачуне зависних друштава у којима Група има контролу. Контрола подразумева изложеност или право на варијабилне приносе и способност утицаја на те приносе кроз контролу над учешћем. Инвеститор има контролу над учешћем када има право које му омогућава да управља релевантним активностима, односно активностима које значајно утичу на приносе од улагања. Инвеститор је изложен или има право на варијабилне приносе из инвестирања када инвеститорови приноси могу да варирају у зависности од резултата улагања. Финансијски извештаји зависних друштава су укључени у консолидоване финансијске извештаје Групе од дана када је контрола стечена до дана када она престаје.

При стицању контроле, Група узима у обзир потенцијално значајна гласачка права. Улагања у ентитете које Група не контролише, али у којима има значајан утицај над оперативним и финансијским политикама вреднују се по методи удела, осим за учешћа која задовољавају критеријуме заједничког пословања, које се вреднује на бази учешћа Групе у средствима, обавезама, трошковима и приходима насталим у заједничком пословању. Сва остала улагања су класификована као улагања која се држе до доспећа или као расположива за продају.

а) Заједничка пословања и заједнички подухвати

Заједничко пословање је заједнички аранжман где лица која заједнички контролишу пословање имају право на средства и обавезе произашле из аранжмана.

Заједнички подухват је заједнички аранжман где лица која заједнички контролишу подухват имају право на нето средства аранжмана.

Где се Група јавља као оператор у заједничком пословању, у висини свог учешћа, Група признаје:

- своја средства, укључујући и учешће у средствима која се заједнички контролишу,
- своје обавезе, укључујући и учешће у заједнички насталим обавезама,
- своје приходе од продаје свог учешћа у резултатима насталим из заједничког пословања,
- свој део прихода од продаје резултата заједничког пословања,
- своје трошкове, укључујући и своје учешће у заједнички насталим трошковима.

Што се тиче заједничких аранжмана, где Група учествује у заједничком подухвату, Група признаје своје учешће у заједничком подухвату као пласман и обрачунава га применом методе удела.

б) Елиминација трансакција при консолидацији

Интеркомпанијска салда и трансакције, као и било који нереализовани приходи и расходи по основу трансакција унутар Групе, су елиминисане приликом припреме консолидованих финансијских извештаја. Нереализовани добици по основу трансакција са инвестицијама обрачунатих методом удела, су елиминисани на рачун инвестиције, у висини учешћа Групе. Нереализовани губици елиминишу се на исти начин као и нереализовани добици, али само у мери да не постоји индикатор обезвређења.

в) Учешћа без права контроле

Учешћа без права контроле у зависним друштвима у приложеним консолидованим финансијским извештајима су издвојена од капитала власника матичног друштва Групе као учешћа без права контроле. Учешће без права контроле вреднује се по фер вредности или на основу пропорционалног учешћа стечених средстава. За сваку пословну комбинацију одређује се принцип вредновања посебно.

г) Улагања у придружене ентитете

Придружено правно лице је правно лице над којим инвеститор има значајан утицај. Значајан утицај је моћ учествовања у доношењу одлука о финансијској и пословној политици правног лица, али не и контролу или удружену контролу над тим политикама. Улагања у придружена правна лица рачуноводствено се обухватају коришћењем метода удела и иницијално се признају по набавној вредности. По примени метода удела, Група процењује када је неопходно извршити обезвређење свог улагања у придружено правно лице. На сваки датум извештавања, Група процењује да ли постоје објективни докази да су улагања у придружена правна лица обезвређена.

2.7. Пословне комбинације

Група рачуноводствено обухвата пословне комбинације у складу са МСФИ 3 Пословне комбинације. Група примењује метод стицања за рачуноводствено обухватање пословне комбинације. Пренесена накнада у пословној комбинацији јесте сума фер вредности пренете имовине на датум стицања обавеза, које је направио стицалац бившим власницима стеченог ентитета и учешћа у капиталу која је емитовао стицалац и призна-

тог гудвила или негативног гудвила. Пренесена накнада укључује фер вредност средства и обавеза који резултирају од споразума о потенцијалној накнади. Препознатљива стечена имовина и обавезе у пословној комбинацији се иницијално одмеравају по фер вредности на датум стицања. Трошкови стицања се признају као расходи периода у којима су и настали.

2.8. Гудвил

Гудвил се одмерава одузимањем нето имовине стеченог ентитета од збира пренесене накнаде за стицање, износа учешћа без права контроле у стеченом ентитету и фер вредности на датум стицања стицаоачевог претходно држаног учешћа у капиталу стеченог ентитета. Било који негативни износ („повољна куповина“) се признаје у билансу успеха, након што Руководство Групе идентификује сву стечену имовину и све преузете и потенцијалне обавезе и провери исправност њиховог вредновања.

Пренесена накнада за стицање не укључује износе везане за измирење трансакција које су настале пре пословне комбинације. Ови износи се углавном признају у консолидованом билансу успеха. Трансакциони трошкови, који настају у вези пословне комбинације признају се као расход у периодима у којима настају.

2.9. Нематеријална средства

а) Гудвил

Гудвил који настаје кроз пословне комбинације укључен је у нематеријална улагања. Гудвил се накнадно вреднује по набавној вредности умањеној за обезвређење.

За потребе тестирања умањења вредности, гудвил стечен у пословној комбинацији расподељује се на сваку од јединица које генеришу готовину, односно групе јединица које генеришу готовину за које се очекује да ће остварити корист тј. прилив од синергије настале по основу пословне комбинације. Свака јединица или, пак, група јединица на које се гудвил расподељује представља најнижи ниво на којем се гудвил прати за интерне потребе руководства.

Провера умањења вредности гудвил-а врши се једном годишње или чешће уколико догађаји или измењене околности укажу на евентуално постојање умањења вредности. Књиговодствена вредност гудвил-а пореди се са његовом надокнадивом вредношћу која представља вредност већу од вредности у употреби и фер вредности средства умањене за трошкове продаје. Свако умањење вредности одмах се признаје као трошак и накнадно се не укида (напомена 8).

б) Лиценце и права

Засебно стечене лиценце исказују се по историјској набавној вредности. Лиценце имају ограничен век трајања и исказују се по набавној вредности умањеној за акумулирану амортизацију. Амортизација се обрачунава применом пропорционалне методе, како би се трошкови лиценци расподелили у току њиховог процењеног века употребе (просечан век употребе је 5 година).

б) Софтвер

Овде пре свега спадају трошкови имплементације (САП) рачунарског софтвера. Рачунарски софтвери обухватају трошкове имплементације (САП) рачунарског софтвера. Стечене лиценце рачунарских софтвера капитализују се у износу

трошкова насталих у стицању и стављању у употребу софтвера.

Ови трошкови се амортизују током њиховог процењеног века употребе (до 8 година).

2.10. Средства за производњу нафте и гаса

а) Средства за истраживање и процењивање

Група користи методу капитализације трошкова успешних истраживања (the successful efforts method) за потребе рачуноводственог обухватања средстава за истраживање и процењивање (минералних ресурса).

Набавна вредност средстава укључује износ плаћен за потребе стицања лиценци за обављање послова истраживања и развоја:

Средства за истраживање и процењивање (минералних ресурса) укључују:

- Трошкове извођења топографских, геолошких и геофизичких студија, као и трошкове стицања права на имовину помоћу које се изводе поменуте студије;
- Трошкове поседовања и чувања недовршених ресурса;
- Накнаду за пружену услугу без обзира на резултате истраживања (Bottom hole contribution);
- Накнаду за пружену услугу само у случају тзв. „суве“ бушотине (Dry hole contribution) и
- Трошкове бушења и опремања бушотина.

Трошкови настали у процесу проналажења, стицања и формирања резерви капитализују се на свако налазиште посебно. Када се комерцијалне резерве минералних ресурса потврде, капита-

лисани трошкови се расподељују у оквиру ставке истраживање. Ако се комерцијалне резерве не потврде, трошкови се исказују као расход. Трошкови бушотина настали у сврху истраживања лежишта минералних ресурса и накнаде исплаћене по основу уговора који предвиђа накнаду за пружену услугу без обзира на резултате истраживања (Bottom hole contribution) и уговора који предвиђа накнаду само у случају тзв. „суве“ бушотине (Dry hole contribution) привремено се капитализују у складу са методом капитализације трошкова успешних истраживања (successful efforts method) и третирају као средства нафте и гаса у оквиру ставке некретнине, постројења и опрема.

Трошкови извођења топографских, геолошких и геофизичких студија, као и трошкови стицања права на имовину помоћу које се изводе поменуте студије, привремено се сматрају саставним делом средстава нафте и гаса док се минералне резерве не потврде, као и док се не потврди да су оне комерцијално исплативе.

Ако резерве нису пронађене, врши се провера обезвређења средстава за истраживање. Ако су пронађени угљоводоници и ако, након даље процене која може да предвиђа бушење додатних бунара/бушотина, постоји вероватноћа да се они могу искористити у комерцијалне сврхе, трошкови ће наставити да се исказују као средство нафте и гаса све док постоји задовољавајући/континуиран прогрес у процени комерцијалне исплативости угљоводоника. Сви трошкови који се исказују на овакав начин подлежу техничкој и комерцијалној провери, провери од стране руководства, као и провери да ли је дошло до умањења њихове вредности, и то најмање једном годишње, ради потврде да још увек постоји намера у погледу развоја, односно коришћења потврђене вредности. Када то није случај, трошкови се отписују.

Остали трошкови истраживања се исказују као расход у моменту настанка.

Средство за истраживање и процењивање (минералних ресурса) не класификује се више као такво када се техничка изводљивост и комерцијална исплативост екстракције минералног ресурса могу доказати. Пре рекласификације средства за истраживање и процењивање врши се провера да ли је дошло до обезвређења и сваки губитак по основу обезвређења се исказује.

б) Развој основних и нематеријалних средстава

Трошкови развоја настају за потребе добијања приступа утврђеним резервама и за потребе обезбеђивања средства за извлачење, обраду, прикупљање и складиштење нафте и природног гаса. Трошкови развоја обухватају трошкове бушотина које „доносе” утврђене резерве и трошкове производних постројења.

Издаци за изградњу, инсталацију или комплетирање инфраструктурних објеката, као што су платформе, нафтоводи и бушење комерцијално исплативих нафтних бушотина су капитализовани у оквиру основних средстава у припреми према њиховој природи. Када је развој на одређеном нафтном пољу завршен, врши се пренос на основна средства намењена производњи. Амортизација се не обрачунава у току периода развоја.

в) Средства за производњу нафте и гаса

Средства за производњу нафте и гаса обухватају основна средства за истраживање и процену, као и трошкове развоја, повезане са производњом потврђених резерви.

г) Амортизација

На основна средства/нематеријална улагања намењена производњи нафте и гаса примењује се метода амортизације према учинку. Амортизација према учинку се заснива на потврђеним резервама, а то су резерве нафте, гаса и остале минералне резерве за које се процењује да ће бити надокнађене из постојећих средстава, користећи постојеће пословне методе. Нафта и гас се сматрају произведеним у моменту мерења на „Custody Transfer“-у или местима продаје на излазним вентилима резервоара на нафтним пољима.

д) Обезвређивање – Средства за истраживање и процену

Тест обезвређења стицања права на истраживање се врши увек када постоје индикатори обезвређења. У сврху теста обезвређења, трошкови стицања права на истраживање, који су предмет процене, групишу се заједно са постојећим јединицама које генеришу добит према географском подручју у којем се налазе.

е) Обезвређивање – Потврђена основна средства и нематеријална улагања намењена производњи нафте и гаса

Тест обезвређења потврђених основних средстава/нематеријалних улагања намењених производњи нафте и гаса се врши увек када постоје индикатори да је књиговодствена вредност ненадокнадива.

Губици по основу обезвређења се признају у износу у коме књиговодствена вредност премашује надокнадиву вредност средства. Надокнадива вредност је већа од фер вредности средства ума-

њене за трошкове продаје и вредности у употреби. За сврху процене обезвређења, средства су груписана на најнижем нивоу на којем је могуће идентификовати новчане токове.

2.11. Некретнине, постројења и опрема

Од дана оснивања, вредновање некретнина, постројења и опреме врши се по набавној вредности умањеној за исправке вредности по основу акумулиране амортизације и обезвређења, где је потребно. Набавна вредност укључује трошкове који се могу директно приписати набавци средства.

Накнадни трошкови се укључују у набавну вредност средства или се признају као посебно средство, у зависности од тога шта је применљиво, само када постоји вероватноћа да ће Група у будућности имати економску корист од тог средства и ако се његова вредност може поуздано утврдити. Књиговодствена вредност замењеног средства се искњижава. Сви други трошкови текућег одржавања терете биланс успеха периода у коме су настали.

Земљиште и уметничка дела се не амортизују. Амортизација других средстава се обрачунава применом пропорционалне методе како би се распоредила њихова набавна вредност до њихове резидуалне вредности током њиховог процењеног века трајања, и то:

Опис	Век трајања
Грађевински објекти	10 - 50
Машине и опрема	
- Производна и преносна опрема	2 - 35
- Намештај	3 - 10
- Возила	5 - 25
- Рачунари	3 - 10
Остало	3 - 20

Резидуална вредност и корисни век употребе средства се ревидирају, и по потреби коригују, на датум сваког биланса стања.

Књиговодствена вредност средства своди се одмах на његову надокнадиву вредност уколико је књиговодствена вредност већа од његове процењене надокнадиве вредности.

Добици и губици по основу отуђења средства утврђују се као разлика између новчаног прилива и књиговодствене вредности и исказују се у консолидованом билансу успеха у оквиру 'Осталих прихода/(расхода)' (напомене 33 и 34).

2.12. Умањење вредности нефинансијских средстава

Средства са неограниченим корисним веком употребе не подлежу амортизацији и тестирају се на умањење вредности једном годишње. За средства која подлежу амортизацији тестирање на умањење њихове вредности врши се када догађаји или измењене околности укажу да књиговодствена вредност можда неће бити надокнадива. Губитак због умањења вредности се признаје у висини износа за који је књиговодствена вред-

ност средства већа од његове надокнадиве вредности. Надокнадива вредност је вредност већа од фер вредности средства умањене за трошкове продаје или вредности у употреби. За сврху процене умањења вредности, средства се групишу на најнижим нивоима на којима могу да се утврде одвојени препознатљиви новчани токови (јединице које генеришу готовину). Нефинансијска средства, осим гудвила, код којих је дошло до умањења вредности се ревидирају на сваки извештајни период због могућег укидања ефеката умањења вредности.

2.13. Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине се држе ради зараде од закупнине или ради повећања капитала, или ради и једног и другог.

Инвестиционе некретнине се претежно састоје од бензинских станица и пословних објеката датих у закуп на период преко годину дана.

Инвестициона некретнина се исказује по фер вредности. Промене фер вредности се признају у консолидованом билансу успеха у оквиру Осталих прихода/расхода.

Накнадни издаци се капитализују само када је вероватно да ће будуће економске користи повезане са тим издацима припасти Групи и да могу поуздано да се измере. Сви остали трошкови текућег одржавања терете трошкове периода у коме настану. Када инвестициону некретнину користи њен власник, она се рекласификује на некретнине, постројења и опрему, и њена књиговодствена вредност на дан рекласификације постаје њена затечена вредност која ће се надаље амортизовати.

2.14. Финансијски инструменти

а) Кључни термини

Фер вредност је цена која би била наплаћена за продају имовине, односно плаћена за пренос обавезе у редовној трансакцији између учесника на тржишту на датум одмеравања. Најбољи доказ фер вредности је цена на активном тржишту. Активно тржиште је оно тржиште на коме се трансакције са имовином и обавезама одвијају довољно често и у обиму који обезбеђује информације о ценама на континуираној основи.

Фер вредност финансијских инструмената којима се тргује на активним тржиштима се одмерава као производ котиране цене за поједину имовину или обавезу и броја инструмената које субјекат поседује.

Технике процене вредности, као што су модели дисконтованог новчаног тока или модели засновани на недавним трансакцијама између независних страна или на разматрању финансијских података субјекта у који се инвестира, користе се за одмеравање фер вредности одређених финансијских инструмената за које нису доступне екстерне информације о тржишним ценама.

Трошкови трансакције су инкрементални трошкови који се директно могу приписати стицању, издавању или отуђењу финансијског инструмента. Инкрементални трошак је трошак који не би настао да се трансакција није десила.

Амортизовани трошак јесте износ у коме је финансијски инструмент био признат при почетном признавању, умањен за било које отплате главнице, плус обрачуната камата, а у случају

финансијских средстава, умањен и за било која резервисања за очекиване кредитне губитке.

б) Класификација и одмеравање

Од 1. јануара 2018. године, Група класификује своја финансијска средства у следеће категорије одмеравања:

- она која се накнадно одмеравају према фер вредности (било кроз остали укупни резултат или кроз биланс успеха) и
- она која се одмеравају према амортизованом трошку.

Класификација зависи од пословног модела субјекта за управљање финансијским средствима и уговорених услова новчаних токова.

Рекласификација финансијских инструмената се врши само онда када дође до промене пословног модела за управљање портфолијом у целини. Рекласификација има проспективни ефекат и врши се од почетка првог извештајног периода након промене пословног модела. Друштво није мењало свој пословни модел ни у текућем ни у упоредном периоду, те нису вршене никакве рекласификације.

При почетном признавању, Група одмерава финансијско средство према његовој фер вредности, која је, у случају финансијских средстава која се не одмеравају по фер вредности кроз биланс успеха, увећана за трансакционе трошкове који се директно приписују стицању финансијских средстава. Трансакциони трошкови финансијских средстава која се одмеравају по фер вредности кроз биланс успеха приказују се као расходи периода у билансу успеха. Након почетног признавања, резервисање за очекиване кредитне губитке признаје се за финансијска средства која

се одмеравају по амортизованом трошку и улагања у дужничке инструменте који се одмеравају по фер вредности кроз остали укупни резултат узрокујући непосредни губитак.

Дужнички инструменти

Накнадно одмеравање дужничких инструмента Групе зависи од пословног модела за управљање имовином и карактеристика новчаног тока имовине.

Пословни модел одражава начин на који Група управља имовином у циљу генерисања новчаних токова, односно да ли је циљ Групе: (i) само прикупљање уговорених новчаних токова из имовине („држање ради прикупљања уговорених новчаних токова“) или (ii) прикупљање како уговорених новчаних токова, тако и новчаних токова који су настали продајом имовине („држање ради прикупљања уговорених новчаних токова и новчаних токова од продаје“) или, уколико ни (i) ни (ii) није случај, финансијска средства се класификују као део „другог“ пословног модела и одмеравају се према фер вредности кроз биланс успеха.

Фактори које Група разматра приликом одређивања пословног модела обухватају сврху и структуру портфолија, претходно искуство о начину наплате новчаних токова предметне имовине, начин процене и управљања ризицима, као и начин на који се прати извршење и учинак датог средства.

У случају када пословни модел подразумева држање имовине ради прикупљања уговорених новчаних токова или држање ради прикупљања уговорених новчаних токова и новчаних токова од продаје, Група процењује да ли новчани токови

ви представљају искључиво плаћање главнице и камате. Приликом ове процене, Група разматра да ли су уговорени новчани токови у складу са основним кредитним условима, односно да камата само обухвата накнаду за кредитни ризик, временску вредност новца, друге основне ризике кредитирања и маржу. Процена искључивог плаћања главнице и камате врши се при почетном признавању имовине и накнадно се не врши поновна процена.

Група класификује своје дужничке инструменте у три категорије одмеравања:

- Амортизовани трошак: Имовина која се држи ради прикупљања уговорених новчаних токова, при чему ти новчани токови представљају искључиво плаћање главнице и камате, одмерава се по амортизованом трошку. Приход од камате од ових финансијских средстава је признат као финансијски приход користећи методу ефективне каматне стопе. Било који добитак или губитак настао услед престанка признавања се признаје директно у билансу успеха и представља остале добитке/(губитке) заједно са позитивним и негативним курсним разликама. Губици по основу умањења вредности се приказују засебно.
- Фер вредност кроз остали укупни резултат: Имовина која се држи ради прикупљања уговорених новчаних токова и продаје финансијских средстава, при чему новчани токови имовине представљају искључиво плаћање главнице и камате, одмерава се по фер вредности кроз остали укупни резултат. Промене у књиговодственој вредности се признају кроз остали укупни резултат, осим признавања добитака и губитака по основу обезвређења, прихода од камата и позитивних и не-

гативних курсних разлика, који се признају кроз биланс успеха. Приликом престанка признавања финансијског средства, кумулативни добитак или губитак, који је претходно признат кроз остали укупни резултат, рекласификује се из капитала у добитак или губитак и признаје се као остали добитак/(губитак). Приход по основу камата на ова финансијских средстава се признаје у оквиру финансијских прихода, а одмерава методом ефективне каматне стопе. Позитивне и негативне курсне разлике исказују се кроз остали добитак/(губитак), док се трошкови по основу умањења вредности приказују засебно.

- Фер вредност кроз биланс успеха: Имовина која не испуњава услов за признавање према амортизованом трошку или фер вредности исказаној кроз остали укупни резултат одмерава се према фер вредности исказаној кроз биланс успеха. Добитак или губитак од дужничког улагања које се накнадно одмерава према фер вредности кроз биланс успеха признаје се у билансу успеха и представља се у нето вредности у оквиру осталих добитака/(губитака) у периоду у коме је настао.

Готовина и готовински еквиваленти. Готовина и готовински еквиваленти обухватају новчана средства у благајни, депозите код банака по виђењу, и остала краткорочна високо ликвидна улагања са доспећем до три месеца или мање. Готовина и готовински еквиваленти књиже се по амортизованом трошку из разлога што: (i) држе се ради прикупљања уговорених новчаних токова, при чему ти новчани токови представљају искључиво плаћање главнице и камате и (ii) нису исказани према фер вредности кроз биланс успеха. Својства дозвољена искључиво законом

немају утицаја на процену искључивог плаћања камате и главнице, осим уколико нису обухваћена уговорним условима, тако да се та својства примењују чак и уколико накнадно дође до измена у закону.

Потраживања од купаца и остала потраживања. Потраживања од купаца и остала потраживања почетно се признају према фер вредности и накнадно се исказују према амортизованом трошку, користећи методу ефективне каматне стопе, умањена за резервисања за умањење вредности. Потраживања од купаца представљају износе које купци дугују за продате производе и робу или пружене услуге у редовном току пословања. Уколико се наплата очекује у року од годину дана или краће (или у току редовног оперативног циклуса пословања, уколико он траје дуже), класификују се као текућа средства. У супротном, класификују се као стална средства.

Позајмице. Позајмице се почетно признају према фер вредности, умањеној за настале трансакционе трошкове, и накнадно се исказују према амортизованом трошку, коришћењем методе ефективне каматне стопе.

Обавезе према добављачима и друге обавезе. Обавезе према добављачима настају када друга уговорна страна изврши своје обавезе према уговору, и почетно се признају према фер вредности, док се накнадно исказују према амортизованом трошку, коришћењем методе ефективне каматне стопе. Обавезе према добављачима представљају обавезе плаћања за робу или услуге које се набављају од добављача у редовном току пословања. Обавезе према добављачима се класификују као текуће обавезе, уколико плаћање доспева у року од годину дана или мање (или у току редовног оперативног циклуса пословања, уколико он

траје дуже). У супротном, класификују се као другорочне обавезе.

Власнички инструменти

Група накнадно одмерава сва улагања у власнички капитал по фер вредности. Уколико руководство Групе одлучи да се фер вредност добитка и губитка по основу улагања у власнички капитал прикаже у осталом укупном резултату, након престанка признавања улагања није могућа накнадна рекласификација добитака и губитака по основу фер вредновања у биланс успеха. Дивиденде од таквих улагања и даље се признају у билансу успеха као остали приход, када се установи право Групе да прими исплату.

в) Отпис

Отпис финансијских средстава се врши, у целисти или делимично, када Група искористи све могућности наплате и закључи да не постоје разумна очекивања да је наплату могуће извршити. Отпис представља случај престанка признавања. Група може отписати финансијска средства која су и даље у процесу принудне наплате, тамо где Група покушава да наплати средства која уговорно потражује, међутим, где не постоје разумна очекивања да ће наплата бити извршена.

г) Признавање и престанак признавања

Редовна куповина или продаја финансијских средстава се признаје на дан трансакције, односно на дан када се група обавезе да изврши куповину или продају средства. Престанак признавања финансијских средстава се врши по истеку права на новчане токове од финансијских средстава, или по преносу истих, при чему група преноси суштински све ризике и користи од власништва.

Финансијске обавезе престају да се признају када се затворе (тј. када се обавеза утврђена уговором измири, откаже или истекне њено важење).

Размена која се врши између Групе и њених првобитних зајмодаваца дужничким инструментима са значајно различитим условима, као и значајне измене услова постојећих финансијских инструмената, рачуноводствено се обухвата као гашење првобитне финансијске обавезе и признавање нове финансијске обавезе. Услови су значајно измењени уколико се дисконтована садашња вредност новчаних токова под новим условима, укључујући све плаћене накнаде умањене за примљене накнаде, и дисконтована по оригиналној ефективној каматној стопи, разликује најмање 10% од дисконтоване садашње вредности преосталих новчаних токова проистеклих по основу првобитне финансијске обавезе. Уколико се размена дужничких инструмената или измена услова третира као укидање обавезе, сви трошкови или накнаде настали у вези са истим се признају као део добити или губитка приликом укидања. Уколико се размена дужничких инструмената или измена услова не третира као укидање, сви трошкови или накнаде настали у вези се истим коригују садашњу вредност обавезе и амортизују се током преосталог века трајања измењене финансијске обавезе.

Измене обавезе које немају за последицу укидање обавезе се рачуноводствено третирају као промена процене, применом кумулативне „catch-up“ методе, осим уколико је економска суштина разлике у књиговодственим вредностима приписана капиталним трансакцијама са власницима.

д) Модификација

Група понекад изнова преговара, или на други начин мења уговорене услове финансијских средстава. Група процењује да ли је измена уговорених новчаних токова значајна, имајући у виду, између осталог, следеће факторе: значајну промену каматне стопе или побољшање услова кредита, који у знатној мери утичу на кредитни ризик повезан са имовином, или пак значајан продужетак рока враћања зајма када зајмопримац нема финансијских потешкоћа.

Уколико се измењени услови значајно разликују, права на новчане токове од првобитног средства истичу, и Група престаје са признавањем првобитних финансијских средстава и врши признавање новог средства према његовој фер вредности. Било која разлика између књиговодствене вредности средства чије је признавање престало и фер вредности новог значајно измењеног средства се признаје у билансу успеха, осим уколико се суштина разлике односи на капиталне трансакције са власницима.

е) Обезвређење финансијских средстава

Група унапред процењује ECL (очекивани кредитни губитак) по дужничким инструментима мереним по амортизованом трошку и фер вредности кроз остали резултат и признаје нето губитке по основу обезвређења на сваки датум извештавања. Мерење ECL одражава: (i) објективни износ пондерисан вероватноћом који се утврђује проценом опсега могућих резултата, (ii) временску вредност новца и (iii) све разумне и расположиве информације које су доступне без непотребних трошкова и напора на крају сваког извештајног периода а тичу се протеклих догађаја, текућих услова и предвиђених будућих услова.

Дужнички инструменти који се мере по амортизованом трошку и уговорна средства се приказују у консолидованом извештају о финансијској позицији умањени за очекивани кредитни губитак. За дужничке инструменте који се мере по фер вредности кроз остали укупни резултат, промене у амортизованим трошковима, умањеним за очекивани кредитни губитак, признају се у извештају о укупном резултату а остале промене књиговодствене вредности се признају у осталом укупном резултату као добици умањени за губитке по дужничким инструментима мерењим по фер вредности кроз остали укупни резултат.

- Општи модел обезвређења финансијских средстава - тростепени модел

Група примењује тростепени модел обезвређења који се базира на променама у кредитном квалитету након иницијалног признавања. Финансијски инструмент који није кредитно обезвређен при иницијалном признавању се класификује у Степен 1. Финансијска средства у Степену 1 имају очекивани кредитни губитак који се мери по вредности једнакој делу очекиваног кредитног губитка током целокупног животног века средства, који је последица могућих догађаја неизвршења обавеза у наредних 12 месеци или до истека уговора, уколико је тај период краћи („12-месечни ECL“). Уколико група идентификује значајан пораст кредитног ризика након иницијалног признавања, средство се рекласификује у Степен 2 и његов очекивани кредитни губитак се мери на основу очекиваног кредитног губитка током целокупног животног века тог средства тј. до истека важења уговора али узимајући у обзир очекиване авансе, ако постоје („ECL целокупног животног века инструмента“).

Уколико група утврди да је финансијско средство кредитно обезвређено, средство се рекласификује у Степен 3 и његов очекивани кредитни губитак се мери као ECL целокупног животног века.

Када се дефинише неизвршење обавеза у сврху утврђивања ризика од настанка неизвршења обавеза, Група примењује дефиницију неизвршења обавеза која је доследна са дефиницијом коришћеном за интерно управљање кредитним ризиком за релевантан финансијски инструмент и разматра квалитативне индикаторе (на пример, финансијске ковенанте), када је то прикладно.

У сврху мерења очекиваних кредитних губитака, процена очекиваних новчаних мањкова одржава новчане токове очекиване из колатерала и других инструмената обезбеђења кредита који су део уговорних услова и који се не признају посебно.

Група признаје износ очекиваних кредитних губитака (или их укида) у извештају о укупном резултату, као добитак или губитак по основу обезвређења.

- Поједностављени приступ обезвређењу потраживања и потраживања по основу лизинга

Група примењује поједностављени приступ за потраживања од купаца, уговорна средства и потраживања по основу лизинга и мери резервисања за губитке у износу који је једнак очекиваним кредитним губицима током целокупног животног века.

Група користи матрицу резервисања приликом израчунавања очекиваних кредитних губитака по основу потраживања од купаца. Група кори-

сти историјске кредитне губитке (кориговане на основу текућих података који се могу уочити како би приказали ефекте текућих услова и предвиђања будућих услова) за потраживања од купца како би проценила 12-месечне очекиване кредитне губитке или очекиване кредитне губитке током целокупног животног века финансијских средстава, сходно томе шта је применљиво.

Књиговодствена вредност средства се умањује коришћењем рачуна исправке вредности а виси́на губитка се признаје у извештају о укупном резултату у оквиру продајних, општинских и административних трошкова.

Губици по основу обезвређења се укидају кроз извештај о укупном резултату уколико се износ губитка по основу обезвређења смањи а такво смањење се може приписати догађају који је настао након признавања обезвређења.

2.15. Залихе

Залихе се исказују по цени коштања или по нето продајној вредности у зависности од тога која је нижа. Цена коштања се утврђује применом методе пондерисаног просечног трошка. Цена коштања готових производа и производње у току обухвата трошкове утрошене сировине, директну радну снагу, остале директне трошкове и припадајуће режијске трошкове производње (засноване на нормалном коришћењу производног капацитета). У цену коштања учинака Групе нису укључени трошкови позајмљивања.

Нето продајна вредност је процењена продајна цена у уобичајеном току пословања, умањена за припадајуће варијабилне трошкове продаје. Тестирање умањења вредности залиха, као на пример резервних делова, услед оштећености или

застарелости се врши квартално. Губици услед умањења вредности се признају као Остали расходи (напомена 34).

2.16. Ванбилансна средства и обавезе

Ванбилансна средства/обавезе укључују: материјал примљен на обраду и дораду и остала средства која нису у власништву Групе, потраживања/обавезе по инструментима обезбеђења плаћања као што су гаранције и други облици јемства.

2.17. Основни капитал

Друштво је регистровано као отворено акционарско друштво. Обичне акције се класификују као основни капитал.

2.18. Зарада по акцији

Група израчунава и обелодањује основну зараду по акцији. Основна зарада по акцији обрачунава се дељењем нето добитка који припада акционарима, имаоцима обичних акција Друштва, пондерисаним просечним бројем обичних акција емитованих у току периода.

2.19. Резервисања

Резервисања за обнављање и очување животне средине и судске спорове се признају: када Група има постојећу законску или уговорну обавезу која је резултат прошлих догађаја; када је у већој мери вероватније него што то није да ће подмирење обавезе изискивати одлив средстава; када се може поуздано проценити износ обавезе. Резервисања се не признају за будуће пословне губитке.

Када постоји одређени број сличних обавеза, вероватноћа да ће подмирење обавеза изискивати

одлив средстава се утврђује на нивоу тих категорија као целине. Резервисање се признаје чак и онда када је та вероватноћа, у односу на било коју од обавеза у истој категорији, мала.

Резервисање се одмерава по садашњој вредности издатка потребног за измирење обавезе, применом дисконтне стопе пре пореза која одражава текућу тржишну процену вредности за новац и ризике повезане са обавезом. Повећање резервисања због истека времена се исказује као трошак резервисања на терет консолидованог биланса успеха Групе.

2.20. Текући и одложени порез на добит

Трошкови пореза за период укључују текући и одложени порез. Пореска обавеза се признаје у консолидованом билансу успеха, изузев износа који се односи на ставке директно признате у капиталу. У том случају се и одложена пореска обавеза признаје у капиталу.

Текући порез на добит се обрачунава на датум биланса стања на основу важеће законске пореске регулативе Републике Србије где Група послује и остварује опорезиву добит. Руководство периодично врши процену ставки садржаних у пореској пријави са становишта околности у којима примењива пореска регулатива подлеже тумачењу, и врши резервисање, ако је примерено, на основу износа за које се очекује да ће бити плаћен пореским органима.

Одложени порез на добит се признаје коришћењем методе обавеза, за привремене разлике које настану између пореске основице средстава и обавеза и њихових књиговодствених износа у консолидованим финансијским извештајима.

Међутим, уколико одложени порез на добит, под условом да није рачуноводствено обухваћен, проистекне из иницијалног признавања средства или обавезе у некој другој трансакцији осим пословне комбинације која у тренутку трансакције не утиче ни на рачуноводствену ни на опорезиву добит или губитак, тада се он рачуноводствено не обухвата.

Одложени порез на добит се одмерава према пореским стопама (и закону) које су на снази на датум биланса стања и за које се очекује да ће бити примењене у периоду у коме ће се одложена пореска средства реализовати или одложене пореске обавезе измирити.

Одложено пореско средство се признаје само до износа за који је вероватно да ће будућа добит за опорезивање бити расположива и да ће се привремене разлике измирити на терет те добити.

2.21. Примања запослених

а) Обавезе за пензије

Група има план дефинисаних доприноса за пензије. Група издваја доприносе у друштвене пензионе фондове на обавезној основи. Када су доприноси уплаћени, Група нема даљу обавезу плаћања доприноса. Доприноси се признају као трошкови примања запослених онда када доспеју за плаћање. Више плаћени доприноси се признају као средство у износу који је могуће рефундирати или у износу за који се смањује будуће плаћање обавеза.

б) Бенефиције запослених дефинисане Колективним уговором

Група обезбеђује јубиларне награде, примања

приликом пензионисања и остала примања у складу са Колективним уговором о раду. Право на ове накнаде је обично условљено остајањем запосленог лица у служби до старосне границе одређене за пензионисање односно до остварења минималног радног стажа. Очекивани трошкови наведених накнада се разграничавају током периода запослења. Актуарски добици и губици који проистичу из искуствених корекција и промена у актуарским претпоставкама књиже се на терет или у корист капитала у оквиру извештаја о консолидованом укупном осталом резултату у периоду у коме су настали. Ове обавезе се процењују на годишњем нивоу од стране независних актуара применом метода пројектовања по јединици права. Садашња вредност обавезе по основу дефинисаних примања утврђује се дисконтовањем процењених будућих готовинских исплата применом каматних стопа на обвезнице и државне записе Републике Србије које су исказане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене и које имају рок доспећа који приближно одговара роковима доспећа повезаних обавеза.

в) Бонуси запослених

Група признаје обавезу и трошак за бонусе на основу оцене испуњења постављених циљева сваког запосленог. Група признаје резервисање у случају уговорене обавезе или ако је ранија пракса створила изведену обавезу.

У 2017. години Група је започела нови трогодишњи (2018 – 2020) програм подстицаја руководиоца компаније који ће бити базирани на основу реализације постављених кључних индикатора ефикасности ("КПИ") (напомена 21).

2.22. Признавање прихода од уговора са купцима

Група признаје приход од продаје нафте, нафтних деривата, гаса и других производа и услуга, када изврши уговорену обавезу и када се изврши пренос контроле над робом и услугама. Код величине уговора, контрола над робом или услугама прелази на купца у одређеној тачки у времену и накнада постаје безусловна јер је само потребно да прође одређено време пре него што доспе на наплату.

Приход се признаје у износу цене трансакције. Цена трансакције представља износ накнаде, за коју Група очекује да има право у замену за пренос контроле над уговореном робом или услугама на купца, искључујући износе који су наплаћени у име трећих лица.

Приход се приказује умањен за порез на додату вредност, акцизу, повраћаје, рабате и попусте након елиминисања продаје унутар Групе.

а) Приход од продаје – велепродаја

Група производи и продаје нафту, петрохемијске производе, течни природни гас и електричну енергију на тржишту велепродаје. Приход од продате робе се признаје када Група пренесе контролу над робом, односно када је роба испоручена купцу, купац стекао пуна дискрециона права над робом и не постоје неиспуњене обавезе које могу утицати на прихватање робе од стране купца. Испорука се није догодила све док се роба не испоручи на назначено место, док се ризик застаревања и губитка не пренесе на велетрговца, и све док или велетрговац не прихвати производе у складу са купопродајним уговором, или не истекну рокови за прихватање робе, или док Група не буде

имала објективне доказе да су сви критеријуми за прихватање робе испуњени.

Приходи од продаје са попустима се признају на основу цене наведене у уговору, умањене за процењене попусте на количину. При процени и одређивању попушта, користи се претходно искуство, употребом методе очекиване вредности, а приход се признаје само у мери у којој постоји висока вероватноћа да неће доћи до значајног укидања. Обавеза по основу рефундације се признаје за очекиване попусте на количину одобрене купцима на основу продаје реализоване до краја извештајног периода.

Сматра се да није присутан ниједан елемент финансирања пошто се продаја врши уз кредитни рок отплате у складу са тржишном праксом.

Потраживање се признаје по испоруци робе, јер је то моменат када накнада постаје безусловна, и потребан је само проток времена до доспећа на наплату.

б) Приход од продаје робе – малопродаја

Група послује преко ланца бензинских пумпи. Приход од продаје робе се признаје када Група произведе купцу. У малопродаји се обично роба плаћа готовином или кредитном картицом. Група нуди купцу подстицаје превасходно у форми програма лојалности који су описани у одељку г.

в) Приход од електричне енергије

Група продаје електричну енергију на краткорочној и дугорочној основи, под уговорним условима који су општеприхваћени у енергетској индустрији (применом билатералних терминских стандардизованих општих споразума Европске

федерације трговаца енергијом („ЕФЕТ“). Највећи део продаје се одвија на тржишту на велико без структуриране трговине.

У складу са уговореним условима, уколико Група очекује да физички испоручи уговорену количину електричне енергије, приход се у консолидованим финансијским извештајима признаје на бруто основи у тренутку испоруке. Све уговорене обавезе су испуњене у тренутку времена у коме купац оствари контролу над предметом уговора, односно Група изврши своју уговорену обавезу.

г) Програм лојалности купаца

Група нуди програм лојалности у оквиру кога купци сакупљају наградне поене за извршене куповине, чиме остварују попуст на наредне куповине. Приход од награда поена се признаје када се поени искористе или када истекну након иницијалне трансакције. Цена трансакције се алоцира на продату робу и на наградне поене на основу њихове појединачне продајне вредности. Признавање уговорне обавезе за наградне поене врши се у тренутку продаје. Уговорне обавезе које проистичу из програма лојалности купаца су приказане у напомени 27.

д) Приход од камата

Приход од камате се признаје на временски пропорционалној основи применом методе ефективне каматне стопе по основу свих дужничких инструмената, осим оних исказаних по фер вредности кроз биланс успеха. Ова метода разграничава, као део прихода од камате, све накнаде примљене између уговорних страна, које су саставни део ефективне каматне стопе, све остале премије или попусте.

Приход од камате на дужничке инструменте по фер вредности кроз биланс успеха, обрачунат по номиналној каматној стопи, признаје се као финансијски приход у билансу успеха.

Провизије које су саставни део ефективне каматне стопе обухватају провизије које Група прими или плати у вези са емисијом или стицањем финансијског средства, на пример провизије за процену кредитне способности, процену и евиденцију гаранција или средстава обезбеђења, преговарање услова инструмента или за обраду докумената трансакције.

Приход од камате се обрачунава применом ефективне каматне стопе на бруто књиговодствену вредност финансијског средства, осим (i) финансијских средстава којима је кредитни квалитет погоршан (Степен 3), за које се приход од камате обрачунава применом ефективне каматне стопе на њихов амортизовани трошак, умањен за резервисања за очекиване кредитне губитке и (ii) купљених или стечених финансијских средстава обезвређених у моменту иницијалног признавања, код којих се првобитна кредитно коригована ефективна каматна стопа примењује на амортизовани трошак.

2.23. Закупи

Рачуноводствена политика примењена у 2019. години, од иницијалног датума примене МСФИ 16 „Закупи“

Група закупљује различите канцеларијске просторе, складишта, малопродајне објекте, опрему и моторна возила. Уговори о закупу су обично закључени на фиксни период али могу имати опцију продужетка. О условима закупа се преговара на појединачној основи те уговори садрже широку палету различитих услова.

До финансијске 2018. године, закуп некретнина, постројења и опреме је био класификован или као финансијски или као оперативни закуп. Плаћања по оперативном закупу (без било којих подстицаја закупадавца) се бележе у укупном резултату линеарном методом током периода закупа.

Од 1. јануара 2019. године, закупи се признају као право коришћења средстава и коресподентна обавеза на датум када је имовина која је предмет закупа доступна за употребу од стране Групе. Свако плаћање закупа је подељено између обавезе и финансијског трошка. Финансијски трошак се признаје у извештају о укупном резултату током периода закупа применом константне периодичне каматне стопе на преостали салдо обавеза сваког периода. Право коришћења средстава се амортизује током периода краћег од века трајања имовине или трајања закупа линеарном методом. Уколико је готово сигурно да ће Група искористити могућност куповине, право коришћења амортизује се током века трајања средстава. Амортизација средстава рачуна се линеарном методом током процењеног века трајања на следећи начин:

	Век трајања у годинама
Земљиште	25
Некретнине	2 - 22
Постројења и опрема	3 - 15
Возила	2 - 10

Средства и обавезе које проистичу из закупа се почетно одмеравају применом методе садашње вредности. Обавезе по основу закупа укључују нето садашњу вредност следећих плаћања закупа:

- фиксних плаћања (укључујући и плаћања која су у суштини фиксна), умањено за било које потраживање подстицаја закупа
- варијабилних плаћања закупа која су заснована на индексу или стопи
- износа који се очекује да ће бити плаћен од стране закупца у оквиру гаранције преостале вредности извршне цене опције куповине уколико је купац у разумној мери сигуран да ће искористити ту опцију, и
- плаћања пенала за прекид закупа, ако услови закупа указују да ће купац извршити ту опцију.

Плаћања закупа су дисконтована коришћењем каматне стопе садржане у закупу. Уколико та стопа не може бити утврђена, користи се инкрементална каматна стопа задуживања закупца, односно стопа коју би купац морао да плати за позајмљивање средстава потребних за добијање имовине сличне вредности у сличном економском окружењу и са сличним условима.

Право коришћења средстава одмерава се на основу трошкова који се састоје од следећег:

- износа почетног одмеравања обавеза за закуп
- било ког плаћања закупа извршеног на дан или пре датума почетка закупа умањено за било које примљене подстицаје закупа
- било ког почетног директног трошка, и
- трошкова враћања у претходно стање.

Плаћања везана за краткорочне закупе и закупе средстава мале вредности се признају на линеарној основи као трошак у извештају о укупном резултату. Краткорочни закупи су закупи са трајањем 12 месеци или мање. Имовину мале вредности чини рачунарска опрема и мањи канцеларијски намештај.

Рачуноводствена политика примењена до 31. децембра 2018. године

Закуп под условима под којима Група суштински преузима све ризике и користи од власништва класификује се као финансијски закуп. Приликом почетног признавања средство под закупом се одмерава по вредности нижој од његове фер вредности и садашње вредности минималних плаћања закупнина. Након почетног признавања средство се рачуноводствено обухвата у складу са одговарајућом рачуноводственом политиком.

Остали закупи спадају у категорију оперативних закупа тако да се средства под закупом не признају у консолидованом билансу стања Групе. Укупна плаћања по основу закупа исказују се на терет консолидованог биланса успеха за годину и то на пропорционалној основи током периода трајања закупа.

а) Право коришћења земљишта

Право коришћења земљишта стечено било куповином или засебном трансакцијом у виду плаћања трећем лицу или локалној државној управи се сматра као нематеријална имовина. Овако стечена нематеријална имовина има неограничен век употребе и предмет је годишњег тестирања на обезвређење.

2.24. Расподела дивиденди

Расподела дивиденди акционарима Групе се признаје као обавеза у периоду у којем су акционари Групе одобрили дивиденде.

2.25. Капитализација трошкова позајмљивања

Трошкови позајмљивања који се директно могу приписати стицању, изградњи или изради средстава, која се не вреднују по фер вредности и која захтевају дужи временски период да би била спремна за планирану употребу или продају (квалификована средства) се капитализују као део набавне вредности тих средстава. Сви остали трошкови позајмљивања се признају на терет резултата у периоду у коме су и настали.

3. КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА У ПРИМЕНИ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

Састављање консолидованих финансијских извештаја захтева да руководство примени извесне кључне рачуноводствене процене и претпоставке које утичу на исказане износе средстава и обавеза, обелодањивање потенцијалних средстава и обавеза на дан извештавања, као и на висину прихода и расхода у извештајном периоду.

Руководство континуирано ревидира поменуте процене и претпоставке позивајући се на претходна искуства и друге факторе који се оправдано могу користити за потребе процене књиговодствене вредности средстава и обавеза. Корекције рачуноводствених процена се признају у периоду у коме је процена ревидирана уколико промена утиче само на тај период, односно у периоду у коме је извршено ревидирање и каснијим периодима, ако су оба погођена.

Осим просуђивања која укључују процене, руководство врши и друга просуђивања у процесу примене рачуноводствених политика Групе. До-

бијени резултати могу се разликовати од поменутих процена уколико се примењују другачије претпоставке или околности.

О просуђивањима и проценама које имају најзначајнији утицај на износе приказане у овим консолидованим финансијским извештајима и садрже ризик да ће проузроковати материјално значајне корекције књиговодствених вредности средстава и обавеза биће речи у даљем тексту.

3.1. Процена резерви нафте и гаса

Резерве нафте и гаса се не могу са извесношћу проценити те су инжењерске процене поменутих резерви подложне будућим ревизијама. Група процењује своје резерве нафте и гаса у складу са прописима донетим од стране Комисије за хартије од вредности САД (СЕЦ) који се односе на утврђене и потенцијалне резерве. Рачуноводствене мере (као што су амортизација, исцрпљивање залиха и отпис, као и процене обезвређења) које се заснивају на проценама потврђених резерви подложне су променама у зависности од будућих промена у проценама резерви нафте и гаса.

Утврђене резерве се дефинишу као процењене количине нафте и гаса за које геолошки и инжењерски подаци са прихватљивом сигурношћу показују да ће у будућим годинама бити придобиве тј. да се могу црпети из познатих лежишта при постојећим економским условима. У појединим случајевима биће потребна значајна нова улагања у додатне бушотине и пратећа постројења како би се омогућила производња нафте из поменутих резерви. Због постојања неизвесности и ограничене природе података који се односи на лежишта, процене подземних резерви су током времена подложне променама у складу са новим расположивим информацијама.

Резерве нафте и гаса директно утичу на износе обелодањене у консолидованим финансијским извештајима, пре свега на амортизацију, испрпљивање залиха и отпис, као и на трошкове обезвређења.

Амортизација средстава намењених производњи нафте и гаса применом методе јединица производње за свако нафтно поље врши се на основу доказаних разрађених резерви за трошкове рада, односно на основу укупних доказаних резерви за трошкове настале у вези са стицањем доказаних резерви. Осим тога, процењене доказане резерве се користе за обрачун будућих токова готовине по основу истраживања и процењивања минералних ресурса, који служе као показатељ при утврђивању да ли је дошло до обезвређења налазишта.

Детаљно обелодањивање о резервама нафте и гаса није извршено обзиром да су ови подаци у складу са законом Републике Србије класификовани као државна тајна.

3.2. **Користан век употребе некретнина, постројења и опреме**

Руководство процењује користан век употребе средства узимајући у обзир његов очекивани век употребе, процењену техничку застарелост, резидуалну вредност, физичку оштећеност и радно окружење у коме се средство налази. Разлике између поменутих процена и стварних резултата могу материјално значајно да утичу на књиговодствену вредност некретнина, постројења и опреме, као и да доведу до корекција будућих стопа амортизације и расхода за годину.

Уколико се процењени корисни век употребе буде разликовао за 10% од процене руководства, амор-

тизација за годину завршену на дан 31. децембра 2019. године биће већа/мања за РСД 1.900.267 (2018: РСД 1.849.565).

3.3. **Обезвређење гудвила**

Гудвил се тестира на обезвређење годишње.

Надокнадива вредност средстава или ЈГГ је већа од његове вредности у употреби и фер вредности умањене за трошкове продаје. При процени вредности у употреби, процењени будући новчани токови су дисконтовани на садашњу вредност користећи дисконтну стопу пре пореза, која рефлектује тренутне тржишне процене временске вредности новца и ризике специфичне за средство или ЈГГ. Процењени будући новчани токови укључују процену будућих трошкова резервизација, будуће цене сировина, валутни курс, дисконтну стопу итд. (напомена 8)

3.4. **Обавезе за додатна примања запослених**

Садашња вредност обавеза за додатна примања запослених зависи од бројних фактора који се одређују на актуарској основи коришћењем бројних претпоставки. Претпоставке коришћене приликом одређивања нето трошкова (прихода) укључују дисконтну стопу. Било које промене у овим претпоставкама утицаће на књиговодствену вредност обавезе.

Група одређује одговарајућу дисконтну стопу на крају сваке године. То је каматна стопа која треба да буде примењена приликом одређивања садашње вредности очекиваних будућих готовинских исплата за које се очекује да ће бити потребне у циљу измирења обавеза за пензије. Приликом одређивања одговарајуће дисконтне стопе, Група

узима у разматрање каматне стопе на обвезнице и државне записе Републике Србије које су исказане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене и које имају рок доспећа који приближно одговара роковима доспећа обавезе за пензије.

Да је при обрачуну садашње вредности обавеза за бенефиције запосленима коришћена дисконтна стопа од 5,40% (уместо коришћене 4,40%) за целу Групу, садашња вредност обавеза за отпремнине би се смањила за 9,4%, односно 7,2% за јубиларне награде. У случају да примања запослених расту по стопи од 1%, садашња вредност обавеза за отпремнине Групе би порасла за 10,7% односно 7,7% за јубиларне награде.

3.5. Обавезе за обнављање природних ресурса и заштита животне средине

Руководство Групе врши резервисање за будуће трошкове уклањања постројења за производњу нафте и гаса, бушотина, цевовода и пратеће опреме и за враћање терена у пробитно стање на основу најбоље процене будућих трошкова и животног века средстава за производњу нафте и гаса. Процена будућих обавеза за обнављање природних ресурса је комплексна и захтева процену и просуђивање руководства о висини обавеза уклањања које ће настати за много година у будућности.

Промене у вредновању постојећих обавеза могу бити резултат промене процене времена настанка, будућих трошкова или дисконтних стопа коришћених приликом иницијалног вредновања.

Износ признатог резервисања (напомена 21) јесте најбоља процена трошкова неопходних за измерење садашње обавезе на датум биланса засноване на важећим законима у свакој држави где су лоци-

рана оперативна средства Групе, и такође је подложна изменама услед ревидирања и измена закона и регулативе и њихове интерпретације. Услед субјективног карактера ових резервисања постоји неизвесност у вези износа и процењеног времена настанка ових трошкова.

Уколико би дисконтна стопа коришћена за израчунавање садашње вредности обавеза за обнављање природних ресурса била 5,40% (уместо коришћене 4,40%) на годишњем нивоу, садашња вредност обавезе би се смањила за РСД 419.182.

3.6. Потенцијалне обавезе

Могуће је да на дан издавања ових консолидованих финансијских извештаја постоје одређене околности које Групи могу донети губитак, осим оних који настају као последица једног или више будућих догађаја. Руководство процењује поменуте потенцијалне обавезе на основу претпоставки односно просуђивања. При процењивању непредвиђених губитака по основу судских и пореских поступака у које је укључена Група, као и евентуалних потраживања односно захтева који могу довести до таквих поступака, Група након консултација са правним и пореским саветницима процењује основ за све евентуалне судске и пореске поступке односно потраживања, као и основ за накнаду која може бити тражена или очекивана у поменутих околностима.

Уколико процена потенцијалне обавезе буде указивала на то да је вероватно да ће губитак настати и да се његов износ може поуздано проценити, процењени износ обавезе ће бити признат у консолидованим финансијским извештајима Групе. Уколико процена буде указивала на то да материјално значајан непредвиђени губитак није вероватан, али је у разумној мери

могућ, односно вероватан је али се не може проценити, природа потенцијалне обавезе, као и процена износа евентуалног губитка уколико се исти може утврдити и материјално је значајан, се обелодањују. Уколико се неподвижени губитак не може поуздано проценити, руководство признаје губитак у тренутку када му је на располагању информација која му омогућава да дâ разумну процену. Неподвижени губитак чија је вероватноћа настанка мала се по правилу не обелодањује, осим уколико се не односи на гаранције, у ком случају се обелодањује и природа гаранције. Међутим, у одређеним околностима у којима се обелодањивање иначе не захтева, Група може да обелодани потенцијалне обавезе необичне природе које по мишљењу руководства и његовог правног саветника могу бити од значаја за акционаре и друга лица (напомена 36).

3.7. Надокнадива вредност некретнина, постројења и опреме

У складу са променама у цени сирове нафте на светском тржишту, руководство Групе је извршило анализу осетљивости тих утицаја на надокнадиву вредност некретнина, постројења и опреме и на свеукупно пословање Групе. На основу тренутно доступних информација и прогноза у кретању цена сирове нафте добијених од реномиране фирме, Руководство верује да на датум извештавања надокнадива вредност некретнина, постројења и опреме достиже своју садашњу вредност.

Анализа осетљивости на промене цене нафте је главни индикатор за обезвређење средстава. Према прогнози, уколико би цена нафте пала за 10 УСД/ барел и даље постоји позитивна разлика између надокнадиве вредности некретнина, по-

стројења и опреме и њихове садашње вредности (РСД 46,5 млрд.).

Руководство ће наставити да константно прати флукуације у цени сирове нафте и њен утицај на пословање Групе, са циљем адекватног предузимања мера за ублажавање њиховог утицаја.

4. ПРИМЕНА НОВИХ МСФИ

Рачуноводствене политике примењене

1. јануара 2019. године

Група је усвојила МСФИ 16 од 1. јануара 2019. године, ретроспективно, али није кориговала упоредне податке за извештајни период 2018. године, како је дозвољено према специфичним прелазним одредбама у стандарду. Рекласификације и усклађивања по основу новог начина признавања лизинга признају се као промене почетног стања од 1. јануара 2019. године.

Усклађивања призната приликом усвајања МСФИ 16

Приликом усвајања МСФИ 16, Група је признала обавезе по основу закупа везано за закупе који су претходно били класификовани као “оперативни закупи“ по принципима МРС 17 “Закупи“. Ове обавезе су одмерене по вредности преосталих рата плаћања за лизинг, дисконтованих коришћењем инкременталне каматне стопе задуживања закупца на дан 1. јануара 2019. године. Просечна пондерисана инкрементална каматна стопа задуживања закупца примењена на ове обавезе по основу закупа на дан 1. јануара 2019. године је износила 4%.

За закупе који су претходно класификовани као финансијски закупи, ентитет је признао књиго-

водствену вредност имовине која је предмет закупа и обавезе по основу закупа непосредно пре прелаза као књиговодствену вредност права ко-

ришћења средстава и обавеза по основу закупа на дан прве примене. Принципи мерења МСФИ 16 су примењени само након тог датума.

Обавезе по основу оперативног лизинга обелодањене на дан 31. децембра 2018. године	1.548.081
(Мање): краткорочни закупа признати на директној основи као трошак	(54.306)
(Мање): уговори са датумом ступања на снагу након 1. јануара 2019. године	(385.001)
(Мање): закупа средстава мале вредности признати на директној основи као трошак	(206.937)
Плус/(мање): усклађивања која се односе на промене у индексу или стопи која утиче на варијабилна плаћања	2.954
(Мање): аванси плаћени на датум почетка примене МСФИ 16	(71.944)
Остало	(11.255)
Недисконтован закуп у складу са МСФИ 16	821.592
Дисконтовано коришћењем инкременталне каматне стопе задуживања закупца на дан почетка примене	790.946
Плус: обавезе финансијског лизинга признате на дан 31. децембра 2018. године	828.104
Обавезе закупа признате на дан 1. јануара 2019. године	1.619.050
Од чега:	
Текуће обавезе по основу закупа	298.269
Дугорочне обавезе по основу закупа	1.320.781
	1.619.050

Право коришћења средстава везана за закуп одмерено је по износу који је једнак обавези за закуп умањеној за износ унапред плаћених рата које се односе на лизинг признат у билансу стања на дан

31. децембра 2018. године. Није било штетних уговора о закупу који би захтевали корекције права коришћења средстава на дан прве примене.

Признато право коришћења средстава односи се на следећа средства:

	31. децембар 2019	1. јануар 2019
Некретнине (земљиште и зграде)	1.171.875	1.414.558
Постројења и опрема	438.495	335.712
Моторна возила	263.429	85.151
Укупно право коришћења средстава	1.873.799	1.835.421

Промена рачуноводствене политике утицала је на следеће ставке у билансу стања на дан 1. јануара 2019. године:

Некретнине, постројења и опрема и нематеријална улагања – смањење (напомене 8 и 9)	(972.531)
Право коришћења средстава – повећање (напомена 9)	1.835.421
Аванси – смањење	(71.944)
Обавезе по основу закупа – повећање	(790.946)

Приликом прве примене МСФИ 16, Група је користила следеће могућности практичне примене и изузетке дозвољене стандардом:

- употреба једне дисконтне стопе на читав портфолио закупа са разумно сличним карактеристикама;
- признавање оперативног закупа чији је рок трајања краћи од 12 месеци на дан 1. јануара 2019. године као краткорочни закуп;
- признавање оперативног закупа за средства мале вредности;
- искључивање почетних директних трошкова из мерења права коришћења средстава на дан прве примене, и

- употреба искуства приликом дефинисања периода закупа у ситуацијама када уговор садржи опције за продужење или прекид закупа.

Група је такође одабрала да не процењује поново да ли уговор јесте уговор о закупу, или садржи закуп, на дан почетка примене. Уместо тога, за уговоре који су закључени пре датума прве примене, Група се ослонила на своју процену која је начињена применом МРС 17 и ИФРИЦ 4 приликом утврђивања да ли уговор садржи закуп.

5. **НОВИ РАЧУНОВОДСТВЕНИ СТАНДАРДИ**

Издати су одређени нови стандарди и тумачења чија је примена на годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2020. године обавезна, а које Група није раније усвојила.

Продаја или улагање средстава између инвеститора и његовог придруженог ентитета или заједничког улагања – Измене и допуне МСФИ 10 и МРС 28 (објављене 11. септембра 2014. године и на снази за годишње периоде који почињу на дан или након датума које одреди Одбор за међународне рачуноводствене стандарде („IASB“)) Ове измене и допуне се односе на недоследности између захтева МСФИ 10 и МРС 28 по питању продаје или улагања средстава између инвеститора и његовог придруженог ентитета или заједничког улагања. Главна последица ових измена и допуна је да се целокупни добитак или губитак признају када се трансакција односи на обављање пословне активности. Делимичан добитак или губитак се признају када се трансакција односи на средства која нису кључна за обављање пословне активности, чак и када су поменута средства у власништву зависног ентитета. Група тренутно разматра утицај измена и допуна на своје консолидоване финансијске извештаје.

Измене и допуне Концептуалног оквира финансијског извештавања (објављене 29. марта 2018. године и на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2020. године). Ревидирани Концептуални оквир обухвата ново поглавље о одмеравању; смернице за извештавање о финансијским резултатима; унапређене дефиниције и смернице – нарочито дефиницију обавезе; као и појашњења битних области, као што су улога руковођења, расуђивања и од-

меравања неизвесности у финансијском извештавању.

Дефиниција пословања – Измене и допуне МСФИ 3 (објављене 22. октобра 2018. и на снази за аквизиције од почетка периода годишњег извештавања који почиње на дан или након 1. јануара 2020. године). Овим изменама и допунама мења се дефиниција пословања. Пословање се мора заснивати на улазним вредностима и независном процесу који заједно значајно доприносе способности креирања излазних вредности. Нове смернице обезбеђују оквир за процену постојања улазних вредности и независног процеса, укључујући и компаније у почетној фази пословања и које још нису произвеле излазне вредности. Организована радна снага мора постојати као услов да би се нешто класификовало као пословна активност, уколико не постоје излазне вредности. Дефиниција термина 'излазне вредности' је сужена тако да се фокусира на робу и услуге које се обезбеђују купцима, а које генеришу приход од улагања и друге приходе, док искључује повраћај у облику нижих трошкова и других економских користи. Такође, више није неопходно процењивати да ли су тржишни учесници способни да замене недостајуће елементе или интегришу стечене активности и средства. Ентитет може да примени 'тест концентрације'. Купљена средства не представљају пословање уколико је суштински сва фер вредност свих купљених средстава сконцентрисана на једно средство (или групу сличних средстава). Измене и допуне су проспективне и Група ће их примењивати и проценити њихов утицај од 1. јануара 2020. године.

Дефиниција материјалности – Измене и допуне МРС 1 и МРС 8 (објављене 31. октобра 2018. и на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2020. године). Измене и допу-

не појашњавају дефиницију материјалности и како се она примењује укључујући у дефиницију смернице које су до сада биле у другим МСФИ. Потом, унапређена су објашњења уз дефиницију. Напокон, измене и допуне обезбеђују доследност дефиниције материјалности у свим МСФИ стандардима. Информација је материјално значајна уколико се може разумно очекивати да би њено изостављање, погрешно или нејасно навођење утицало на одлуке које примарни корисници финансијских извештаја за опште намене доносе на основу поменутих финансијских извештаја, који пружају финансијске информације о конкретном ентитету које извештава. Група тренутно процењује утицај ових измена и допуна на своје финансијске извештаје.

Следећи измењени и допуњени стандарди су ступили на снагу без икаквог утицаја на Групу:

- МСФИ 17 – Уговори о осигурању (објављен 18. маја 2017. године и ступа на снагу за периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2021.).

Осим ако горе није другачије наведено, не очекује се да ће нови стандарди и тумачења имати значајан утицај на консолидоване финансијске извештаје Групе.

6. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИКОМ

6.1. Фактори финансијског ризика

Пословање Групе је изложено различитим финансијским ризицима: тржишни ризик (који обухвата валутни ризик, ризик каматне стопе и ризик готовинског тока), кредитни ризик и ризик ликвидности. Управљање ризицима у Групи је усмерено на настојање да се у ситуацији непре-

двидивости финансијских тржишта потенцијални негативни утицаји на финансијско пословање Групе сведу на минимум.

За управљање ризицима задужен је део за финансије и финансијску контролу Друштва у оквиру Функције за економику, финансије и рачуноводство (у даљем тексту „ФЕПА“) и у складу са политикама одобреним од стране Групе идентификује и процењује финансијске ризике и дефинише начине заштите од ризика тесно сарађујући са пословним јединицама Групе.

У току свог редовног пословања Група је изложена следећим финансијским ризицима:

- а) тржишни ризик (који обухвата ризик од промена курсева страних валута и каматни ризик);
- б) кредитни ризик и
- в) ризик ликвидности.

Тржишни ризик

Група је изложена тржишном ризику. Тржишни ризик проистиче из пословања са различитим а) валутама, б) каматним стопама, где су сваке од њих изложене општим и специфичним променама на тржишту. Руководство анализира и прати ниво ризика који је прихватљив, међутим овај приступ не искључује губитке који би настали услед значајних померања на тржишту.

Валутни ризик

Група послује у међународним оквирима и изложена је ризику промена курса страних валута који проистиче из пословања са различитим валутама, првенствено УСД и ЕУР. Ризик проистиче из будућих трговинских трансакција и признатих средстава и обавеза.

Руководство Групе је установило политику за управљање ризиком од промена курса страних валута у односу на њену функционалну валуту. Да би управљало ризиком од промене курса страних валута који проистиче из будућих трговинских трансакција и признатих средстава и обавеза, задужени у делу Функције ФЕПА за финансије уговарају најповољније курсеве за куповине ино валута који се уговарају на дневном нивоу у за-

висности од кретања курса тог дана. Ризик од промене курса страних валута настаје када су будуће трансакције и призната средства и обавезе исказане у валути која није функционална валута Групе.

Група има кредите деноминоване у страним валутама, најзначајније у ЕУР, које превасходно излажу Групу ризику промене девизног курса.

Књиговодствена вредност (без исправке) финансијских инструмената Групе по валутама приказана је у следећој табели:

На дан 31. децембра 2019. године	РСД	ЕУР	УСД	Остало	Укупно
Финансијска средства					
Стална средства					
Финансијски инструменти који се вреднују кроз остали укупни резултат	95.662	-	-	-	95.662
Остали дугорочни финансијски пласмани	231.671	729.893	4.964	-	966.528
Дугорочна потраживања	9.515	224.669	-	-	234.184
Обртна средства					
Потраживања по основу продаје	22.758.194	1.107.544	128.120	1.579.001	25.572.859
Потраживања из специфичних послова	497.459	2.822	164.460	9.129	673.870
Друга потраживања	877.230	19.232	3.567	35.728	935.757
Краткорочни финансијски пласмани	1.114.559	75.810	-	653.104	1.843.473
Готовина и готовински еквиваленти	6.206.398	5.408.179	2.148.914	1.532.319	15.295.810
Финансијске обавезе					
Дугорочне обавезе					
Дугорочне обавезе	(12.489)	(82.942.688)	(173.130)	(914.624)	(84.042.931)
Краткорочне обавезе					
Краткорочне финансијске обавезе	(15.559)	(6.462.042)	(36.162)	(248.134)	(6.761.897)
Обавезе из пословања	(9.280.442)	(8.013.428)	(16.284.376)	(1.763.084)	(35.341.330)
Остале краткорочне обавезе	(7.860.308)	(227.495)	(168.997)	(118.254)	(8.375.054)
Нето изложеност	14.621.890	(90.077.504)	(14.212.640)	765.185	(88.903.069)

На дан 31. децембра 2018. године	РСД	ЕУР	УСД	Остало	Укупно
Финансијска средства					
Стална средства					
Финансијски инструменти који се вреднују кроз остали укупни резултат	111.475	-	-	2.687	114.162
Остали дугорочни финансијски пласмани	104.100	767.463	6.203	70.917	948.683
Дугорочна потраживања	8.979	-	-	-	8.979
Обртна средства					
Потраживања по основу продаје	23.128.244	885.305	536.185	1.458.077	26.007.811
Потраживања из специфичних послова	366.173	3.523	162.063	10.854	542.613
Друга потраживања	143.567	44.057	1.243	34.704	223.571
Краткорочни финансијски пласмани	2.124.148	139.237	-	46	2.263.431
Готовина и готовински еквиваленти	5.187.670	4.717.880	4.074.271	1.501.009	15.480.830
Финансијске обавезе					
Дугорочне обавезе					
Дугорочне обавезе	(649)	(87.070.328)	(309.067)	(439.158)	(87.819.202)
Краткорочне обавезе					
Краткорочне финансијске обавезе	-	(6.302.164)	(52.628)	(40.299)	(6.395.091)
Обавезе из пословања	(8.522.174)	(14.823.629)	(897.986)	(1.590.299)	(25.834.088)
Остале краткорочне обавезе	(8.219.003)	(219.021)	(166.430)	(83.532)	(8.687.986)
Нето изложеност	14.432.530	(101.857.677)	3.353.854	925.006	(83.146.287)

Приликом прерачуна страних валута у РСД коришћени су следећи курсеви:

	На дан извештавања	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
ЕУР	117,5928	118,1946
УСД	104,9186	103,3893

Анализа осетљивости

Група је одлучила да обелодани информације о тржишној и потенцијалној изложености хипотетичком добитку/(губитку) од коришћења финансијских инструмената кроз анализу осетљивости.

Анализа осетљивости приказана ниже приказује хипотетички утицај на консолидоване финансијске извештаје Групе и добитак/(губитак) који ће се појавити услед промене курса а не промене у структури портфолија улагања и других варијабли на дан извештавања.

На дан 31. децембра 2019. године, уколико би био забележен раст/пад локалне валуте за 5% у односу на ЕУР, а све остале варијабиле биле непромењене, добит пре опорезивања и капитал била би већа/мања за РСД 4.503.875 (2018: РСД 5.092.884), углавном због позитивних и негативних курсних разлика по основу прерачуна обавеза по кредитима деноминираним у ЕУР.

На дан 31. децембра 2019. године, уколико би био забележен раст/пад локалне валуте за 10% у односу на УСД, а све остале варијабиле биле непромењене, добит пре опорезивања и капитал били би већи/мањи за 1.421.264 РСД (2018: 335.385 РСД), углавном због позитивних и негативних курсних

разлика по основу прерачуна обавеза према добављачима деноминираним у УСД.

Ризик каматне стопе

Кредити повучени по променљивим каматним стопама излажу Групу каматном ризику новчаног тока, док кредити дати по фиксним каматним стопама излажу Групу ризику промене фер вредности кредитних стопа. У зависности од нето задужености у неком временском периоду, било која промена основне каматне стопе (Еурибор или Либор) има пропорционални утицај на резултат Групе. Да су каматне стопе на зајмове у страним валутама са променљивом каматном стопом биле за 1% више/ниже, са свим осталим параметрима непромењеним, резултат пре пореза на добит и капитал у 2019. години били би РСД 718.111 (2018: РСД 862.976) нижи/виши, највише због виших/нижих трошкова камата на зајмове са променљивим каматним стопама.

Кредитни ризик

Група се излаже кредитном ризику, односно ризику да ће једна страна финансијског инструмента узроковати финансијски губитак другој страни, тиме што неће испунити своје обавезе.

Изложеност ризику настаје као резултат задужи-

вања Групе и других трансакција са сауговорачима, услед којих настају финансијска средства и ванбилансне кредитне обавезе.

Максимална изложеност кредитном ризику Групе по врсти средстава исказана у садашњим вредностима финансијских средстава у билансу стања приказана је у следећој табели:

	31. децембра	
	2019.	2018.
Финансијски инструменти који се вреднују кроз остали укупни резултат	95.662	114.162
Остали дугорочни финансијски пласмани (напомена 11)	966.528	948.683
Дугорочна потраживања	234.184	8.979
Потраживања по основу продаје (напомена 14)	25.572.859	26.007.811
Потраживања из специфичних послова	673.870	542.613
Друга потраживања (напомена 15)	935.757	223.571
Краткорочни финансијски пласмани (напомена 16)	1.843.473	2.263.431
Готовински еквиваленти и готовина (напомена 17)	15.295.810	15.480.830
Укупно максимална изложеност кредитном ризику	45.618.143	45.590.080

Управљање кредитним ризицима. Кредитни ризик представља највећи појединачни ризик пословања Групе; руководство у складу са тим пажљиво управља изложеношћу кредитном ризику. Кредитни ризик настаје из готовине и готовинских еквивалената, депозита код банака и финансијских институција, као и кредитне изложености у вези са купцима на велико и мало, укључујући ненаплаћена потраживања и извршене трансакције.

Лимити. Група дефинише нивое кредитних ризика које предузима, тако што поставља лимите на износе ризика који су прихватљиви у односу на једног зајмопримца. Кредитни лимит се утврђује за сваког купца појединачно, као максимал-

ни износ кредитног ризика, имајући у виду бројне карактеристике, као што су:

- Финансијски извештаји сауговорача;
- Скоринг код Агенције за привредне регистре, компаније НИС и/или D&B извештаја;
- Количина уписаних залога;
- Подаци о блокадама рачуна купца;
- Претходни односи са Групом;
- Планирани обим продаје;
- Дужина сарадње са Групом, укључујући старосну структуру, доспеће и постојање било каквих финансијских потешкоћа.

Потраживања по основу продаје, потраживања из специфичних послова и остала потраживања

На изложеност Групе кредитном ризику у највећој мери утичу индивидуалне карактеристике сваког купца.

Група примењује поједностављен приступ МСФИ 9 за одмеравање очекиваних кредитних губитака, који користи исправку за очекиване губитке током века трајања.

У циљу одмеравања очекиваних кредитних губитака, потраживања по основу продаје, потраживања из специфичних послова и остала потраживања груписана су на основу заједничких карактеристика кредитног ризика и броја дана кашњења.

Очекиване стопе кредитних губитака се заснивају на профилима плаћања по основу продаје у периоду од 48 месеци пре 31. децембра 2019. године као и одговарајућих претходних кредитних губитака претрпљених у наведеном периоду. Историјске стопе губитка нису кориговане у односу на информације о будућим макроекономским факторима, обзиром да нису установљене корелације које би значајно утицале на способност купаца да измире потраживања.

Резервисање за кредитне губитке у вези са потраживањима по основу продаје, потраживањима из специфичних послова и осталим потраживањима се одређује у складу са матрицом резервисања која је приказана у табели у наставку.

На дан 31. децембра 2019. године матрица резервисања се заснива на броју дана доспелих потраживања:

	Стопа обезвређења	Бруто износ	Укупни ECL	Укупно потраживања по основу продаје, специфична и остала потраживања
Потраживања по основу продаје, специфична и остала потраживања:				
- недоспела	0,05%	24.959.646	(12.085)	24.947.561
- доспела до 30 дана	0,18%	1.313.262	(2.369)	1.310.893
- од 31 до 90 дана	1,10%	124.561	(1.375)	123.186
- од 91 до 270 дана	2,58%	113.860	(2.936)	110.924
- преко 270 дана	96,09%	17.776.085	(17.086.163)	689.922
Укупно потраживања од продаје, специфична и остала потраживања		44.287.414	(17.104.928)	27.182.486

На дан 31. децембра 2018. године матрица резервисања се заснива на броју дана доспелих потраживања:

	Стопа обезвређења	Бруто износ	Укупни ECL	Укупно потраживања по основу продаје, специфична и остала потраживања
Потраживања по основу продаје, специфична и остала потраживања:				
- недоспела	0,09%	24.436.650	(21.506)	24.415.144
- доспела до 30 дана	0,32%	1.350.903	(4.355)	1.346.548
- од 31 до 90 дана	1,13%	354.744	(4.007)	350.737
- од 91 до 270 дана	4,22%	202.389	(8.542)	193.847
- преко 270 дана	97,41%	17.877.762	(17.410.043)	467.719
Укупно потраживања од продаје, специфична и остала потраживања		44.222.448	(17.448.453)	26.773.995

По правилу, износ потраживања које превазилази износ одобреног кредитног лимита осигуран је путем банкарске гаранције, примљеног аванса или другим средством обезбеђења.

Руководство Групе, редовно испитује кредитни квалитет потраживања по основу продаје, специфичних и осталих потраживања узимајући у обзир старосни профил потраживања као и временски период пословног односа са Групом.

Руководство верује да су неисправљена потраживања по основу продаје, специфичних и осталих потраживања у потпуности надокнадива.

Промене на исправци вредности по основу потраживања од продаје и потраживања за закуп су:

	Потраживања по основу продаје		Потраживања за закуп	Укупно
	Специфична исправка	Општа исправка		
На дан 1. јануара 2018. године	2.405.561	5.537.017	-	7.942.578
Накнадно вредновање ECL	29.710	-	-	29.710
Кориговано стање на дан 1. јануара 2018. године	2.435.271	5.537.017	-	7.972.288
Рекласификација потраживања по основу закупа на дан 1. јануара 2018.	-	(72.630)	72.630	-
Резервисања за обезвређење потраживања	3.648	67.590	3.239	74.477
Укидање резервисања (напомена 32)	(98.877)	(592.748)	(15.724)	(707.349)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	-	(1.150.269)	(533)	(1.150.802)
Дисконт дугорочних потраживања (напомена 30)	-	(44.661)	-	(44.661)
Остало	186	970	-	1.156
На дан 31. децембра 2018. године	2.340.228	3.745.269	59.612	6.145.109
Резервисања за обезвређење потраживања	7.261	75.724	2.321	85.306
Укидање резервисања (напомена 32)	(6.218)	(73.532)	(7.870)	(87.620)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	-	(263.040)	(1.232)	(264.272)
Остало	(953)	3.298	-	2.345
На дан 31. децембра 2019. године	2.340.318	3.487.719	52.831	5.880.868

Трошкови обезвређења или отписа су укључени у расходе од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха. Износи резервисања за обезвређење се углавном отписују када се више не очекује прилив готовине.

Максимална изложеност кредитном ризику на дан извештавања је књиговодствена вредност

сваке класе наведених потраживања. Остале класе у оквиру потраживања по основу продаје, специфичних и других потраживања не садрже средства која су обезвређена.

Промене на рачунима исправке вредности потраживања из специфичних послова су приказане у табели:

Потраживања из специфичних послова

Потраживања из специфичних послова	
На дан 1. јануара 2018.	3.394.091
Резервисања за обезвређење потраживања	3.879
Укидање резервисања (напомена 32)	(142.362)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	(1.500.778)
Остало	(116)
На дан 31. децембра 2018.	1.754.714
Резервисања за обезвређење потраживања	2.185
Укидање резервисања (напомена 32)	(3.068)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	(12.958)
Остало	(480)
На дан 31. децембра 2019.	1.740.393

Промене на исправци вредности других потраживања су:

	Потраживања за камате	Остала потраживања	Укупно
На дан 1. јануара 2018. године	4.191.764	7.495.688	11.687.452
Резервисања за обезвређење осталих потраживања	5.856	13.682	19.538
Укидање резервисања (напомена 32)	(12.919)	(3.577)	(16.496)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	(2.048.409)	(92.703)	(2.141.112)
Остало	(5.427)	4.675	(752)
На дан 31. децембра 2018. године	2.130.865	7.417.765	9.548.630
Резервисања за обезвређење осталих потраживања	4.813	9.415	14.228
Укидање резервисања (напомена 32)	(12.914)	(1.088)	(14.002)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	(55.294)	(7.177)	(62.471)
Остало	(2.629)	(89)	(2.718)
На дан 31. децембра 2019. године	2.064.841	7.418.826	9.483.667

Ризик ликвидности

Пројекција укупних токова готовине врши се на нивоу Групе. Дирекција за финансије прати континуирано ликвидност Групе како би обезбедила довољно готовине за потребе пословања, уз одржавање нивоа неискоришћених кредитних линија, тако да Група не прекорачи дозвољени кредитни лимит код банака или услове из уговора о позајмицама. Овакво пројектовање узима у обзир планове Групе у погледу измирења дугова, усклађивање са уговореним условима, усклађивање са интерно дефинисаним циљевима, и ако је применљиво, екстерне законске или правне захтеве као што су на пример валутна ограничења.

Вишак готовине изнад нивоа потребног за управљање обртним капиталом полаже се као вишак готовине на орочене депозите.

У табели ниже анализирани су финансијске обавезе на датум биланса стања Групе које су груписане према датуму доспећа.

Износи приказани у табели представљају уговорне недисконтоване новчане токове. Износи који доспевају на наплату у року од 12 месеци једнаки су њиховим књиговодственим износима, будући да ефекат дисконтовања није материјално значајан.

	Садашња вредност	Уговорени новчани токови	Мање од 1 године	1 - 5 година	Преко 5 година
На дан 31. децембра 2019.					
Финансијске обавезе (кредити и лизинг)	90.804.828	96.685.828	8.528.198	83.672.824	4.484.806
Добављачи и обавезе за дивиденду	39.122.022	39.122.022	39.122.022	-	-
	129.926.850	135.807.850	47.650.220	83.672.824	4.484.806
На дан 31. децембра 2018.					
Финансијске обавезе (кредити и лизинг)	94.214.293	100.623.609	8.147.806	86.866.787	5.609.016
Добављачи и обавезе за дивиденду	29.606.396	29.606.396	29.606.396	-	-
	123.820.689	130.230.005	37.754.202	86.866.787	5.609.016

Циљ управљања капиталом је да Група задржи способност да настави да послује у неограниченом периоду у предвидљивој будућности, како би акционарима обезбедило повраћај (профит), а осталим интересним странама повољности, и да би очувало оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала.

Да би очувала односно кориговала структуру капитала, Група може да изврши корекцију исплата дивиденди акционарима, врати капитал акционарима, изда нове акције или, пак, може да прода средства како би смањила дуговање.

Капитал се прати на групном нивоу на основу коефицијента задужености, тј. односа нето дуговања и ЕБИТДА. Нето дуговање се израчунава када се укупна дуговања (укључујући краткорочне и дугорочне кредите) умање за готовину и готовинске еквиваленте и краткорочне депозите. ЕБИТДА се дефинише као добит пре одбитка камата и пореза на добит, амортизације, финансијских прихода (расхода) нето и других неоперативних прихода (трошкова).

На крају извештајних периода коефицијент задужености Групе био је као што следи:

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Обавезе по кредитима – укупно (напомене 22 и 23)	90.804.828	94.214.293
Минус: готовина и готовински еквиваленти (напомена 17)	(15.295.810)	(15.480.830)
Нето дуговања	75.509.018	78.733.463
ЕБИТДА	44.479.734	53.708.499
Коефицијент задужености	1,70	1,47

Група се обавезала (на нивоу Гаспром Њефт Групе) да одржава коефицијент укупне задужености и ЕБИТДА испод 3,0 за време трајања споразума о дугорочним кредитима са појединим пословним банкама. Група константно прати утврђене обавезе како би се одржао овај однос покривености дугова и до сада није било кршења ових обавеза.

У току године није било промене у приступу управљања ризиком капитала.

Фер вредност финансијских инструмената којима се тргује на активном тржишту (као што су хартије од вредности којима се тргује и хартије од вредности расположиве за продају) заснива се на котираним тржишним ценама на дан биланса стања. Котирана тржишна цена која се користи за финансијска средства Групе представља текућу цену понуде.

Фер вредност финансијских инструмената којима се не тргује на активном тржишту утврђује се различитим техникама процене. Група примењује различите методе и утврђује претпоставке које се заснивају на тржишним условима који постоје на датум биланса стања. Котиране тржишне цене или котиране цене дилера за слич-

не инструменте користе се за дугорочне обавезе. Остале технике, као што су процењене дисконтоване вредности новчаних токова, користе се за одређивање фер вредности преосталих финансијских инструмената.

Књиговодствена вредност потраживања по основу продаје, специфичних и других потраживања, остале обртне имовине и добављача и осталих обавеза из пословања сматра се да је једнака фер вредности услед њихове краткорочне природе. За већину дугорочних финансијских средстава и обавеза фер вредност не одступа значајно од њихове књиговодствене вредности.

7. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА

Испод су презентоване информације о пословним сегментима Групе за године које се завршавају 31. децембра 2019. и 2018. Пословни сегменти су компоненте чији пословни резултат редовно прати Главни Доносилац Одлука (ГДО) и за које постоје засебне финансијске информације.

Пословне активности Групе су организоване у два главна пословна сегмента: Upstream и Downstream.

Upstream (истраживање и производња) обухвата следеће операције Групе: Истраживање, развој и производња сирове нафте и природног гаса и услуге на нафтним пољима. Downstream (прерада и маркетинг) обухвата прераду сирове нафте у нафтне деривате, те набавку, продају и транспорт сирове нафте и осталих нафтних деривата. Трошкови корпоративне администрације и сегмент Енергетика су презентовани у оквиру пословног сегмента прерада и маркетинг.

Секција Елиминације обухвата елиминације и друге корекције у вези са продајом међу сегментима и нереализоване профите настале од продаје сирове нафте и производа. Продаја међу сегментима се заснива на процењеним тржишним ценама.

ЕБИТДА представља ЕБИТДА-у Групе. Руководство верује да ЕБИТДА представља користан показатељ пословања Групе јер представља тренд резултата без приказивања утицаја одређених трошкова. ЕБИТДА представља добитак пре трошка камата, трошка пореза на добит, амортизације, финансијских прихода (расхода) нето и осталих неоперативних прихода (расхода). ЕБИТДА је додатни не-МСФИ финансијски показатељ који руководство користи да оцени успешност пословања.

Резултати извештајних сегмената за годину која се завршила на дан 31. децембра 2019. године дати су у прегледу који следи:

	Upstream	Downstream	Елиминације	Укупно
Приходи од продаје	48.317.499	272.263.504	(48.484.503)	272.096.500
Интерсегментни	47.501.435	983.068	(48.484.503)	-
Екстерни	816.064	271.280.436	-	272.096.500
ЕБИТДА (сегментни резултат)	34.188.266	10.291.468	-	44.479.734
Амортизација	(11.402.076)	(9.574.273)	-	(20.976.349)
Губици због обезвређења (напомена 33 и 34)	(18.054)	32.032	-	13.978
Обезвређење истраживања (напомена 9)	(377.207)	-	-	(377.207)
Удео у резултату придружених ентитета и заједничких улагања	-	(129.287)	-	(129.287)
Финансијски расходи, нето	(365.574)	(1.120.548)	-	(1.486.122)
Порез на добит	(212.842)	(4.319.766)	-	(4.532.608)
Сегментни добитак (губитак)	21.632.035	(5.035.633)	-	16.596.402

Резултати извештајних сегмената за годину која су у прегледу који следи:
се завршила на дан 31. децембра 2018. године дати

	Upstream	Downstream	Елиминације	Укупно
Приходи од продаје	52.134.006	281.446.809	(52.597.066)	280.983.749
Интерсегментни	50.567.429	2.029.637	(52.597.066)	-
Екстерни	1.566.577	279.417.172	-	280.983.749
ЕБИТДА (сегментни резултат)	38.791.347	14.917.152	-	53.708.499
Амортизација	(10.805.415)	(9.535.562)	-	(20.340.977)
Губици због обезвређења (напомена 33 и 34)	(3.756)	(266.918)	-	(270.674)
Обезвређење истраживања (напомена 9)	(57.075)	-	-	(57.075)
Удео у резултату придружених ентитета и заједничких улагања	-	(66.634)	-	(66.634)
Финансијски расходи, нето	(203.244)	(1.651.740)	-	(1.854.984)
Порез на добит	(323.003)	(5.395.921)	-	(5.718.924)
Сегментни добитак (губитак)	27.015.242	(1.880.940)	-	25.134.302

ЕБИТДА за године које се завршавају 31. децембра 2019. и 2018. године је усаглашена у табели испод:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2019.	2018.
Нето добит	16.596.402	25.134.302
Порез на добит	4.532.608	5.718.924
Остали расходи	1.868.685	1.804.368
Остали приходи	(1.265.910)	(1.215.316)
Расходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха	134.564	170.170
Приходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха	(121.212)	(868.513)
Финансијски расходи	4.178.538	5.748.045
Финансијски приходи	(2.563.129)	(3.826.427)
Трошкови амортизације	20.976.349	20.340.977
Остали неоперативни трошкови, нето*	142.839	701.969
ЕБИТДА	44.479.734	53.708.499

*Остали неоперативни трошкови, нето се већином односе на укидање резервисања, трошак резервисања, исправку вредности потраживања и остало.

Анализа прихода од продаје нафте, гаса и нафтних деривата (са аспекта порекла тржишта купца) дата је у табели:

	Година која се завршила 31. децембра 2019.		
	Домаће тржиште	Извоз и међународна продаја	Укупно
Продаја сирове нафте	824.057	665.186	1.489.243
Продаја природног гаса	1.388.688	-	1.388.688
Малопродаја	-	-	-
Велепродаја	1.388.688	-	1.388.688
Продаја нафтних деривата	186.520.141	70.167.285	256.687.426
Малопродаја	66.171.840	17.557.295	83.729.135
Велепродаја	120.348.301	52.609.990	172.958.291
Продаја електричне енергије	782.645	233.715	1.016.360
Приходи по основу закупа	351.477	6.439	357.916
Остала продаја	7.696.451	3.460.416	11.156.867
Продаја укупно	197.563.459	74.533.041	272.096.500

	Година која се завршила 31. децембра 2018.		
	Домаће тржиште	Извоз и међународна продаја	Укупно
Продаја сирове нафте	-	1.528.011	1.528.011
Продаја природног гаса	1.610.675	-	1.610.675
Малопродаја	-	-	-
Велепродаја	1.610.675	-	1.610.675
Продаја нафтних деривата	196.980.360	68.224.641	265.205.001
Малопродаја	63.956.088	17.446.040	81.402.128
Велепродаја	133.024.272	50.778.601	183.802.873
Продаја електричне енергије	746.559	842.728	1.589.287
Приходи по основу закупа	474.818	-	474.818
Остала продаја	7.044.968	3.530.989	10.575.957
Продаја укупно	206.857.380	74.126.369	280.983.749

Од укупног износа прихода од продаје нафтних деривата (велепродаја) у износу од РСД 172.958.291 (2018: РСД 183.802.873) приходи у износу од РСД 19.070.224 (2018: РСД 26.679.415) односе се на домаћег купца ХИП Петрохемија. Ови приходи чине велепродају у оквиру Downstream сегмента пословања.

Продаја електричне енергије највећим делом се односи на продају Network for trading д.о.о. Београд у износу од РСД 309.224 (2018: Energy Financing Team-у у износу од РСД 518.173).

Остала продаја се углавном односи на продају допунског асортимана на бензинским станицама у износу од РСД 8.828.683 (2018: РСД 8.269.395).

Седиште Групе је у Републици Србији. Укупан приход од екстерних купаца на територији Републике Србије износио је РСД 197.563.459 (2018: РСД 206.857.380) док је укупан приход од екстерних купаца са територије других земаља износио РСД 74.533.041 (2018: РСД 74.126.369).

Анализа укупног прихода од екстерних купаца са територије других земаља дата је у табели:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2019.	2018.
Продаја сирове нафте	665.186	1.528.011
Продаја нафтних деривата (малопродаја и велепродаја)		
Бугарска	14.559.719	18.130.815
Босна и Херцеговина	27.417.504	18.704.608
Румунија	13.415.451	14.877.723
Хрватска	2.431.173	2.997.771
Швајцарска	1.888.635	2.777.082
Велика Британија	1.063.213	1.839.930
Северна Македонија	1.343.723	1.726.618
Мађарска	1.610.845	1.810.152
Остала тржишта	6.437.022	5.359.942
	70.167.285	68.224.641
Продаја електричне енергије	233.715	842.728
Приходи по основу закупа	6.439	-
Остали приходи	3.460.416	3.530.989
	74.533.041	74.126.369

Приходи од појединачних земаља укључених у остала тржишта нису материјално значајни.

Стална имовина, осим финансијских инструмената и одложених пореских средстава (без средстава за бенефиције за запослене нити права која проистичу из уговора о осигурању), по земљи:

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Србија	287.838.624	269.381.825
Румунија	11.853.104	9.103.409
Босна и Херцеговина	7.276.613	7.304.192
Бугарска	6.881.442	6.934.061
	313.849.783	292.723.487

8. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА

	Улагања у развој	Концесије, патенти, лиценце, софтвер и остала права	Гудвил
На дан 1. јануара 2018.			
Набавна вредност	9.330.701	9.133.906	2.256.798
Исправка вредности и обезвређење	(1.565.494)	(6.584.823)	(513.308)
Неотписана вредност	7.765.207	2.549.083	1.743.490
Година завршена дана 31. децембра 2018.			
Повећања	-	-	-
Пословне комбинације	-	-	11.986
Активација	2.299.438	211.033	-
Амортизација	(758.280)	(1.027.607)	-
Обезвређење (напомена 34)	-	-	(201.854)
Пренос на некретнине, постројења и опрему (напомена 9)	-	-	-
Остали преноси	-	(3.356)	-
Транслационе резерве	-	(25)	(4.244)
Неотписана вредност	9.306.365	1.729.128	1.549.378
На дан 31. децембра 2018.			
Набавна вредност	11.630.138	9.287.315	2.262.796
Исправка вредности и обезвређење	(2.323.773)	(7.558.187)	(713.418)
Неотписана вредност	9.306.365	1.729.128	1.549.378
На дан 1. јануара 2019.			
Набавна вредност	11.630.138	9.287.315	2.262.796
Исправка вредности и обезвређење	(2.323.773)	(7.558.187)	(713.418)
Неотписана вредност	9.306.365	1.729.128	1.549.378
Година завршена дана 31. децембра 2019.			
Повећања	-	-	-
Активација	3.139.293	829.622	-
Амортизација	(1.005.829)	(574.386)	-
Обезвређење (напомена 34)	-	-	(180.004)
Пренос на некретнине, постројења и опрему (напомена 9)	-	-	-
Остали преноси	-	4.697	-
Пренос на право коришћења средстава	-	-	-
Транслационе резерве	-	(130)	(14.866)
Неотписана вредност	11.439.829	1.988.931	1.354.508
На дан 31. децембра 2019.			
Набавна вредност	14.769.430	10.033.485	2.233.762
Исправка вредности и обезвређење	(3.329.601)	(8.044.554)	(879.254)
Неотписана вредност	11.439.829	1.988.931	1.354.508

Остала нематеријална улагања	Нематеријална улагања у припреми	Укупно
1.436.956	9.089.090	31.247.451
(266.031)	(56.647)	(8.986.303)
1.170.925	9.032.443	22.261.148
37	3.170.422	3.170.459
-	-	11.986
7.584	(2.518.055)	-
(54.642)	(4.802)	(1.845.331)
-	-	(201.854)
-	(5.622)	(5.622)
3.356	-	-
(840)	(14.293)	(19.402)
1.126.420	9.660.093	23.371.384
1.443.305	9.721.470	34.345.024
(316.885)	(61.377)	(10.973.640)
1.126.420	9.660.093	23.371.384
1.443.305	9.721.470	34.345.024
(316.885)	(61.377)	(10.973.640)
1.126.420	9.660.093	23.371.384
704	3.283.123	3.283.827
-	(3.968.915)	-
(46.496)	-	(1.626.711)
-	-	(180.004)
-	(42.660)	(42.660)
(1.457)	(108.081)	(104.841)
(153.119)	-	(153.119)
(1.096)	(118.551)	(134.643)
924.956	8.705.009	24.413.233
1.252.029	8.760.424	37.049.130
(327.073)	(55.415)	(12.635.897)
924.956	8.705.009	24.413.233

Нематеријална улагања у припреми са стањем на дан 31. децембра 2019. године у износу од РСД 8.705.009 (2018: РСД 9.660.093) се највећим делом

односе на улагања у истраживање (непотврђене резерве) у износу од РСД 8.538.201 (2018: РСД 9.398.379).

Обезвређење гудвила

Гудвил руководство посматра на бази индивидуалних једница које генеришу готовину (ЈГГ) и географске локације. Надокнадива вредност сваке ЈГГ је утврђена од стране независног проценитеља на бази веће од вредности у употреби или фер вредности минус трошкови продаје. Наведене калкулације су засноване на пројекцијама

токова готовине пре-пореза, на основу петогодишњег финансијског плана усвојеног од стране руководства.

Кључне претпоставке коришћене за обрачун вредности у употреби:

	2019.	2018.
Просечна бруто маржа	21,0%	22,0%
Стопа раста	1%	1%
Дисконтна стопа		
- Румунско тржиште	6,99%	6,78%
- Бугарско тржиште	6,30%	6,67%
- Тржиште Босне и Херцеговине	8,73%	11,13%

Руководство је утврдило планирану бруто маржу на бази претходно остварених резултата и очекиваног привредног раста. Просечна стопа раста је конзистентна са прогнозом у индустрији. Дис-

контна стопа је пре пореза и одражава специфичне ризике у односу на релевантну ЈГГ. У наставку је дат преглед алокације гудвила.

	Почетно стање	Повећања	Обезвређење	Транслационе резерве	Крајње стање
2019					
Босна и Херцеговина	484.855	-	-	(2.468)	482.387
Румунија	286.915	-	-	(8.355)	278.560
Бугарска	777.608	-	(180.004)	(4.043)	593.561
	1.549.378	-	(180.004)	(14.866)	1.354.508
2018					
Босна и Херцеговина	474.012	11.986	-	(1.143)	484.855
Румунија	287.848	-	-	(933)	286.915
Бугарска	981.629	-	(201.854)	(2.167)	777.608
	1.743.489	11.986	(201.854)	(4.243)	1.549.378

Осим признатог обезвређења у Бугарској у износу од РСД 180.004 (2018: РСД 201.854), тест обезвређења у Румунији и Босни и Херцеговини показао је да је надокнадива вредност израчуната по основу вредности у употреби/фер вредности већа од садашње вредности средстава.

Уколико би ревидирана процењена стопа раста била 0,5% уместо коришћене 1% и уколико би повећали дисконтну стопу за 1% у односу на стопу процењену од стране менаџмента, надокнадива вредност сваке ЈГГ у тоталу превазилази садашњу вредност.

9. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА

а) Некретнине, постројења и опрема по набавној вредности

	Земљиште	Грађевински објекти	Машине и опрема
На дан 1. јануара 2018.			
Набавна вредност	17.153.246	191.485.363	128.531.892
Исправка вредности и обезвређење	(303.930)	(56.544.897)	(58.979.979)
Неотписана вредност	16.849.316	134.940.466	69.551.913
Година завршена дана 31. децембра 2018.			
Повећања	-	115.585	1.393
Пословне комбинације	-	-	-
Активација	256.860	17.950.496	7.066.224
Обезвређење (напомена 34)	-	(67.304)	(634)
Амортизација	-	(9.955.870)	(8.468.614)
Пренос са нематеријалних улагања (напомена 8)	-	-	-
Пренос на инвестиционе некретнине	(38.530)	(42.798)	-
Пренос на стална средства намењена продаји	(15.765)	(26.992)	(21.995)
Отуђења и отписи	(39.435)	(111.433)	(93.564)
Остали трансфери	(14.903)	39.209	(301.370)
Транслационе резерве	(15.886)	(14.086)	(2.975)
Неотписана вредност	16.981.657	142.827.273	67.730.378
На дан 31. децембра 2018.			
Набавна вредност	17.282.588	209.356.843	134.383.253
Исправка вредности и обезвређење	(300.931)	(66.529.570)	(66.652.875)
Неотписана вредност	16.981.657	142.827.273	67.730.378
Година завршена дана 31. децембра 2019.			
Повећања	-	777.397	1.676
Активација	36.531	16.021.521	6.770.855
Обезвређење (напомена 34)	-	(98.929)	-
Амортизација	-	(10.156.657)	(8.778.245)
Пренос са нематеријалних улагања (напомена 8)	-	-	-
Пренос на инвестиционе некретнине	-	-	-
Пренос на стална средства намењена продаји	(56.573)	(18.619)	(30.607)
Отуђења и отписи	(2.836)	(117.232)	(147.252)
Пренос на право коришћења средстава	-	(456.413)	(362.999)
Остали трансфери	-	967	(108.025)
Транслационе резерве	(57.234)	(69.541)	(10.370)
Неотписана вредност	16.901.545	148.709.767	65.065.411
На дан 31. децембра 2019.			
Набавна вредност	17.202.401	224.462.317	139.661.505
Исправка вредности и обезвређење	(300.856)	(75.752.550)	(74.596.094)
Неотписана вредност	16.901.545	148.709.767	65.065.411

Некретнине, постројења и опрема у припреми	Остале некретнине, постројења и опрема	Улагања у туђе некретнине постројења и опрему	Аванси	Укупно
27.681.410	88.653	528.159	2.105.408	367.574.131
(2.032.142)	(2.030)	(256.255)	(36.946)	(118.156.179)
25.649.268	86.623	271.904	2.068.462	249.417.952
39.971.334	-	-	4.875.356	44.963.668
439.465	-	-	-	439.465
(25.288.834)	3.580	11.674	-	-
(13.418)	-	-	(5.413)	(86.769)
-	(27)	(71.135)	-	(18.495.646)
5.622	-	-	-	5.622
-	-	-	-	(81.328)
(9.108)	-	-	-	(73.860)
(861.988)	(157)	(22)	(6.176.881)	(7.283.480)
-	(1.321)	-	-	(278.385)
3.933	34	(23)	(13)	(29.016)
39.896.274	88.732	212.398	761.511	268.498.223
41.899.970	90.751	539.696	799.493	404.352.594
(2.003.696)	(2.019)	(327.298)	(37.982)	(135.854.371)
39.896.274	88.732	212.398	761.511	268.498.223
38.786.941	-	-	2.226.024	41.792.038
(22.841.975)	1.634	11.434	-	-
(152.630)	(543)	-	-	(252.102)
-	-	(67.765)	-	(19.002.667)
42.660	-	-	-	42.660
(10.016)	-	-	-	(10.016)
-	-	-	-	(105.799)
(611.682)	(22)	(3.686)	(2.642.072)	(3.524.782)
-	-	-	-	(819.412)
49.464	(13)	-	-	(57.607)
(94.948)	29	(56)	(97)	(232.217)
55.064.088	89.817	152.325	345.366	286.328.319
57.064.616	91.807	547.316	372.108	439.402.070
(2.000.528)	(1.990)	(394.991)	(26.742)	(153.073.751)
55.064.088	89.817	152.325	345.366	286.328.319

Група је у пословној 2019. години капитализовала трошкове позајмљивања који се директно могу приписати стицању, изградњи или изради квалификованог средства, као део његове набавне вредности у износу од РСД 168.790 (2018: РСД 130.169).

На дан сваког биланса стања Руководство Групе процењује да ли постоји назнака да је надокнадива вредност некретнина, постројања и опреме пала испод књиговодствене вредности.

Група је на дан 31. децембра 2019. године извршила процену индикатора обезвређења имовине јединица које генеришу готовину („ЈГГ“) - за детаље видети напомену 3.7. Додатно, Група је извршила процену и признала обезвређење у изно-

су од РСД 252.102 (2018: РСД 81.356) за технолошки и физички застарела и расходована средства.

На крају сваког извештајног периода, руководство Групе процењује да ли постоји назнака да је надокнадива вредност некретнина, постројања и опреме пала испод књиговодствене вредности.

б) Инвестиционе некретнине по фер вредности

Инвестиционе некретнине се вреднују на датум биланса стања по фер вредности која представља тржишну вредност инвестиционе некретнине.

Кретања на инвестиционим некретнинама приказане су у табели испод:

	2019.	2018.
На дан 1. јануара	1.615.391	1.530.356
Добици (губици) по основу фер вредновања (напомене 33 и 34)	(8.290)	6.534
Преноси са некретнина, постројења и опреме	10.016	81.328
Отуђења	(37.319)	(1.405)
Остало	-	(1.422)
На дан 31. децембра	1.579.798	1.615.391

Инвестиционе некретнине исказане са стањем на дан 31. децембра 2019. године у износу од РСД 1.579.798 (31. децембра 2018. године: РСД 1.615.391) у највећем делу се односе на бензинске станице и пословне просторе дате у вишегодишњи закуп вредноване по фер вредности на дан извештавања.

Фер вредност инвестиционих некретнина

Инвестиционе некретнине, које чине бензинске станице и пословни простори, вредноване су по фер вредности на дан 31. децембра 2019. односно 2018. године. Позитиван ефекат вредновања по фер вредности признат је у корист осталих прихода (напомена 33).

Табела ниже приказује нефинансијска средства књижена по фер вредности која је мерена методом процене. Одмеравање фер вредности врши се према следећим хијерархијским нивоима:

- Котиране цене (некориговане) на активном тржишту за иста средства или исте обавезе (Ниво 1).
- Информације, осим котираних цена укључених у Ниво 1, које су засноване на доступним тржишним подацима за средства или обавезе,

или директно (тј. цене) или индиректно (тј. изведене из цена) (Ниво 2).

- Информације о средству или обавези које нису засноване на доступним тржишним подацима (тј. недоступне информације) (Ниво 3).

Одмеравање по фер вредности на дан 31. децембра 2019. године извршено је на основу следећих информација:

	Котиране цене на активном тржишту за иста средства (Ниво 1)	Друге значајне доступне информације (Ниво 2)	Значајне недоступне информације (Ниво 3)
Редовно одмеравање фер вредности			
Земљиште и грађевински објекти			
– Пословни простори и други објекти дати у закуп	-	844.356	-
– Бензинске станице	-	-	735.442
Укупно	-	844.356	735.442

Одмеравање по фер вредности на дан 31. децембра 2018. године извршено је на основу следећих информација:

	Котиране цене на активном тржишту за иста средства (Ниво 1)	Друге значајне доступне информације (Ниво 2)	Значајне недоступне информације (Ниво 3)
Редовно одмеравање фер вредности			
Земљиште и грађевински објекти			
– Пословни простори и други објекти дати у закуп	-	871.709	-
– Бензинске станице	-	-	743.682
Укупно	-	871.709	743.682

Технике процене фер вредности применом методологије 2. нивоа

Фер вредности пословних простора, станова и других објеката за издавање добијене применом методологије 2. нивоа произилазе из методе упоредивих трансакција. Продајне цене упоредивих објеката у непосредној близини коригују се за разлике у њиховим кључним карактеристикама као што је површина некретнине. Најзначајнија информација по овом приступу процене је цена по квадратном метру.

Одмеравање фер вредности применом значајних недоступних информација (методологија 3. нивоа)

Фер вредности бензинских станица добијене применом методологије 3. нивоа произилазе из методе употребних вредности, где је фер вредност бензинских станица одређена као садашња вредност будућих нето примања Групе на основу дугорочних уговора о закупу. Најзначајнија информација при овом приступу процене је цена изнајмљивања по бензинској станици.

Кључне претпоставке коришћене за вредовање методом употребних вредности:

	2019.	2018.
Дугорочна стопа раста	0%	0%
Дисконтна стопа	12%	12%

Усаглашавање промена у фер вредности средстава класификованих у ниво 3 фер вредности хијерархије:

	2019.	2018.
Стање на почетку године	743.682	658.184
Промена у фер вредности:		
Добици (губици) признати у билансу успеха, фер вредновање	(8.290)	6.534
Пренос са некретнина, постројења и опреме	-	81.407
Остало	50	(2.443)
Укупно (смањење) повећање по основу фер вредновања средства	(8.240)	85.498
Стање на крају године	735.442	743.682

в) Средства за производњу нафте и гаса

Средства за производњу нафте и гаса обухватају средства за истраживање и процену, као и тро-

шкове развоја, повезане са производњом потврђених резерви (напомена 2.10).

	Капитализовани трошкови истраживања	Капитализовани трошкови развоја
На дан 1. јануара 2018.		
Набавна вредност	19.004.026	2.929.684
Исправка вредности и обезвређење	(58.882)	(2.087)
Неотписана вредност	18.945.144	2.927.597
Година завршена 31. децембра 2018.		
Повећања	5.620.537	14.018.122
Промене на резервисањима за обнављање природних ресурса	-	-
Пренос са инвестиција у току	(1.944.034)	(15.365.263)
Обезвређење	-	(3.477)
Остали преноси	(297.175)	(142.966)
Амортизација	(4.802)	-
Обезвређење истраживања (напомена 7)	(57.075)	-
Пренос на стална средства намењена продаји	-	-
Отуђења и отписи	(17.101)	(36.938)
Транслационе резерве	(19.098)	-
	22.226.396	1.397.075
На дан 31. децембра 2018.		
Набавна вредност	22.258.139	1.399.503
Исправка вредности и обезвређење	(31.743)	(2.428)
Неотписана вредност	22.226.396	1.397.075
На дан 1. јануара 2019.		
Набавна вредност	22.258.139	1.399.503
Исправка вредности и обезвређење	(31.743)	(2.428)
Неотписана вредност	22.226.396	1.397.075
Година завршена 31. децембра 2019.		
Повећања	6.741.856	14.402.084
Промене на резервисањима за обнављање природних ресурса	-	-
Пренос са инвестиција у току	(6.163.618)	(12.287.002)
Обезвређење	-	(29)
Остали преноси	126.491	216.036
Амортизација	(4.751)	-
Обезвређење истраживања (напомена 7)	(377.207)	-
Пренос на право коришћења средстава	-	-
Отуђења и отписи	(151.518)	(491)
Транслационе резерве	(204.232)	(1)
	22.193.417	3.727.672
На дан 31. децембра 2019.		
Набавна вредност	22.229.550	3.727.699
Исправка вредности и обезвређење	(36.133)	(27)
Неотписана вредност	22.193.417	3.727.672

Укупно инвестиције у току (истраживање и развој)	Производна средства	Остала пословна средства	Укупно
21.933.710	147.452.224	32.323	169.418.257
(60.969)	(37.114.232)	(21.223)	(37.196.424)
21.872.741	110.337.992	11.100	132.221.833
19.638.659	-	-	19.638.659
-	117.748	-	117.748
(17.309.297)	17.309.282	15	-
(3.477)	(279)	-	(3.756)
(440.141)	1.520.485	624	1.080.968
(4.802)	(10.347.667)	-	(10.352.469)
(57.075)	-	-	(57.075)
-	(21.522)	-	(21.522)
(54.039)	(128.578)	(52)	(182.669)
(19.098)	1	-	(19.097)
23.623.471	118.787.462	11.687	142.422.620
23.657.642	166.462.451	32.008	190.152.101
(34.171)	(47.674.989)	(20.321)	(47.729.481)
23.623.471	118.787.462	11.687	142.422.620
23.657.642	166.462.451	32.008	190.152.101
(34.171)	(47.674.989)	(20.321)	(47.729.481)
23.623.471	118.787.462	11.687	142.422.620
21.143.940	-	-	21.143.940
-	777.397	-	777.397
(18.450.620)	18.439.064	11.556	-
(29)	(17.482)	(543)	(18.054)
342.527	(155.581)	1.619	188.565
(4.751)	(11.043.359)	-	(11.048.110)
(377.207)	-	-	(377.207)
-	(54.331)	-	(54.331)
(152.009)	(98.252)	(3.708)	(253.969)
(204.233)	(6)	-	(204.239)
25.921.089	126.634.912	20.611	152.576.612
25.957.249	185.208.089	40.956	211.206.294
(36.160)	(58.573.177)	(20.345)	(58.629.682)
25.921.089	126.634.912	20.611	152.576.612

Обезвређење истраживања у износу од 377.207 РСД највећим делом односи се на отпис средстава

за производњу у Србији због неизвесне одрживости комерцијалне производње (2018: 57.075 РСД).

а) *Право коришћења средстава*

	Земљиште	Некретнине	Постројења и опрема	Возила	Укупно
На дан 1. јануара 2019. године	-	-	-	-	-
Промена почетног стања	153.119	1.261.439	335.712	85.151	1.835.421
Повећања	-	4.278	216.426	175.197	395.901
Амортизација	-	(238.406)	(81.205)	(27.360)	(346.971)
Преноси	-	-	(30.910)	30.910	-
Ефекти модификације уговора	-	344	-	-	344
Транслационе резерве	(4.443)	(4.456)	(1.528)	(469)	(10.896)
На дан 31. децембра 2019. године	148.676	1.023.199	438.495	263.429	1.873.799

10. УЧЕШЋА У КАПИТАЛУ ПРИДРУЖЕНИХ СУБЈЕКТА И ЗАЈЕДНИЧКИМ ПОДУХВАТИМА

Књиговодствена вредност инвестиција у заједничка улагања на дан 31. децембра 2019. и 2018.

године приказана је у табели испод:

	Процент учешћа	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
НИС МЕТ Енерговинд д.о.о. Београд	Заједничко улагање 50%	946.208	1.003.491
Газпром Енергохолдинг Србија д.о.о. Нови Сад	Заједничко улагање 49%	904.893	976.897
ХИП Петрохемија а.д. Панчево	Придружен ентитет 20,86%	11.572.197	11.572.197
<i>Минус исправка вредности</i>		(11.572.197)	(11.572.197)
Укупно инвестиције		1.851.101	1.980.388

Претежно место пословања обелодањених заједничких улагања је територија Републике Србије.

Не постоје потенцијалне обавезе које се односе на интерес Групе у заједничком улагању, као ни потенцијалне обавезе из самог улагања.

НИС МЕТ Енерговинд д.о.о. Београд

У 2013. години Група је стекла 50% удела у заједничком улагању Енерговинд д.о.о. чија је наме­на управљање радом будућег ветропарка План­диште, укупне снаге 102 MW. Током марта 2019. године, компанија МЕТ Renewables AG је стекла 50% учешћа од трећих лица и постала заједнички партнер на пројекту који је променио назив у НИС МЕТ Енерговинд д.о.о. Београд. До дана издавања ових консолидованих финансијских извештаја није било значајних пословних активности. Под­нет је захтев за продужење статуса повлашћеног произвођача електричне енергије који истиче у мају 2020. године. НИС МЕТ Енерговинд д.о.о. је Друштво у приватном власништву за које нису доступне котиране берзанске цене.

Газпром енергохолдинг Србија д.о.о. Нови Сад

Током 2015. године Група и Центренергохолдинг из Руске Федерације основали су холдинг ком­панију Serbskaya Generaciya кроз коју ће заједно

пословати са Термоелектраном – Топланом Газ­проме енергохолдинг „ТЕТО“ Панчево са пројек­тованим капацитетом од 208 MW. У октобру 2017. године потписан је уговор по принципу „кључ у руке“ са Шангај Електрик Групом и започета је фаза пројектовања. Пројекат ће бити финанси­ран преко кредита Газпром банке (140 млн ЕУР) са роком отплате од 12 година. Завршетак радова на термоелектрани ТЕ–ТО Панчево се очекује до 30. августа 2020. године. Током марта 2019. године, Serbskaya Generaciya је променила назив компа­није у Газпром Енергохолдинг Србија.

Хип Петрохемија

У складу са важећим законима Републике Срби­је, почетком октобра 2017. године стекли су се сви услови за пуну примену Унапред припремљеног плана реорганизације предузећа ХИП Петрохе­мија а.д. Панчево. У складу са усвојеним планом промењена је и структура акцијског капитала предузећа ХИП Петрохемија, чиме је НИС повећао своје учешће у капиталу. Након конверзије, НИС поседује 20,86% гласачких права у ХИП Петрохе­мији. Такође, НИС има своје представнике у Од­бору Директора и Надзорном одбору.

Сажете финансијске информације за заједничка улагања на дан 31. децембра 2019. и 2018. године и за године које су се завршиле дана 31. децембра 2019. и 2018. приказане су у табели испод:

	НИС МЕТ Энерговинд	Газпром Энергоходлинг Србија
31 децембра 2019. године		
Обртна имовина	132.063	698.256
Стална имовина	3.151.318	12.154.427
Краткорочне обавезе	975.707	71.219
Дугорочне обавезе	-	10.963.037
Приходи	661	44.430
Губитак за период	(114.565)	(146.948)
31 децембра 2018. године		
Обртна имовина	12.764	878.074
Стална имовина	574.973	7.318.155
Краткорочне обавезе	640.447	33.102
Дугорочне обавезе	-	1.957.752
Приходи	1	21.205
Губитак за период	(9.426)	(126.332)

11. ОСТАЛИ ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Депозити са доспећем преко годину дана	158.079	-
Остали дугорочни финансијски пласмани	9.176	80.121
Дугорочни кредити дати запосленима	1.153.957	1.240.438
<i>Минус исправка осталих дугорочних пласмана</i>	(354.684)	(371.876)
	966.528	948.683

Дугорочни кредити дати запосленима на дан 31. децембра 2019. године у износу од РСД 1.153.957 (31. децембра 2018: РСД 1.240.438) се односе на бескаматне кредите односно кредите по каматној сто-

пи 0,5% и 1,5% пласиране запосленима за потребе решавања стамбеног питања. Отплаћују се у месечним ратама. Ови кредити су обезвређени у износу од РСД 354.625.

12. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА И ОБАВЕЗЕ

Анализа одложених пореских средстава и обавеза приказана је у табели:

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Одложена пореска средства:		
- Одложена пореска средства која ће бити призната у периоду дужем од годину дана	2.466.610	1.943.094
- Одложена пореска средства која ће бити призната у периоду до годину дана	316.846	1.016.432
	2.783.456	2.959.526
Одложене пореске обавезе:		
- Одложене пореске обавезе које ће бити признате у периоду дужем од годину дана	(2.085.767)	(2.414.029)
	(2.085.767)	(2.414.029)
Одложена пореска средства (нето)	697.689	545.497

Бруто кретања на одложеном порезу приказана су у табели испод:

	2019.	2018.
Стање на дан 1. јануара	545.497	2.197.910
Ефекат на укупни резултат (напомена 35)	(1.432.194)	(1.652.164)
Ефекат на остали укупни резултат	-	(335)
Ефекат директно на капитал	1.584.230	-
Остало	156	86
Стање на дан 31. децембра	697.689	545.497

Кретања на одложеним пореским средствима и обавезама у току године, без нетирања салда у оквиру исте јурисдикције, су:

	Резервусања	Разлика књиговодствене вредности НПО и пореске основице	Ревалоризационе резерве	Укупно
<i>Одложене пореске обавезе</i>				
Стање на дан 1. јануара 2018.	-	(2.753.626)	(14.435)	(2.768.061)
Настанак и укидање привремених разлика:				
- ефекат на укупни резултат (напомена 35)	-	353.586	-	353.586
- ефекат на остали укупни резултат	-	-	360	360
Курсне разлике	-	86	-	86
Стање на дан 31. децембра 2018.	-	(2.399.954)	(14.075)	(2.414.029)
Настанак и укидање привремених разлика:				
- ефекат на укупни резултат (напомена 35)	-	328.107	-	328.107
Курсне разлике	-	155	-	155
Стање на дан 31. децембра 2019.	-	(2.071.692)	(14.075)	(2.085.767)

	Резервисања	Умањење вредности имовине	Порески кредит	Фер вредновање	Укупно
<i>Одложена пореска средства</i>					
Стање на дан 1. јануара 2018.	1.019.647	949.128	2.985.899	11.297	4.965.971
Настанак и укидање привремених разлика					
- ефекат на укупни резултат (напомена 35)	(98.218)	(18.142)	(1.889.390)	-	(2.005.750)
- ефекат на остали укупни резултат	-	-	-	(62)	(62)
Остало	-	-	-	(633)	(633)
Стање на дан 31. децембра 2018.	921.429	930.986	1.096.509	10.602	2.959.526
Настанак и укидање привремених разлика					
- ефекат на укупни резултат (напомена 35)	(6.636)	(657.203)	(1.096.462)	-	(1.760.301)
Ефекат директно на капитал	-	1.584.230	-	-	1.584.230
Остало	-	287	-	(286)	1
Стање на дан 31. децембра 2019.	914.793	1.858.300	47	10.316	2.783.456

Признавање одложених пореских средстава је извршено на основу петогодишњег бизнис плана и остварених пословних резултата који су руководством дали снажне индикаторе у погледу искоришћења пренетих пореских кредита.

Порески кредит представља износ у висини од 20% од капиталних инвестиција у периоду до 31. децембра 2013. године у складу са пореском регулативом Републике Србије и може бити искоришћен у периоду од 10 година.

Група није признала потенцијална одложена пореска средства по основу неискоришћених пореских губитака у износу од 1.010 милиона РСД (2018: 795 милиона РСД) који су настали у Босни, Румунији, Бугарској и Мађарској и доступни су за умањење будућих опорезивих добитака у компанијама у којима су настали.

Одложена пореска средства по основу ових губитака нису призната јер не могу бити искоришћена за умањење пореске основице у оквиру Групе, пошто потичу из ентитета који послују са

губитком, а пореским планом није предвиђено нити постоји неки други индикатор који указује

на то да ће се моћи искористити у будућем периоду.

13. ЗАЛИХЕ

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Материјал, резервни делови, алат и инвентар	34.018.674	29.197.127
Недовршена производња	4.855.798	4.923.492
Готови производи	10.387.422	14.523.129
Роба	2.994.024	4.159.637
Дати аванси	582.559	834.950
<i>Минус: исправка вредности залиха</i>	(4.775.984)	(4.947.073)
<i>Минус: исправка вредности датих аванса</i>	(149.287)	(219.191)
	47.913.206	48.472.071
Стална средства намењена продаји	132.185	5.943
<i>Минус: исправка вредности сталних средстава намењених продаји</i>	(43.769)	(5.943)
	88.416	-
	48.001.622	48.472.071

Промене на рачунима исправке вредности су приказане у табели:

	Исправка вредности залиха	Исправка вредности датих аванса	Исправка вредности средстава намењених продаји	Укупно
На дан 1. јануара 2018.	5.108.493	261.100	5.823	5.375.416
Исправка вредности на терет расхода текућег периода (напомена 34)	10.274	1.962	-	12.236
Укидање исправке вредности у корист прихода текућег периода (напомена 33)	(31.976)	(1.687)	-	(33.663)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	-	(42.184)	-	(42.184)
Остало	(139.718)	-	120	(139.598)
На дан 31. децембра 2018.	4.947.073	219.191	5.943	5.172.207
Исправка вредности на терет расхода текућег периода (напомена 34)	8.579	561	-	9.140
Укидање исправке вредности у корист прихода текућег периода (напомена 33)	(128.739)	(50)	-	(128.789)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	-	(70.415)	-	(70.415)
Остало	(50.929)	-	37.826	(13.103)
На дан 31. децембра 2019.	4.775.984	149.287	43.769	4.969.040

14. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Матична и зависна правна лица у иностранству	-	99
Остала повезана правна лица у земљи	1.184.469	1.227.518
Остала повезана правна лица у иностранству	100.451	645.804
Потраживања од трећих лица у земљи	29.128.401	29.454.268
Потраживања од трећих лица у иностранству	1.040.406	825.231
	31.453.727	32.152.920
<i>Минус: исправка вредности</i>	(5.880.868)	(6.145.109)
	25.572.859	26.007.811

15. ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Потраживања за камате	2.076.082	2.144.788
Потраживања од запослених	93.805	93.524
Потраживања за више плаћени порез на добит	672.332	9.134
Остала потраживања	7.577.205	7.524.755
<i>Минус: исправка вредности</i>	(9.483.667)	(9.548.630)
	935.757	223.571

16. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Депозити са доспећем преко три месеца а мање од годину дана	1.766.564	2.123.007
Остала краткорочна финансијска средства	76.909	140.424
	1.843.473	2.263.431

На дан 31. децембра 2019. године депозити са доспећем преко три месеца а мање од годину дана износе 1.766.564 РСД (2018: 2.123.007 РСД) и од-

носе се на депозите пласиране пословним банкама са каматном стопом од 0,02% месечно до 3,5% годишње (2018: од 4,65% годишње).

17. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Готовина у банци и благајни	10.953.668	6.928.798
Депозити са доспећем до 3 месеца	4.063.656	6.927.790
Новчана средства са ограниченим коришћењем	13.978	1.407.735
Остала новчана средства	264.508	216.507
	15.295.810	15.480.830

18. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Разграничени порез на додату вредност	1.929.283	1.774.863
Унапред плаћени трошкови	251.119	235.378
Унапред плаћена акциза	1.767.622	2.817.887
Стамбени кредити и остала активна временска разграничења	499.727	788.281
	4.447.751	5.616.409

Разграничени порез на додату вредност са стањем на дан 31. децембра 2019. године у износу од РСД 1.929.283 (31. децембра 2018: РСД 1.774.863) је порез на додату вредност у примљеним фактурама које се евидентирају у текућем обрачунском периоду, а право на одбитак претходног пореза се остварује у наредном обрачунском периоду.

Унапред плаћена акциза на дан 31. децембра 2019. године у износу од РСД 1.767.622 (31. децембар 2018: РСД 2.817.887) се односе на акцизе плаћене за готове производе који се чувају у не-акцизном складишту и на акцизе плаћене за увозне производе који се користе у даљем процесу производње за шта ће средства бити враћена у блиској будућности.

19. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА И ПАСИВА

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Издате менице и гаранције	75.404.707	73.171.617
Примљене менице и гаранције	17.074.113	16.042.879
Имовина (у бившим републикама Југославије)	5.357.689	5.357.688
Потраживања (из бивших република Југославије)	6.441.861	6.347.969
Тућа роба у складишту и остала средства других лица	9.851.859	9.560.071
Средства за затварање поља у Анголи	1.361.966	1.361.966
Примљене хипотеке и залогe	1.398.289	1.745.073
Остала ванбилансна актива и пасива	208.695	193.839
	117.099.179	113.781.102

20. КАПИТАЛ

	Капитал који			
	Акцијски капитал	Остали капитал	Резерве	Нераспоре- ђени добитак (губитак)
Стање на дан 1. јануара 2018. године	81.530.200	-	81.796	143.518.915
Примена МСФИ 9:				
- поновна процена очекиваних кредитних губитака пре пореза	-	-	-	(401.527)
Кориговани укупни капитал на дан 1. јануара 2018. године	81.530.200	-	81.796	143.117.388
Добитак (губитак)	-	-	-	25.150.220
Промена вредности финансијских средстава расположивих за продају	-	-	-	-
Расподела дивиденди	-	-	-	(6.948.004)
Ефекти поновног одмеравања планова дефинисаних примања запослених	-	-	-	-
Ревалоризационе резерве	-	-	360	-
Остало	-	-	(2.401)	(1.055)
Стање на дан 31. децембра 2018. године	81.530.200	-	79.755	161.318.549
Стање на дан 1. јануара 2019. године	81.530.200	-	79.755	161.318.549
Добитак (губитак)	-	-	-	16.618.072
Промена вредности финансијских средстава расположивих за продају	-	-	-	-
Расподела дивиденди	-	-	-	(6.517.524)
Ефекти поновног одмеравања планова дефинисаних примања запослених	-	-	-	-
Остало	-	-	-	1.589.598
Стање на дан 31. децембра 2019. године	81.530.200	-	79.755	173.008.695

припада власницима Групе						
Добици или губици по основу иностраног пословања и прерачуна финансијских извештаја	Добици или губици по основу ХОВ расположивих за продају	Актуарски добаци или губици	Укупно	Учешћа без права контроле	Укупно капитал	
22.671	(64.013)	194.437	225.284.006	(232.496)	225.051.510	
-	-	-	(401.527)	-	(401.527)	
22.671	(64.013)	194.437	224.882.479	(232.496)	224.649.983	
-	-	-	25.150.220	(15.918)	25.134.302	
-	477	-	477	-	477	
-	-	-	(6.948.004)	-	(6.948.004)	
-	-	3.316	3.316	-	3.316	
-	-	-	360	-	360	
34.786	3.454	-	34.784	586	35.370	
57.457	(60.082)	197.753	243.123.632	(247.828)	242.875.804	
57.457	(60.082)	197.753	243.123.632	(247.828)	242.875.804	
-	-	-	16.618.072	(21.670)	16.596.402	
-	7.267	-	7.267	-	7.267	
-	-	-	(6.517.524)	-	(6.517.524)	
-	-	(45.334)	(45.334)	-	(45.334)	
192.616	(5.368)	-	1.776.846	1.331	1.778.177	
250.073	(58.183)	152.419	254.962.959	(268.167)	254.694.792	

20.1. АКЦИЈСКИ КАПИТАЛ

Акцијски капитал представља капитал Друштва које је котирано на Београдској берзи. Номинална вредност акција је РСД 500. Акцијски капитал на дан 31. децембра 2019. и 31. децембра 2018. године састоји се од 163.060.400 обичних акција.

Дивиденда обелодањена за годину која се завршила 31. децембра 2018. износи 6.517.524 РСД односно, 39,97 РСД по акцији (31. децембра 2017.: 6.948.004 РСД односно, 42,61 РСД по акцији) одобрена је од стране Скупштине акционара дана 27. јуна 2019. године и исплаћена 17. септембра 2019. године.

21. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

Промене на дугорочним резервисањима су следеће:

	Обнављање природних ресурса	Заштита животне средине	Накнадна примања запослених	Програм дугорочних подстицаја запослених	Судски спорови	Укупно
Стање на дан 1. јануара 2018. године	9.844.878	681.162	457.058	1.026.864	603.488	12.613.450
На терет биланса успеха	213.094	124.000	40.613	331.179	47.958	756.844
Повећања и корекција процене резервисања	117.748	-	-	-	-	117.748
Укинута у току године	-	(24.529)	(4.475)	-	-	(29.004)
Актуарски добици признати у осталом укупном резултату	-	-	(3.316)	-	-	(3.316)
Измирење обавеза	(133.445)	(123.706)	(58.278)	(864.021)	(124.610)	(1.304.060)
Остало	(757)	759	163	-	(27)	138
Стање на дан 31. децембра 2018. године	10.041.518	657.686	431.765	494.022	526.809	12.151.800
Стање на дан 1. јануара 2019. године	10.041.518	657.686	431.765	494.022	526.809	12.151.800
На терет биланса успеха	147.500	197.704	95.872	314.327	44.868	800.271
Повећања и корекција процене резервисања	777.397	-	-	-	-	777.397
Укинута у току године	-	-	(1.107)	-	(1.539)	(2.646)
Актуарски губици признати у осталом укупном резултату	-	-	45.334	-	-	45.334
Измирење обавеза	(294.700)	(346.261)	(58.923)	-	(61.117)	(761.001)
Остало	-	-	(38)	-	(90)	(128)
Стање на дан 31. децембра 2019. године	10.671.715	509.129	512.903	808.349	508.931	13.011.027

Анализа резервисања:

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Дугорочна	11.419.129	10.210.005
Краткорочна	1.591.898	1.941.795
	13.011.027	12.151.800

а) Резервисање за обнављање природних ресурса

Руководство Групе процењује будуће новчане издатке за обнављање природних ресурса (земљишта) на налазиштима нафте и гаса, на основу претходних искустава на сличним радовима.

б) Резервисања за заштиту животне средине

У складу са важећом законском регулативом, Група има обавезе по основу заштите животне средине. На дан извештавања Група је извршила резервисање по наведеном основу у износу од РСД 509.129 (31. децембра 2018: РСД 657.686) по основу процене руководства о висини неопходних трошкова чишћења и санације загађених локација.

в) Програм дугорочних подстицаја запослених

У 2011. години Група је започела процес усаглашавања дугорочног програма подстицаја руководиоца Групе. Након усаглашења готовински подстицаји ће бити базирани на основу реализације поставље-

них кључних индикатора ефикасности („КПИ“) у периоду од три године. На дан 31. децембра 2019. године руководство Групе је извршило процену садашње вредности обавеза везаних за нови трогодишњи подстицај запослених у износу од РСД 808.349 (31. децембра 2018. године: РСД 494.022).

г) Резервисања за судске спорове

На дан 31. децембра 2019. године Група је проценила вероватноћу негативних исхода судских спорова, као и износе потенцијалних губитака. Група је извршила додатно резервисање за судске спорове за које је процењен негативан исход спора у износу од РСД 44.868 (2018: РСД 47.958). Процена Групе је да исход судских спорова неће довести до значајнијих губитака преко износа за које је извршено резервисање на дан 31. децембра 2019. године.

д) Резервисања за накнадна примања запослених

Накнаде запосленима:

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Отпремнине	188.783	147.206
Јубиларне награде	324.120	284.559
	512.903	431.765

Основне актуарске претпоставке које су коришћене:

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Дисконтна стопа	4,4%	5,7%
Будућа повећања зарада	2,0%	2,0%
Просечан будући радни век	14,4	14,6

	Отпремнине	Јубиларне награде	Укупно
Стање на дан 1. јануара 2018. године	143.027	314.031	457.058
Трошкови директно плаћених накнада	(14.483)	(43.795)	(58.278)
Актуарски добици признати у осталом укупном резултату	(3.316)	-	(3.316)
Признато у укупном резултату	21.815	14.323	36.138
Курсне разлике	163	-	163
Стање на дан 31. децембра 2018. године	147.206	284.559	431.765
Трошкови директно плаћених накнада	(21.534)	(37.389)	(58.923)
Актуарски губици признати у осталом укупном резултату	45.334	-	45.334
Признато у укупном резултату	17.815	76.950	94.765
Курсне разлике	(38)	-	(38)
Стање на дан 31. децембра 2019. године	188.783	324.120	512.903

Износ признат у консолидованом укупном резултату:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2019.	2018.
Текући трошкови накнада	29.955	31.518
Трошкови камата	23.728	20.330
Добици/Губици од промене плана доприноса	729	5.482
Актуарски добици/губици (јубиларне награде)	40.352	(21.189)
Трошкови прошлих услуга	1	(3)
	94.765	36.138

22. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Дугорочни кредит - Гаспром Њефт	19.143.014	24.738.405
Банкарски и остали кредити	69.901.198	68.605.682
Обавезе за финансијски лизинг	1.703.441	828.104
Остале дугорочне обавезе	57.175	42.102
<i>Минус: Текуће доспеће дугорочних финансијских обавеза (напомена 23)</i>	(6.761.897)	(6.395.091)
	84.042.931	87.819.202

Промене на обавезама Групе из финансијских активности приказане су као што следи:

	Дугорочни кредити	Краткорочни кредити	Финансијски лизинг	Укупно
На дан 1. јануара 2018. године	96.103.445	-	432.562	96.536.007
Приливи	37.213.097	-	-	37.213.097
Одливи	(39.952.347)	-	(131.241)	(40.083.588)
Немонетарне трансакције	-	-	529.262	529.262
Курсне разлике	(20.108)	-	(2.479)	(22.587)
На дан 31. децембра 2018. године	93.344.087	-	828.104	94.172.191
На дан 1. јануара 2019. године	93.344.087	-	828.104	94.172.191
Промена почетног стања	-	-	790.946	790.946
Приливи	15.060.454	-	-	15.060.454
Одливи	(18.760.583)	-	(367.140)	(19.127.723)
Немонетарне трансакције	(149.827)	-	447.079	297.252
Курсне разлике	(449.919)	-	4.452	(445.467)
На дан 31. децембра 2019. године	89.044.212	-	1.703.441	90.747.653

а) *Дугорочни кредит - Гаспром Њефт*

Дугорочни кредит од Гаспром Њефт-а са стањем на дан 31. децембра 2019. године у износу од РСД 19.143.014 (2018: РСД 24.738.405), са висином текућег доспећа од РСД 5.469.432 (2018: РСД 5.497.423),

односи се на кредит добијен на основу обавеза из Уговора о купопродаји акција од 24. децембра 2008. године. Наведени кредит се плаћа у кварталним ратама почевши од децембра 2012. године до 15. маја 2023. године.

б) *Банкарски и остали кредити*

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Дугорочни кредити у земљи	46.832.409	50.621.092
Дугорочни кредити у иностранству	23.068.789	17.984.590
	69.901.198	68.605.682
Текуће доспеће дугорочних кредита	(915.460)	(825.139)
	68.985.738	67.780.543

Доспеће банкарских кредита:

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Између 1 и 2 године	10.845.263	1.479.321
Између 2 и 5 година	54.813.261	61.371.002
Преко 5 година	3.327.214	4.930.220
	68.985.738	67.780.543

Валутна структура дугорочних обавеза по основу банкарских и осталих кредита у земљи и ино-

странству је следећа:

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
УСД	209.292	361.695
ЕУР	69.426.390	67.947.394
РСД	499	628
ЈПЈ	265.017	295.965
	69.901.198	68.605.682

Група наведене обавезе по кредитима плаћа у складу са уговореном динамиком, односно сходно утврђеним ануитетним плановима. Група је уговорила са повериоцима променљиве каматне стопе. Променљиве каматне стопе су везане за Еурибор и Либор. Руководство очекује да ће Група бити у могућности да све уговорене обавезе по кредитима испуни у складу са утврђеним роковима.

Уговори о кредиту садрже финансијске ковенанте које захтевају да Група одржава однос консолидованог задуживања према консолидованој ЕБИТДА. Руководство верује да је Група усаглашена са наведеним ковенантима на дан 31. децембра 2019. и 31. децембра 2018. године.

в) *Обавезе за лизинг*

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Дугорочне обавезе по основу закупа	1.326.436	755.575
Текуће обавезе по основу закупа	377.005	72.529
	1.703.441	828.104

Износи признати у оквиру биланса успеха:

	2019
Трошкови камата (укључени у финансијске расходе) (напомена 31)	71.930
Трошкови који се односе на краткорочни закуп (напомена 28)	899.787
Трошкови који се односе на закуп средстава мале вредности која нису приказана као краткорочни закуп (напомена 28)	92.722
Трошкови који се односе на варијабилна плаћања закупа који нису укључени у обавезе за закуп (напомена 28)	1.939.368

23. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Краткорочна доспећа дугорочних кредита (напомена 22)	6.384.892	6.322.562
Краткорочна доспећа обавеза по финансијском лизингу (напомена 22)	377.005	72.529
	6.761.897	6.395.091

24. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

Обавезе из пословања које на дан 31. децембра 2019. године износе РСД 35.341.330 (2018: РСД 25.834.088) укључују обавезе према матичном и зависним правним лицима у иностранству са стањем на дан 31. децембра 2019. године у износу од РСД 10.498.354 (31. децембра 2018: РСД 10.243.742) које се у потпуности односе на обавезе према добављачу Гаспром Њефт, Ст Петерсбург, Руска Федерација

по основу набавке сирове нафте као и обавезе према добављачима у иностранству у износу од РСД 13.786.047 (31. децембра 2018: РСД 5.168.398) које се највећим делом односе на обавезе према добављачима за сирову нафту и то Trafigura PTE LTD у износу од 5.067.445 РСД (31. децембра 2018.: 0 РСД) и Glencore Energy Велика Британија у износу од 4.280.335 РСД (31. децембра 2018.: 0 РСД).

25. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Обавезе из специфичних послова	199.734	206.959
Обавезе за неисплаћене бруто зараде	1.310.849	1.240.193
Обавезе за камате	742.362	745.320
Обавезе за дивиденде	3.780.692	3.772.308
Остале обавезе према запосленима	709.716	778.190
Резервисања за обнављање природних ресурса	1.170.430	1.369.683
Резервисања за заштиту животне средине	128.099	160.362
Резервисања за судске спорове	234.965	277.852
Остале краткорочне обавезе	98.207	137.119
	8.375.054	8.687.986

26. ОБАВЕЗЕ ЗА ОСТАЛЕ ПОРЕЗЕ, ДОПРИНОСЕ И ДРУГЕ ДАЖБИНЕ

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Обавеза за акцизу	5.750.900	5.173.979
Накнада за робне резерве	280.070	260.905
Накнада за енергетску ефикасност	32.299	-
Обавезе за порез на добит	70.083	635.119
Остале обавезе за порезе	1.451.113	1.617.950
	7.584.465	7.687.953

27. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

Пасивна временска разграничења на дан 31. децембра 2019. године у износу РСД 3.632.864 (31. децембра 2018: РСД 3.635.144) се највећим делом односе на укалкулисане обавезе за бонусе запосленима у износу РСД 2.193.730 (31. децембра 2018: РСД 1.865.668) и уговорене обавезе са купцима које се односе на програм лојалности у износу од РСД 722.239 (31. децембра 2018: РСД 545.949).

Приход у износу од РСД 1.636.651 (31. децембра 2018.: РСД 1.630.764) који је остварен у текућем извештајном периоду се односи на уговорене обавезе на дан 1. јануара 2019., од чега се РСД 1.275.099 (31. децембра 2018.: РСД 1.247.855) односи на авансе и РСД 361.552 (31. децембра 2018.: РСД 382.909) на програм лојалности купаца.

28. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА

	Година која се завршила 31. децембра	
	2019.	2018.
Производне услуге	2.306.469	2.284.196
Транспортне услуге	2.974.675	3.313.801
Услуге одржавања	4.243.216	4.021.266
Закупнине (напомена 22)	2.931.877	2.653.780
Трошкови сајмова	10.091	7.410
Реклама и пропаганда	984.933	867.648
Трошкови истраживања	436.944	241.154
Остале услуге	1.717.715	1.537.410
	15.605.920	14.926.665

29. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2019.	2018.
Непроизводне услуге	9.340.298	8.881.322
Репрезентација	147.947	123.767
Премије осигурања	601.327	593.118
Трошкови платног промета	409.957	426.898
Трошкови пореза	1.309.729	1.357.393
Накнада за експлоатацију сирове нафте и гаса	1.419.705	1.460.595
Остали непроизводни трошкови	1.974.142	1.965.277
	15.203.105	14.808.370

Трошкови непроизводних услуга за годину која се завршила 31. децембра 2019. у износу од РСД 9.340.298 (2018: РСД 8.881.322), се највећим делом, у износу од РСД 6.965.810, односе на трошкове услу-

жних организација, трошкове консултантских услуга у износу од РСД 331.896, трошкове обезбеђења у износу од РСД 581.563 и трошкове пројектовања у износу од РСД 500.370.

30. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2019.	2018.
Финансијски приходи – повезана правна лица		
- курсне разлике	1.115.120	1.225.794
Приходи од камата	366.034	721.927
Приходи по основу дисконта потраживања	-	44.661
Добици од реструктурирања зајмова	149.827	-
Позитивне курсне разлике	920.509	1.805.108
Остали финансијски приходи	11.639	28.937
	2.563.129	3.826.427

31. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2019.	2018.
Финансијски расходи – повезана правна лица		
- курсне разлике	1.521.899	1.240.252
- остали финансијски расходи	393.887	496.774
Расходи камата	1.411.282	1.718.621
Дисконт дугорочних обавеза	147.500	89.194
Дисконт дугорочних потраживања	19.261	261.732
Негативне курсне разлике	534.113	1.867.268
Расходи од учешћа у губитку зависних правних лица и заједничких улагања	129.287	66.634
Остали финансијски расходи	21.309	7.570
	4.178.538	5.748.045

32. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА

	Година која се завршила 31. децембра	
	2019.	2018.
Укидање обезвређења дугорочних финансијских пласмана	16.522	2.306
Приходи по основу вредновања:		
- специфичних и потраживања по основу продаје (напомена 6)	90.688	849.711
- осталих потраживања (напомена 6)	14.002	16.496
	121.212	868.513

33. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2019.	2018.
Добици од продаје нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	39.217	198.319
Добици од продаје материјала	55.746	76.539
Вишкови по основу пописа	324.814	381.539
Приходи од смањења обавеза (напомена 21)	82.894	188.454
Укидање дугорочних резервисања	2.646	29.004
Добитак по основу пословне комбинације	-	67.793
<i>Приходи од усклађивања вредности:</i>		
- инвестиционих некретнина (напомена 9)	454.374	20.677
- залиха (напомена 13)	128.739	31.976
- некретнина, постројења, опреме и остале имовине	50	12.448
Затезне камате	73.871	117.763
Остали приходи	103.559	90.804
	1.265.910	1.215.316

34. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2019.	2018.
Губици од продаје нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	316.783	256.342
Губици од продаје материјала	52.954	2.703
Мањкови	660.074	801.958
Отпис потраживања	7.460	16.603
Отпис залиха	62.523	126.628
<i>Расходи по основу усклађивања вредности:</i>		
- нематеријалних улагања (напомена 8)	180.004	201.854
- некретнина, постројења и опреме (напомена 9)	252.102	86.769
- залиха (напомена 13)	8.579	10.274
- остале имовине	561	9.003
- инвестиционих некретнина (напомена 9)	8.290	2.728
Остали непоменути расходи	319.355	289.506
	1.868.685	1.804.368

35. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

Компоненте пореза на добит:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2019.	2018.
Текући порез на добит	3.100.414	4.066.760
Одложени порез (напомена 12)		
Настанак и укидање привремених разлика	1.432.194	1.652.164
	4.532.608	5.718.924

Порез на добит Групе пре опорезивања се разликује од теоријског износа који би настао приме-

ном просечне пондерисане пореске стопе на резултат Групе, као што је приказано:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2019.	2018.
Добит пре опорезивања	21.129.010	30.853.226
Порез обрачунат по прописаној пореској стопи земље у којој је настао профит	3.433.314	4.929.684
<i>Ефекат опорезивања на:</i>		
Приходи који су изузети из опорезивања	(640)	(59.111)
Расходи који се не признају за пореске сврхе		
- порез на добит у Анголи	74.711	171.416
- остали расходи који се не признају	1.416.851	768.193
Порески губици за које нису била призната одложена пореска средства	(79.191)	(37.320)
Остало	(312.437)	(53.938)
	4.532.608	5.718.924
Ефективна стопа пореза на добит	21,45%	18,54%

36. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ И ПРЕУЗЕТЕ ОБАВЕЗЕ

Заштита животне средине

Руководство Групе је проценило и извршило резервисање за заштиту животне средине на дан извештаја у износу од РСД 509.129 (31. децембар 2018.: РСД 657.686) на основу интерне процене о усаглашености Групе са законском регулативом Републике Србије.

Руководство Групе сматра да, на основу важеће законске регулативе трошкови повезани са питањима заштите животне средине нису значајно виши у односу на резервисани износ. Међутим, могуће је да ће наведени трошкови значајно расти у будућем периоду у случају да законска регулатива постане рестриктивнија.

Порески ризици

Порески закони Републике Србије се често разликују тумаче и предмет су честих измена. Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Групе могу

се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Групи може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. Период застарелости пореске обавезе је пет година. Пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од када је обавеза настала. Руководство је проценило на дан 31. децембра 2019. године да је Група измирела све пореске обавезе према држави.

Капиталне обавезе

На дан 31. децембра 2019. године Група има закључене уговоре о набавци некретнина, постројења и опреме у износу од РСД 2.809.071 (31. децембар 2018. године: РСД 15.944.407) и радове бушења и истраживања у износу од 56,89 милиона УСД (31. децембар 2018. године: 69,01 милиона УСД).

Није било других значајних потенцијалних обавеза Групе.

37. ДРУШТВА ГРУПЕ

На дан 31. децембра 2019. и 2018. године консолидовани финансијски извештаји обухватају извештаје матичног друштва и следећих зависних друштава у земљи и иностранству:

Друштво	Држава	Врста пословања	Учешће %	
			31. децембар 2019	31. децембар 2018
НИС Петрол д.о.о., Бања Лука	Босна и Херцеговина	Промет	100	100
НИС Петрол е.о.о.д., Софија	Бугарска	Промет	100	100
НИС Петрол СРЛ, Букурешт,	Румунија	Промет	100	100
Панон Нафтагас Кфт, Будимпешта	Мађарска	Истраживање и производња	100	100
НИС Оверсис, Ст Петербург	Русија	Остало	100	100
Нафтагас-Нафтни сервиси д.о.о., Нови Сад	Србија	Истраживање и производња	100	100
НТЦ НИС-Нафтагас д.о.о., Нови Сад	Србија	Истраживање и производња	100	100
Нафтагас-Технички сервиси д.о.о., Зрењанин	Србија	Истраживање и производња	100	100
Нафтагас-Транспорт д.о.о., Нови Сад	Србија	Транспорт	100	100
НИС Петрол а.д., Београд	Србија	Остало	100	100
Г Петрол д.о.о. Сарајево	Босна и Херцеговина	Промет	100	100
Јадран - Нафтагас д.о.о. Бања Лука	Босна и Херцеговина	Истраживање и производња	66	66
Светлост Бујановац	Србија	Промет	51	51

Учешће гласачких права матичне компаније у зависним лицима је једнако учешћу у капиталу у истим. Током фебруара 2020. године привредно

друштво Озоне а.д. Београд променило је назив у НИС Петрол а.д. Београд.

38. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

Већински власник Друштва је Гаспром Њефт, Ст Петербург, Руска Федерација у чијем власништву се налази 56,15% акција Друштва. Други акционар по броју акција је Република Србија са 29,87% акција Друштва док се са преосталим делом од 13,98%, у власништву мањинских акционара, тргује на Београдској берзи. Крајњи власник Групе је Гаспром, Руска Федерација.

Група је у 2019. години и у истом периоду претходне године ступала у пословне односе са сво-

јим повезаним правним лицима. Најзначајније трансакције са повезаним правним лицима у наведеним периодима настале су по основу набавке/испоруке сирове нафте, нафтних производа и електричне енергије.

На дан 31. децембра 2019. године и 31. децембра 2018. године стање средстава и обавеза по основу трансакција са повезаним правним лицима је следеће:

	Заједничка улагања и придружена друштва	Матично друштво	Лица под заједничком контролом
На дан 31. децембра 2019.			
Инвестиције у заједничка улагања	1.851.101	-	-
Потраживања по основу продаје	1.184.469	-	100.451
Потраживања из специфичних послова	415.683	-	-
Дати аванси	-	-	34.371
Дугорочне обавезе	-	(13.673.582)	(128)
Краткорочне финансијске обавезе	-	(5.469.432)	(159)
Примљени аванси	(3.782)	-	(2)
Обавезе из пословања	(1.208.375)	(10.500.427)	(543.563)
	2.239.096	(29.643.441)	(409.030)

	Заједничка улагања и придružена друштва	Матично друштво	Лица под заједничком контролом
На дан 31. децембра 2018.			
Инвестиције у заједничка улагања	1.980.388	-	-
Потраживања по основу продаје	1.227.518	99	645.804
Потраживања из специфичних послова	328.358	-	-
Остала потраживања	400	-	-
Дати аванси	-	-	337.220
Дугорочне обавезе	-	(19.240.982)	-
Краткорочне финансијске обавезе	-	(5.497.423)	-
Примљени аванси	(2.051)	-	(90)
Обавезе из пословања	(1.251.648)	(10.243.742)	(684.857)
	2.282.965	(34.982.048)	289.077

У годинама које су се завршиле дана 31. децембра 2019. и 2018. године настале су следеће трансакције са повезаним правним лицима:

	Заједничка улагања и придружена друштва	Матично друштво	Лица под заједничком контролом
Година која се завршила дана 31. децембра 2019. године			
Приходи од продаје	19.073.529	-	592.963
Остали пословни приходи	8.855	-	-
Набавна вредност продате робе	-	-	(241.897)
Трошкови материјала	-	(51.345.851)	(333.140)
Трошкови производних услуга	(198.691)	-	(1.708)
Непроизводни трошкови	-	(2.072)	(95.959)
Финансијски расходи	-	(393.887)	(3)
Остали приходи	-	40.230	-
Остали расходи	-	(111.235)	(593)
	18.883.693	(51.812.815)	(80.337)
Година која се завршила дана 31. децембра 2018. године			
Приходи од продаје	26.699.964	961	690.509
Остали пословни приходи	6.565	-	-
Набавна вредност продате робе	-	-	(333.240)
Трошкови материјала	-	(68.928.066)	-
Трошкови производних услуга	(213.106)	-	-
Непроизводни трошкови	-	(3.000)	(78.590)
Финансијски расходи	-	(496.774)	-
Остали приходи	-	59.847	-
Остали расходи	-	(198.412)	(1.291)
	26.493.423	(69.565.444)	277.388

Најзначајније трансакције и салда са државом и друштвима у државном власништву:

	Заједничка улагања и придružена друштва	Остали
На дан 31. децембра 2019. године		
<i>Потраживања – пре исправке вредности</i>		
- ХИП Петрохемија	1.183.648	-
- Србијагас	-	418.784
- АИР Србија	-	371.395
<i>Обавезе</i>		
- ХИП Петрохемија	(1.208.375)	-
- Србијагас	-	(361.934)
<i>Остале краткорочне обавезе</i>		
- ХИП Петрохемија	(3.064)	-
	(27.791)	428.245
На дан 31. децембра 2018. године		
<i>Потраживања – пре исправке вредности</i>		
- ХИП Петрохемија	1.222.764	-
- Србијагас	-	17.547
<i>Обавезе</i>		
- ХИП Петрохемија	(1.250.402)	-
- Србијагас	-	(126.092)
<i>Остале краткорочне обавезе</i>		
- ХИП Петрохемија	(1.852)	-
	(29.490)	(108.545)

	Заједничка улагања и придružена друштва	Остали
Година која се завршила дана 31. децембра 2019. године		
<i>Пословни Приходи</i>		
- ХИП Петрохемија	19.070.224	
- Србијагас	-	1.419.220
- АИР Србија	-	5.124.131
<i>Пословни Расходи</i>		
- ХИП Петрохемија	(198.691)	-
- Србијагас	-	(912.530)
	18.871.533	5.630.821
Година која се завршила дана 31. децембра 2018. године		
<i>Пословни Приходи</i>		
- ХИП Петрохемија	26.679.415	-
- Србијагас	-	755.157
<i>Пословни Расходи</i>		
- ХИП Петрохемија	(213.106)	-
- Србијагас	-	(963.917)
	26.466.309	(208.760)

Трансакције са друштвима у државном власништву најзначајнијим делом се односе на продају нафтних производа на бази цена и услова који се примењују и према трећим лицима. Трансакције са ХИП Петрохемија укључене су у колони Заједничка улагања и придружена друштва у напомени за повезана правна лица.

Накнаде кључном руководству

На дан 31. децембра 2019. и 2018. године Група је признала РСД 943.715 и РСД 1.018.152, респективно, као компензације кључног руководства (Генерални директор, чланови Одбора директора, Одбор Скупштине акционара, Саветодавни одбор и Секретар Друштва). Кључне накнаде укључују зараде, бонусе и друге доприносе.

Mrs

3

Handwritten scribble

Изјава лица
одговорних
за састављање
извештаја

3.01

Изјава лица одговорних за састављање извештаја

Овим изјављујемо да су према нашем најбољем сазнању, годишњи финансијски извештаји састављени уз примену одговарајућих међународних стандарда финансијског извештавања, као и да су израђени у складу са Законом о рачуноводству Републике Србије („Службени гласник РС” бр. 62/2013 и 30/2018), који захтева да финансијски извештаји буду припремљени у складу са свим МСФИ, као и прописима издатим од стране Министарства финансија Републике Србије¹ и да дају истините и објективне податке о имовини, обавезама, финансијском положају и пословању, добицима и губицима, токовима готовине и променама на капиталу јавног друштва, укључујући и његова друштва која су укључена у консолидоване извештаје.

Кирил Тјурдењев
генерални директор
НИС а.д. Нови Сад

¹ Имајући у виду разлике између ове две регулативе, ови годишњи финансијски извештаји одступају од МСФИ у следећем:

- Група је финансијске извештаје саставила у формату прописаном од стране Министарства финансија Републике Србије, који није у складу са захтевима МРС 1 – “Презентација финансијских извештаја”.
- „Ванбилансна средства и обавезе“ су приказана на обрасцу биланса стања. Ове ставке по дефиницији МСФИ не представљају ни средства ни обавезе.

Mrs

4

Привоз

4.01

Општи подаци о НИС а.д. Нови Сад

Пословно име:	НИС а.д. Нови Сад
Матични број:	20084693
Адреса:	Нови Сад, Народног фронта 12
Порески идентификациони број:	104052135
Веб-сајт:	www.nis.eu
Имејл-адреса:	office@nis.eu
Делатност:	0610 - експлоатација сирове нафте
Датум оснивања	01. октобар 2005. године
Друштво за ревизију које је ревидирало последњи финансијски извештај (од 31. децембра 2019. године):	„Pricewaterhouse Coopers“ д.о.о. Београд Омладинских бригада бр. 88 11070 Нови Београд
Организовано тржиште на којем се тргује акцијама НИС а.д. Нови Сад:	Београдска берза а.д. Београд Омладинских бригада бр. 1 11070 Нови Београд

4.02

Речник

Скраћеница	Значење
3D	Тродимензионални
2D	Дводимензионални
ALARP	As low as reasonably possible Колико је разумно изводљиво
AMCHAM	American Chamber Америчка привредна комора
ANRM	National Agency for Mineral Resources, Румунска национална агенција за минералне ресурсе
APC	Advanced Process Control
BAT	Best Available Technics
BPGA	Bulgarian Petrol and Gas Association Бугарска нафтна и гасна асоцијација
CAC/RCP	Codex Alimentarius Commission/Recommended Code of Practice Комисија Codex Alimentarius-а/Препоручени кодекс праксе
CAPEX	Capital Expenditures Капитални издаци - инвестиције
CEEC	Central-Eastern Europe and Caspian
CEMS	Continuous Emission Monitoring System Систем за континуирано праћење емисија
CFA	Certified Financial Analyst Сертификовани финансијски аналитичар
CMMS	Computerized maintenance management system Компјутерски систем за управљање одржавањем
CO₂	Угљен-диоксид
CSM	Contractor Safety Management Управљање безбедношћу извођача
GWh	Гига ват час, мерна јединица за електричну енергију
DCU	Delayed Coking Unit Постројење за одложено коксовање
DWS	Downstream
EBITDA	Профит пре пореза, камата и амортизације
EIA	Energy Information Administration Енергетска информативна служба
EnMS	Energy Management System Систем менаџмента енергијом

Скраћеница	Значење
ETBE	Etil tert-butil etar
EPCm	Engineering, procurement, and construction management Управљање инжењерингом, набавком и изградњом
EPS	Earnings per share – зарада по акцији
EUR	Евро
EURIBOR	Референтна каматна стопа
FCC	Fluid catalytic cracker Каталитички крекер флуида
FIC	Foreign Investors Council Савет страних инвеститора
FMECA	Failure mode, effects and criticality analysis
HAZID	Hazard Identification Study Студија идентификације опасности
HAZOP	Hazard Operational Analysis
HDS	Хидродесулфуризација
HiPACT	High Pressure Acid-gas Capture Technology Задржавање „киселог“, гаса применом технологије високог притиска
HR	Human resources Људски ресурси
HSE	Health, Security and Enviroment Здравље, безбедност и околина
IMS	Интегрисани систем управљања
IPPC	Integrated Pollution Prevention and Control Интегрисано спречавање и контрола загађења
ISO	International Organization for standardization; Међународна организација за стандардизацију
IT	Information technologies Информационе технологије
IVMS	In-Vehicle Monitoring System Систем мониторинга возила
км	Километар
КМ	Конвертибилна марка – валута Босне и Херцеговине
KPI	Key Performance Indicators; Кључни показатељи пословања
KRI	Key risk indicator Кључни индикатор ризика
kW	Кило ват – мерна јединица за електричну енергију
ОТС	Тренинг симулатор за обуке оператера
LIBOR	Референтна каматна стопа
ЛОТО	Lockout-tagout безбедносна процедура
LPG	Liquefied petroleum gas Течни нафтни гас

Скраћеница	Значење
LSP	Leading Safety Performance
LTIF	Lost Time Injury Frequency Индекс учесталости повреда
m²	Квадратни метар
m³	Кубни метар
MBA	Master of Business Administration; Мастер управљања пословањем (академска титула)
MHC/DHT	Комплекс за благи хидрокрекинг и хидродорату
MoC	Management of change Управљање променама
MW	Мега ват – мерна јединица за електричну енергију
MWA	Management walk around Обилазак оперативних локација од стране менаџмента
Mwe	Електрични мегават - мера произведене електричне енергије
MWh	Мега ват час – мерна јединица за електричну енергију
N₂	Азот
NALED	National Alliance for Local Economic Development Национална алијанса за локални развој
NO_x	Натријум-оксиди
OCF	Оперативни новчани ток
OHSAS	Occupational Health and Safety Standard Стандард безбедности на раду
OMS	Operating Management System Систем оперативног менаџмента
OPEC	Organization of petrol export countries Организација земаља извозница нафте
OPEX	Operational Expenditure Оперативни трошкови
P/BV	Price/Book Value Цена акције/Књиговодствена вредност
P/E	Price/EPS Цена акције/EPS
PFC	Key risk indicator Кључни индикатор ризика
RAG	Red, Amber, Green Црвено, жуто, зелено
RAR	Road Accident Rate Показатељ броја саобраћајних незгода
RCM	Reliability-centered maintenance Одржавања на бази поузданости
ROA	Return on Assets Стопа приноса на укупна средства

Скраћеница	Значење
ROE	Return on Equity Стопа приноса на капитал
PCD	Српски динар
SEVESO	Ознака директиве у области HSE
SMSB	Safe Mind Safe Body
SO₂	Сумпор-диоксид
SRU	Sulfur Recovery Unit Постројење за обнову сумпора
STEM	Science Technology Engineering and Mathematics Наука, технологија, инжењерство и математика
SUV	Sport utility vehicle или suburban utility vehicle Теренски аутомобил
TVGU	Тешко вакуум гасно уље
TWh	Тера ват час – мерна јединица за електричну енергију
UHF	Ultra high frequency Ултрависока фреквенција
UPS	Upstream
USD	Амерички долар
USD/bbl	Долара по барелу
VHF	Very high frequency Врло висока фреквенција
а. д. о.	Акционарско друштво за осигурање
АД или а.д.	Акционарско друштво
БДП	Бруто друштвени производ
БЈР Македонија	Бивша југословенска република Македонија
ВЈ	Ватрогасна јединица
ВК	Високо квалификовани
ВМЛ1	Велики Мокри Луг 1
ВС	Висока стручна спрема
ВШ	Виша стручна спрема
ГВЕ	Граничне вредности емисије
ГПН	ЈАД „Гаспром њефт“
ГТМ	Геолошко-технолошке мере
ДОО или д.о.о.	Друштво са ограниченом одговорношћу
ДР	Доктор наука
е.о.о.д.	Једночлано друштво са ограниченом одговорношћу
ЕУ	Европска унија
ЕУ ЕТС	EU Emissions Trading System, Систем трговине емисијама ЕУ
ЖП/АП	ЖП-железничко пунилиште, АП-ауто пунилиште

Скраћеница	Значење
ЗАД	Затворено акционарско друштво
ЗНД	Заједница независних држава
ЗОП	Закон о заштити од пожара
ИК	Инвестициони Комитет
ИС	Истраживачка станица
ИСУР	Интегрисани систем управљања ризицима
ЈАД	Јавно акционарско друштво
ЈП	Јавно предузеће
к.ф.т.	Друштво са ограниченом одговорношћу
КВ	Квалификовани
КЭК	Комисија за заштиту конкуренције
КПГ	Компримовани природни гас
ЛНГ	Liquefied natural gas, течни природни гас
мил.	Милион
млрд.	Милијарда
ММФ	Међународни монетарни фонд
МР	Магистар
МРС	Међународни рачуноводствени стандард
МРП	Минимални радни програм
МТ и СП	Материјално-техничка и сервисна подршка
МТСП и КИ	Материјално-техничка и сервисна подршка и капитална изградња
НАМР	Национална агенција за минералне ресурсе
НАТО	North Atlantic Treaty Organization/North Atlantic Alliance Организација Северноатлантског споразума/Северноатлантски савез
НБС	Народна банка Србије
НК	Неквалификовани
НМД	Налогодавно-методолошка документа
НС	Нижа стручна спрема
НП	Нафтно поље
НТЦ	Научно технички центар
ОАД	Отворено акционарско друштво
ОД	Одбор Директора
ООО или о.о.о.	Друштво са ограниченом одговорношћу
ОПЕК	Организација земаља извозница нафте
ОСА	Одбор Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара Друштва
ОС КП	Отпремна станица Кикинда поље

Скраћеница	Значење
ОШ	Основна школа
ПДВ	Порез на додату вредност
ПЕК	Планирање, економика и контролинг
ПИР	Пројектно-истраживачки радови
ПК	Полуквалификовани
ПКС	Привредна комора Србије
ППЕ	Програм повећања ефикасности
ПРМ	Пракса редовног менаџмента
ППТ	Пошта, телеграф и телефон
ПЦ	Пословни центар
РЗС	Републички завод за статистику
РНП	Рафинерија нафте Панчево
РНС	Рафинерија нафте Нови Сад
РС	Република Србија
РФ	Руска федерација
РЦ	Регионални центар
РЦНК	Руски центар за науку и културу
с.р.л.	Друштво са ограниченом одговорношћу у румунској легислативи
САД	Сједињене Америчке Државе
СНДНС	Складиште нафтних деривата Нови Сад
СННП	Картица „Са нама на путу“
СС	Средња стручна спрема
ССГ	Станица за снабдевање горивом - бензинска станица
т.е.н.	Тона еквивалентне нафте
ТЕ-ТО	Термоелектрана - топлана
ТНГ	Течни нафтни гас
УАЕ	Уједињени Арапски Емирати
УО	Управни одбор
УНС	Универзитет у Новом Саду
ФБиХ	Федерација Босна и Херцеговина
хиљ.	Хиљада

4.03

Контакти

НИС а.д. Нови Сад

e-mail: office@nis.eu

Народног фронта 12
21000 Нови Сад
(021) 481 1111

Милентија Поповића 1
11000 Београд
(011) 311 3311

Услуге односа са инвеститорима

e-mail: Investor.Relations@nis.eu

Народног фронта 12
21000 Нови Сад, Србија

Сектор за послове са мањинским акционарима

e-mail: servis.akcionara@nis.eu

Народног фронта 12
21000 Нови Сад, Србија
Инфо сервис: (011) 22 000 55

